

វេជ្ជសាស្ត្រខ្មែរបុរាណ
រឿបរឿង និងចក្រវាធាយ
យុ ស្ថាន

វេទិកាសាស្ត្រខ្មែរធម្មនុសាសនា

ព្រះបាទស្រីសុរិយោវរ្ម័នទី៧

មាតាចៅហ្វាយ

និងសម្តេច

ហោរាយ

ស្រីសុរិយោវរ្ម័ន

បាទាវរ្ម័ន

សម្តេច

ហោរាយ

បងក្រុងហោរាយ

ស្រី សុរិយោវរ្ម័ន

00007884

សេចក្តីផ្តើម

គោលគំនិតដែលខ្ញុំសរសេរទៀតទៅនេះឡើងមកមកមាន
ចំណងចង់រំលឹក និងបង្ហាញពីសម្បត្តិវប្បធម៌ខ្មែរ ផ្នែកខាងវិជ្ជា
វេទសាស្ត្រ ហើយនិងជំនឿដែលខ្មែរយើងធ្លាប់មាន ពីអតីតកាល
ដែលពេទៃតែប៉ុណ្ណោះនិងសារសូន្យទៅបន្តិចម្តងៗ ឆ្លើរតែរកស្រ
មោលដែលឃើញទៅហើយ ។ ហើយអំពីព័ត៌មានទៅបើគ្មានអ្នកមាន
គំនិតស្រួលជ្រាវឬកត់ត្រាបានទុកទេ នោះប្រាកដជាសរសូន្យ
ដែលមិនឮឮទាំងអស់, កុំថាឡើយផ្នែកវេទសាស្ត្រ សូម្បីតែបុរាណ
វិទ្យា បុរាណសាស្ត្រ ភាសាបុរាណ ព្រះបរមិយា និងប្រាសាទសិលា
តូចៗទៅតាមកន្លែងខ្លះ ជាច្រើនកន្លែង ដែលត្រូវរលាយបាត់
ស្រមោលដែលឃើញទៅទៀត ។

វេទសាស្ត្រខ្មែរបុរាណនេះ ហើយដែលខ្ញុំកើតទាន់ហើយ
បានឮឮខ្លះៗមកនោះ ខ្មែរយើងមានវិជ្ជាផ្នែកខាងការព្យាបាល
ជម្ងឺចាស់ៗតែសិទ្ធិសិទ្ធិបំផុត ដែលអាចព្យាបាលជម្ងឺសរសាវៗ និង
ជម្ងឺធ្ងន់ៗ ដូចជាជម្ងឺរាតតំ ជម្ងឺប្រេង អាសន្នភោគ រាតតំដល់ហើយ
ជម្ងឺភ្នែកខ្លាំងបានជម្រុះផង (ខ្នាតស្រីស្រី) ។

ខ្មែរចេះព្យាបាលជម្ងឺទាំងឡាយសម្រាប់ (ឱសថស្ថាន) និង
ទាំងឡាយសម្រាប់ (ព័ត្តិវិទ្យា) ដែលបាននិយាយទៅហើយ
ហើយប្រាកដណាស់ អាចព្យាបាលបានតែម្នាក់ម្នាក់ដែលជំងឺ

ការយំអ្នកជំងឺ ឲ្យរកវិបារទៅតាមតំណក្រុមទំនាក់ទំនងរបស់គេបាន ដូច
ជាគេផ្ដល់វិបារអ្នកដែលកើតនៅចំណុចព្រំប្រទល់ភ្នែក ឲ្យរកតម្លៃ
ផុតទៅកើតនៅលើសក់ទេវិញ ឬអ្នកដែលកើតបួសចំនួនភ្នែក
ដូចជាក្បាលជង្គង់ ដែលគេយំគាមើញ្យាបានទៅត្រូវតែពិការ
ដើមម្ខាង ដូចគ្នាគេផ្ដល់វិបារឲ្យរកតម្លៃផុតទៅកើតនៅលើសក់
ក្បែរនោះទេវិញ ។ល។

ខ្មែរកាលជំនាន់ដើមខ្ញុំមានគំហើញថា គេមានទម្រង់និរតិ
ពិសោធន៍ច្បាស់លាស់ណាស់ ដូចជាឱសថ ខ្មែរស្ដាប់ឱសថរហូត
ដល់យកមកប្រើទប់ទល់នឹងមុខអរុណបាន ដូចជាវេជ្ជសាស្ត្រ
ត្រី ខ្ញុំឃើញគេយកម្រូបប្រៀបដូច មកសៀវភៅលើស្នេហា
ហើយយកកាំបិតយំនែមុតដូចជាកាំបិតទឹកឆ្នោត មកកាប់ពិសោធន៍
ឲ្យមើល ហើយសង្កែបឲ្យឃើញច្បាស់ថា តែរកស្វិតកាប់មិនមុត
ប្រាកដបែន ដែលយើងយំច្បាស់គាមើសក់ចម្រុះត្រូវតែដាច់។

ហើយមើលើសស្រាវជ្រាវទៅក្នុងអតីតកាល មើលនិងបាន
ឃើញក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រចែងថា ក្នុងរជ្ជកាលព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី ៧
ព្រះអង្គបានពង្រីកទាមវិស័យវេជ្ជសាស្ត្រនេះខ្លាំងលម្អើបណាស់
ដោយឃើញសមិទ្ធិដែលជាអគ្គិវេទ្យមានដល់ទៅ ១០២ ហើយ
ដែលមានពាក្យស្នេហាដ៏ស្រស់ស្អាតពីអគ្គិវេទ្យរបស់ព្រះអង្គចែង
ថា ជម្រិះបស់ប្រធានាស្រ្ត ធ្វើឱ្យព្រះអង្គឈឺមុកមាប់ ជាអជម្ងឺផ្ទាល់របស់ព្រះ

អង្គ ព្រោះសេមប្រីឈឺចាប់ជាសារាណពៈនេះហើយ ដែលសេមប្រីឈឺចាប់
របស់ព្រះរាជាទាំងឡាយ ។

ហេតុនេះប្រវត្តិសាស្ត្រនិងវិទ្យាសាស្ត្រសិទ្ធិកម្មវិទ្យាបានបញ្ជាក់ឱ្យយើង
ដឹងគ្បាស់ថា ក្នុងអំឡុងពេលអារិស័ករបស់វត្តសាស្ត្រខ្មែរយើងក៏មាន
ការពូជពរាស់ធំរើនលឿនលឿនខ្លាំងណាស់ដែរ តែចំណេះវិជ្ជា
របស់ខ្មែរយើងរបែបបែបបាត់បង់និងសារស្លុតទៅវិញ តាំងពីឥទ្ធិពល
របស់ខ្មែរធម្មត្ថុ ហើយដែលប្រទេសធ្លាក់ចុះដុះដាច់រហូតមក ។
ដោយគ្មានអ្នកដែលមានគំនិតប្រុងប្រយ័ត្ន ឬគត់ប្រាថ្នាទុកដើម្បី
រក្សាកេរ្តិ៍បរមរាជទាំងនោះឱ្យបានគង់វង្ស ។

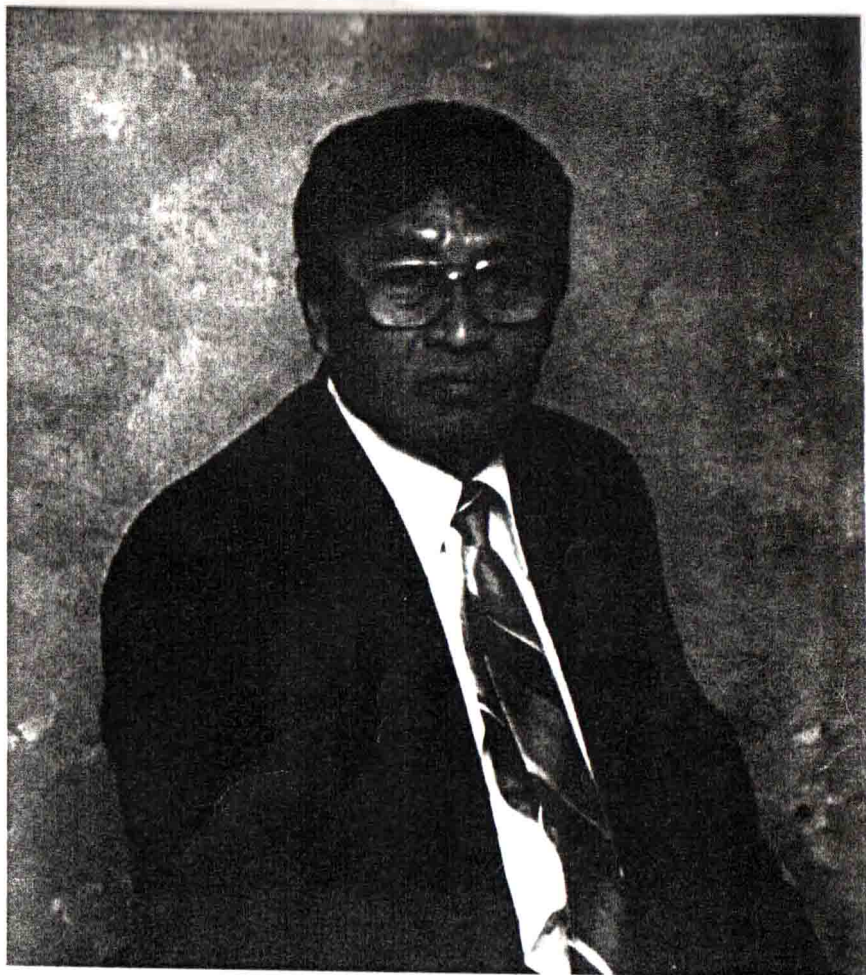
ហើយសម័យដែលខ្ញុំកើតទាន់មកនេះ ច្រើនហើយដែលអ្នក
ចេះដែលមានគំនិតលាក់លាំង ដោយមិនចង់ឱ្យអ្នកដទៃចេះផង ។
ហើយក៏មានខ្មែរភាគច្រើនដែលច្រើនមិនរវល់រើរើ និងចំណេះ
វិជ្ជាទាំងឡាយនោះៗ ឮប៉ាន់ដូចជារូបខ្ញុំជារាជិនដែលបានឃើញ
វិជ្ជាពូកែៗ ប្លែកៗ ហើយមិនរវល់រើរើចិត្តទុកដាក់ទាល់តែសោះ
ដែលធ្វើឱ្យខ្ញុំមានចិត្តសោកស្តាយរហូតមកដល់ឥឡូវ ។ ហើយ
សព្វថ្ងៃនេះទៀតមានអ្នកខ្លះឮថាចេះចំណេះអ្វីមួយ ខ្ញុំបានទៅសាក
សួរដើម្បីគត់ប្រាថ្នាចងក្រងទុក តែអ្នកនោះត្រឡប់ជាគេតវេះមិនឱ្យ
ឮរ ឬក៏និយាយដោះសារភ្នត់ភក្តីក្នុងគោលបំណងលាក់បិទលាំងមិន
ចង់ឱ្យអ្នកដទៃចេះដឹង ។ល។

ដូច្នេះការគោរពនេះដឹងរបស់ខ្ញុំបង្កើតបន្តការនេះ ទុកជាលើកដំបូងរបស់
អ្នកនេះ និងសម្រាប់បញ្ជូនខ្មែរអ្នកដែលបានគំនិតស្រាវជ្រាវទៅ
ក្នុងអនាគត ដែលខ្ញុំសង្ឃឹមថាស្នាដៃរបស់ខ្ញុំ ទុកដូចជាប្រតិបត្តិការ
តូចសម្រាប់បញ្ជូនឲ្យឃើញស្រពេចស្រពិលក្នុងទីងងឹត និងជាការ
ជ្រួសជ្រាយផ្លូវសម្រាប់បញ្ជូនខ្មែរទៅក្នុងអនាគតកាល ។

កុសលដែលកើតឡើងពីសំនេរនេះសូមឧទ្ទិសជូន ដល់ទៅ
វិញ្ញាណក្ខ័ន្ធនៃបុព្វបុរសខ្មែរ សូមលោកជួយដាស់ សតិ សម្បជញ្ញ
ខេមរជនឲ្យមានមនសិការរលកនឹកឃើញពីអតីតកាល ដែលជា
សម័យខ្មែរក្តីភ្លើងរុងរឿងនោះហោង ១៧ ។

ថ្ងៃច័ន្ទ ១២ កើត ខែបុស្ស ព.ស ២៥៣៩
ត្រូវនិងថ្ងៃ ទី ១ ខែមករា គ.ស ១៩៩៦

យុ ទ្ធក

យូ ឆួន

កើតនៅ: គូមី កំពង់ស្វាយ ឃុំ កំពង់ស្វាយ
ស្រុក សិរីសោភ័ណ ខេត្ត បាត់ដំបង
មាតាឈ្មោះ: សួន អង (ហៅ ទុក)
បិតាឈ្មោះ: ឆួន (មុយ ឆួន)

សារ បន្ត

មាតិកា

ទំព័រ

រាជប្រតិបត្តិការ ----- ក ខ គ ឃ ង

វិធានការស្រុកខ្មែរក្រហម

វិធានការស្រុកខ្មែរក្រហម ----- ១

ចំណេះដឹងដែលបានទទួល ----- ៣

ការចេះដឹងដោយចៃដន្យ ----- ៤

ការចេះដឹងក្នុងផ្នែកសុខាភិបាល ----- ៦

ការចេះដឹងពិសេស ----- ៩

របៀបច្បាប់ការងារ

ក- ខាងផ្នែកសុខាភិបាល ----- ១២

ខ- ខាងផ្នែកសុខាភិបាល ----- ១២

ខាងផ្នែកសុខាភិបាល

ខ្លឹមសារប្រើប្រាស់ការងារប្រចាំថ្ងៃ ----- ១៣

ខ្លឹមសារប្រើប្រាស់ការងារប្រចាំខែ ----- ១៣

ខ្លឹមសារប្រើប្រាស់ការងារប្រចាំឆ្នាំ ----- ១៤

ប្រើប្រាស់ការងារប្រចាំការងារ

ជំពូកស្តីពីការងារ ----- ១៤

ជំពូកស្តីពីការងារប្រចាំខែ ----- ១៤

ចំពួកថ្នាំការពារប្រភេទលោក --- ១៦

 - ឆ ប្រភេទត្រីកា --- ១៦

 - ជ ប្រភេទស្ពាន --- ១៧

 - ង ប្រភេទត្រីស្រា --- ១៩

 ប្រើថ្នាំការពារប្រែប្រួលពេលឆ្នាំ

ចំពួកថ្នាំស្ពាន --- ២០

ចំពួកថ្នាំលោក --- ២២

ចំពួកថ្នាំបន្តក់ --- ២៥

ចំពួកថ្នាំភេស្តអាច --- ២៧

ចំពួកថ្នាំដុស --- ៤៣

ចំពួកថ្នាំកុក --- ៤៦

ចំពួកថ្នាំស៊ីផឹក --- ៤៨

ចំពួកថ្នាំចម្រុយ --- ៥០

ចំពួកថ្នាំស្រា --- ៥២

ចំពួកថ្នាំស្រី --- ៥៣

ចំពួកថ្នាំជក់ --- ៥៥

ចំពួកថ្នាំវិវាង --- ៥៦

ចំពួកថ្នាំត្រីកា --- ៥៩

ចំពួកថ្នាំប្រែប្រួល --- ៦២

ចំពូកថ្នាំបីពោក	-----	៦៤
ចំពូកថ្នាំក្អម	-----	៦៥
ចំពូកថ្នាំចត	-----	៦៨

ប្រើថ្នាំដោយប្រុងបាច

ចំពូកថ្នាំបិទ	-----	៧០
---------------	-------	----

វិធីឧបកិច្ច

ឧបកិច្ចមានប្រើជារបៀប២យ៉ាង	-----	៧៤
ឧបកិច្ចដោយប្រើថ្នាំការពារ	-----	៧៥
ឧទាហរណ៍សេរក្តីភ្នំមាននៃមេដឹកនាំ	-----	៧៧
ចំពូកថ្នាំទប់ទល់	-----	៧៨
ចំពូកថ្នាំស្តារក្នុងការទប់ទល់	-----	៨០
ចំពូកថ្នាំឧបកិច្ចក្នុងការទប់ទល់	-----	៨៤
ឧបកិច្ចគ្មានថ្នាំ	-----	៨៦

របៀបប្រើថ្នាំក្នុងផ្លូវទឹក

ចំពូកថ្នាំបំផ្លិចបំផ្លាញ	-----	៨៩
ចំពូកថ្នាំអាស៊ីវិស	-----	៩២

បន្តអាគបតាថា

ខ្សែប្រើបន្តក្នុងទូរទាំង៣	-----	៩៥
ឧទាហរណ៍ខាងវេទបន្ត	-----	៩៦

ឧទេសន៍អំពីបទបញ្ជា	៥៧
ពាក្យសម្រាប់ប្រើប្រាស់	៥៩
ពាក្យសម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅទីបង្គោល	១០២
ពាក្យសម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅទីបង្គោល	១០២
ពាក្យសម្រាប់ប្រើប្រាស់នៅទីបង្គោលនិងបង្គោល	១០៣
កំណត់សំគាល់	១០៥

ឱសថព្យាបាលជំងឺផ្លូវចិត្ត

ចំណុចផ្តោតស្រាវជ្រាវ	១០៦
----------------------	-----

ខ្មែរប្រើបទបញ្ជាប្រែប្រួល

បទបញ្ជាប្រើប្រាស់	១០៨
បទបញ្ជាប្រើប្រាស់	១១១
ពិនិត្យស្រាវជ្រាវ	១១២
ពិនិត្យ	១១២
ស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ	១១៣
ចារឹកបញ្ជា	១១៤

ព្យាបាលជំងឺផ្លូវចិត្ត

ព្យាបាលជំងឺផ្លូវចិត្ត	១១៥
ព្យាបាលជំងឺផ្លូវចិត្តដោយការស្រាវជ្រាវ	១២០
ប្រើប្រាស់និងឧបករណ៍	១២១

ព្យាបាលដោយទឹកបន្ត	១២៣
គាថាធ្វើទឹកបន្ត	១២៤
ដំណាលគ្រាប់ពីរតូតការណ៍	១២៧
ការព្យាបាលផ្លូវចិត្តស្ត្រីស្រព្វសិវមន្តី	
ក្រុងសិរិទ្ធិ	១៣៥
ក្រុងអេះ	២៣៦
ស្ត្រីស្រព្វសិវមន្តី	១៣៨
ប្រើបន្តផ្សំនិងឱសថ	
ប្រើស្ត្រីស្រព្វសិវមន្តីនិងបន្ត	១៤០
ប្រើយ៉ៃត្រួតគាថានិងផ្កា	១៤៣
បន្ត ឧបកិច្ច ឱសថ អក្ខរៈ	
ការព្យាបាលផ្លូវចិត្ត	១៤៥
គាថាភាវនាស្ត្រីស្រព្វសិវមន្តី	១៤៥
របៀបព្យាបាលទៅតាមផ្លែខ្មៅ	១៤៧
របៀបចារឹកតា	១៤៨
ព្យាបាលដោយអុត	
វិធីព្យាបាលដោយអុត	១៧២
ព្យាបាលដោយជប់	
របៀបព្យាបាលដោយជប់	១៧៣

ព្យាបាលសោយភារ

ពិធីព្យាបាលសោយភារ	១៧៤
ការត្រួតវិញ្ញាណខ្មែររូបរាង	១៧៧
ការប្រើធុរក្រមពាក់ពេញ	១៧៩
ការពិសោធន៍ត្រៀមទេសភាពក្នុងករណី	១៧៩
ពិធីបញ្ជូនគ្រូ	
ពិធីបញ្ជូនគ្រូព្យាបាល	១៨០
ការបង់ស្រង់	
ការបង់ស្រង់ដើម្បីព្យាបាល	១៨២
ឧទាហរណ៍ ពិប្រះពុទ្ធរប	១៨២
សិទ្ធិអ្នកបង់ស្រង់	១៨៣
ចៅអធិការវត្តគុក	១៨៤
ការចំណាំគ្រូខ្មែររូបរាង	១៨៧
របៀបទាញរបស់គ្រូខ្មែរ	១៨៨
រឿងអធិត បណ្ណប្បន្ន អនាគតខុសគ្នា	១៩១
វិធានត្រួតត្រាទេសភាព	១៩៤
វិទានរឿងខ្លី	១៩៥
បេណាធាគប	១៩៦

ចេតិសាស្ត្រខ្មែរមូលដ្ឋាន វិមរណាតថា

បើយើងធ្វើការពិចារណាពីអរិយធម៌ខ្មែរនាសម័យអង្គរ ដែលបានរីកចម្រើនឡើងដល់ទៅកំពូល នៅអាស៊ីភាគអាគ្នេយ៍នាកាលសម័យនោះ ហើយយើងគិតថា៖ អរិយធម៌នោះបើខ្លះនូវសម្បត្តិវប្បធម៌ណាមួយ ដូចយើងផ្អែកខាងវេទនាសាស្ត្រជាដើម តើអរិយធម៌នោះ អាចនឹងពឹងទៅជាស្ថេរភាពរបស់សេដ្ឋកិច្ចបានដែរឬទេ ? នេះជាចំណោទដែលយើងត្រូវលើកយកមកធ្វើវិភាគ ។

បញ្ហាជាចម្បងគឺការរស់នៅរបស់មនុស្ស ត្បិតមនុស្សដែលមានជីវិតរស់នៅបាន ក៏ចោងអាស្រ័យទៅលើអាការក្នុងការបរិភោគ តែបើស្រុកទេសមានកើតឡើងប្រធានស្រុករាជធានីហោប ហោប តើអរិយធម៌នោះមានដែរឬទេ ? ដូច្នោះហើយទើបបានជាយើងឃើញវប្បធម៌ខ្មែរនាសម័យអង្គរ មានប្រព័ន្ធទឹកត្រប់ទិសទី ដែលមានតំបន់កសិកម្មសំខាន់ៗ ក្លាយទៅជាស្ថានសួគ៌ រហូតដល់មានហោរធានាស្រុកខេត្តទាំងនោះទៅស្ថានសួគ៌ ដូចជាខេត្តព្រះសួគ៌ នៅកម្ពុជាក្រោម ។ ខេត្តសួគ៌លោក នៅក្នុងស្រុកថៃ ។ល។ (តែហោរធានាស្រុករហូតមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ) ។

បញ្ហាជាបន្ទាប់គឺផ្នែកសុខភាព ត្បិតមនុស្សដែលប្រកបការងារ

ទៅបាន ក៏គោរពអរគុណវិញទៅលើកិច្ចការងារ បើប្រសិនបើមាន
កាយមិនបំប្លែងទ្រុឌទ្រោមចុះ ប្រកបដោយមានភោគព្យាទិ ក៏មិន
អាចប្រកបការងារទៅកើត, ហើយបើប្រជាពលរដ្ឋមានជម្ងឺ ដូចជា
អាសន្នរោគ រុតតំស្លាប់រស់ទាំងភូមិៗ តើអរិយធម៌នោះមានដែរ
ដែរឬទេ? ។ល។

ដូចនេះបើមានអាសន្នរោគអាចថា សម្បត្តិវប្បធម៌ខ្មែរកាលពី
សម័យរុងរឿង ផ្នែកខាងវេជ្ជសាស្ត្រក៏រីកចម្រើនល្អឆាប់ខ្លាំងណាស់
ដែរ ដូចជាក្នុងរជ្ជកាលព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧ មានបន្ទីរពេទ្យ
ធំៗចំនួនដល់ទៅ១០២ ដែលមានបុគ្គលិកនិងបរិក្ខារផ្តល់ឲ្យយ៉ាង
គ្រប់គ្រាន់ ។

ប៉ុន្តែលុះដល់ប្រទេសធ្លាក់ចុះដុនដាប វិជ្ជាទាំងឡាយនោះក៏
ត្រូវវិនាសសាបសូន្យទៅជាប្រយុទ្ធនដែរ ប្តេជ្ញាឡើយនិងបានគង់
វង្សនៅឲ្យឃើញជាក់ស្តែង ដូចជាប្រាសាទដែលធ្វើអំពីថ្មនោះ ។

ដូចនោះចំពោះចេះដឹងនៃគ្រូពេទ្យខ្មែរបុរាណ ក្រោយសម័យ
ដែលប្រទេសធ្លាក់ចុះដុនដាបបក គេសង្កេតឃើញពុំមានកម្រិតជា
ថ្នាក់ ជាជាន់ ខ្ពស់ទាប ឬមានអ្វីជាក្រឡឹងសម្គាល់ឲ្យដឹងថា ចេះ
ច្រើន ឬចេះតិច និងមានសមត្ថភាពដល់ត្រឹមណាៗនោះឡើយ ។
មានខ្លះចេះវិជ្ជាព្យាបាលតែមួយបុគ្គល ដូចជាគេចេះព្យាបាលអ្នក
ដែលត្រូវពស់ពីក តែបើមានជម្ងឺផ្សេងទៀតគេមិនចេះ។ល។ មាន

អ្នកខ្លះចេះព្យាបាលខាងជម្ងឺឬត(អុតស៊ី) តែដល់ជម្ងឺផ្សេងទៀត
គេមិនចេះ ។ល។

ព្រោះថា: វិជ្ជាទាំងឡាយដែលមិនបានកត់ត្រាធារទុក រមែង
បាត់បង់ ហើយរកចំណេះដឹងខ្លះ ដោយសារការចងចាំព្យាបាលបន្តិច
បន្តួច ហើយមិនប្រាកដទៀតផង, ដែលមានអ្នកខ្លះគេពុំបានពឹង
ខ្លួនជាអ្នកព្យាបាលជម្ងឺតម្កាត់អ្វីនោះទេ, តែដោយចៃដន្យដែលនៅ
ក្នុងភូមិគ្មាននរណាចេះដឹង ទើបបានជាគេជួយសង្គ្រោះ ។

ក្នុងករណីនេះចំណេះចេះដឹងទាំងឡាយដែលគ្រូពេទ្យបុរាណ
ខ្មែរបានទទួលគឺ:

- ១- ការចេះដឹងដោយប្រាប់គ្នាតៗមក ។
- ២- ការចេះដឹងដោយឃើញក្នុងសាស្ត្រាស្ថិតិវិធី
ឬក្រាំង ដែលអ្នកខ្លះបានសរសេរនិងថាវាទុកមក
បន្តិចបន្តួច រមែងមិនច្បាស់លាស់ ។
- ៣- ការចេះដឹងដោយបានឃើញផ្ទាល់នូវ ការ
ព្យាបាលរបស់អ្នកផង ។
- ៤- ការចេះដឹងដោយខ្លួនឯង ក្នុងការស្រាវជ្រាវ

ខ្លះ ដឹងការពិសោធន៍ផ្ទាល់ខ្លួនខ្លះ ។

៥- ការម៉េចដឹងដោយចែងផង ។

៦- ការម៉េចដឹងរឿងទៀត ក្នុងផ្លូវសុបិននិមិត្ត
(យល់សប្តិ) ។

៧- ការម៉េចដឹងពិសេសក្នុងផ្លូវសហធិកម្មដ្ឋាន

តើម៉េចដឹងដោយចែងផង = ការចេះដឹងនេះដោយហេតុ
ដែលនាំចិត្ត ឬបណ្តាលចិត្ត បញ្ចូលចិត្ត ឲ្យគិត ឲ្យនឹកភ្នែកឃើញនូវ
ដំណើរការណ៍ ឲ្យកើតមានឡើង ហាក់ដូចជាមានទេវតា ដឹកនាំ
ពន្យល់ឬបណ្តាលឲ្យជួបប្រទះ ។ល។

ឧទាហរណ៍ ទី១- ក្មេងម្នាក់នៅខេត្តក្រចេះ មានជម្ងឺឈឺ ស្តួប
រាងកាយឃើញតែភ្លឺង សាច់ស្លែកស្លាំងដូចជាគ្មានឈាម, ហើយថ្ងៃ
ប្រយនោះនាងបង ពនាំយកទៅលេងនៅផ្ទះជិតខាង ដែលគេមាន
ដំបូលជាច្រើនឃើញផ្លែទុំក្រហមច្រាល ។ ពេលនោះនាងបង
ដាក់កូននៅក្បែរដើមដំបូល ហើយលេងលោតអន្ទាក់ជាប្រយនឹង
ក្មេងៗផងគ្នា, ត្រាប់តែប្រយស្របក់ក្រោយបកក្រឡេកមើលទៅ
កូន ឃើញកំពុងបេះផ្លែដំបូលទុំនោះញ៉ាំ ទើបនាងបងស្ទុះទៅភើច

កន្ត្រាក់ទាញយកក្នុងពេញមក ឲ្យផុតគ្នាអស់ដើមឃ្នោស ប៉ុន្តែ
 នាងប្អូនដែលមានជម្ងឺឈឺស្លុបស្លែកស្លាំងនោះ ចង់ញ៉ាំផ្លែឃ្នោសទុំ
 ហើយស្រែកទ្រហោររំលឹមរំលែងចង់ទៅបេះញ៉ាំទៀត ទើបនាងបង
 ខឹងច្រឡោតឡើង ហើយលែងឲ្យទៅបេះស៊ីពារមិត្ត ដោយ
 ចោលសំដីថា ឲ្យវាស៊ីឲ្យរាប់ទៅចុះ ! ។ អំពើបែបនេះមិនមែន
 តែប្អូននោះទេ គឺមានជាច្រើនដងតបកទៀត ។

លុះរយៈកាលកន្លងផុតមកប្រហែលជាប្អូនខ្មែរ ក្នុងក្មេងដែល
 មានរូបកាយស្គាំងស្គួបសាច់ស្លែកស្លាំងនោះ ស្រាប់តែមានសាច់
 មានឈាមឡើងស្រស់បស់បន្តិចប្លែកៗផាត់ធំទ្រពុកទ្រលន់ ដែល
 ជាហេតុឲ្យសំគាល់បានថា បណ្តាលមកពីបរិភោគផ្លែឃ្នោសទុំ ។

ឧទាហរណ៍ទី២- គេមានពិណ្ឌាប្រាប់គ្នាតៗមកថា សត្វគឺង្កក់
 ជាសត្វដែលមានពិសខ្លាំងពូកែមួយដែរ ដោយគេបានឃើញការ
 ប្រយុទ្ធគ្នាជាមួយនិងសត្វក្តែប ហើយគេឃើញបញ្ចេញពិសប្រួស
 ទៅលើខ្នងក្តែប ធ្វើឲ្យក្តែបរឹងខ្លួនកំរើកលែងរួច ។ ហេតុដូច្នោះ
 ហើយទើបបានជាគេយកសត្វគឺង្កក់ មកប្រើធ្វើជាថ្នាំប្រាប់ពិស ឬ
 ប្រើធ្វើជាថ្នាំពិស ។ល។

ឧទាហរណ៍ដូចជាភោគមួយប្រភេទដែលតែងកើតនៅក្រោមដៃ
 គេហៅថា កើតទ្រូងពិស, អាការភោគនេះម្តងផ្អែមឡើងឃើញ

ពងក្នុងភ្លើងរណេត មានខ្លះពណ៌សស្រវាប់នៅខាងក្នុង ជោរ
 តែរកឡើងយ៉ាងណាម៉េច បណ្តាលឲ្យអ្នកជឿឃើញច្បាស់
 វិស័យនិងរាងទ្រាំបាន។ ក្នុងចំណោមនូវភារកិច្ចច្បាស់
 នេះឲ្យបានទាន់ពេលវេលា និងមានប្រសិទ្ធភាព, គេយកប្រហាត់គឺដាក់បក
 ដាក់ចំពោះបុគ្គលនៃលក្ខណៈ រួចដាក់សំឡីហើយដាក់ទំលាយ
 ប្រហាត់គឺដាក់ចូលទៅ, ត្រឹមប្រយស្របក់ក្រោយបក ទ្រទ្រពិសនិង
 គ្រាយខ្លះចេញមកប្រយសដោយ ហើយការឃើញច្បាស់ស្រែកទ្រហោ
 យក៏ពុំព្រួយទៅជាប្រយោជន៍ដែរ ។

ការចេះដឹងក្នុងផ្លូវវិស្វកម្មនិងវិស្វកម្ម = ការចេះដឹងក្នុងផ្លូវ

សុបិននេះ បើតាមអ្នកដែលធ្លាប់បានរន្ធតូរចម្រើនហើយ គេថា
 មានសភាពស័ក្តិសិទ្ធិណាស់ ។

ឧទាហរណ៍ទី១- ត្រូវធ្លាក់នៅភូមិជន្លាត់ដៃ ក្នុងស្រុកត្រឡាញ់
 ខេត្តសៀមរាប, គាត់បានជឿស្បែកស្រព ដោយស្បែកលៀងធ្លាក់
 ចេញផុតពីការយោធិបកយ៉ាងវែង ប្រហោណជាង២ឆ្នាំដៃ, បណ្តាល
 ឲ្យគាត់ពិការដើរទៅណាមិនបានគ្រាយនៅក្រវែលតែនិងផ្ទះ(ហេតុ
 ដែលធ្វើឲ្យស្បែកស្រព ឬលៀងចេញមកក្រៅនេះ ដោយសារក្នុង
 ពេលបុព្វត្រកូល គួបប្រើកម្រាំងសង្កត់ខ្លាំងពេក) ហើយជឿរបស់
 គាត់បានក្នុងផុតពីការយោធិ, រៀនខែ រៀន ដែលគ្មាននរណាអាច

កាត់ដំបង ហើយបានភៀសខ្លួនចូលទៅនៅជុំវិញជនភៀសខ្លួន(ទៅ
 អ៊ីដាន) ។ ថ្ងៃប្រយុទ្ធនោះមានគេបកពីងគាត់ឲ្យទៅជួយសង្គ្រោះ
 ស្រ្តីម្នាក់ដែលប្រសូត្របុត្តបិទរួច ដ្បិតគេដឹងថាគាត់ចេះបន្តស្ត្រោះ
 ប្រុសពូកែធ្វើឲ្យកូនប្រសូត្រចេញបាន ។ គាត់ក៏ព្រមទៅជាបការ
 អញ្ជើញរបស់គេ, លុះទៅដល់ឃើញមានម្នាក់ យកប្លូស្តាដែលគេ
 បៀកហើយស្រេចនោះហុចបកឲ្យគាត់, ហើយគាត់ក៏ទទួលយក
 ប្លូនោះ បកទំពាស្ត្រោះទៅជាបទម្លាប់ដែលគាត់ធ្លាប់ធ្វើពីមុនៗបក,
 កាលបើកិច្ចនោះបានរួចជ្រះស្រឡះរស់ហើយ គាត់ក៏ត្រឡប់ទៅ
 លំនៅរបស់គាត់វិញ ។ ជាបន្ទាប់ភ្លាមនោះ ស្រាប់តែឃើញផ្តាស់
 របស់គាត់ត្រង់ជិតគុណគ្រា ហើយបញ្ជើងឡើងទាំងសងខាង, ជា
 ហេតុឲ្យពិភាល់ក្នុងចិត្ត មិនដឹងជាភើតរោគអ្វី? មានអ្នកខ្លះឲ្យយោ
 បល់ថា ប្រហែលជាត្រូវរបស់គេហើយ ! (គឺត្រូវរំពើ ព្រោះអ្នក
 ដែលបៀកប្លូឲ្យនោះ គាត់ជាគ្រូដែលទៅព្យាបាលស្រ្តីនោះមុនគេ
 តែលោក ផាន ហ៊ាន មិនបានដឹង) ។

ដូច្នោះដើម្បីលោក ផាន ហ៊ាន ចេះតែខ្លាំងឡើងៗជារៀងរាល់
 ថ្ងៃ ដោយដាក់ថ្នាំព្យាបាលមិនដល់ទាល់តែសោះ, ទើបគាត់បន់
 ស្រន់សំបូងសប្បូងនឹកដល់គុណគ្រូ ផ្នែកខាងបន្តអាគបគាថាដែល
 គាត់បានសិក្សារៀនសូត្រមកទាំងប៉ុន្មាន សុំឲ្យលោកបកជួយ ។

លុះយប់ឡើងគាត់ទទួលទានដំណេកលក់ទៅ គាត់យល់សប្តិ

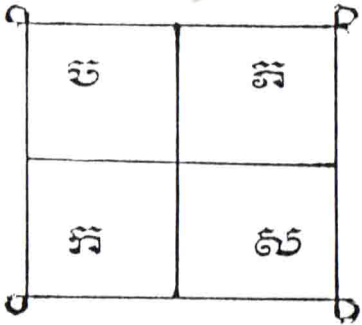
ឃើញថា មានគេបកប្រាប់ឲ្យទៅយកទឹកវិវិលក្នុង ដែលទើបដឹង
ប្រសូត្រចេញថ្មីៗបកលាបត្រង់កន្លែងដែលកើតរោគនោះ។ ហើយ
គាត់ក៏បានអនុវត្តតាមដែលគាត់យល់ស្តី, មិនយូរប៉ុន្មានជម្ងឺរបស់
គាត់ ក៏បានជាសះស្បើយយ៉ាងឆាប់រហ័ស ដែលឃើញស័ក្តិសិទ្ធ
និងជាក់ស្តែង គួរឲ្យអស្ចារ្យបែបនេះ ។

ខ្ញុំអ្នកសរសេរសូមបញ្ជាក់ថា នេះជាសំដីដែលមានភ័ស្តុតាង
បង្ហាញ និងមានសាក្សី ហើយជាពេលដែលទើបកន្លងមកថ្មីៗផង,
ដែលសាមីជនអ្នកជម្ងឺនោះរស់នៅសព្វថ្ងៃនេះ ហើយដែលយើង
បានសំគាល់ឃើញថា គាត់ជាបនុស្សសុចរិតត្រឹមត្រូវ មិនភ្នំភក
កុហក ព្រោះគាត់ជាអាចារ្យវត្តព្រៃរតនារាមតំបន់ Chelmsford
រដ្ឋ Massachusetts ។

ការចេះដឹងពិសេសក្នុងថ្នាំសម្រាកចិត្តម្នាក់ៗ = ការចេះ
ដឹងនេះ ជាការចេះដឹងខាងផ្លូវវិបស្សនាកម្មដ្ឋាន ដែលច្រើនជា
លោកគុណ (វត្តបូល) ឬគ្រូហ្គេតាតាមសរសំនៅតាមព្រៃចំរើន
សមាធិកម្មដ្ឋាន, ដែលច្រើននិយាយថាមានអ្នកសង្ខំបកប្រាប់ពីថ្នាំ
(ឱសថ) ឬក៏ច្រើនកម្មដ្ឋានទៅឃើញ ឬឃើញមានគេបកពន្យល់
ប្រាប់ហេតុភេទផ្សេងៗ ។ល។

ឧទាហរណ៍ទី១ = គាថាប្រយោគប្រភេទដែលអ្នកប្រាជ្ញខ្មែរ ខាងបុគ្គ

រាជមក្តងសម័យកុរុយោ បានចរិតទុកបកថា ជាបណ្តួលគាថាប្លែក
 ប្រភេទខាងផ្លូវព្រះពុទ្ធសាសនា ដែលមានភាពស័ក្តិសិទ្ធ ក្នុងការ
 ចារឹក បញ្ជូន ឬការវិនាសត្រង់សែក នឹងធ្វើជាកសិណបរិកម្ម (ជាប្លែក
 ពោលពីកម្មកាត់ចិត្ត) ផ្នែកខាងផ្លូវកម្មជានដើម្បីស្រាវជ្រាវរក
 បន្តវិជ្ជាផ្សេងៗ ដែលជាបណ្តួលគាថាបែកខាងពុទ្ធបន្តគឺ ច.ន.
 ក.ស ដែលមានអក្សរ ៤ គូនៅក្នុងយន្តក្បាល ៤ ជួរច្នោះ

គាថានេះគេឃើញមានប្រទេសជិតខាង ដូចជាជនជាតិ ថៃ
 លាវ យកទៅប្រើជាវិធីផ្សេងៗ តែគេមិនហ៊ានកែប្រែឬអក្សរទៅ
 ជាអក្សរសាស្ត្ររបស់គេទេ នៅគង់វង្សដូចដើម ។

វិធីវាយសមាធិកម្មវ្យាងវាយយកកាថានេះថាសិរី៖ គេសរសេរ
 អក្សរនៅក្នុងយន្តក្បាល ៤ ដូចមានខាងលើនេះ ទំហំល្អបស់ប្លង់
 បើលឃើញក្បាល ដែលដាក់ចម្រាយប្រមាណ ១ ព្យាបឬ១ព្យាប
 កន្លះ ហើយការវិនាស ច.ន.ក.ស. ដោយប្រមូលអារម្មណ៍ឱ្យ

បូលនៅជាប់នឹងគាថា រហូតដល់បើកភ្នែកក៏ឃើញ មិនភ្នែកក៏
ឃើញ ដើរ ដេក ឈរ អង្គុយឃើញដូចគ្នា,ពេលនោះឯងហើយ
ដែលគេហៅថា ចិត្តស្តង់ស៊ីប៍ជាប់ទៅក្នុងគាថា ។ ហើយនឹង
បង្កើតជានិមិត្តឲ្យឃើញនូវបន្តវិជ្ជាផ្សេងៗ ។

ក្នុងការដែលឃើញនេះគេបានបញ្ជាក់ប្រាប់ថា ឲ្យប្រុងប្រយ័ត្ន
ស្មារតីយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ ព្រោះជួនកាលខ្លះមានឃើញអព្វហេតុ ដ៏
អស្ចារ្យដែលបណ្តាលឲ្យស្តេចស្មារតីឬព្រេកអររហូសប្រមាណហើយ
ទៅជារួតរម្ងេង វិកលចរិត ។

សេចក្តីដូចបានរៀបរាប់បកនេះ ស្តីពីចំណេះចេះដឹងដែលគ្រូ
ពេទ្យខ្មែរមុរាណបានទទួលផ្នែកខាងបុរាណវិទ្យាវេជ្ជសាស្ត្រ ។ តទៅ
នេះនិងស្តីរៀបរាប់ពីការព្យាបាល ដែលគ្រូពេទ្យខ្មែរមុរាណបាន
អនុវត្តក្នុងការព្យាបាលជម្ងឺ:

របៀបព្យាបាល

គ្រូពេទ្យមុរាណខ្មែរព្យាបាលជម្ងឺដោយវិធី ២ យ៉ាងគឺ:

១/ វិធីព្យាបាលពាមថ្នូរសម្ភារៈ (និសចំ ឬ

ថ្នាំ) ។

២/ វិធីព្យាបាលតាមផ្លូវចិត្ត "ចិត្តវិជ្ជា" (មន្ត អាតម ឬ ឧបកិច្ច ឬ អបទេស) ។

ក- ខាងដ្ឋានសង្គារះ = គ្រូពេទ្យបុរាណខ្មែរពឹង
ផ្អែកទៅលើថ្នាំ(ឱសថ)ដែលផ្សំឡើងពីរុក្ខជាតិនានាមាន សំបក
ឫស ស្លឹក ផ្លែ ផ្កា ហើយនិង អ្វីៗ ស្តែង កយ ខ្លាយ ប្រមាត់
រោម ស្បែក សិលា លោហៈ និងសត្វល្អិតខ្លះ ហើយនិងការរុដ
(ដុតកំដៅ) កោស ជប់ ចាប់ ។ល។

ខ- ខាងដ្ឋានចិត្តិ = គ្រូពេទ្យបុរាណខ្មែរពឹងផ្អែក
ទៅលើបន្តអាតម គាថា និងការអបទេស ឬ ឧបកិច្ច ហើយនិង
ការបញ្ចូលឬបន់ស្រន់ ។ល។

ខាងផ្នែកពិសេស៖

ឱសថទាំងឡាយដែលផ្សំឡើងពីវត្ថុធាតុផ្សេងៗខ្មែរនិយមហៅ
ថាថ្នាំ ។ ទោះជាវត្ថុដែលគេយកមកប្រើសម្រាប់កែរោគ រម្ងាប់
រោគ ក៏ហៅឈ្មោះថាថ្នាំ, វត្ថុដែលសម្រាប់ការពារគ្រោះថ្នាក់
និងទប់ទល់នូវគ្រោះថ្នាក់ ក៏ហៅថាថ្នាំដូចគ្នាផងដែរ ដូចជាថ្នាំកែ

រោគគ្រុនចាញ់ ផ្លូវកែរោគទាល់ជាដើម ជាផ្នែកព្យាបាល។ ចំណែក
ផ្លូវដែលស៊ី ផឹក ដើម្បីធ្វើឲ្យសាច់ស្លុតគង់ជាដើម គឺជាផ្នែកទប់ទល់
នូវគ្រោះថ្នាក់ ។

ខ្សែប្រើថ្នាំធារាប្បេរយ៍យ៉ែនគី

១- គេប្រើធារាប្បេរយ៍ករណរជម្ងឺតម្កាត់ និង
ធារាប្បេរយ៍ព្យាបាលជម្ងឺ ។

២- គេប្រើធារាប្បេរយ៍ករណរគ្រោះថ្នាក់ និង
ធារាប្បេរយ៍ទប់ទល់នូវគ្រោះថ្នាក់ផ្សេងៗ ។

ខ្សែប្រើថ្នាំក្នុងអំពៅយ៉ែន

១- គេប្រើថ្នាំក្នុងផ្លូវ សុចរិត

២- គេប្រើថ្នាំក្នុងផ្លូវ ទុច្ចរិត

ខ្មែរប្រើថ្នាំនៅលើសេចក្តីពោលលេង

១- គេប្រើថ្នាំដោយគ្រប់ចំពោះ

២- គេប្រើថ្នាំដោយប្រយោល

I. វិធីប្រើថ្នាំជារបៀបការពារជម្ងឺ

វិធីប្រើថ្នាំរបៀបការពារជម្ងឺនេះ មានច្រើនបែបច្រើនប្រការ ណាស់ មានថ្នាំខ្លះគេប្រើដោយប្រយោលក៏មាន មានថ្នាំខ្លះគេប្រើ ដោយផ្តាច់ ដូចជារបៀបចងក្រងនិងសរពាងកាយ ដូចជាចងក្រង ចងក្រងដើមដៃក្រវាត់ចង្កេះ ។ល។ ហើយមានថ្នាំជាច្រើនដែល គេប្រើដោយគ្រប់ចំពោះក្នុងការព្យាបាលជម្ងឺ ។

ក. ចំណុចថ្នាំការពារ

ឧទាហរណ៍ទី១ - ប្រភេទថ្នាំការពារ, ប្រើដោយប្រយោល ។
ដើមទ្រាំង (ពពួកសត្វព្រឹក្ស) គេយកបកចងនិងកាំជណ្តើរ ដើម្បីការពារនូវខ្មោច ព្រាយ បិសាច, ដែលគេមានជំនឿថាអាច និងជួយការពារបាន ។ល។

ឧទាហរណ៍ទី២- ថ្នាក់ការពារ ប្រភេទចង.ក ។

គេយកឈើស្កូវ (ឈើនៅស្រុកខ្មែរឬយប្រភេទស្កូវដូចជា លាបក) បកចងនិងរំបោះធ្វើជាខ្សែ.ក ឲ្យកូនក្មេងពាក់ការពារ ជម្ងឺផ្សេងៗ ដែលគេយកមកថាបណ្តាលមកពីខ្លោចព្រាយបិសាច ។

ឧទាហរណ៍ទី៣- ថ្នាក់ការពារ ប្រភេទចងដៃឬចង.ក ។

គេធ្វើឧបកិច្ចនិងនិបន្តយកមូសបនទៅទិសព្យួសាន មកកាត់ជា ៧កំណាត់តូចៗ ចងនិងរំបោះនៅ ហើយចង.កដៃឬដើមដៃក្មេង ដើម្បីការពារក្មេងកើតពាច ។

ឧទាហរណ៍ទី៤- ថ្នាក់ការពារ, ប្រភេទថ្នាំចងក្រវាត់ចង្កេះ ។

គេយកវល្លិព្រះក្រុង (លតាជាតិប្រាំងច្រើនមានដុះតាបព្រៃភ្នំ) មកត្របាញ់ធ្វើជាខ្សែក្រវាត់ សម្រាប់ក្រវាត់ចង្កេះ ដើម្បីការពារ នូវជម្ងឺរុត ។ល។

ឧទាហរណ៍ទី៥- ថ្នាក់ការពារ ប្រភេទថ្នាំចងក្រវាត់ចង្កេះ ។

គេឧបកិច្ចនិងនិបន្តយកដើមក្រូចគ្រប់ប្រភេទ មកធ្វើជាថ្នាំ ចងធ្វើខ្សែចង្កេះ ការពារសត្វរាសីរពិសពន់ទំរេចក្រាយ ដូចជា ពស់វែកជាដើម ។

ឧទាហរណ៍ទី៦- ថ្នាក់ការពារ, ប្រភេទថ្នាំលេប ៧ គ្រាប់

លក្ខណៈពិសេសប្រភេទ កាលបើផ្នែកចម្រុះទៅ គេឃើញសំបក ត្រៀមស្លឹក ហើយប្រេះបែកបង្ហាញឲ្យឃើញគ្រាប់នៅខាងក្នុង ។ គ្រាប់តូចៗប៉ុនគ្រាប់.គ ពណ៌ក្រហមប្រៀបៗ ហើយមានខ្លៅតុច បន្តិចហាក់ដូចជាគ្រាប់ភ្នែកគោ អ្នកខ្លះហៅថាវល្លិ៍ត្រៀមត្រី ខ្លះ ហៅថាវល្លិ៍ភ្នែកគោ ។ គេយកគ្រាប់ត្រៀមត្រីទុំនេះ ចំនួន ៣ គ្រាប់ ឲ្យអ្នកដែលមិនទាន់កើតកញ្ជិលលេប ដើម្បីការពារកុំឲ្យ កញ្ជិលកើតឡើងបាន ។ លេបប្រយោជន៍ ១ គ្រាប់ ចំនួន ៣ ថ្ងៃ សម្រាប់ការពារក្នុងរយៈពេល ១ ឆ្នាំ ។

ឧទាហរណ៍ទី៧- ថ្នាក់ការពារ, ប្រភេទថ្នាំត្រាំទឹក ៧ គ្រាប់

ថ្នាក់ការពារក្រោយដែលប្រសូត្របុត្តហើយដើម្បីកុំឲ្យទាស់ និង ចាំសាច់ពូ ។

ដោយខ្មែរយើងយល់ថា ទាស់គឺជាជម្ងឺដែលកើតឡើងពីការ លាបចំណីអាហារ ឬ លាបព្រោះធ្វើការងារហួសកម្លាំង ក្រោយ ពេលដែលប្រសូត្រកូនហើយ, គេនិយាយថាសរសៃខ្លីៗ ។ ដូច្នោះ ការពារកុំឲ្យទាស់ និងឲ្យសាច់ឈាមសប្បុរសស្បែក នៅគង់វង្សពូ ដដែល គេមានថ្នាំដែលផ្សំជាប្រៀបការពារ ច្រើនបែបច្រើន យ៉ាង មានខ្លះជាប្រភេទថ្នាំស្ទាម ខ្លះជាប្រភេទថ្នាំត្រាំ ។

ប្រភេទថ្នាំព្រាំ, ការការពារចាស់ ឬលោម ក្រោយប្រសូត្របុត្ត ។

វត្ថុធាតុដើម= គេកំណត់ឲ្យយកទឹកឃ្មុំក្នុងខែចេត្រ ចំនួន ១
មីត្រ ហើយនិងស្រាស ២ លីត្រកន្លះ ចាក់លាយជាមួយគ្នាដាក់
ក្នុងកែវគ្របឲ្យជិត ហើយទុកឲ្យចូលរសជាតិគ្នាទើបផឹក ។

វិធីផ្សំ= គេឲ្យចាក់ស្រាទៅក្នុងកែវបុន រួចហើយចាក់ទឹកឃ្មុំ
ជាខាងក្រោយ ។

របៀបផឹក= ថ្នាំនេះផឹកមិនបានដាក់កប្រិតអ្វីទេ ។

កំណត់សំគាល់= អ្នកផឹកថ្នាំនេះគេសំគាល់ឃើញមានសាច់
ឈាមស្រស់បស់ល្អស្អាត ។

ឧទាហរណ៍ទី៨- ប្រភេទថ្នាំការពារ, ថ្នាំផ្ទាំងស្បែកផឹកក្រោយ
ពេលប្រសូត្របុត្តហើយ ។

វត្ថុធាតុដើម= ១ ដើមអង្រួង - ២ ដើមសង្ហ័រ - ៣ សំបក
ស្កកស្កុរ - ៤ សំបករលាយ - ៥ លំពង់ក្រខុបព្រៃ - ៦ ប្លស
ញស្រុក - ៧ ប្លស.ញព្រៃ - ៨ ប្លស.ញស្អាត - ៩ ស្មៅទឹក
ដោះខ្លា (គេយកទាំងដើមទាំងប្លស)- ១០ ស្មៅត្រសិត(គេយក
ទាំងដើមទាំងប្លស)-១១ ប្លសក្រពៅ - ១២ លំពង់ឈើកំពឹងពួយ
-១៣ ស្លឹកប្លស្សីស្រុក ។

វិធីផ្សំ= ចំនួនវត្ថុទាំង ១៣ បុននេះគេយកវាចង្ហើយ ផ្កាទាំង

រស់ហើយស្មារតីក៏ជាធម្មតារៀនរាល់ថ្ងៃ ។ ប៉ុន្តែគេបានប្រាប់ថា
ក្នុងទឹកដំបូងត្រូវបង្កើន (បានន័យថាពេលដាក់ស្មារតីដំបូងត្រូវ
ប្រើកំដៅឲ្យក្តៅខ្លាំង) ។

របៀបផឹក= មិនមានដាក់កំរិតទេ, ផឹកដូចជាផឹកតែធម្មតា ។

ឧទាហរណ៍ទី៩- ប្រភេទថ្នាំការពារ, ថ្នាំស្មារតីការពារសុក

រសក ស្ត្រីដែលមានគភ៌បាន៨-៩ខែគេឲ្យផឹកមុនដើម្បីការពារគឺ

វត្ថុធាតុដើម = ១/វិលីឌីដ្យូ ២/សម្បកជ្រោយ ៣/សំបក

រលាយ ៤/សំបក.គ ៥/ខ្លីទឹក ៦/ប្រេច៣គ្រាប់ ។

វិធីផ្សំ= វត្ថុទាំង៥មុខខាងលើ យកចំនួនស្មើៗគ្នាហើយដាក់
ស្មារតីធម្មតា ។

របៀបផឹក= គឺផឹកដូចជាផឹកតែធម្មតា ។

ឧទាហរណ៍ទី១០- ប្រភេទថ្នាំការពារ, ថ្នាំឆ្អឹងស្មារតីការពារសុក

រសក ស្ត្រីដែលមានគភ៌បាន ៨ ឬ ៩ ខែគេឲ្យផឹកមុន ។

វត្ថុធាតុដើម = ១/ សំបកត្របែកព្រៃជ្រុះ ២/វិលីដកគន់

(ខ្លះហៅជាសគន់) ៣/បើបត្រសិត.ស-ក្រហម ។

វិធីផ្សំ= វត្ថុទាំង ៣ មុខនេះយកភាគស្មើៗគ្នា ហើយដាក់
ស្មារតីធម្មតា ។

របៀបផឹក= ផឹកធម្មតាដូចផឹកតែ ។

ឧទាហរណ៍ទី១១- ថ្នាំការពារ, ប្រភេទថ្នាំត្រីក្រមា, ការពារសុក
រសក, ឲ្យផឹកមុនពេលគភីបាន ៨-៩ ខែ ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ស្មៅជើងបង្កង ២/ដីក្រសាំងទំហំ ៣/ដីរ
ស (លើងលាក់) ៤/ដីក្រមហម (នាងវង) ៥/សំបកក្រសាំង ។

វិធីផ្សំ= វត្ថុទាំងអស់នេះយកភាគស្មើគ្នា, ៤ បុខខាងដើម
យកទាំងដើមទាំងបួស ហើយដាក់ក្នុងកែវចាក់ស្រាឲ្យលិចត្រីក្រមា
ចំនួន ១ អាទិត្យ សឹមឲ្យផឹក ។

វិធីផឹក= ផឹកម្តង១ស្ថាបព្រាបាយក្នុងមួយថ្ងៃ ។

II. វិធីប្រើថ្នាំជារបៀបព្យាបាលជម្ងឺ

ថ្នាំដែលប្រើជារបៀបព្យាបាលមានច្រើនប្រភេទគឺ: ជាប្រភេទ
ថ្នាំស្មារ, ជាប្រភេទថ្នាំត្រី, ជាប្រភេទថ្នាំក្នុង, ជាប្រភេទថ្នាំដុស,
ជាប្រភេទថ្នាំលាប, ជាប្រភេទថ្នាំបំពោក, ជាប្រភេទថ្នាំចង, ជា
ប្រភេទថ្នាំបន្តក់, ជាប្រភេទថ្នាំសូន្យ (គុលិកា) ជាប្រភេទថ្នាំបិទ,
ជាប្រភេទថ្នាំចំហុយ ជាប្រភេទថ្នាំជក់ ជាប្រភេទថ្នាំកញ្ជាច។ល។

ក. ចំណុចថ្នាំស្មារ

ថ្នាំដែលត្រូវអ្នកជម្រើស ដែលត្រូវស្មារ មានច្រើនជំពូកណាស់ មានថ្នាំខ្លះគេឲ្យស្មារផឹកទៅតាមធម្មតាមិនបានបញ្ញត្តិឬដាក់កម្រិត ហាមប្រាមអ្វីសោះទេ ប៉ុន្តែមានថ្នាំខ្លះគេបានដាក់កម្រិតឲ្យស្មារ ដូចជាឲ្យស្មារទឹកបីយកទឹកបួយ (១/៣) បានន័យថាក្នុងចំនួនទឹក ៣ភាគ ឬ ៣លីត្រ ត្រូវស្មារឲ្យខ្លះនៅសល់ទឹកចំនួនតែបួយភាគ ឬ ១ លីត្រ ។ល។

ការស្មារដែលមានដាក់កំហិតដូច្នោះ ព្រោះគេធ្វើដើម្បីចំរាញ់ យកជាតិថ្នាំឲ្យខ្លាំងលើសពីធម្មតា ។

ឧទាហរណ៍ទី១- ប្រភេទថ្នាំស្មារផឹក, ក៏ចាត់រោគដង្កូវនៅក្នុង ពោះវៀន ដែលហៅថាព្រួន (ព្រួនវែង) ។

វត្ថុធាតុដើម = ឫសទទិប

វិធីផ្សំ = គេយកឫសទទិបចំនួនបួយភាគបីនៃកំសៀវ (១/៣)

បកស្មារទឹក ៣ យកទឹកបួយ (១/៣) ។

របៀបផឹក = ផឹកបុនពេលបរិភោគអាហារ ពេលព្រលឹមភ្ញាក់ពី ដំណេក ផឹកឲ្យរស់ចំនួនទឹកដា ។

កំណត់សំគាល់ = និមឃើញព្រួនស្លាប់ហើយឆ្លាក់មក នៅពេល

បន្ទោរបង់លាបក ។ បើបិនឃើញធ្លាក់ទេ ព្រួននោះនឹងស្លាប់ ហើយក្លាយទៅជាលាបកជាបិនខាន ។

ថ្នាំនេះគេធ្លាប់មានការពិសោធន៍ប្រកបដោយជោគជ័យ ឃើញថាមាន សភាពស័ក្តិសិទ្ធិបែន, ដូច្នោះបើគ្មានប្រសិទ្ធិភាពទេ នោះប្រាកដជា ផ្សំថ្នាំបិនត្រូវកំរិត ។ បើស្មារលើកទី២ ឲ្យផឹកនៅពេលព្រលឹប បិនទាន់បានបរិភោគអាហារបួនទៀត ។

ឧទាហរណ៍ទី២- ប្រភេទថ្នាំស្មារ, ថ្នាំឆ្អាំងស្មារផឹករម្ងាប់រោគ សរសៃ (ខ្មែរច្រើនថាសរសៃធ្វើទុក្ខឈឺចង្កេះឈឺខ្នង) ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/អង្កាស (ឈើនេះស្រាយសប្បុរសលឿង តែ ខ្លឹមក្រហមក្រហៅមានរសជាតិល្វីង) ២/អង្កាញ់ (ប្រភេទឈើនេះ មានផ្កាលឿង ខ្លឹមខ្មៅ មានរសជាតិល្វីងប្រើធ្វើជាបន្លែបាន"សប្ប ផ្កាអង្កាញ់") ៣/ហែសាន (ដើម ស្លឹក ផ្កាស្រដៀងអង្កាញ់) ។

វិធីផ្សំ= វត្ថុទាំងបីបុខខាងលើនេះគេយកតែខ្លឹមទាំងអស់ ចំ នួនភាគស្មើៗគ្នា ហើយដាក់ក្នុងឆ្នាំង ដាក់ទឹកចំនួនបីដងវត្ថុទាំង នោះ រួចដាក់ស្មារឲ្យពុះចេញជាពិព្រួនទើបផឹក

វិធីផឹក= គេផឹកជាធម្មតាដូចផឹកតែ, លុះផឹកអស់ទឹកស្មារទី១ គេដាក់ស្មារជាលើកទី ២, ប៉ុន្តែស្មារលើកទី ២នេះ គេត្រូវស្មារ ទឹកពីរយកទឹកមួយ(១/២), កាលបើផឹកអស់ទឹកស្មារលើកទី ២

ហើយនៅមិនទាន់សាបថ្នាំទេ នោះគេត្រូវស្ម័គ្រជាលើកទី៣, តែ
ស្ម័គ្រលើកទី៣ នេះ គេស្ម័គ្រទឹកប៊ីយកទឹកបួយ (១/៣) ។

កំណត់សំគាល់= កាលបើស្ម័គ្រដល់លើកទីបីហើយផឹករស់
ត្រូវតែចោលឈប់ស្ម័គ្រតទៅទៀត (ជូរថ្នាំថ្មីទៀត) ។

ឧទាហរណ៍ទី៣- ប្រភេទថ្នាំឆ្កាំងស្ម័គ្រ, រោគសរសៃស្រ្តីដែល
ទើបឆ្លងទន្លេរួច (ខ្មែរច្រើនផឹកថ្នាំដែលហៅថាថ្នាំសរសៃខ្លី) ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ឫសញស្រុក, ២/ឫសញព្រៃ (ឬញស្សាត
ដើមមានសណ្ឋានដូចញធម្មតា តែដើមល្អិតតូចៗប្រភេទដើមឃ្នុស
គ្រប់ ផ្កិតដូចញ) ៣/បញ្ជីក្អែកទំដើមរលាយ ។

វិធីផ្សំ= វត្ថុទាំង ៣ យ៉ាងនេះ គេយកចំនួនភាគស្មើរៗគ្នា ។

វិធីប្រើ= គេស្ម័គ្រជាធម្មតាផឹកដូចផឹកតែ ។

ឧទាហរណ៍ទី៤- ប្រភេទថ្នាំស្ម័គ្រផឹក, តែរោគទឹកនោមផ្អែម។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ឫសកន្ទួតព្រៃ, (លើវិញស្រឹកល្អិតៗផ្លែមាន
រសជាតិជួរលាយចត់) ២/ដង្ហិតខ្មោច, (មាន២យ៉ាង ដង្ហិតធំនិង
ដង្ហិតខ្លួនខុសគ្នាគ្រង់ស្លឹកតូចដើមក៏តូច) ៣/ខ្លឹមស, ៧ បើប, (កំ
ពិស) ៤/ប្រេច, ៧ គ្រាប់ ៥/ដែកគោល ១ ។

វិធីផ្សំ= ឫសកន្ទួតព្រៃ និងដង្ហិតខ្មោចយកភាគស្មើរៗគ្នា (ដង្ហិត

ខ្មោចយកទាំងដើមទាំងបូស) ហើយដាក់ស្មៅរាបតាមធម្មតា ។

របៀបដឹក= ដឹករបៀបដឹកតែ ។

កត់សំគាល់= ថ្នាំនេះគេបាន ពិសោធន៍បកហើយច្រើនគ្នា
ដែលដឹកទៅឃើញជាគ្រប់គ្នា ។

ឧទាហរណ៍ទី៥- ប្រភេទថ្នាំស្មៅដឹក, ព្យាបាលរោគទាស់ ។

វត្ថុធាតុដើម= សំបកខ្នុំ (ខ្នុំមាន២យ៉ាង ខ្នុំទឹក ខ្នុំគោក) ។

វិធីផ្សំ= យកសំបកខ្នុំទឹក ស្មៅរម្ងាស់ទឹក ៣ យកទឹក ១ ។

របៀបដឹក= ដឹកក្នុងការសង្កេត ។

ឧទាហរណ៍ទី៦- ប្រភេទថ្នាំស្មៅដឹក, ព្យាបាលជម្ងឺកាបរោគ
ឬហៅថា រោគស្រីឬកើតស្វាយ ។

រោគស្វាយជារោគមួយប្រភេទ ដែលកើតពីការឆ្លងរវាងស្រ្តី
និងបុរសដែលរួមបណ្តើរ ។ ការសម្គាល់របស់គ្រូខ្មែរថា រោគស្វាយ
មានលក្ខណៈ ២ យ៉ាងគឺ:

- ១- ហៅថា រោគស្វាយក្រាប់ ជាប្រភេទរោគដែលស៊ីខាងក្នុង
មិនបញ្ចេញឲ្យឃើញច្បាស់លាស់ ។
- ២- ហៅថា រោគស្វាយបែក គឺ រោគស្វាយដែលបែកចេញជាដំបៅ
ឲ្យបានឃើញច្បាស់ ដូចជាពងឬរណក ដែលមិនបានព្យាបាលឬព្យា

បាលមិនត្រូវបណ្តាលទៅជាដំបៅ ។ល។

ថ្នាំព្យាបាលជម្ងឺកាបរោគនេះ ខ្លះយើងមានចេះច្រើនបែប ច្រើនយ៉ាងណាស់, តែដែលខ្ញុំលើកយកមកពណ៌នាក្នុងទីនេះ ជា ថ្នាំផ្ទាំងមួយប្រភេទដែលគេចាត់ទុកថាមានប្រសិទ្ធភាពគ្រាន់បើគឺ:

វត្ថុធាតុដើម = ១/គល់រំចេក (រុក្ខជាតិមួយប្រភេទស្លឹកវែងៗ មានបន្ទាត់នៅហាមស្លឹកទាំងសងខាងដូចស្លឹកម្កាស់, ដើមមានសាច់ សាញជាសរសៃ មានប្រសិទ្ធភាពសំយុងដូចខ្សែពួរ, ស្លឹកប្រើការ បានដូចជាព្យាញកន្ទួលជាដើម) ២/គល់ម្កាស់ឬហៅថាក្តិលម្កាស់, ៣/វល្លិមុខឈ្មាង, ៤/ផ្ទាំងប្រសិទ្ធស្រុក, ៥/ផ្ទាំងប្រសិទ្ធប្រៃ, ដែកឬ ដែកគោលចាស់ៗច្រេះចាប់ចំនួន ៧ ។

វិធីផ្សំ = វត្ថុទាំង ៥ មុខខាងដើមគេយកភាគស្មើៗគ្នា ។

វិធីប្រើ = គេស្មោរផឹកជាធម្មតាដូចផឹកតែ ។

ឧទាហរណ៍ទី៧ - ប្រភេទថ្នាំស្មោរ, ព្យាបាលរោគប្រមេះ ។

ប្រមេះជាជំងឺរោគមួយប្រភេទដែលធ្វើឲ្យពិការផ្លូវទឹកមូត្រ ដែល បណ្តាលឲ្យកើតទៅជាខ្ទះ ហើយក្លាយទៅជាគ្រាប់យ៉ាងរឹង ខាង ខាងរាងស្ទះផ្លូវទឹកនោម ធ្វើឲ្យអ្នកជម្ងឺពិបាកក្នុងការបន្ទោបង់ បស្សាវៈ រហូតដល់បាត់បង់ជីវិតដោយសារទឹកមូត្រមិនចេញក៏ បាន ។ រោគនេះមានពីរយ៉ាងគឺ: ម្យ៉ាងបែបជាទឹកខាប់ៗខ្មែរ

យើងហោថាប្រមេនទឹកពាយ ក្រុំរេទៀតជាគ្រាប់ៗហើយរឹង គេ
ហោថាប្រមេនគ្រាប់ ។ វិធីព្យាបាលជាប្រភេទថ្នាំស្មៅរោង៖

វត្ថុធាតុដើម= ១/ សប្បកស្មៅរោងព្រៃ, ២/ អំរិល ។

វិធីផ្សំ= គេដាក់ស្មៅរោងចម្រុះ ហើយរងអំរិលឲ្យប្រែល្អ
ផឹកបាន បិនឲ្យប្រៃពេក ។

វិធីផឹក= គេផឹកជូចតែ ជំនួសទឹក ។

ឧទាហរណ៍ទី៨— ប្រភេទថ្នាំឆ្នាំងស្មៅ, តែរោងឆ្នាំងឈាម ។

ខ្មែរយើងមានរោងមួយយ៉ាងដែលឆ្នាំងឈាមជាមាត់ ជួន
កាលបើឆ្នាំងច្រើនបណ្តាលឲ្យស្ទុះស្លាប់ភ្លាមមួយរំពេច ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/សប្បកស្កុកស្កុរ ២/កណ្តាលស្សាត ៣/សំ
បកកប្បាស ។

វិធីផ្សំ= សំបកស្កុកស្កុរយក១ភាគ(១/២) កណ្តាលស្សាតដក
យកទាំងដើមទាំងបូស ចំនួនស្មើស្កុកស្កុរ, ហើយសប្បកកប្បាស
យកចំនួនស្មើគ្នាដែរ ហើយដាក់ក្នុងឆ្នាំងស្មៅឲ្យពុះ ។

វិធីប្រើ= ស្មៅផឹកចម្រុះជំនួសទឹក ។

ឧទាហរណ៍ទី៩— ប្រភេទថ្នាំស្មៅ, តែរោងឆ្នាំងឈាមជាមាត់។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ដើមភ្នែកព្រាប ២/ដើមស្កុកស្កុរ ៣/ដើម

ក្រុមប្រឹក្សា ៤/ ដើមឱជ្រឹង ៥/ បើបង្ហាចិន ៦/ ប្រភេទស្រូវប្រេង
វិធីផ្សំ= វត្ថុ៤បុរេខាងដើមយកចំនួនភាគស្មើគ្នា ៧/ បើបង្ហាចិន
កេរ ៤ ជំនុំរៀង ។

វិធីប្រើ= គេស្រោចផឹកជាតប្រពាជ្ជូចផឹកតែ ។ ប្រភេទស្រូវប្រេង
១/ ២/ ៣/ ៤/ ៥/ ៦/ ៧/ ៨/ ៩/ ១០/ ១១/ ១២/ ១៣/ ១៤/ ១៥/ ១៦/ ១៧/ ១៨/ ១៩/ ២០/ ២១/ ២២/ ២៣/ ២៤/ ២៥/ ២៦/ ២៧/ ២៨/ ២៩/ ៣០/ ៣១/ ៣២/ ៣៣/ ៣៤/ ៣៥/ ៣៦/ ៣៧/ ៣៨/ ៣៩/ ៤០/ ៤១/ ៤២/ ៤៣/ ៤៤/ ៤៥/ ៤៦/ ៤៧/ ៤៨/ ៤៩/ ៥០/ ៥១/ ៥២/ ៥៣/ ៥៤/ ៥៥/ ៥៦/ ៥៧/ ៥៨/ ៥៩/ ៦០/ ៦១/ ៦២/ ៦៣/ ៦៤/ ៦៥/ ៦៦/ ៦៧/ ៦៨/ ៦៩/ ៧០/ ៧១/ ៧២/ ៧៣/ ៧៤/ ៧៥/ ៧៦/ ៧៧/ ៧៨/ ៧៩/ ៨០/ ៨១/ ៨២/ ៨៣/ ៨៤/ ៨៥/ ៨៦/ ៨៧/ ៨៨/ ៨៩/ ៩០/ ៩១/ ៩២/ ៩៣/ ៩៤/ ៩៥/ ៩៦/ ៩៧/ ៩៨/ ៩៩/ ១០០/

វិធីផ្សំ= គេយកប្រភេទស្រូវប្រេង ១/ ២/ ៣/ ៤/ ៥/ ៦/ ៧/ ៨/ ៩/ ១០/ ១១/ ១២/ ១៣/ ១៤/ ១៥/ ១៦/ ១៧/ ១៨/ ១៩/ ២០/ ២១/ ២២/ ២៣/ ២៤/ ២៥/ ២៦/ ២៧/ ២៨/ ២៩/ ៣០/ ៣១/ ៣២/ ៣៣/ ៣៤/ ៣៥/ ៣៦/ ៣៧/ ៣៨/ ៣៩/ ៤០/ ៤១/ ៤២/ ៤៣/ ៤៤/ ៤៥/ ៤៦/ ៤៧/ ៤៨/ ៤៩/ ៥០/ ៥១/ ៥២/ ៥៣/ ៥៤/ ៥៥/ ៥៦/ ៥៧/ ៥៨/ ៥៩/ ៦០/ ៦១/ ៦២/ ៦៣/ ៦៤/ ៦៥/ ៦៦/ ៦៧/ ៦៨/ ៦៩/ ៧០/ ៧១/ ៧២/ ៧៣/ ៧៤/ ៧៥/ ៧៦/ ៧៧/ ៧៨/ ៧៩/ ៨០/ ៨១/ ៨២/ ៨៣/ ៨៤/ ៨៥/ ៨៦/ ៨៧/ ៨៨/ ៨៩/ ៩០/ ៩១/ ៩២/ ៩៣/ ៩៤/ ៩៥/ ៩៦/ ៩៧/ ៩៨/ ៩៩/ ១០០/

ឧទាហរណ៍ទី១០- ប្រភេទថ្នាំស្រោច, កែរោគក្អក ។ ប្រភេទស្រូវប្រេង
វត្ថុធាតុដើម= ១/ ប្រភេទស្រូវប្រេង ២/ រំបិល ៣/ រំបិល ៤/ រំបិល ៥/ រំបិល ៦/ រំបិល ៧/ រំបិល ៨/ រំបិល ៩/ រំបិល ១០/ រំបិល ១១/ រំបិល ១២/ រំបិល ១៣/ រំបិល ១៤/ រំបិល ១៥/ រំបិល ១៦/ រំបិល ១៧/ រំបិល ១៨/ រំបិល ១៩/ រំបិល ២០/ រំបិល ២១/ រំបិល ២២/ រំបិល ២៣/ រំបិល ២៤/ រំបិល ២៥/ រំបិល ២៦/ រំបិល ២៧/ រំបិល ២៨/ រំបិល ២៩/ រំបិល ៣០/ រំបិល ៣១/ រំបិល ៣២/ រំបិល ៣៣/ រំបិល ៣៤/ រំបិល ៣៥/ រំបិល ៣៦/ រំបិល ៣៧/ រំបិល ៣៨/ រំបិល ៣៩/ រំបិល ៤០/ រំបិល ៤១/ រំបិល ៤២/ រំបិល ៤៣/ រំបិល ៤៤/ រំបិល ៤៥/ រំបិល ៤៦/ រំបិល ៤៧/ រំបិល ៤៨/ រំបិល ៤៩/ រំបិល ៥០/ រំបិល ៥១/ រំបិល ៥២/ រំបិល ៥៣/ រំបិល ៥៤/ រំបិល ៥៥/ រំបិល ៥៦/ រំបិល ៥៧/ រំបិល ៥៨/ រំបិល ៥៩/ រំបិល ៦០/ រំបិល ៦១/ រំបិល ៦២/ រំបិល ៦៣/ រំបិល ៦៤/ រំបិល ៦៥/ រំបិល ៦៦/ រំបិល ៦៧/ រំបិល ៦៨/ រំបិល ៦៩/ រំបិល ៧០/ រំបិល ៧១/ រំបិល ៧២/ រំបិល ៧៣/ រំបិល ៧៤/ រំបិល ៧៥/ រំបិល ៧៦/ រំបិល ៧៧/ រំបិល ៧៨/ រំបិល ៧៩/ រំបិល ៨០/ រំបិល ៨១/ រំបិល ៨២/ រំបិល ៨៣/ រំបិល ៨៤/ រំបិល ៨៥/ រំបិល ៨៦/ រំបិល ៨៧/ រំបិល ៨៨/ រំបិល ៨៩/ រំបិល ៩០/ រំបិល ៩១/ រំបិល ៩២/ រំបិល ៩៣/ រំបិល ៩៤/ រំបិល ៩៥/ រំបិល ៩៦/ រំបិល ៩៧/ រំបិល ៩៨/ រំបិល ៩៩/ រំបិល ១០០/

វិធីផ្សំ= គេយកប្រភេទស្រូវប្រេង ដាក់រំបិលស្មានគ្នា
ប្រែរោចផឹកបាន ។

វិធីប្រើ= ផឹកក្នុងការស្លាបស្លង់ ។

ឧទាហរណ៍ទី១១- ប្រភេទថ្នាំស្រោច, ផឹកកែរោគគ្រុនចាញ់ (ឬ
គ្រុនលោះ) ធ្លាក់រលើក (ប្រហែលធ្លាក់លំពែង) ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ ស្លូលពោតទុំប្រយុទ្ធចំនួន៧ ២/ ស្លឹកគ្រៃ
ខ្ទប់ចំនួន៧ គល់ ៣/ ខ្ទឹបស៧ បើប ៤/ ប្រេង៧ គ្រាប់ ៥/ ប្រេង
ដែលគោលព្រះ១ និងដីដំបូកប្រយុទ្ធចំនួនប៉ុន កនៃក្មេង ។

វិធីផ្សំ= ស្លូលពោតនិងគល់ស្លឹកគ្រៃចងជា៣ ចំណងនិងរំពោះ
ខ្មៅ រួចដាក់ចូលទៅក្នុងឆ្នាំងជាប្រយុទ្ធនិងខ្ទឹបស ប្រេង ដែលគោល,
ទើបយកដីដំបូកបកស្រួលធ្វើជាប្រេងរលើក ហើយដាក់ចូលទៅក្នុង

ផ្ទាំងជាបួយគ្នាទាំងអស់ដើរឱ្យស្ងៀម ដោយប្រើសំដីឧបកិច្ចថា បើ
កាលណាខ្ញុំស្តាប់ទៅរលោភនេះរលោម សូមឲ្យរលោភទៅក្នុង
ពោះខ្ញុំនេះរលោមផងដែរ (វិធីស្តាប់ដល់បុព្វដឹងស្តាប់ដូច
មានចែងទៅខាងមុខ) ។ ប៉ុន្តែដឹងច្បាស់ដែលយកបកសួនធ្វើរូប
រលោភត្រូវឧបកិច្ចរួមសិនសិបភ្លឹះយកបក (វិធីឧបកិច្ចមានចែង
ទៅខាងមុខទៀត) ។

វិធីស្ងៀម = ត្រូវស្ងៀមឲ្យពុះលុះត្រាតែរលាយរូបរលោភដែល
សួននោះអស់រលីង ទើបដាក់ចេញពីភ្លើងទុកឲ្យរងថ្លាបួយសុទ្ធ៖។

វិធីផឹក = ត្រូវរង្គុយច្រហោង ហើយសិតទឹកថ្នាំចូលបកក្នុងផ្តិត
ឬត្រចៀក រួចឧបកិច្ចថា បើកាលណាផឹកទឹកថ្នាំនេះចូលទៅរោគ
គ្រុនចាញ់ធ្លាក់រលោភត្រូវតែសូន្យ ទើបផឹកថ្នាំហើយលើកផ្ទាំងថ្នាំ
នោះផ្តាប់ចោល ក្រោកដើរចេញទៅហោង ។

កំណត់សម្គាល់ = អ្នកដែលបានផឹកថ្នាំនេះបញ្ជាក់ប្រាប់ថា កាល
បើគេផឹកថ្នាំរួចហើយ លើកផ្ទាំងផ្តាប់ក្រោកឈរឡើង គេសំគាល់
ឃើញថា រាការរោគរលោភក្នុងពោះរបស់គេហាក់ដូចជាធ្លាក់ចុះ
បកក្រោមយ៉ាងពិតប្រាកដមែន ។

ឧទាហរណ៍ទី១២ - ប្រភេទថ្នាំស្ងៀមផឹក តែរោគកន្ទួលត្រូវរាក។
រោគនេះកើតឡើងនៅលើស្បែក ឡើងកន្ទួលប្តីល ហើយ

បណ្តាលឲ្យរចាស់ចង់តែឆេះ ។

វត្តធាតុដើម = ១ ដើមខ្មែរ (ខ្មែររមាស់) ។

វិធីផ្សំ = ដកយក ៧ គល់ បកកាត់រោងទឹកឲ្យស្អាត ដាក់ក្នុង
ឆ្នាំងស្មៅរទឹកបីយកទឹកប្រយ(១/៣) ។

វិធីប្រើ = ផឹកតាមចម្ងាយ មិនមានកំហិត ។

ឧទាហរណ៍ទី១៣- ប្រភេទថ្នាំស្មៅរទឹក ព្យាបាលជម្ងឺហឺត ។

ហឺតជារោគរោគដែលពីបាក់ក្នុងការដកដង្ហើម ថប់ហឺតហឺត
បីផ្តិតបីផ្តិត បណ្តាលមកពីស្មៅស្មៅដោយស្ងួតមានពិការ ។

វត្តធាតុដើម = ១/ ខ្លឹមស្បែង ២/ កំបោរ ។

វិធីផ្សំ = យកខ្លឹមស្បែងមកស្មៅឲ្យចេញជាតិពុល ហើយចាក់
ទុកក្នុងកែវប្រយ រួចទើបយកកំបោរប្រយស្លាបប្រាបាយ ទៅលាយ
និងទឹកសុទ្ធហើយទុកឲ្យរងថ្ងា ទើបយកទៅចាក់លាយនិងទឹកស្មៅ
ស្បែង កូរឲ្យលាយចូលគ្នាសព្វល្អ ។

របៀបផឹក = ក្នុងការលាយប្រយនេះត្រូវផឹកឲ្យរស់ក្នុង ១ ថ្ងៃ
ហើយស្ទង់មើល តើមានធូរស្រាលឬទេ? ។

កំណត់សំគាល់ = បើគាប់កបហើយ អាចនិងបន្ថែមទ្វេឡើង
តាមការយល់ឃើញពីគ្រូអ្នកព្យាបាល ។

ឧទាហរណ៍ទី១៤- ប្រភេទថ្នាំស្បែកស្រោច កំចាត់ពិសពស់ ។

ជំពូកពស់ប្រភេទខ្លះ បើកាលណាខាំហើយ បណ្តាលឲ្យហើម សាច់ត្រង់កន្លែងរបួស រួចចេះតែហើមរាលដាលធំឡើងៗជានិច្ច បើព្យាបាលមិនត្រូវទេ អាចនិងរលួយជ្រុះសាច់ចេញបាន ដូចជា ពស់ខៀវ ពស់ហនុមានកន្ទុខ្លោច ។ល។

វត្ថុធាតុដើម= យកវែកត្រឡោក ២-៣ (វែកខ្មែរយើងជួស បាយសប្ត ដែលធ្វើពីត្រឡោកជួន) ។

វិធីផ្សំ= កាត់វែកយកត្រឹម.ក ហើយដាក់ស្បែកទុកឲ្យពុះយូរ បន្តិច រួចបន្ថយភ្លើងទុកឲ្យនៅក្តៅឧណ្ហៗ ។

វិធីប្រតិបត្តិ= យកកំណាត់សំពត់ស្អាតជ្រួលក់ដូតលើមុខរបួស និងកន្លែងដែលហើម លុះត្រាតែឃើញស្រកហើមទើបឈប់ ។

កំណត់សម្គាល់= កាលបើអ្នករបួសត្រូវដូតដោយទឹកស្បែកវែក ដែលនៅក្តៅឧណ្ហៗ អាចហើមក៏ចេះតែស្រកចុះដាល់ដាច់ ។

ឧទាហរណ៍ទី១៥- ប្រភេទថ្នាំស្បែក ព្យាបាលជម្ងឺកាមរោគ ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/បូស្សីស្រុក-ព្រៃ ២/សប្បកស្តុកស្តុរ ៣/ អំពៅខ្មៅ ៤/ក្តិលម្កាស់ ៥/ដូងទុំ ៦/បើបថ្នាំចិនសៃ ៧/បូស ល្អុងញីឬល្អុងរាល ។

វិធីផ្សំ= សំបកស្តុកស្តុរ, បូសល្អុង, ក្តិលម្កាស់, បើបថ្នាំចិនសៃ

ទាំង ៤ បុខនេះយកភាគស្មើរៗគ្នា ។ រួចដាក់វត្ថុទាំង ៧ បុខនេះ
ទៅក្នុងឆ្នាំងប្រយហើយសូត្រជ្រាស់បុនិងស្មោរ ។

របៀបផឹក= មិនបានដាក់កំហិតអ្វីទេ ។

ឧទាហរណ៍ទី១៦- ប្រភេទថ្នាំស្មោរ តែភោគទឹកនោបផ្អែប ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ប្រសព្វធាតុ ២/ប្រសព្វរូបរាង ។

វិធីផ្សំ= វត្ថុទាំង ២ បុខនេះយកចំនួនស្មើរៗគ្នា រួចចងនិងរំ
ពោះខ្មៅ ៣ ចំណង ហើយដាក់ដែកច្រេះមួយទៅក្នុងឆ្នាំងស្មោរ ។

របៀបផឹក= ផឹកជាធម្មការរបៀបផឹកតែ ។

ឧទាហរណ៍ទី១៧- ប្រភេទថ្នាំស្មោរផឹក តែភោគម្រេញ ។

ម្រេញជាភោគមួយប្រភេទច្រើនកើតនៅត្រង់ក្បាល មានម្រេញ
ក្រាប់ ម្រេញបណ្តើរកូន ម្រេញទាប ម្រេញបែក ។

វត្ថុធាតុដើម= សប្បុកកណ្តៀវ (កាលបើផឹកទៅឃើញដីបែប
សឥសៗ រាងមូលឲ្យសំគាល់បានថាជាសំបុក) ។

វិធីផ្សំ= យកដីសំបុកនេះ២ឬ៣សំបុកល្អបដាក់ស្មោររុញ ។

វិធីផឹក= ទុកឲ្យរងផ្លាស់ប្តូរផឹក ។

កំណត់សម្គាល់= ថ្នាំរបៀបនេះគេច្រើនសូត្រជ្រាស់បុនស្មោរ ។

ឧទាហរណ៍ទី១៨- ប្រភេទថ្នាំស្បែកហើយត្រាំ តែភោគពិសរុង
ឡើង ។

ពិសជាភោគប្រភេទ ដែលឃើញពងដោរនៅលើសាច់
បណ្តាលឲ្យឈឺចាប់ពើតក្រហាយជាខ្លាំង មានច្រើនប្រភេទ ។

ពិសរុងឡើងបើតាមការសង្កេតរបស់ខ្មែរ ថាមានលក្ខណៈ ៥
យ៉ាងគឺ:

១- បើកើតតាមបាតដៃស្តាំឬឆ្វេង ហើយឃើញឡើងខ្មៅជា
គេឲ្យឈ្មោះថាវង់ព្រះអាទិត្យ ។

២- បើកើតចំចង្វែកដៃស្តាំឬឆ្វេង គេហៅថាចំពាបនាគ ។

៣- បើកើតចំថ្នាងដៃឆ្វេងឬស្តាំ គេឲ្យឈ្មោះថារុងឡើង ។

៤- បើកើតចំគល់ក្រចកស្តាំឬឆ្វេង គេហៅថាចិញ្ចើមប្រវឹក។

៥- បើកើតចំចុងប្រាបដៃឆ្វេងឬស្តាំ គេហៅថាពស់ភ្លាញ ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/អង្ករលីង ២/បូសល្អុងញី.ឈ្មោល ៣/បូស
ប្រផេញញី.ឈ្មោល ៤/វិល្លិកំពោរក្រហម ៥/សំបកកណ្តាល។

វិធីផ្សំ= វត្ថុទាំង ៥ មុខនេះដាក់ចូលលាយគ្នា ហើយស្រោច
ពុះឈូរបន្តិច រួចទុកឲ្យត្រជាក់សើបត្រាំ ។

របៀបត្រាំ= ដាក់ចូលឲ្យលិចទៅក្នុងទឹក ។

ខ. ចំណុចថ្នាំលាប

លាបគឺជាវិធីប្រយោងដែលគេធ្វើផ្ដាច់ខាងប្រការ អាចជ្រលក់ ឬផ្ដិតយកទៅដូតលើស្បែកអ្នកជម្ងឺបាន ។

ឧទាហរណ៍ទី១- ប្រភេទថ្នាំលាប, កំចាត់រោគសើស្បែកប្រភេទដែលហៅថា រោគស្រែង មានស្រែងដែក ស្រែងក្លាស្រែង ផង ។ល។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ស្លឹកហៃសាន (ឈើនេះមានដើម ស្លឹក ផ្កា ផ្លែ ស្រដៀងគ្នានឹងដើមអង្កាញ់) ២/ប្រេងកាត ។

វិធីផ្សំ= គេយកស្លឹកហៃសានខ្ចីៗមកបុកឲ្យល្អិត ហើយលាយ ជាប្រយោងនឹងប្រេងកាតឲ្យជាក ផ្គាប់ទុក ១ យប់ ។

របៀបលាប= គេយកមកលាបចំពីលើ ។

កំណត់សំគាល់= កាលបើត្រូវផ្ដាំដែលលាប រោគស្រែងនឹង រមកចេញពីស្បែក, ហើយលាបបន្ថែមលុះត្រាតែរមកចេញរស់។

ឧទាហរណ៍ទី២- ប្រភេទថ្នាំលាប, ព្យាបាលរោគកម ។

កមជា រោគប្រភេទ រោគសើស្បែក ដែលមានមេរោគ បណ្ដាលឲ្យរមាស់ ហើយមានទឹករងៃនិងខ្លះ ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ស្លឹកភក់.ស (ដើមឈើតូចស្លឹកក្រាសសប្បុរ)

ប្រភេទ៖ ជីវ.ស មាន ២ប្រភេទគឺ រាក់ស-រាក់ត្រហេមៗ ផ្កាសប្បុរស
ស្វាយស្រគាំ) ២/ប្រេងជូង ។

វិធីផ្សំ= គេកាច់យកត្រួយរាក់សដែលមានចេញជីវ.សៗ បក
ហាន់ឲ្យល្អិតបន្តិច ហើយលាយជាមួយនិងប្រេងជូង រួចផ្កាប់ទុក
មួយយប់មួយថ្ងៃរយប់ឲ្យចេញជាតិល្អ ។

វិធីប្រើ= គេលាបតាមធម្មតាមិនមានដាក់កំហិតអ្វីទេ ។

កំណត់សំគាល់= ថ្នាំនេះនឹងធ្វើឲ្យកម្រិតសះជាយ៉ាងមានប្រ-
សិទ្ធិភាព ។

ឧទាហរណ៍ទី៣- ប្រភេទថ្នាំលាប, កំណត់រោគរមាស់ទូទៅ ។

វត្ថុធាតុដើម=១/ក្បាលខ្នាយ, ២/ក្បាលរមៀត, ៣/បើបក្តាត
ហោរា (ឈ្មោះក្តាតមួយប្រភេទស្ថិតឆ្ងាយមានរសជាតិរមាស់ខ្លាំង
ណាស់) ៤/ក្របួនឃ្នុំ, ៥/គ្រាប់ប្រេង, ៦/ប្រេងជូង ។

វិធីផ្សំ= វត្ថុទី១ ដល់ទី៤ យកភាគស្មើគ្នា, ប្រេងយកកន្លះ
ភាគ (១/២) ហើយបុកឲ្យល្អិតលាយនិងប្រេងជូង ដាក់ដំរម្ងាស់
ឲ្យរលាយចូលគ្នាសព្វទាំងរស់ (ប្រយ័ត្នថែភ្លើងកុំឲ្យខ្លោច) ។

វិធីប្រើ= គេលាបថ្នាំនេះតាមធម្មតាគ្មានដាក់កំហិតអ្វីទេ ។

កំណត់សំគាល់= ថ្នាំនេះមានប្រសិទ្ធិភាពយ៉ាងស័ក្តិសិទ្ធិ ។

ឧទាហរណ៍ទី៤- ប្រភេទថ្នាំលាប កែរោគត្រូវរក ។

វត្ថុធាតុដើម=១/ដើមកបិលេភស្តុ(មានញីឈ្មោល)២/ស្ករ.ស។

វិធីផ្សំ= លើកបានញីឈ្មោល យកទាំងពីរ ហើយបុកលាយជា ប្រយនិងស្ករ.ស ។

វិធីប្រើ= លាបពីលើត្រូវរក តាមការយល់ឃើញថាត្រូវលាប ប៉ុន្មានដងដែលគួរលាប ។

ឧទាហរណ៍ទី៥- ប្រភេទថ្នាំលាប កែរោគជ្រុះសក់ ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ខ្លាញ់ជ្រូកនៅ ២/ពងកំពិសទឹកសាប ៣/ ប្រេងជូង ។

វិធីផ្សំ= គេយកពងកំពិសបុកឲ្យល្អិត លាយជាប្រយនិងខ្លាញ់ជ្រូក និងប្រេងជូង ចំនួនស្មើរវាគ្នា ។

វិធីប្រើ= ការលាបនេះគ្មានកំហិតអ្វីទេ លាបទៅតាមការយល់ របស់ខ្លួនថាពេលណាដែលគួរលាបទៀត ។

កំណត់សម្គាល់=ថ្នាំនេះគេសំគាល់ឃើញថា អ្នកដែលជ្រុះសក់ ពីក្បាលរបស់លើនគ្មានប្រយសរសៃ ហើយលាបថ្នាំនេះទៅ ឃើញ សក់ដុះវិញពេញដូចដើម ។

គ. បំណុលបន្តក់

បន្តក់គឺជាវិធីប្រយោជន៍ដែលត្រូវពេទ្យបុរាណខ្មែរប្រើព្យាបាលជម្ងឺខ្លះ ដែលកើតនៅលើរាងកាយហើយគេប្រើឈាមមិនកើត ដូចជាក្នុង ភ្នែក ក្នុងរន្ធត្រចៀក ច្រមុះ ។ល។ និងមានថ្នាំខ្លះដែលមានជាតិ ពិស ពុលខ្លាំង ដែលគេត្រូវការប្រើត្រឹមដំណាក់ ។ ហើយនិងថ្នាំ ខ្លះសម្រាប់អ្នកជម្ងឺដែលឈឺជុនជាប់លែងដឹងខ្លួនប្រាណ លេប ផឹក មិនកើតទើបគេបន្តក់ថ្នាំចូលទៅក្នុងរោត់អ្នកជម្ងឺនោះ ។ល។

ឧទាហរណ៍ទី១- ប្រភេទថ្នាំបន្តក់, បំបាត់រោគឈឺភ្នែក ។

វត្ថុធាតុដើម = ១/ពងខ្យង, ២/សាច់ជូរ.ស ។

វិធីផ្សំ = គេយកពងខ្យងមកច្របាច់យកតែទឹក លាយគ្នាជា ប្រយនិងសាច់ជូរ.ស.បំពង រួចត្រងនិងកំណាត់សំពត់យ៉ាងស្អាតធ្វើ ជាថ្នាំដំណាក់សម្រាប់បន្តក់ភ្នែកដែលឈឺ ។

របៀបប្រើ = គេបន្តក់ចូលទៅក្នុងភ្នែកដែលឈឺ ២-៣ ជងក្នុង ១ថ្ងៃ តាមការស្តាប់ស្តង់បើឈឺខ្លាំងឬខ្សោយ ។

កំណត់សំគាល់ = ថ្នាំនេះមានប្រសិទ្ធភាព, ទោះជាភ្នែកចាប់ ផ្អើលឡើងបាយហើយក៏ដោយ អាចជាបាណក្តីតែអ្នកពេទ្យ ។

ឧទាហរណ៍ទី២- ប្រភេទថ្នាំបន្តក់, ព្យាបាលសត្វល្អិតចូលច្រចៀក
ដូចជាដង្កែ ស្រមោច ។ល។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ថ្នាំខ្លាំង, (ថ្នាំជក់) ២/ជីវល្អង, ៣/ទឹកក្រូច
ឆ្មារ ៤/កំបោរ ។

វិធីផ្សំ= យកថ្នាំខ្លាំងប្រឡាក់ទឹកក្រូចឆ្មារដែលរាយជាបួយ
និងជីវល្អង ហើយនិងកំបោររួចច្របាច់យកទឹកបន្តិច ។

វិធីប្រើ= គេបន្តក់ចូលទៅក្នុងរន្ធច្រចៀក ទុកបួយស្របក់ ។

កំណត់សំគាល់= សត្វដែលចូលនោះនិងស្លាប់ ហើយគេឆ្អែង
ច្រចៀកឲ្យទឹកថ្នាំចេញ សត្វនិងធ្លាក់ចេញបកជាបួយផងដែរ ។

ឧទាហរណ៍ទី៣- ប្រភេទថ្នាំបន្តក់ ដាក់រន្ធច្របុះ កែរោគឈឺ
ក្បាលឬរោគផ្តាសាយ ។

វត្ថុធាតុដើម= បើបរិដេង

វិធីផ្សំ= យកបើបរិដេងបកលាងឲ្យជ្រះស្អាតល្អ ហើយដាក់
បុកនិងត្បាល់ឲ្យល្អិត រួចយកកំណាត់ដែលស្អាតបកខ្ទប់ ។

វិធីប្រើ= ឲ្យអ្នកជម្ងឺដេក ហើយច្របាច់បន្តក់ចូលទៅក្នុងរន្ធច្រ
បុះបន្តិច ។

កំណត់សំគាល់= បួយសន្ទុះក្រោយបក និងមានកណ្តាស់ធ្លាក់
សំបោរជាដើម ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យរោគឈឺក្បាលបានត្រូវស្បើយ

ជាលំដាប់ ។

ឃ. ចំណុចផ្ទៀងផ្ទាត់

កម្រោចគឺជាវិធីដែលគេធ្វើឲ្យខ្លោច វិធីកម្រោចនេះមានធ្វើជារបៀបពីរយ៉ាងទៅតាមស្ថានភាពនៃផ្ទៃ។ ព្រោះមានផ្ទៃខ្លះគេរកបានដោយងាយ ឬគេមិនត្រូវការឲ្យខ្លោចសព្វទំរង់រស់ ដូច្នោះគេធ្វើបែបខ្លីខ្លា ដោយយកទៅដុតនិងភ្លើងអណ្តាត ឬភ្លើងរលើកឲ្យខ្លោចច្រើន ឬពិចតាមគេត្រូវការ, ប៉ុន្តែមានផ្ទៃខ្លះដែលគេរកបានដោយកម្រ ហើយគេត្រូវការឲ្យខ្លោចសព្វទំរង់រស់មិនបានសេសសល់ នោះគេយកគ្រាប់បូមីបែបបកដាក់លើឲ្យខ្លោចបន្តិចបន្តួងៗ ទាល់តែខ្លោចរស់ ។

ឧទាហរណ៍ទី១- ប្រភេទផ្ទៃកម្រោចលាម កំចាត់រោគស្បែក ។

រោគប្រយុត្រាទដែលកើតនៅលើស្បែកក្បាល ធ្វើឲ្យជ្រុះសក់ ហើយសក់មិនដុះឡើងវិញ ធ្វើឲ្យតម្កើតស្បែក, បើទុកយូរទៅមិនព្យាបាលទេ មេរោគអាចនិងស៊ីសក់ជ្រុះរស់រវើងឆ្ងានសល់ ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/កំណាត់កន្ទួលក្រហម (កន្ទួលដែលធ្វើពីដើមចែងបែង ហើយគេច្រើនតែជ្រូលកំណាត់ក្រហម ជាស្នៅកក់ប្រយុត្រាទដើមប្លូលៗ) ២/ខ្លាញ់ជ្រូក ។

វិធីផ្សំ = ករណីកំណត់តម្លៃប្រកាសករណីកំណត់តម្លៃខ្លោងអស់
រួចលាភជាមួយនឹងខ្លាញ់ត្រូវ ។

របៀបលាភ = លាភតាមច្បាប់ច្រកកំណត់តម្លៃដែលកើតរោគ ។

កំណត់សំគាល់ = មិនយូរប៉ុន្មាននិងឃើញសក់ចាប់ផ្តើមដុះឡើង
វិញ បន្តិចម្តងៗដោយអំណាចថ្នាំដែលមានប្រសិទ្ធភាព ។ ថ្នាំនេះ
សាស្ត្រាចារ្យប្រាក់ឈ្មោះ **ជ.ខ.ន.វ.រុ.ម** ដែលកើតរោគប្រភេទនេះ
ហើយបញ្ជាទិញថ្នាំទៅពីបរទេសជាច្រើនដូចជាស្រុកបារាំងជាដើម
យកទៅលាបតែមិនជាសោះ លុះត្រូវថ្នាំកំណែទនេះទើបជាហើយ
ដុះសក់ឡើងវិញ ដែលអ្នកផងរោគថាមិនគួរនិងឲ្យធ្វើកើត ។

ឧទាហរណ៍ទី២ - ប្រភេទថ្នាំកម្រាមលាភ, តែរោគ ត្រូវក ឬ
ពារក ។

ត្រូវក ជាអាគាររោគមួយប្រភេទ ដែលមានឡើងជាកំណាច់
មានទឹករង, ច្រើនតែកើតនៅត្រង់កងើង ។

វត្ថុធាតុដើម = ១/គ្រាប់អង្កាញ់ ២/គ្រាប់ស្លែង ៣/ផ្លែខ្មែរ ៤/
ក្រូចដូង ។

វិធីផ្សំ ខ្មែរយកទំងន់ផ្លែទំងន់គ្រាប់ ឲ្យបានស្មើរវាគនិងគ្រាប់
ស្លែង ហើយទំងន់ពីរមុខនេះរួមគ្នាឲ្យបានភាពស្មើរនិងអង្កាញ់ ។

វិធីធ្វើ វត្ថុទំងន់ពីរមុខនេះ ករណីកំណត់តម្លៃហើយលាភជាមួយ

ប្រេងដូងឲ្យតូលរជាតិសព្វ ។

វិធីប្រើ= លាបតាមធម្មតា ដែលលេចកំផ្លាស់ចេញពីស្បែកនៃមនុស្ស
តែពេលលាបគេមានគាថាសូត្រសម្រាប់បេវាថា " ឆន សុទ្ធិ " ។

ឧទាហរណ៍ទី៣- ប្រភេទថ្នាំកម្រោចលាប, កែរោគពារក ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ព្រំព្រៃ ២/សត្វគីង្កក់ ៣/ប្រេងដូង ។

វិធីផ្សំ= គីង្កក់យកចំនួនបាក់កណ្តាលព្រំព្រៃ ហើយកម្រោចលា-
យជាមួយនិងប្រេងដូង ។

វិធីប្រើ= លាបតាមធម្មតា តែពេលលាបមានគាថាសូត្រសំ
ឡាប់បេវាថា: ឆន សុទ្ធិ ។

ឧទាហរណ៍ទី៤- ប្រភេទថ្នាំកំលោមផឹក, ព្យាបាលជម្ងឺហឺត ។

ហឺតជាមោឃមួយប្រភេទដែលមានអាការៈហត់ ថប់ ស្ទះខ្យល់
ដកដង្ហើម ពិបាកនឹងដកដង្ហើមចេញចូលយ៉ាងប្រសើរចំនួន បណ្តាល
មកពីមានស្បែកជ្រាមទៅក្នុងពិបាក ដោយហេតុក្នុងស្បែកពិការ
។ ជម្ងឺនេះគេធ្លាប់ព្យាបាលមកបានជាដាច់ស្រេចស្ទុះពីរយោងប្រសិទ្ធ
ភាព ដោយប្រើថ្នាំកម្រោចមួយប្រភេទ ដែលគេធ្លាប់បានពិសោធ
ជាច្រើនគួររួចមកហើយគឺ:

វត្ថុធាតុដើម= ១/ស្បែកក្រហមស្រស់ស្អាត (កំពុងស្បែក

ទាំងអស់ ត្រូវបានទ្រង់ចៀងក្តាន់) ២/ គំនរស្លឹកទ្រាំង(ហៅស្លឹកវិល)
ដែលយកមកតប្រៀបឲ្យបានកម្រាស់ ២ ធ្នាប់ ឬ២សង្កីប៉ែត្រូ និង
ប្រវែង ១ ម៉ែត្រ ឬ ២ ដេស៊ីម៉ែត្រ ។

វិធីផ្សំ= ជាដំបូងគេយកស្បែកឈ្នួសបករោលភ្លើង កោសយក
រោមចេញឲ្យរលស់ ហើយទុកដោយឡែក, រួចទើបយកស្បែកនោះ
បកកាត់ជាកំណាត់ខ្លីៗ ហើយដាក់ទៅក្នុងឡាំងកម្ដៅ ។ ក្នុងការ
កម្ដៅនេះគេប្រយ័ត្នភ្លើងបិទឲ្យនេះខ្លាំងពេក ដែលជាហេតុឲ្យ
នេះខ្លោចរលស់ ត្រូវឲ្យខ្លោចជាសន្សឹបៗបន្តិចបន្តួច, បើកាលណា
ឃើញខ្លោចហើយគេយកបកបុកវែងឲ្យទៅជានិងដូចជាប្រៀ, រួច
ដាក់កម្ដៅទៅទៀត ចុះត្រាតែរលស់ស្បែកឈ្នួស ១ ខ្នង, ហើយ
ទើបគេយកស្លឹកទ្រាំងបកកម្ដៅលាយជាមួយផង ព្រមទាំងកំទេច
រោមដែលកោសទុកនោះ បកកម្ដៅលាយជាមួយគ្នាផងទៀត កុំ
ឲ្យបានសេសសល់ ។ ដើម្បីបិទឲ្យហុយ ត្រូវយកស្ករឆ្នោតបន្តិច
បកប្រឡាក់លាយជាមួយផងទុកជាការស្រេច ។

វិធីប្រើ= ត្រូវឲ្យអ្នកជម្ងឺទទួលទាន ៤ ដងក្នុង ១ ថ្ងៃ ក្នុង ១
ស្លាបព្រាតាហ្មេ ។

កំណាត់សំគាល់= ថ្នាំនេះមានប្រសិទ្ធភាពណាស់ កាលបើអ្នក
ជម្ងឺបានទទួលទានថ្នាំនេះជាដំបូង និងឃើញស្មៅស្លឹកក្នុងបកជា
ប្រើនិទុសធម្មតា រួចទើបផលចុះពិចទៅៗជាលំដាប់ ។

ឧទាហរណ៍ទី៥- ប្រភេទថ្នាំកម្លោះចម្រើនប្រេង, ព្យាបាលរោគ
ស្រ្តីរាំងរដូវប្តីប្តីរាំងរដូវបែបនេះទាត់ ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ ច្រូងដែក ២/ អង្ករដំណើបខ្មៅ ។

វិធីផ្សំ= យកច្រូងដែក១កំប៉ុងទឹកសោនគោ យកកំណាចឲ្យ
ខ្លោច, ហើយយកអង្ករដំណើបខ្មៅ ២កំប៉ុងទឹកសោនគោ យកលើង
ឲ្យខ្លោចល្អបំផុតឲ្យខ្លោចពេក ហើយបុកពាយជាប្រយុគគ្នាឲ្យទៅជា
ផង់ប្រេង ។

វិធីប្រើ= លេប ២ពេល ក្នុង១ ថ្ងៃ បុនបរិភោគអាហារព្រឹក
និងល្ងាច ម្តង១ ស្លាបព្រាបាយ ជាថ្ងៃទី១ លើកដំបូង ។ លុះថ្ងៃ
ទី២ ជាបន្ទាប់ត្រូវលេបម្តង ២ ស្លាបព្រាបាយ ហើយពីរដងក្នុង១
ថ្ងៃ ដូចគ្នា ។

កំណត់សំគាល់= ថ្នាំនេះគេធ្លាប់បានពិសោធន៍រួចមកហើយថា
មានប្រសិទ្ធភាពបែបនេះ ព្រោះគេថាជាថ្នាំកម្លោះចម្រើន” ។

ឧទាហរណ៍ទី៦- ប្រភេទថ្នាំកម្លោះ, ឈាមឆ័ត ។

ជម្រើសប្រភេទ ហៅថាជម្រើសគ្រួសតាញ់ ជាជម្រើសដែលកើតឡើង
ពីសត្វល្អិតខ្លា មានមូសជាដើម ឬកើតឡើងពីទឹកសីធាតុអាកាស
ធ្វើឲ្យអ្នកជម្រើសមានអាការរងាញ់រញ្ឆាក់ ឬធ្វើឲ្យអ្នកជម្រើសមានសាច់
ឈាមស្លេកស្តាំង អស់កម្លាំងពិតប្រាកដ ។ល។

រោងថ្នាំប្រើប្រាស់ដែលគេធ្លាប់ពិសោធបរិច្ឆេទប្រសិទ្ធិភាពគឺ:

វត្ថុធាតុដើម = ១/ដំឡូងបី (ខ្លះហៅដំឡូងត) ២/ទឹកស៊ីអ៊ីរ៉ូ
៣/ទឹកឆ្មោតជួរ ។

វិធីផ្សំ = ដំឡូងបីយក ៧ ច្រូយ, ទឹកស៊ីអ៊ីរ៉ូនិងទឹកឆ្មោតជួរយក
ភាគស្មើគ្នា, រួចកញ្ជាច្រូយដំឡូងបីដាក់ឈាមទៅជាប្រយុទ្ធជាមួយ
ចូលជាតិ ។

វិធីប្រើ = ផឹកប្រមូលស្រស់ចំនួនដែលធ្វើ

កំណត់សម្គាល់ = ជួនកាលអ្នកជំងឺផឹកតែប្រមូលប៉ុណ្ណោះ ហើយជា
រាត្រី ។

ឧទាហរណ៍ទី៧ - ថ្នាំកញ្ជាច ហើយរោម តែរោគកាមរោគ
ហៅថាទាមបិទ្យា (ដំរៅ) ។

វត្ថុធាតុដើម = ១/ត្រឡោកជូង ២/ពុំសែនទេស (ដំបូងប្រ
ភេទ កើតពីការស្លូតចោយកម្រិតនិងថ្នាំទៀតខ្លះផងសម្រុះស្រ្តីមាន
ក្នុងក្រមួបគ្រូយ ធ្វើបតបិបរទេស) ។

វិធីផ្សំ = គេយកត្រឡោកជូងរកកញ្ជាច ហើយកោសយកកំ
ប្រមូលនិងឈាមជាប្រយុទ្ធនិងពុំសែនទៀតទៅជាផងម្សៅ ។

វិធីប្រើ = គេរោមពីលើដំរៅទាមបិទ្យា ។

កំណត់សម្គាល់ = ដំរៅនិងត្រឡោកជូងគ្រូយជាលើកដំបូង ។

៧. បំណុលផ្ទៀងផ្ទាត់

ប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ ២ យ៉ាងគឺដុល្លារកម្ពុជា និងដុល្លារអាមេរិក ។

ដុល្លារអាមេរិកត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយគ្រប់គ្នា ក្នុងស្ថានភាពសេរី និងស្រួល លើសពីការប្រើប្រាស់ដុល្លារកម្ពុជា ។ ក្នុងស្ថានភាពសេរីនេះគេប្រើប្រាស់ដុល្លារអាមេរិកដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅបច្ចេកទេស បញ្ជូនប្រាក់ទៅក្នុងប្រទេសដទៃទៀត ឬដើម្បីទិញទំនិញចេញពីប្រទេសដទៃទៀត ។ ប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ដុល្លារអាមេរិកនេះ ត្រូវបានប្រើប្រាស់យ៉ាងទូលំទូលាយ ក្នុងស្ថានភាពសេរី និងស្រួល ។ ប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ដុល្លារកម្ពុជា ត្រូវបានប្រើប្រាស់យ៉ាងទូលំទូលាយ ក្នុងស្ថានភាពសេរី និងស្រួល ។ ប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ដុល្លារកម្ពុជានេះ ត្រូវបានប្រើប្រាស់យ៉ាងទូលំទូលាយ ក្នុងស្ថានភាពសេរី និងស្រួល ។ ប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ដុល្លារកម្ពុជានេះ ត្រូវបានប្រើប្រាស់យ៉ាងទូលំទូលាយ ក្នុងស្ថានភាពសេរី និងស្រួល ។

ឧទាហរណ៍ទី១- ប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ដុល្លារអាមេរិក ក្នុងស្ថានភាពសេរី ។

អ្នកជំនួញដែលបានរកការតុករោយក្នុងខ្លួន ញ៉ាំងដៃ ដើម ឆ្មារ ឆ្មារ កំឡាំងល្អិតល្អៃណែនដើមទ្រូង និងតម្រូវការ។ ខ្មែរនិយមហោស រោគទាស់ ព្រោះប្រើប្រាស់ដុល្លារអាមេរិកដែលបានរកឃើញ ។

វត្ថុធាតុដើម = ១/ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ ២/ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ ៣/ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ (ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រើប្រាស់ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ ត្រូវបានប្រើប្រាស់) ។

អនុវត្ត = អកប្បយបុរេបកដុសនិងធុដុសចំនួន ៧ ត្រួត ហើយ
 លាយជាមួយនិងស្រា.សឲ្យរួចផុតពីស្លឹកស្នប់បើលក់រាំង, បើឃើញ
 កញ្ចប់នៃវិងរឹងបិទប្រែប្រួលទេ នោះគេដុសមួយបុរេផ្សេងទៀត
 ចំនួន ៧ ត្រួត លាយជាមួយស្រា.សឲ្យរឹងទៀត, កាលបើផឹកទាំង
 ២ បុរេទៅហើយគ្មានអាការប្រែប្រួលអ្វីប្លែកទេ ទើបគេដុសមួយ
 បុរេ ចំនួន ៧ ត្រួតបន្ថែមលាយជាមួយនិងស្រា.ស ឲ្យរឹងជាកិច្ច
 បង្ហើយ ។

កំណត់សំគាល់ = នេះជាប្រភេទថ្នាំដែលគេមានដាក់កំហិតឲ្យ
 ប្រតិបត្តិ ព្រោះបើបើសកម្រិតអាចបណ្តាលឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់ ។

ឧទាហរណ៍ទី២ - ប្រភេទថ្នាំដុសផឹក, ព្យាបាលរោគទាស់ ។

វត្ថុធាតុដើម = ពុងប្រហា (ក្រពះសត្វចតុប្បាទ, មានកាំរឹងស្រួច
 ជំនួសរោម) អកដុសហើយលាយជាមួយនិងស្រា.ស ដាក់ត្រាំទុក
 ក្នុងកែវ ។

វិធីប្រើ - ផឹកក្នុងការស្តារបន្តិចបន្តួចបិទបិទដាក់កម្រិតអ្វីទេ ។

កំណត់សំគាល់ = ថ្នាំនេះរួចដែលធ្លាប់ព្យាបាលតែងបានសរ
 សើរថាមានប្រសិទ្ធភាពចំពោះរោគទាស់ ។

ឧទាហរណ៍ទី៣ - ប្រភេទថ្នាំដុសផឹក កំណត់រោគគ្រុឌក្រពះពិស

អុត ក្បញ្ញិយ ។ល។ មានប្រើរក្ខតដល់អាសន្នអាគទៀតផង ។

វត្ថុធាតុដើម=១/ ជីវរដ្ឋ (ប្រើនប្រើជាគ្រឿងជ្រួលកំពណ៍ ជីវ
មានសម្បុរលឿង សម្រាប់ប្រើជាផ្លាស្ទិកឬប្រើជាផ្លាស្ទិកសម្រាប់អាគ)

២/ គល់កន្ទោកខ្មោច ៣/ បើបក្ខ ។

វិធីផ្សំ= វត្ថុទាំង ៣ បុខនេះគេយកបកដុសលាយនិងទឹកស្អុត
ឲ្យអ្នកជឿជាក់ ។

វិធីប្រើ= ផ្លាស្ទិកនេះមិនបានដាក់កំហិតអ្វីទេ សម្រេចលើអ្នកព្យា-
បាលដែលយល់ថាគួរឲ្យជីកប្រើនឬពិច ។

កំណត់សម្គាល់= គ្រូព្យាបាលដែលធ្លាប់ប្រើផ្លាស្ទិកនេះ តែងមាន
អំនួតថា មានប្រសិទ្ធិភាពមែន ។

ឧទាហរណ៍ទី៤- ប្រភេទផ្លាស្ទិកសុសលាម តែអាគពិសហើប ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ស្នែងធំ ២/ដើមប្រង់ ៣/ផ្សិតនាគវាជ
៤/ទៀបពាយសាក ។

វិធីផ្សំ= វត្ថុទាំង ៤ បុខនេះដុសលាយជាមួយគ្នាហើយលាប។

៦. ចំណុតផ្លាស្ទិក

អ្នកជាវិធីរៀនដែលគេធ្វើផ្លាស្ទិកឲ្យព្រិតជាមធ្យម ឬ ឲ្យព្រិតខ្លួន

ទៅជានង់ក្បៅ ដើម្បីយកទៅលាយជាបូយវត្ថុរាវ ដូចជាថ្នាំខ្លះគេ
ហាលឲ្យស្ងួតហើយបុកឲ្យហ្មឺតលាយជាបូយទឹកឃ្នុំស្ករធ្វើជាគុណិកា
សម្រាប់លេប ។ល។ ប៉ុន្តែវត្ថុដែលនៅស្រស់គេច្រើនបុកឲ្យហ្មឺត
ដើម្បីលាយនិងទឹកសម្រាប់ផឹកឬលេប បំពោកជាដើម ។

ឧទាហរណ៍ទី១- ប្រភេទថ្នាំបុកលាយផឹក កំចាត់មេរោគ ព្រូន
ព្រូនវែង (ដង្កូវនៅក្នុងរោមវៀន) ។

វត្ថុធាតុដើម-១/ ផ្លែមោក់ភ្លើង ២/ ដួងទុំបូយ ។

វិធីផ្សំ- អារកាត់ត្រឡែកដួងបន្តិច ហើយបុកផ្លែមោក់ភ្លើងដាក់
ក្នុងទៅក្នុងទឹកដួង រួចចាក់សម្រិតឬច្រងដាក់ក្នុងកែវឬផ្លែឈូ ។

វិធីផឹក- គេផឹកពីព្រឹកព្រលឹបដែលនៅមិនទាន់បរិភោគអ្វី ។

កំណត់សំគាល់- ព្រូននិងធ្នាក់ក្នុងពេលបន្ទោបង់ឧទ្ធារ ។

ឧទាហរណ៍ទី២- ប្រភេទថ្នាំបុក សម្រាប់រោគពិស ។

ពិសជាធម្មោះរោគបូយប្រភេទដែលកើតឡើងលើញពងដោយ
នៅលើសាច់ បណ្តាលឲ្យឈឺចាប់ពើស និងបណ្តាលឲ្យទៅជាគ្រុន
ក្តៅខ្លួនក៏បាន, ដែលកើតឡើងជាសាច់ខ្មៅរោលដូចជាបូស។ល។
ខ្មែរលើងហោតាកើតពិស ។

វត្ថុធាតុដើម ១/ បើកក្តាតហោរា ២/ ទឹកអប្រិ័ត (ទឹកជ្រាំ)

វិធីផ្សំ= បុតបើបក្កាតហោរាវិទ្យាភ្លើត ហើយយកទឹកត្រូវផែនលេ
រងថ្ងៃ មកលាយជាប្រយុគ្គា ។

វិធីលាម= គេលាមទុកបុខបន្តិច កុំឲ្យជិតបុខ ។

ឧទាហរណ៍ទី៣- ប្រភេទថ្នាំបុក តែភោគឆ្នាក់លាម ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ត្រកួនស្រែ ២/ក្តាបស្រែ ៣/ស្រា.ស ។

វិធីផ្សំ= ត្រកួនចំនួន១ក្តាប់ ក្តាប១ ឬ ២ បុកឲ្យភ្លើតលាយនិង
ស្រា.សឲ្យផឹក ។

វិធីផឹក= តាមបញ្ជាគ្រូអ្នកព្យាបាល ។

ឧទាហរណ៍ទី៤- ប្រភេទថ្នាំបុក ផឹក តែភោគគ្រួនចាញ់ ។

វត្ថុធាតុដើម=១/សព្វត្រពឹង (លក្ខណៈដូចពឹងពាងធ្វើវន្តក្នុងដី)
២/ ព្រួយឆ្កៅ ។

វិធីផ្សំ= ព្រួយឆ្កៅយកចំនួនច្រើនជាង ហើយបុកវត្ថុទាំង ២
យ៉ាងនេះចូលគ្នាលាយទឹកឲ្យផឹក ។

វិធីផឹក= តាមការណ៍ស្តាប់សូន្យនៃអ្នកព្យាបាល ។

ឧទាហរណ៍ទី៥- ប្រភេទថ្នាំបុកលាម តែភោគពិសហើម ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/សំបកទំពូង ២/ សំបកក្បាច់ ៣/ ស្រូវទាប

ក្នុងឆ្នោតតូចៗ ។

វិធីផ្សំ=វត្ថុទាំង ៣ បុរេនេះបុកគ្នាដោយឆ្មាឲ្យល្អិត ហើយយកទឹក
វាណាម ។

គ. មំពូតថ្នាំស៊ី.ផឹក

មានថ្នាំប្រភេទខ្លះដែលត្រូវឲ្យអ្នកជម្ងឺបរិភោគ ដូចជាចំណីអា-
ហារធម្មតា ហើយដែលមានសមាសធាតុគ្រប់គ្រាន់បំពេញតម្រូវការ
ផឹកស៊ី ។

ឧទាហរណ៍ទី១- ប្រភេទថ្នាំស៊ីផឹក កំចាត់ភោគ, វើប ។

ភោគនេះកើតនៅលើស្បែកឡើងពង្ស មាន ២ ប្រភេទគឺ:
វើបខ្លាច់ឬវើបអក្កាម វើបដែលឡើងពង្សព្រិញស្រដៀងនឹងចែង
ថ្លៃ បណ្តាលឲ្យសង្កៀរក្រហាយបន្តិចៗ វើបដ៏វិបាកវើបធំវើបដែល
ឡើងពងធំៗជាខ្សែ បណ្តាលឲ្យឈឺសង្កៀរ ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ផ្លែដូងភ្លើងខ្ចីធុនរណ្តាតភ្នែក ២/លាជធ្វើពី
អង្ករដំណើម ៣/ស្ករ.ស ។

វិធីផ្សំ- យកដូងបកអារកាត់រលាយចេញបន្តិច ដូចដាក់លាជនិង
ស្ករ.សបញ្ចូលទៅក្នុងដូង លុះចូលជាតិគ្នាសព្វរស់ហើយ ទើបឲ្យ
អ្នកជម្ងឺបរិភោគ ។

បរិភោគ= គេបរិភោគប្រុស៧ទំនេរ៧ទំនេរទឹកទំនេរ៧ទំនេរ។

កំណត់សំគាល់= គ្រូដែលធ្លាប់ព្យាបាលបញ្ញាក់ថា ថ្នាំនេះមាន
ភាពស៊ីក្លិស្តិក ។

ឧទាហរណ៍ទី២- ប្រភេទថ្នាំស៊ី-ផឹក កែតំណាំក្រំ(រមួស) ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/តាប៉េ ២/សំបកស្លក្រប ។

វិធីផ្សំ= ធ្វើតាប៉េឲ្យគ្រប់ថ្ងៃ (ដែលហៅថាភើតហើយ)ហើយ
ស្រោសប្រកស្លក្របចំនួនបួនពុះ រួចយកទៅចាក់លាយជាមួយ
និងតាប៉េ ហើយផ្តាច់ទុកមួយយប់ ។

បរិភោគ= ពាបចំណង់ដែលអាចប្រព្រឹត្តទៅបាន ។

ឧទាហរណ៍ទី៣- ប្រភេទថ្នាំស្រោស៊ី-ផឹក កែភោគប្តូង ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/មាន់ ២/ត្រាវ ៣/ទាល់ ៤/ក្តាតហោរី ។

វិធីផ្សំ= មាន់ចំនួន ៧ ស្រោសឲ្យអ្នកជម្ងឺបរិភោគមួយថ្ងៃមាន់១
ឲ្យគ្រប់ ៧ ថ្ងៃ រួចយកត្រាវ និងទាល់(ទាំងដើមទាំងចូស) ហើយ
និងក្តាតហោរី (យកធាន) ទាំង ៣ បុខនេះ (យកភាគស្មើរួគ្នា)
ដាក់ស្រោសឲ្យអ្នកជម្ងឺផឹក ។

វិធីផឹក= ត្រូវផឹកទៅតាមកំរិតគ្រូដែលព្យាបាល ដោយត្រូវអ្នក
ធ្លាប់បានពិសោធន៍ ។

កំណត់សំគាល់= ទេះពាមក្បួន ។

ឧទាហរណ៍ទី៤- ប្រភេទផ្កាឈាយផឹក កែរោគឆ្ងួតច្រូត ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ ឈាមចាន់ ២/ ទឹកដូង ។

វិធីផ្សំ= កេងឈាមចាន់សប្បុរស និង ឈាមចាន់សប្បុរសខ្មៅ
ដែលមានលើង៥ ឈាមជាបួយនិងទឹកដូងតាមកែ ។

វិធីផឹក= ច្យុំផឹកច្រើនដងពុះត្រាតែរស់ ។

កំណត់សំគាល់= ឈាមចាន់ទាំង ២ នេះយកចំនួន ១/៣ នៃ
ទឹកដូង ។

៧. ចំណុតផ្កាចំហុយ

ប្រភេទផ្កាចំហុយមាន ២ យ៉ាងគឺសម្រាប់ឈាម និង ផឹក ។

ចំហុយគឺជាវិធីដែលគេយកទឹកចេញមកពីជាតិផ្កា ដោយមាន
ផ្កាឈើដាក់តម្រួលលើគ្នា និងបិទភ្លិតបុរយ៉ាងជិតស្នូន ហើយផ្កាឈើ
ខាងក្រោមគេដាក់ទឹក ផ្កាឈើខាងលើគេដាក់ផ្កា ។

គេចោះផ្កាឈើខាងលើតំបន់ចេញមកក្រៅ សម្រាប់បង្ហូរយក
ចំហាយទឹក ច្រោះតែការណាផ្កាឈើខាងក្រោមត្រូវកំដៅភ្លើង ទឹក
ត្រូវពុះ ហើយចំហាយទឹកចុះទៀងទៅលើកែវចំណីផ្កា ។ ក្រុមប្រឹក្សា

អ្នកត្រូវបិទគ្របជិត ចំហាយទឹកចេញបំបែក ត្រូវតែចេញបកតាម
បំពង់ដែលបង្ហាញ ។ ដូចជារៀបបិទស្រា (ធ្វើស្រាខ្មែរ) ។

ឧទាហរណ៍ទី១- ថ្នាំចំហុយបួយប្រភេទ, សម្រាប់លាបកំចាត់
រោគរមាស់ ។

វត្ថុធាតុដើម= គ្រុះ, (ប្រដាប់ដងទឹកម្យ៉ាងដែលគេព្យាបាល
ឬស្សីលាបជីវិតសម្រាប់ដងទឹកក្នុងសម័យបុរាណ) ។

វិធីធ្វើ= គេយកបកបំបែកជាបំណែកតូចៗ ហើយដាក់ក្នុងអ្នែង
ចំហុយ (ដូចជារៀបធ្វើស្រា) ដើម្បីត្រងយកទឹក ។

វិធីប្រើ= គេយកទឹកចំហាយដែលចេញបកនោះលាបរមាស់។

កំណត់សំគាល់= គេសំគាល់ឃើញថាថ្នាំនេះពូកែសម្រួលបែន,
ទោះដាក់ពុះរមាស់យ៉ាងណាក៏ដោយ ត្រូវតែពុះរមាស់ភ្លាម ។

៧៧. ចំណុះថ្នាំស្ករ (គុណិតា)

ប្រភេទថ្នាំស្ករនេះ គេច្រើនស្ករធ្វើជាគ្រាប់ ចំពោះថ្នាំដែល
មានរសជាតិប្រហាត ក្រពុល ហាង ខារ លឿង ជួរ ចត់ ដែល
ពិបាកទទួលទាន ដើម្បីត្រូវងាយស្រួលក្នុងការលេបចូល កុំឲ្យមាន
ក្អួតឬអារម្ភវិញ ។ វិធីធ្វើនេះមាន ២ បែបផ្សេងគ្នាគឺ:

ក គេយកថ្នាំដែលផ្សំបញ្ចូលគ្នារួចស្រេចហើយនោះ ទៅបុក
ឲ្យខ្ទេចល្អិតជាផង ហើយយកទៅលាយជាមួយនិងទឹកប្តូរឬស្ករ
ឆ្មោត សួនធ្វើជាគ្រាប់តូច-ធំតាមការកម្រិតនិងចូលចិត្ត ។

ខ- គេយកថ្នាំដែលផ្សំគ្នារួចហើយនោះបកស្មៅរយកតែទឹក
ហើយរម្ងាស់ឲ្យខ្ទះ (ដូចយ៉ាងរម្ងាស់ទឹកឆ្មោតធ្វើស្ករ) ទើបសួន
ធ្វើជាគ្រាប់តូចធំតាមកម្រិត ដូចជាគេកម្រិតឲ្យសួនខ្លាតទំហំប៉ុន
គ្រាប់គ ឬគ្រាប់រពាក់ ។ល។

ឧទាហរណ៍ទី១- ប្រភេទថ្នាំសួនគុណិតា, តែភោគខាងសរសៃ
ដូចជាថ្លោះ គ្រុច ញ័រដៃ-ដើង ឈើចង្កេះ តុកខ្នង ។ល។

វត្ថុធាតុដើម = ១/សប្បកនៃស្នូនធំ, ២/សប្បកក្រសាំងពុល,
(ដើមនិងផ្លែដូចក្រសាំងធម្មតាប៉ុន្តែពុលបរិភោគមិនបាន) ៣/មើម
ប្រង់ (ឈ្មោះប្រទាលប្រាំងមានឆាវរឹងស្លឹករឹងល្អិតមើមពុល) ៤/
រំដេងព្រៃ (មានពីរប្រភេទរំដេងសប្បនិងរំដេងខ្មៅមានពណ៌ស្វាយ
ក្រហៅប្រើជាថ្នាំ) ៥/បារិត (ធាតុរាវរមួយប្រភេទស្រដៀងគ្នានិង
សំណ) ។

វិធីផ្សំ = វត្ថុទាំង ៤ យ៉ាងនេះគេយកភាគស្មើៗគ្នា បកស្មៅ
រម្ងាស់ឲ្យខ្ទះ ទើបចាក់លាយបារិតចូលជាមួយក្នុងការប៉ាន់ស្មានឲ្យ
រឹងសួនធ្វើជាគ្រាប់បាន ហើយសួនឲ្យបានទំហំធំប៉ុនគ្រាប់គ កុំឲ្យធំ

ជាន (នេះគឺកម្រិតខ្ពស់នៃទំហំ) ។

វិធីប្រើ= លេបប្តូង១គ្រាប់, ហើយលេប ៣ ដង ក្នុង១ថ្ងៃ ។

កំណត់សំគាល់= ថ្នាំនេះធ្លាប់បានពិសោធន៍ប្រើហើយ ដែលមានផោលជ័យ ។

៣. ចំណុចផ្តាំស្តី

ស្តីគឺជាវិធីព្យាបាលមួយបែប ដែលគេដាក់កំដៅផ្ទាល់ទៅលើសាច់ ត្រង់កន្លែងដែលមានគ្រោះថ្នាក់របួស បណ្តាលឲ្យហើមឬជាំសាច់ ដើម្បីឲ្យស្រកហើមឬជាំ ដោយឆាប់រហ័ស ឬត្រង់កន្លែងណានិមួយដែលគេយល់ថាជាកន្លែងដែលត្រូវស្តី, ដូចជាយកស្លឹកមូមករោលកំដៅនិងភ្លើងទៀន ហើយដាក់សង្កត់ទៅលើសាច់ត្រង់ត្រង់កន្លែងដែលគេត្រូវធ្វើ ឬគេយកវត្ថុដូចជាសប្រែកទឹកក្តៅហើយយកទៅស្តី ឬគេដុតឲ្យក្តៅហើយយកទៅស្តី ។ល។

ក្នុងការស្តីនេះបើមានគ្រោះថ្នាក់ខ្លាំង ជាជម្ងឺធ្ងន់ដែលអាចធ្វើឲ្យពិការនូវអវយវណាមួយ ដែលហៅថាថ្លោះឬគ្រេចនោះ គេមានយកថ្នាំបកប្រើស្តីជាមួយផងដែរ ដែលហៅថាស្តីថ្នាំ ។

ឧទាហរណ៍ទី១- ប្រភេទថ្នាំស្តី , ព្យាបាលជម្ងឺថ្លោះឬគ្រេច ។
ជម្ងឺថ្លោះឬគ្រេចនេះ ខ្មែរយើងថាបណ្តាលមកពីខ្នាំសរសៃ ឬ

ក៏ភ្ជាប់គ្រាកចេញនូវវរវិធីវត្រង់សំនាក់ណាមួយ ដូចជា កនែ ក
លើង ក្បាលជង្គង់ ឬគ្រាកដែលហោថាឆ្ពោះលោង ឆ្ពោះគ្រាក
តាសើម ។ ហើយវិធីព្យាបាលមានច្រើនបែបច្រើនយ៉ាង ផ្សេងៗ
ទៀត តែដែលលើកយកមកចុះក្នុងទីនេះ ព្រោះគេបានពិសោធន៍
មកជាច្រើនឃើញថាមានសភាពស័ក្តិសិទ្ធិគឺ:

វត្ថុធាតុដើម = ១/ស្លឹកប្រផេញឈ្មោល (ស្លឹកព្រឹត្យមានផ្កា
ផ្លែចេញពីស្លឹក,មានពីរយ៉ាងគឺប្រផេញព្រឹត្យមានសប្បុសប្រផេញ
ឈ្មោលផ្កាមានពណ៌ក្រហម) ២/ស្លឹកប្រផេញព្រឹត្យ, ៣/ពន្លៃ ៤/កំ
ប៉ងពួយ, ៥/អិបិល ។

វិធីផ្សំ = វត្ថុទាំង ៥ យ៉ាងនេះគេយកចំនួនភាគស្មើៗគ្នា (អិ
បិលស្រេចទៅលើការកិនស្មានដែលធ្លាប់ពិសោធន៍) រួចទើប
យកមកខ្ទប់និងកំណាត់សំពត់ ហើយដាក់ត្រាំទៅក្នុងទឹកដែលដាំពុះ
ប្រយស្របក់ ទើបលើកយកមកស្ងៀមកន្លែងដែលត្រូវស្ងៀម ។

កំណាត់សំពត់ = បើស្តាំបានយូរ ហើយច្រើនដងក្នុងប្រយថ្ងៃ
ពីរនិងបានត្រូវស្រាលយ៉ាងអាចរាំស ។

៧. ចំណុចផ្លូវព័ត៌

ព័ត៌ជាវិធីព្យាបាលអាគម្មប្រយោជន៍ ដែលគេធ្វើឲ្យផ្សេងរបស់ផ្កា

ចូលទៅប៉ះព្រួញនិងរោគរោគខាងក្នុង ដែលគេមិនអាចនិងលាប
ចូលទៅបាន ដូចជាក្នុងរន្ធច្របុះដែលកើតជ្រៅទៅក្នុងឬក្នុងកន្លើត
។ល។ ដូច្នោះគេព្យាបាលដោយរបៀបដក់ ដោយឲ្យអ្នកជម្ងឺដក់
ដូចគ្នានិងដក់បារីប្តូរដក់ខ្សៀយ៉ាងនោះ ។

ឧទាហរណ៍ទី១- ប្រភេទថ្នាំដក់, កែរោគប្រសព្វដូច្នោះ ។

ប្រសព្វដូចជាល្មោះរោគប្រយុទ្ធចំពូកមានច្រើនប្រភេទ ដូចជាប្រស
ព្វដូច្របុះ ដែលកើតនៅក្នុងច្របុះ, ប្រសព្វដូចកើតនៅវិច្ឆបត្ត ។
ឬប្រសព្វដូចរំហោក កើតនៅច្របុះ នៅភ្នែក បណ្តាលឲ្យពិសច្របុះ
ខះកន្លើត, ស្លូតបំពង់ក, ស្រវាំងភ្នែក, ជាំបុខ, វិលបុខជាដើម
ខ្មែរយើងច្រើននិយមហៅថា កើតប្រសព្វដូច ។

ប្រសព្វដូចជា រោគប្រយុទ្ធកើតនៅច្របុះ មានភាពស្រ
ដៀងគ្នានិងកើតដំបៅ បើព្យាបាលមិនត្រូវទេនិងក្លាយទៅជាដំបៅ
ស៊ីច្របុះដាច់បាត់ ហៅថាកង្កួតឬកញ្ជួតច្របុះ ។ របៀបព្យាបាល
ប្រយុទ្ធបែបដែលមានប្រសិទ្ធិភាព ដែលគេធ្លាប់បានពិសោធន៍បកជា
ច្រើនហើយគឺ:

វត្ថុធាតុដើម=១/ពន្លៃ ២/វល្លិ៍ប្រេង ៣/ខ្សៀវធ្វើពីដើមប្រសព្វ

វិធីផ្សំ= វត្ថុទាំងពីរយ៉ាងខាងដើម គេយកមកហាន់ឲ្យស្តើមៗ

និងកាត់ជាកំណាត់ខ្លីៗ ហើយហោលឲ្យស្ងួត រួចមកឲ្យប្រើតាមរបៀប

ក្នុងរដ្ឋ ។

វិធីប្រើ= គេញាត់ចូលទៅនិងខ្សៀបស្សី ហើយរុករានជាក់ជាធម្មតា ដែលហៅថាជាក់ខ្សៀ ។

កំណាត់សំគាល់= រោគបូសជូងច្របុះនិងសះជាទាន់ចិត្ត ។

២. ចំណុចផ្លូវរាំង

រាំងគឺជាវិធីប្រយោជន៍ដែលគេធ្វើរបស់ស្រស់ឲ្យទៅជាគ្រៀប តាមដែលគេត្រូវការ, ប្រយោជន៍បន្ថយរសជាតិដ៏ខ្លាំងប្រៃខុស ពីសភាពដើម ព្រោះត្បិតមានរុក្ខជាតិខ្លះដែលគេយកមកផ្សំធ្វើ ជាឱសថនោះ មានរសជាតិ ពុល ឬល្អិត ខារ ជួរ ចត់ ក្រពុល ប្រហាតខ្លាំងពេក ទើបបានជាគេយកទៅរាំង ។ ព្រោះកាលណា បើត្រូវនិងកំដៅភ្លើង រសជាតិដើមនិងត្រូវថយចុះខុសពីកាលនៅ ស្រស់, បើរាំងទុកយូរឲ្យគ្រៀបខ្លាំង រសជាតិដើមក៏ថយចុះច្រើន បើរាំងទុកយូរឲ្យគ្រៀបរហូតដល់ខ្លោច រសជាតិដើមក៏ថយចុះ ច្រើនទៅទៀត ។

ឧទាហរណ៍ទី១- ប្រភេទផ្លូវរាំង, តែរោគចុះរាគ ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/សម្បកអង្កាដី (ដើមខ្ពស់សម្បកក្រាស់ ស្លឹក តូចរង្វើល្បឿនចេញពីឆាន ផ្កាពណ៌សក៏មានក្រហមក៏មាន ស្លឹកនិង

ផ្កាធ្វើជាអង្គកំបូបផ្លែបាទ) ២/សម្បកព្រៃបែកស្រុក ។

វិធីឡី= វត្តទាំង ២ មុខនេះ គេយកភាគស្មើរៗគ្នាមករាំងឲ្យ
ច្រៀមស្រពាប់បន្តិច ហើយដាក់ត្រាំក្នុងទឹកធម្មតា ។

វិធីប្រើ= កាលបើឃើញចេញជាតិព្យុហើយ ទឹកបានតាមទិព្វ
គ្មានដាក់កំហិតអ្វីទេ ។

ឧទាហរណ៍ទី២- ប្រភេទផ្ការាំង, កែវភាគចុះបួល ។

ភាគមូលមានភាគរលីពោះយ៉ាងខ្លាំង ធ្វើឲ្យចង់បង្ហោរបង់
ពាមកជាញឹកញយដងតែមិនចេញ ច្រើនចេញស្មៅខាងៗដូច
សំបោរ ក្រោយមកធ្លាក់ឈាមបណ្តាលឲ្យកើតជាគ្រោះថ្នាក់ធ្ងន់
បើដាក់ផ្កាមិនជល់ទេ ។

វត្តធាតុដើម=១/សម្បកកណ្តាល(លេខ្លះលើវិបូលប្រភេទស្លឹក
ធំៗ សម្បកក្រាស់ ផ្កាភ្លិនក្តាប, រោងពីរយ៉ាង កណ្តាលរាត ឬ
ស្បាតជាប្រភេទស្មៅ តែផ្លែធំប៉ុនគ្នានិងកណ្តាលធំ ហើយដូចគ្នា
ទាំងស្លឹកទាំងផ្លែ) ២/សំបកកន្ទួតព្រៃ (ផ្លែជួរពាយចត់) ។

វិធីឡី= សម្បកទាំងពីរយ៉ាងនេះ គេយកភាគស្មើរៗគ្នាមករាំង
ឲ្យច្រៀមបន្តិច ហើយដាក់ត្រាំទឹកធម្មតាឲ្យចេញជាតិព្យុ ។

វិធីប្រើ= គេឲ្យទឹកបានតាមទិព្វដែលររាចទឹកបាន ។

ឧទាហរណ៍ទី៣- ប្រភេទផ្ការាំង, ហើយស្មៅរំពៃ, តែភោគ
ទាស់ ត្រូវបានចោទក្នុងខ្លឹមរាំង ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ដើមប្រាសាទ, ២/ដើមកន្លើតចក (ឈ្មោះ
វត្ថុធាតុដើម ដើមរឹងមានសម្បុរស) ។

វិធីផ្សំ= វត្ថុទាំងពីររុករានលើនេះ យកចំនួនភាគស្មើរៗគ្នា
ហើយរាំងឲ្យទាស់តែខ្លោច រួចដាក់ក្នុងខ្នាងស្មៅរាំងប្រាសាទ។

វិធីប្រើ= ផឹកជាធម្មតា គ្មានដាក់កំហិតអ្វីទេ ។

ឧទាហរណ៍ទី៤- ប្រភេទផ្ការាំង ត្រាំស្រា តែភោគទាស់ ។
វត្ថុធាតុដើម= ១/ ដើមកន្លើតចក(វល្លិ) ២/ ប្រាសាទ

វិធីផ្សំ= វត្ថុទាំង ២ យ៉ាងនេះយកភាគស្មើរៗគ្នា ហើយរាំង
ឲ្យគ្រៀមខ្នាងរួចសឹមដាក់ត្រាំ ។

វិធីផឹក= ផឹកតាមការស្មារតី ឬតាមបញ្ជាអ្នកព្យាបាល ។

ខ. ចំណុះផ្កាត្រាំ

ការត្រាំឱសថនេះមានវិធីច្រើនយ៉ាង ដែលខ្មែរយើងពិបាកណាស់
ហៅថាត្រាំផ្កាគឺ រៀនគេយកផ្កាទៅត្រាំនៅក្នុងធុងទឹក
រួចយកទៅត្រាំតាមលើរាំងការយកផ្កាដំបូងឲ្យអ្នកជម្ងឺផងតាម។

ប្រឡងទៀតគេយកទៅត្រាំនៅក្នុងស្លឹកឫក្សានិរោធន៍ ឬក៏អ្វីមួយដែល
ធំ ហើយឲ្យអ្នកជម្ងឺជេកត្រាំ ឬអង្កុយត្រាំ ឬដាក់អវយវៈត្រាំចូល
ទៅក្នុងនោះ ។ ប្រឡងទៀតគេយកទៅដាក់ក្នុងកែវឬប៉ាន់ ហើយ
ចាក់ស្រាឬទឹកធម្មតាឬទឹកដូងត្រាំទុកសម្រាប់ឲ្យអ្នកជម្ងឺផឹក ។

ឧទាហរណ៍ទី១- ប្រភេទថ្នាំត្រាំផឹក ព្យាបាលជម្ងឺធ្លាក់ឈាមពាម
ហាត់ ដែលហៅថាភ្នែកឈាម ។

លក្ខណៈអ្នកដែលកើតជម្ងឺនេះ មានរូបរាងស្គាំងស្គួប សាច់
ស្លេកស្គាំង ហើយយូរៗមានភ្នែកធ្លាក់ឈាមបកម្តងៗយ៉ាងច្រើន
ជួនកាលបណ្តាលឲ្យឈ្នាក់ឈាមស្លាប់ភ្លាមមួយរំពេច ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ផ្លែក្រូចសើច ២/ស្ករ ៣/អំបិល ។

វិធីផ្សំ= យកផ្លែក្រូចសើចបកច្របាច់យកតែទឹក ឲ្យបានចំនួន
កន្លះលីត្រ ហើយវាល់ស្ករមួយភាគ និងអំបិលមួយភាគឲ្យបានស្មើរ
គ្នា (ស្ករនិងអំបិលរួមគ្នាឲ្យបានចំនួនកន្លះលីត្រដែរ) ដូច្នោះទឹកក្រូច
សើច ស្ករ និងអំបិល លាយបញ្ចូលគ្នាត្រូវបានចំនួនមួយលីត្រ ។
រួចហើយដាក់ក្នុងកែវដែលបានគំរប់ គ្របបំប្លែងជិត យកទៅកប់ទុក
ក្នុងស្រូវជម្រកឬដោក ចំនួន ៧ ថ្ងៃដើម្បីឲ្យរហប់ថ្នាំមានគុណភាព
ល្អ និងរលាយចូលជាតិគ្នា ។

វិធីប្រើ= កប្រិតឲ្យផឹក ៤ ដងក្នុងមួយថ្ងៃ ផឹកម្តងចំនួន១ ស្ការ

ប្រាណាយ រៀងរាល់វិថីឲ្យបានទៀងទាត់ ។

កំណត់សំគាល់= ថ្នាំនេះគេធ្លាប់បានពិសោធបកហើយ ឃើញ មានប្រសិទ្ធភាពជាក់ស្តែង ដែលអ្នកជម្ងឺបានទទួលបានថ្នាំនេះ អា ការធ្លាក់ឈាមក៏ឃើញថយចុះជាលំដាប់ ។

ឧទាហរណ៍ទី២- ថ្នាំព្រាំស្រា កែរោគទាស់សរសៃខ្លី ។

សំដៅយកចំពោះតែស្ត្រីដែលទើបនិងប្រសូត្រកូនថ្មីៗ ហើយ មានជម្ងឺទាស់នេះ ដែលហៅថារោគទាស់សរសៃខ្លី ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ឡាវហារ ៧ គ្រាប់ (គ្រឿងសប្បាយប្រភេទ បកពីប្រទេសចិន) ២/ឃ្មុសហិរ ៧ គ្រាប់ ៣/ប្រេចមួយស្លាបប្រា ណាយ ៤/ជីវត្រចៀកច្រូក ៧ សន្លឹក ៥/រំសេវ ១ ពែងរាគោ ៦/ស្រា.សចំនួនដែលអាចត្រាំលិច ។

វិធីផ្សំ= ឡាវហារ ដំបំបែក, ឃ្មុសហាន់ឲ្យល្អិត, ប្រេចបុកឲ្យ ខ្ទេច, ជីវត្រចៀកច្រូកហាន់ឲ្យល្អិតផងដែរ រួចលាយវត្ថុទាំង៥បុខ នេះដាក់ចូលទៅក្នុងកែវ ហើយចាក់ស្រា.សឲ្យលិច បិទគំរបគ្រប ឲ្យជិតទុកឲ្យចូលជាតិគ្នា ។

វិធីផឹក= ឲ្យផឹកប្តូងមួយស្លាបប្រាណាយ ។

កំណត់សំគាល់= ថ្នាំនេះមានប្រសិទ្ធភាពចំពោះរោគទាស់សរ សៃខ្លី ដែលគេធ្លាប់បានការព្យាបាលបកជាច្រើនគ្នា មានអ្នកជម្ងឺ

ខ្លះជិតដល់នូវក្តីបរលោះទៅហើយ ដែលមិនអាចនិងហោរាព័ន្ធកម្ពុជា
បាន ត្រូវគេគាស់ធ្មេញបញ្ជាក់ កាលបើជាតិផ្តំនេះចូលដល់ អ្នក
ជម្រើមានអាការប្រែប្រួលឲ្យសំគាល់បានថាផ្តំដល់ហើយ ។

ឧទាហរណ៍ទី៣- ប្រភេទផ្តំត្រាំស្រា តែរោគទាស់សរសៃខ្លី ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ខ្លឹមស ២/ប្រេច ៣/ប្រែងភ្លើង ៤/រំសេវ។

វិធីផ្សំ= ខ្លឹមសនិងប្រេចយកភាគស្មើរគ្នា ហើយបុកឲ្យល្អិត,
ប្រែងភ្លើងយកពាក់កណ្តាលខ្លឹមប្រេចហើយបុកឲ្យល្អិតដែរ, រំសេវ
យកពីរដងលើសគេ រួចដាក់ទៅក្នុងកែវ ពាក់ស្រា.សចូលគ្របឲ្យ
ជិត ត្រាំទុកឲ្យចូលជាតិគ្នា ។

វិធីផឹក= ឲ្យផឹកក្នុងការស្ថាបស្ថង់ជា ៣ ដងក្នុងមួយថ្ងៃ ម្តង១
ស្ថាបប្រាបាយ ។

ឧទាហរណ៍ទី៤- ប្រភេទផ្តំត្រាំ តែរោគហើត

វត្ថុធាតុដើម= ១/ សំបុកអង្រួង ២/ ស្រា.ស ។

វិធីផ្សំ= សំបុកអង្រួងយកចំនួន៧សំបុក ដាក់ចូលក្នុងកែវមួយ
ធំ ហើយពាក់ស្រាឲ្យលិច រួចគ្របយ៉ាងជិតល្អយកទៅកប់ក្រោយ
ជណ្តើរទុកចំនួន៧ថ្ងៃ រួចហើយគាស់យកទៅកប់និងត្រូវវិចិត្រ ៧
ថ្ងៃទៀត ។

វិធីផឹក = ឲ្យផឹក ៤ ដងក្នុងមួយថ្ងៃ ក្នុង ១ ឆ្នាំបត្រាពាយ ។
កំណត់សំគាល់ = ផឹកព្រឹកព្រលឹម ថ្ងៃត្រង់ ល្ងាច មុនចូលដំបូង

ពេលក ។

ឧទាហរណ៍ទី៥ - ប្រភេទថ្នាំត្រាំ កែចុកខ្លួនចង្កេះ ។

វត្ថុធាតុដើម = ១/សំបុកកណ្តៀរ ២/ស្រាស

វិធីផ្សំ = យកសំបុកកណ្តៀរដាក់ចូលទៅក្នុងកែវមួយ រួចចាក់ស្រាចូលទៅឲ្យលើម ហើយយកទៅគប់និងស្រូវទុកចំនួនកន្លះខែ។

វិធីផឹក = មុនបរិភោគអាហារព្រឹកល្ងាច ក្នុងមួយពេលចតុប្ប

៧. ចំណុកថ្នាំប្រឆាំង

មានថ្នាំប្រភេទខ្លះគេប្រឆាំងពូជយកតែទឹកឲ្យរួកជម្ងឺផឹកក៏មាន ដូចជាថ្នាំប្រឆាំងដែលគេប្រើរហូតពិសពស់គឺ:

ឧទាហរណ៍ទី១ - ព្យាបាលពស់ចឹក ពស់ពិសគ្រប់ប្រភេទ ។

វត្ថុធាតុដើម = ១/ថ្លៃក្រូចសើច ២/ថ្នាំជក់

វិធីផ្សំ = គេប្រឆាំងទឹកក្រូចសើចដាក់ទៅលើថ្នាំជក់ (ថ្នាំខ្លាំង) ហើយប្រឆាំងថ្នាំជក់បញ្ចេញទឹកលាយគ្នានិងទឹកក្រូចសើចឲ្យរួកជម្ងឺ ផឹក ។

វិធីផឹក= គេឲ្យផឹកចំនួន ១ឬ ២ ស្លាបប្រោបាយជាដំបូង កាលបើ ក្អកក្អាយកម្រិតមិនអស់ ទើបគេឲ្យផឹកបន្ថែម ។

កំណត់សម្គាល់= អ្នកដែលធ្លាប់ពិសោធន៍ក្នុងការប្រើថ្នាំនេះ គេតែងពោលសរសើរថា ថ្នាំនេះមានប្រសិទ្ធភាពណាស់ ។

ឧទាហរណ៍ទី២- ថ្នាំច្របាច់ផឹក រក្សាបំណែកផ្កាសាយ ក្អក ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ដីរត្រចៀកដីរី (ខ្លះហៅថាដីរត្រចៀកជ្រូក, ខ្លះហៅដីរត្រចៀកក្រាស់, ខ្លះហៅដីរត្រចៀក ឬ ទ្របឹង ២/ដីរ អង្កាប ៣/ស្ករ.ស ។

វិធីផ្សំ= គេយកដីរទាំងបីបុខនេះមកច្របាច់យកទឹក (លាយទឹក បន្តិច) ហើយដាក់ស្ករឲ្យមានរសជាតិផ្អែមល្អប្ប ។

វិធីផឹក= គេអាចផឹកបានជាបច្ច័យ ។

ណ. បំប្លែងថ្នាំបំបោក

បំបោកគឺជាវិធីដែលគេយកថ្នាំទៅពាសនៅពីលើរាងកាយអ្នក ជម្ងឺ ដោយយកថ្នាំដែលច្របាច់ឬមកឲ្យល្អិតនោះលាយជាប្លង់និង វត្ថុរាវដូចជាទឹក រួចយកទៅបំបោកលើរាងកាយត្រង់កន្លែងដែល គេយល់ថាត្រូវបំបោក បើកន្លែងត្រង់ណាដែលពិបាកដាក់ឲ្យជាប់

នៅបាន នោះគេយកក្រហមកនៃរូងមករុំ ។

ឧទាហរណ៍ទី១- ថ្នាំបំបោកឲ្យត្រជាក់ តែរោគក្តៅខ្លួន ។

រាងកាយដែលមានសីតុណ្ហភាពក្តៅខ្លាំងហួសកម្រិត ដោយសារមានជម្ងឺដូចជាគ្រុនក្តៅឬគ្រុនពិសជាដើម៖

វត្ថុធាតុដើម = ១/ ព្រួយត្រឡាច លាយស្លឹកខ្លីៗ ២/ ព្រួយនរោងសាញ លាយស្លឹកខ្លីៗ ។

វិធីផ្សំ = គេយកព្រួយទាំងពីរមុខនេះ ទៅបុកឲ្យខ្ទេចដាក់ទឹកឲ្យបានជាតិឆើប ។

វិធីធ្វើ = យកទៅបំបោកលើខ្លួនអ្នកជម្ងឺដែលក្តៅខ្លួន តាមកន្លែងដែលគេយល់ថាគួរធ្វើ ។

កំណត់សម្គាល់ = មានអ្នកខ្លះគេកោសយកពោះនិងសាច់ត្រឡាចខ្លះ លាយជាមួយផងក៏បាន ។

៣. បំប្លែកថ្នាំអ្នក

គួនគឺជាវិធីមួយបែបដែលគេធ្វើឡើងដើម្បីបង្កប់ថ្នាំ ប្រយោជន៍កុំឲ្យចំហាយផ្សែងដែលហុយចេញពីថ្នាំចេញទៅទីដទៃទៀតបាន, ឲ្យហុយត្រង់ឆ្ពោះទៅត្រូវចំលើសរពាងកាយអ្នកជម្ងឺតែម្ដង ដូចជា

ក្នុងមុខ គេគ្របដណ្តប់ឲ្យជិតមុខ ក្នុងគ្រង់ពារគេគ្របឲ្យជិតគ្រង់
នោះ កុំឲ្យចំហាយផ្សែងចេញរួច ។

ឧទាហរណ៍ទី១- ប្រភេទផ្តាំក្នុង, ស្រីក្នុងទន្លេរួចហើយ ។

ស្រីខ្មែរនៅតាមជនបទក្រោយពេលប្រសូត្របុត្ររួចហើយ គេ
សង្កេតឃើញមានសភាពប្រែប្រួលជាច្រើនផ្នែកខាងរូបកាយ មាន
ខ្លះឃើញគ្រុឌទ្រោមស្តួបចុះដូចបន្តស្បមានជម្ងឺ ប្រហែលជាប្រាស
ចាកអនាម័យឬប្រាសចាកវិទ្យាសាស្ត្រក្នុងពេលប្រសូត្រ ។ ព្រោះ
មានខ្លះប្រសូត្រក្នុងពាន់ចំនួនបួនខែឬពីរខែក្នុងផុតមក ហើយ
ទៅរូបរសជម្ងឺនិងស្បមី ស្រាប់តែបណ្តាញមានច្រោះផ្តាត់
ដែលហៅថាទាស់ដំណេក ។ ហើយមានខ្លះទៀតបរិភោគចំណី
អាហារអ្វីម្នាក់ ក៏ស្រាប់តែទាស់រឹងឆ្មាបដូច្នោះក៏មាន ។ល។

ក្នុងការចំណាត់រោគទាស់ដំណេកនេះ គេមានវិធីក្នុងផ្តាំប្រឆាំង
ដែលធ្វើឲ្យយោងស្រីដែលប្រសូត្រក្នុងរួចហើយនោះ បានរាប់សេះ
ជាដូចដើម និងបំប្លែងឡើងវិញដូចជាមិនធ្លាប់មានកូនគឺ:

វត្ថុធាតុដើម = ១/អម្រុង, ២/ពន្លៃ ។

វិធីធ្វើ = អម្រុងយកទាំងសំបុក (ស្មានចំនួនពិច-ច្រើនតាមត្រូវ
ការ) ពន្លៃយកទាំងដើមទាំងបូស ពិន្ទុ ២ ជនអម្រុង ។

អនុវត្ត = គេយកវត្ថុទាំងពីរយ៉ាងខាងលើនេះ មកដាក់ស្មៅ

នៅក្នុងផ្ទាំងមួយហើយបិទគំរូបយ៉ាងជិត ចោះដាក់បំពង់បង្ហូរទៅលើ ដើម្បីឲ្យចំហាយផ្សែងហុយតាមប្រហោងបំពង់ទៅត្រូវប៉ះចំកន្លែងដែលគ្រូង (នេះសំដៅយកផ្ទះខ្មែរដែលច្រើនតែសង់ខ្ពស់ផុតពីដី ហើយគេដុតភ្លើងដាំផ្ទាំងនៅពីក្រោម) ។ ក្នុងការគ្រូងនេះគេតម្រង់បំពង់ផ្សែងឲ្យចំទ្វារមាសស្រ្តីដែលគ្រូង ដោយគ្រូបយ៉ាងជិតដើម្បីឲ្យហប់ បើគេចង់ឲ្យត្រូវសព្វសរពាង្គកាយទាំងអស់ គេគ្រូបឲ្យជិតខ្លួនទាំងអស់ និងឆ្ងាយឬសំពត់ក្រាស់ៗ ។

កំណត់សម្គាល់= គេសង្កេតឃើញថា ស្រ្តីដែលបានគ្រូងថ្នាំនេះតែងមានសាច់ឈាមស្រស់បំព្រង ហើយស្វាមីនាងតែងនិយាយលួចលាក់ប្រាប់គេថា ភរិយាគេប្រដូចបាននិងស្រីក្រមុំ ។

ឧទាហរណ៍ទី២- ប្រភេទថ្នាំគ្រូង, ធ្វើមុខឲ្យមានសម្រស់ ស្អាត។

វត្ថុធាតុដើម= ១/រមៀតក្រចកអក (មើមតូចខ្លីខុបៗសម្បុរក្រហម) ២/ពន្លៃ ៣/ព្រះអង្កោល (ប្រទាលមួយប្រភេទមើមធំជាងរមៀតប្រើជ្រលក់យកពណ៌លឿង) ៤/វល្លិរមៀត (ប្រភេទវល្លិម្យ៉ាងសម្បុរលឿងដូចរមៀត) ។

វិធីផ្សំ= វត្ថុទាំងបីមុខខាងដើមគេយកមើមលាយនិងដើមខ្លីៗ, ឯវល្លិរមៀតគេយកតែដើមនិងស្លឹក, ហើយវត្ថុទាំង៤មុខនេះ គេយកភាគស្មើគ្នាទាំងអស់ ។

អនុវត្ត= វត្តទាំង៤យ៉ាងនេះ គេយកមកស្ដារក្នុងភ្នំរាងបូម
ហើយក្នុងបុខ គឺគ្របឲ្យជិតតម្រូវចំហាយផ្សែងឲ្យត្រូវចំបុខ ។

កំណាត់សំគាល់= ត្រូវដែលក្នុងបុខនេះ បុខត្រូវជាងធម្មតា ។

ឧទាហរណ៍ទី៣- ប្រភេទផ្តាំក្នុង កែភោគឈឺក្បាលវិលបុខ ។

វត្តធាតុដើម= ១/គល់ស្លឹកគ្រែខ្ទប់ចំនួន៦គល់ ២/ផ្លែក្រូចឆ្មារ
ចំនួន៧ផ្លែ ៣/ស្លឹកក្រូចសើចំនួន១ទូកដៃ ៤/សាច់ជូរសចំនួន
១ដុំប៉ុនក្រូចឆ្មារ ។

វិធីផ្សំ= វត្តទាំង៤យ៉ាងនេះដាក់ក្នុងភ្នំរាងបូមស្រោច ។

វិធីក្នុង= គេយកជួយបួសពត់ក្រាស់ៗគ្របឲ្យជិតពីក្បាលចុះមក
ជាពិសេសឲ្យចំហាយត្រូវបុខនិងក្បាលច្រើនជាង ។

ឧទាហរណ៍ទី៤- ប្រភេទផ្តាំក្នុង កែភោគបួសជួនពុត ។

វត្តធាតុដើម= ១/ សាច់ជូរខៀវ ២/អាចប័សែន ។

វិធីផ្សំ= គិនសាច់ជូរខៀវឲ្យល្អិត ហើយលាយជាបួយនិងអាច
ប័សែន ។

របៀបក្នុង= ធ្វើយ៉ាងណាឲ្យបានជំពោយជិតទៅនិងភោគបួស
ជួន ហើយចេញផ្សែងឲ្យតិ ។

កំណាត់សំគាល់ - គឺការយកផ្សែងនៃផ្តាំនេះ ជាដំបូងធ្វើឲ្យរោត

នេះរឹក រួចទើបកាត់ផ្តាច់ជាខាងក្រោយ ។

៦. ចំពួកថ្នាំចត

ចតគឺជាវិធីដែលគេតបូឱ្យរក្សារាប់, ពិធីនេះគេធ្វើចំពោះតែអ្វីៗ
ដែលពាក់បែក ដូចជាពាក់ដៃពាក់ជើងជាដើម ដោយសំរាងទៅ
លើបន្តគាតាសូត្រដ្ឋាន្ត្រស្ត្រស ផ្នែកខាងផ្លូវចិត្ត ដូចមានរៀប
រាប់នៅក្នុងចំពួកនៃការព្យាបាលខាងផ្លូវចិត្តទៅខាងមុខទៀតនេះ,
ប៉ុន្តែការចតនេះត្រូវខ្លះខ្លះមានប្រើថ្នាំលាបផ្សំផងដែរ ។

ឧទាហរណ៍ទី១- ថ្នាំចតប្រភេទថ្នាំកម្តៅលាប, ព្យាបាលពាក់
អ្វីៗដៃជើង ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ដូងដុះ (ដូងដែលដុះចេញជាពន្លកហើយ)
២/ដើមស្ពាយ ៣/សត្វលាយញី (ប្រភេទសត្វស្វា, តែខ្មែរយើង
មានជំនឿថាសត្វនេះវាយស្លាប់ហើយអាចរស់វិញ ដូចជាបេះដូង
កង្កែបវះយកចេញមកក្រៅហើយ តែនៅមានជីវិត) ៤/ឈើៗ
ធំធំខ្លួន៧ ។

វិធីផ្សំ= គេយកដូងដែលដុះចេញពន្លកនេះមកចម្រាញ់យកតែ
ប្រេង ហើយយកវត្ថុទាំងបីមុខនោះមកកម្តៅ (វិធីកម្តៅមាន

ប្រាប់រួចហើយ) ហើយយោងជាមួយនឹងប្រទេសជួនដែលសម្រេចចេញទុក
នោះ ឲ្យចូលជាជិតស្និទ្ធិ ។

វិធីប្រើ- គេយកចូលតាមប្រទេសទ្រព្យនៃជនរ៉ូ ។

កំណត់សម្គាល់- ក្នុងការយោងនេះគ្រូខ្មែរខ្លះប្រើនាវាសាសា
អង្គី តុន្នី មង្គី សឡូ គ្រូខ្មែរ មនីស្ត្រូ ឆ្មួន ឆ្មួន មេ ។

ឧទាហរណ៍ទី២- ផ្តាចក្រភេទក្របួន, សម្រាប់យកចេញកាល
ណាភ័យ ។

វត្ថុធាតុដើម= ១/ក្របួនឃ្មុំសុទ្ធ ២/ជីវទឹក ៣/ ជីវស្នាម
៤/ ជីវសារីរ៉េប៊ីត (ដើមប្រភេទជំនួនយោងទៅ តែដើមចូល
បើកាលណាភាគនិងឃើញមានជីវចេញមកក្រហមដូចធម្មតា) ។

វិធីផ្សំ- ជីវរុក្ខជាតិទំង ៣ មុខ គេយកចំនួនស្មើគ្នាគ្នា ។
ហើយគេយកក្របួនឃ្មុំទៅដាក់ក្នុងក្របួនឃ្មុំសុទ្ធជាមួយ (ប្រើភ្លើង
កំដៅឡើយ) ចុះក្របួនយោងឡើយ គេដាក់ជីវទឹកចូល រួចក្នុង
ឲ្យចូលយោងគ្នាឡើយ ទើបដាក់ជីវ ២ មុខជាខាងក្រោយ ហើយក្នុង
ឲ្យចូលគ្នាសព្វឲ្យកើតជាក្របួនដូចក្របួនចាស់ ។

វិធីប្រើ- ក្នុងនាមយោង ទី១ ខាងលើ ។ ។

កំណត់សម្គាល់- គ្រូខ្មែរប្រើប្រើផ្សំដោយបន្តគ្នា ។

ព័ត៌មានព្រលឹងប្តីម្តងឆ្នាំប្រាប់មកនេះ វាស្រដៀង
នឹងការព្រលឹងប្តីម្តងឆ្នាំ ព្រលឹងប្តីម្តងឆ្នាំ
និងការព្រលឹងប្តីម្តងឆ្នាំ ។

តើវាជាការព្រលឹងប្តីម្តងឆ្នាំ ឬមិនមែន
នោះទេ?

១. ប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់

ប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ (ប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់)

ប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ - ប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ គឺជាប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ ដែល
ប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ គឺជាប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ ដែល
ប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ គឺជាប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ ដែល
ប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ គឺជាប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ ដែល

ប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ - ប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ គឺជាប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ ដែល
ប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ គឺជាប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ ដែល

ប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ - ប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ គឺជាប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ ដែល
ប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ គឺជាប្រភេទផ្ទៀងផ្ទាត់ ដែល

ក្នុងការព្រលឹងប្តីម្តងឆ្នាំនេះ គេមានព័ត៌មានប្រាប់មកដោយប្រយោល

គឺ គេយកច្រូកស្ពៅ (ស្ពៅស៊ីមន្ត) មកបូកឲ្យប្រុងប្រយ័ត្នហើយយកមក
ជារួមនឹងគ្រួសាត រួចយកទៅវិនិច្ឆ័យប្រយោជន៍ដៃប្រុងប្រយ័ត្នដែលយើងបាន
បើកបើកសុទ្ធនៃខាងឆ្វេង គេរៀបប្រយោជន៍នៃខាងស្តាំ តែវាបើកសុទ្ធនៃ
ខាងស្តាំ គេរៀបប្រយោជន៍នៃខាងឆ្វេងទៅវិញ ។

កំណត់សម្គាល់- របៀបប្រើថ្នាំនេះប្រយោជន៍ គេឲ្យមន្ត្រី
មានការពិសោធន៍បំផុតហើយ ថាមានសភាពស្មើស្ម័គ្របែប ។

ឧទាហរណ៍ទី២- របៀបប្រើថ្នាំនេះប្រយោជន៍ ក្រុមភេទស្តីបែទ
ព្យាបាលជំងឺពាទ (ឆ្វេងកើតពាទ) ។

ពាទមានច្រើនប្រភេទ ភោគដែលកើតច្រើនជាងគេនៃពាទដើង
មណ្ឌលឲ្យស្រែកឡើងគ្រាន់ហើយពួកគេក៏ហៅពាទនៃដៃ ។
ចំពោះកូនឆ្វេងនោះគេប្រយោជន៍ដែលកើតនៅក្នុងកោដិ ហើយ
មានចេញពង សក្យសពេញកោដិហើយនិងមណ្ឌល មណ្ឌលឲ្យឆ្វេង
ផ្សារក្រហាយ ដែលឲ្យតែសម្លេងឆ្វេងឆ្វែងពេលឃ្លៃ ក៏ហៅពាទ
ពាទនៃដៃ (ប្រហែលជាឲ្យទៅនោះមិនស្អាត) ។

វត្ថុធាតុដើម- ១/ដំបែ, ២/ច្រូកប្រុកគួន ។

វិធីផ្សំ- គេយកដំបែ ១ ចំបៀងដុំ និងច្រូកប្រុកគួន ៧ ច្រូក
(ប្រុកគួនស្រែ) ដំឡូងខ្ពស់មកយកមកជារួមគ្នា ។

អនុវត្ត- ពាទបើកហាមចូលគ្នាហើយយកមកទៅវិនិច្ឆ័យប្រុងប្រយ័ត្ន

ក្បាលក្មេងចម្រង់បង្កើត ។

កំណត់សំគាល់- បន្ទាប់ពីបិទថ្នាំបេតាកូនកម្រងពី ៣ ដល់ ៥ ម៉ោង
ក្មេងនឹងបង្ហាញបង់ឧត្តារ (ចុះអាចម៍) ដែលឃើញព្យាបាសស
ក្បាលក្មេងក្នុងមាត់ ។ ពុះថ្ងៃជាបន្ទាប់មកវាគឺជាដានដែលនៅក្នុង
មាត់ ក៏មានសភាពត្រូវបានចុះជារឿងរាល់ថ្ងៃ រហូតដល់ជាដាច់
ត្រូវចុះ ។

ឧទាហរណ៍ទី៣- ប្រភេទថ្នាំបិទ ដោយត្រង់ចំពោះ កែរោគ

កាមរោគដែលមានហើមសាច់ ។

វត្ថុធាតុដើម- ១/ ផេះកាតស៊ីងត្រាន ២/ ថ្លៃត្រូចង្វារ ។

វិធីផ្សំ- យកផេះកាតស៊ីងត្រានមកត្រួតចុះទឹកត្រូចង្វារដាក់

ធារាមឲ្យសើម ។

វិធីធ្វើ- យកមកបិទពាសពីលើសាច់ដែលហើម ។ មតិបូណ៌

កំណត់សំគាល់- អាចរកហើមនិងឃើញស្រូបកម្រងនាម៉ា ។

ឧទាហរណ៍ទី៤- ប្រភេទថ្នាំបិទដោយត្រង់ចំពោះ កែរោគពិស។

វត្ថុធាតុដើម- ១/ ដើមដំឡូងជ្រូក ២/ ស្លឹកចំបី ៣/ ថ្លៃ

ពេតឌី ៤/ ស្លឹកបើងពោះ ៥/ បើបខ្ចីបស ៦/ ស្រាស ។

វិធីផ្សំ ៤ បុខទានដើមត្រូវយកចំនួនស្មើរោគគ្នា ហើយ

អ្នកវត្តទាំង៥មុខនេះ បោកបញ្ឆោតប្រាសាទ ។

វិនិច្ឆ័យ = បិទពាសពិលើ ។

**នាវាហរណ៍ដូចដែលបានរៀបរាប់មកលើមេធាវី
ខាងដើម ឃ្មុំបាញ់ពីរបៀបការពារ និងប្រាសាទ
ជម្ងឺខាងឆ្នូវសម្ភារៈ ដែលត្រូវពេទ្យសុរាណាខ្មែរពិប
ផ្អែកទៅលើនិស្សិត ឬថ្នាំ ។**

តទៅនេះនិងបង្ហាញពីរបៀបប្រើថ្នាំការពារក្រោះថ្នាក់ និងការ
ទប់ទល់ ដែលមិនមែនជាជម្ងឺ ដូចមានចែងពីខាងដើម ដែលមាន
ទាក់ទងក្នុងពិធីឧបកិច្ចព្យាបាលជាប្រយោជន៍ ។

ឧបកិច្ចគឺជាពិធីមួយដែលខ្មែរពិបុរាណនិយមធ្វើឡើង ក្នុងការ
បំប្រែង ដំណើរ ឬបំប្រែងកិច្ច ដោយកាយវិការ ឬពាក្យសម្តី ដែល
គេសម្មតិទៅតាមសេចក្តីត្រូវការ, ដូចយ៉ាងគេធ្វើឧបកិច្ចស្មោះសំបក
ឬជីកយកឫសឈើមកធ្វើថ្នាំជាដើម មុននឹងស្មោះឬជីក កាប់ កាត់
យកសំបក ដើម ស្លឹក ឬមើម ឬស ដែលត្រូវជាទិសខ្សោយនោះ
គេប្រើវាចានិយាយបញ្ជ្រាបថា ដូចថា លោកត្រូវរៀនក្រៃណាស់ !
អាចនឹងកំចាត់បង់នូវជម្ងឺ.....គេយ៉ាងស័ក្តិសិទ្ធិ , លើមរត
បញ្ចេញសំដីដោយខ្លួនឯងថា អើ ! លើងពូកែរស្មារតីមែន.....
គេធ្វើជាសំនួរលើមនិងចម្លើយដោយខ្លួនឯង រួចលើមតថា លើម្តោះ

សូមមិមន្តពោកគ្រូអៅព្យាគាល ។ល។ ឬគេធ្វើមហិច្ឆដោយអត់
'មឃ្លើម កគោលកសំបកលើមកធ្វើជាថ្នាំ, ឬគេអត់មឃ្លើមច្បូចយក
ស្លឹករុច្ចជាតិ ។ល។

គេសំគាល់ហើយថាពិធីប្រើឧបកិច្ចនិងអបទេស ច្រើនតែខាង
ផ្លូវភេទ ផ្លូវទុក្ខវិភាគ ដែលជារំលឹកកុសលដូចជាទុក្ខវិជ្ជាប្រយោជន៍
ដែលហៅថាវិធី គឺគេច្រើនធ្វើឧបកិច្ចក្នុងផ្លូវសម្រាប់ដោយរាជី
កំណែងដើម្បីសម្រាប់បន្តសុទ្ធិឬធ្វើបន្តសុទ្ធិដល់នូវក្តីអន្តរាយ ដែល
ជារំលឹកព្យាបាទ ។

វិធីឧបកិច្ចមានប្រើជាប្រែប្រួលៗដូចខាងក្រោម៖

- ១_ឧបកិច្ចដើម្បីការពារ និងទប់ទល់នូវគ្រោះថ្នាក់មិនមែនជម្ងឺ ។
- ២_ឧបកិច្ចដើម្បីការពារ និងព្យាបាលជម្ងឺ ។

៧. ឧបកិច្ចប្រើផ្លូវការពារ

ហេតុដែលខ្ញុំលើកយកពិធីការពារនិងទប់ទល់ ដែលមិនមែន
ជាការព្យាបាលជម្ងឺមកពិភាក្សានេះ ព្រោះចង់បញ្ជាក់ឲ្យឃើញ
ពីសមត្ថភាពខ្មែរមូស្តា ដែលចេះប្រើឱសថនិងចេះប្រើខាងផ្លូវ
កិច្ចវិជ្ជាទៅលើទីដីគ្រុឌៗ ហើយចម្រើននិងអន្តរាយភាព ។

ឧទាហរណ៍ទី១_ ពិធីឧបកិច្ច ការពារប្រើផ្លូវការពារ ។

គេធ្វើឧបកិច្ចយកដើមក្រូចឆ្មារ ដើមក្រូចដើម ដឹងដើមប្រុះ
ប្រាបករុំនឹងកំណាត់សំពត់ ស ហើយសេរភ្លិត សប្បាប័តសភ្នាចំនួន
ដើមដៃដើម្បីការពារទៅពេលដែលគេលូករន្ធហៀ កុំឲ្យពស់ខំ
(មានខ្លះហ៊ានរហូតដល់លូកចាប់ពស់ទៀតផង) ។

ឧទាហរណ៍ទី ២- ពិធីឧបកិច្ចក្នុងការប្រើថ្នាំ ដើម្បីការពារនូវ
គ្រឿងសម្រាប់ ។

គេធ្វើឧបកិច្ចនិងនិបត្តយក ប្រទាសទោងស្វាយ (ប្រទាសនេះ
មានស្លឹកនិងបើបសប្បុរស្វាយ) មករុំនឹងកំណាត់សំពត់ ស ហើយ
សេរភ្លិតធ្វើជាផ្លែត្រូវការពាររាវុតប្រហោល មាន ឆ្នូ ឆ្នា កំភ្លើង
ធារាទិ ដែលគេមានជំនឿថាជាគ្រឿងបញ្ចៀសបាញ់មិនត្រូវ ។

ឧទាហរណ៍ទី ៣- ពិធីឧបកិច្ចដោយប្រើថ្នាំ ក្នុងការការពារនូវ
គ្រោះថ្នាក់អន្តរាយ ដែលគេមានជំនឿថាពួកក្នុងកិច្ចការពារ ។

ដើមទន្ធានខេត្ត (អ្នកខ្លះហៅថាដើមភ្លើងហ្នឹង ឬដើមណាំង
សែស) តែក្នុងពេលដែលគេត្រូវការប្រើធ្វើជាថ្នាំការពារ គេ
ចុះហៅថាដើមបែកផ្សែងទេវិញ (ហៅថាបញ្ចៀមឧបកិច្ច) ប្រោះ
ដើមនេះមានរឿងពិណាសថា គេបាញ់បែកផ្សែង " ហើយសុទ្ធតែ
ផ្សែង " តែមិនត្រូវបទុស្ស ។ ដោយគេធ្វើឧបកិច្ច និបត្តក៏យក

បូសបកវិទិនភិណាត់សិបាត់ រួចទេវភ្នំតា ធ្វើជមរៀបវិទ្ធិត្រូវការពារ
ភារុំចប្រហេណា ។

ឧទាហរណ៍ទី ៤- ពិធីប្រើថ្នាំក្នុងកិច្ចការពារនូវគ្រោះថ្នាក់ផ្សេងៗ
ដែលគេមានជំនឿនឹងធ្វើឧបកិច្ចយកបកប្រើដូចជា៖

ជើងក្រានដុះ នៅប្រទេសខ្មែររួចធ្វើដំណើរតាមព្រៃគេតែង
កាត់ឈើជា ៣ កំណាត់សំរួច ហើយបោះចូលទៅក្នុងដី ឬញ័រ
ធ្វើជាបុរេជើងក្រាន ដឹកលំដាប់ចំរិះរាហារ ។

តែមានឈើខ្លះមិនស្លាប់ ហើយរស់រមួចពន្លកលូតលាស់ ដូច
ជាគេផ្សំ, នោះគេសំគាល់ឃើញថា បើឈើទាំង ៣ កំណាត់នេះ
រស់ដុះឡើងទាំង ៣ ព្រមគ្នា គឺជារពូតភ័ណ្ណ ដែលគេបានចំណាំ
ចាំទុកបកថា នឹងក្លាយទៅជារពូតភ័ណ្ណ ដែលក្រប្រវត្តបាន។

ហើយគេយកបកធ្វើជាផ្កាពាក់នៅក្នុងត្រវាំងចង្កេះ ឬក៏គេយក
ទៅភ្ជាក់ធ្វើជាព្រះពុទ្ធរូបតូចៗ សម្រាប់ការពារនូវគ្រឿងសង្រ្គារុំ
ទាំងពួង ។

ឧទាហរណ៍នេះគឺពិធីប្រើថ្នាំក្នុងកិច្ចការពារ ដែលខ្មែរនិយមធ្វើ
ឧបកិច្ច ដូចមានចែងបកពីខាងដើម ។

តទៅនេះនឹងបញ្ហាពួងពិធីប្រើថ្នាំ ក្នុងការទប់ទល់នូវគ្រោះ

ផ្គត់ផ្គង់ជានិច្ចបរិយាយ ។ ហើយដែលខ្ញុំលើកយកមកពណ៌នា
ក្នុងទីនេះ ព្រោះចង់បញ្ជាក់ឲ្យដឹងថាខ្មែរក្នុងបុរាណសម័យ យោគ
បានខំប្រឹងប្រែងស្រាវជ្រាវគ្រប់វិស័យទាំងអស់ ទើបបានជារិយ
ធម៌ខ្មែររីកចម្រើនដល់ទៅកំពូល, ដែលធ្វើឲ្យអ្នកប្រាជ្ញលើសភាព
យោគ មានការរោតស្ងប់ស្ងួនយ៉ាងខ្លាំង ។

សេចក្តីក្លាហាននៃបេដឹកនាំ និងកងទ័ពដែលមិនរុញទៅក្នុង
រណរដ្ឋ របែងប្រកបទៅដោយជំនឿដែលធ្វើឲ្យទុកចិត្ត នៅលើ
សមត្ថភាពរបស់ខ្លួន, សិលាចារឹកនៅ **នាងថាភ** ពោលសរសើរពី
ព្រះបាទ **ជ័យវរ្ម័នទី២** ថា: ពេលប្រយុទ្ធនៅក្នុងសមរម្យ ព្រះ
អង្គយោធព្វោះពីលើខ្នងដំរីជាព្រះទ័ពិស ទៅគង់នៅលើក្បាលដំរី
របស់សត្រូវ ហើយទ្រង់ប្រហារជីវិតដ៏ដូចជាគ្រុឌដែលហោះស្រុះ
ទៅចាប់សង្រួបសម្រាប់ពស់នាគនៅលើកំពូលភ្នំយ៉ាងដូច្នោះ ។

ប្រវត្តិសាស្ត្រចែងថា កងទ័ពខ្មែរសម័យបុរាណក្លាហានណាស់
មានការរោតហ្វឹកហ្វឺនយុទ្ធវិធីជាច្រើន ដូចជាគុនដាវ គុនដំបង
ហោគុនយុទ្ធក្តោ ហាត់តាប់ដោយដាវ ដោយផ្តាត់ ហាត់ចាត់
ដោយលំពែង ដោយស្នូ ហាត់ប្រដាល់ ហាត់ចំបាប់ ហាត់ជិះសេះ
ជិះដំរី បាញ់ភ្នំ បាញ់ស្ពាន មានចារឹកបញ្ជាក់ សាត់នៅលើសរពង្សកាម
មានអរយ័ន្ត កន្សែងយ័ន្តសម្រាប់ជួញក្បាល មានអរព្រោះ តំ
រាប់ពាក់ការពារ និងផឹកផ្តាំស្វិតគង់ជាដើម ។

៨. បំណុតថ្នាំទប់ទល់ (ប្រើពីក្រៅ)

ឧទាហរណ៍ទី១- ថ្នាំទប់ទល់, ជាប្រភេទថ្នាំចង ឬពាក់ ឬស្លុត
សៀតឲ្យប៉ះពាល់ត្រូវសាច់ ដែលហៅថាថ្នាំស្លុត ។

ថ្នាំជារបៀបទប់ទល់នូវគ្រឿងសត្រូវរុក ។

ឈាមជាតិប្រភេទប្រភេទឈ្មោះវិញ្ញត្រណោតត្រី ខ្លោយកមកប្រើ
ធ្វើជាជញ្ជីនពាក់នៅក្រាមដៃ ឬធ្វើជាកងពាក់នៅកន្តែង, ប៉ុន្តែ
បើគ្មានប្រើទេនោះ គេយកតែ ១ ចម្រៀកតូច ប៉ុនលើចាក់ឆ្មេញ
មកសៀតនៅជើងឆ្មេញ ដើម្បីធ្វើឲ្យស្បែកគង់ស្លុតកាប់បិនមុត ។
ដែលជាហេតុអ្វីឲ្យគ្មានឲ្យខ្វល់, ព្រោះមានអ្នកខ្លះហ៊ានយកកាំបិត
ដែលមានមុខមុត ដូចជាកាំបិតចិតឆ្មោតជាដើមមកកាប់ពិសោធ
ន៍ឲ្យមើលទៀតផង ។

កំណត់សំគាល់- គេសំគាល់ថាជារវិញ្ញត្រណោតត្រី ពិត ឬបិន
ពិតបាន ដោយធ្វើការពិសោធន៍ គឺគេយកវិញ្ញត្រណោតត្រីទៅ
ដាក់ក្នុងអាត់ត្រី ហើយកាប់ពិសោធន៍សាកមើល បើបិនមុតទេ គឺ
ពិតជារវិញ្ញត្រណោតត្រីហើយ ។

ឧទាហរណ៍ទី ២- ប្រភេទថ្នាំទប់ទល់, ដោយទំពាស៊ី ។

យកមូលរុករា (ប្រភេទលើកំរិត) មកទំពាស៊ី ដើម្បីឲ្យស្លឹក

សាច់បិទស្លរំលឹ ក្នុងការប្រឆាំង រឹងរាល់ត្រូវវិវិទភ័យ, នេះ
ក៏ជាវិធីដែលខ្មែរប្រើផ្ទៃដើម្បីទប់ទល់នូវគ្រោះថ្នាក់មួយដែរ ។

ឧទាហរណ៍ទី ៣- លោកជាតិមួយប្រភេទលេចនោះផា វិល្លិចារ
(មានស្លឹកស្រដៀងគ្នានឹងដើមឆារធំ, តែមានស្លឹក ៣ ក្នុងមួយទង
ខ្លះហៅថាឆារស្លឹក ៣) ។ គេយកម្លូសវិល្លិចារនេះមកកិនលាយ
ជាមួយនិងបាយកក ហើយបង្កកមាត់ដល់ ដែលបញ្ឈប់ប្រើខ្លាយ
ការពារកុំឲ្យចាត់មុត ។ នេះក៏ជាប្រភេទផ្ទៃដែលប្រើជារៀបរយ
ទល់មួយដែរ ។

បំរាម- ផ្កាប្រភេទនេះខ្ញុំស្គាល់ហោរជាដាច់ខាត ព្រោះជាអំពើ
តាមតម្កកុំប្រើឬធ្វើការពិសោធន៍ឲ្យឆេះ ព្រោះជាចំណេះដែល
ចេះព្យាបាល ។

ឧទាហរណ៍ ទី ៤- ប្រភេទផ្ទៃទប់ទល់, ដោយទំពាស៊ី ។

ប្រទាលមួយប្រភេទ មានសញ្ញានៃប្រភេទដ៏ខ្ពស់រាងគ្រោត តើ
ហៅថាប្រទាលដ៏ខ្ពស់, គេយកប្រទាលនេះមកលាយជាមួយនិងស្លា
ហើយទំពាស៊ីដើម្បីឲ្យស្លាស្លឹក បានក្នុងមួយរយ ហោរដែលមិន
ទាន់បង្ហាញរាងស្លាវិ: ។

កំណត់សំគាល់- ប្រទាលនេះគេប្រើស្រីស្លាស្លាដាច់ខាត ។

ប. ចំពូកថ្នាំស្បែក

ប្រភេទថ្នាំទប់ទល់នូវគ្រោះថ្នាក់, ចំពូកថ្នាំស្បែកគង់ ជាប្រភេទ ថ្នាំគ្រោះថ្នាក់ប្រយោជន៍បំផុត ។

ជំពូកថ្នាំស្បែកគង់ទាំងឡាយ ខ្មែរច្រើនធ្វើពិធីឧបកិច្ច រួចនិមន្ត យក, ទើបយកមកស្បែក ។ តែបុរេនិងស្បែកគង់តែងស្តុករយៗដាស់ជា បុគ្គលិក ដូចមានគាថាជាឧទាហរណ៍តទៅនេះ ៖

ឱ្យ ទេវតាទេវតា អញ្ជើញព្រះមន្ត្រី ដាស់ព្រះដើមថ្នាំ ។
នេះគាថានិមន្ត បុរេនិងគាថា ស្បែក ជិត កាត់ កាត់ បេះ យកមក
ដែលគេមានជំនឿថា អាចធ្វើឱ្យថ្នាំនោះខ្លាំងពូកែឡើងថែមទៀត
(គាថានិមន្តនេះមានច្រើនផ្សេងៗទៀត) ។

បុរេនិងស្បែកគង់សង្កេតឃើញមានចូប ៣ សរសៃ ដោតទៅ
ឃើញចំណុច ដែលគេសំគាល់ថាមានដាស់រួចជាស្រេចហើយ ។
វាគាថាដាស់នោះមានច្រើនបែបណាស់ ទៅតាមការនិយមរបស់
គេម្នាក់ៗ ដែលគេយល់ថាពូកែ, ដូចមានឧទាហរណ៍ខ្លះៗនេះ ៖

អង្គី បង្កី កាយ កេសា លោហា នខា ឧត្តា
ឧបោ បិសិ ឡានុ អង្គី អង្គីមិស្សិ បក្កិ ហនយិ យ
កនិ កិលោហកិ បិហកិ បឡាសិ អង្គី អង្គុគុណិ ឬ

នរិយំ ករិសំ មគ្គនុទ្ធិ មិគ្គិ សេម្ហំ មុនោ នោមិ
 គំ សេនោ មេនោ អស្ស មសា ខេនោ សីមា
 និកា លសិកា មុគ្គិ (នេះជាគោតមក្សណ៍ ឬពុទ្ធវិហារី
 ពុទ ផ្នែកខាងពុទ្ធបទ្ទ ដែលលើកយកមកជូនជាឧទាហរណ៍ក្នុងទី
 នេះ ហើយនៅមានផ្សេងៗទៀតជាច្រើន) ។ និងមានខ្លះជាគោតម
 ដាស់ខាងផ្នែកវេទបទ្ទ ដូចជា:

ឱម ដាស់កិច មហាដាស់កិច ទើបត្រុប្រិអល្ល
 ហាស់ចំរាតំរាតមគរាថា ហាស់ចំរាតំរាតមគរាថា
 វិក្កា ឱមហាស់មហាហាស់ សារណើហាស់ ហាស់កំរាហាស់កំរា
 ហាស់ ពន្ធនំ ដាស់កិច កររ ស្វាហ ។

ឧទាហរណ៍ទី១- ប្រភេទថ្នាំទប់ទល់, ជាថ្នាំភ្នំរាងស្តោរសីត ហៅ
 តាថ្នាំគង់ (គឺធ្វើស្បែកឲ្យស្ងួតខុសធម្មតា) ។

ដើមដង្កោចុះលើក្បាលដំបូក (ឈ្មោះឈើមួយប្រភេទមានពីរ
 យ៉ាង ដង្កោ-ដង្កោខ្មៅច្បាស់ស្រដៀងនឹងដង្កោ តែផ្លែតូចៗ) ។
 របៀបនិមន្តនិងឧបកិច្ចធ្វើទៅតាមធម្មតា តែត្រូវមានគ្រូ ៥ ទៀត
 ៥, និងបារី ៥, ការស្តាប់ដាស់មានជាធម្មតា ។

កំណត់ស្តោរសីត ៣ ភ្នំរាងឡើងទៅ (ដើម្បីកម្លាំងស្តោរនេះខ្ញុំបំផុស

ក្នុងកំរិតណាមួយដែលបាន គឺដូចជាដំបូងដែលបានដាក់ទៅក្នុង
កំរិត ហេតុការណ៍ទាំងនេះ ។

សមាមរណ៍ទី២- ថ្នាំស្វិតគង់ក្នុងការទប់ទល់, ជាប្រភេទថ្នាំស្វិត
ស្រូវស្រី ។

ដើម្បីសម្រេចបានលើក្បាលដំបូង ។
របៀបប្រើប្រាស់ និងប្រភេទ ដាច់ដោយរបៀបប្រើប្រាស់ តែមានទៀន ៥ កំរិត
ក្នុង ៤ ប្រភេទ ។

របៀបស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ ៣ ក្នុងកំរិតស្វិត (គ្មានការប្រើ
ស្រាវជ្រាវទៅទៀត) ។

សមាមរណ៍ទី៣- ថ្នាំស្វិតគង់ក្នុងការទប់ទល់, ជាប្រភេទថ្នាំស្វិត
ស្រូវស្រី ។

១/ បញ្ជីស្វិតដើមរបៀបស្រាវជ្រាវ ២/ លំហូរស្រាវជ្រាវ ៣/ អនុវត្ត
កំរិត ។

វត្តមានប្រើប្រាស់នេះគេហៅវាថាថ្នាំស្វិតស្រាវជ្រាវ ស្រាវជ្រាវដើម្បីស្វិត
ក្នុង ៣ ក្រុម ។

ប្រើប្រាស់ក្នុងប្រទេសនិងប្រទេសដទៃទៀត ។
សមាមរណ៍ទី៤ គឺជាប្រភេទថ្នាំស្វិត

ប្រើក្នុងការទប់ទល់នឹងការប្រុងចំពោះ ។

ឧទាហរណ៍ទី៥- ប្រភេទផ្តាំគង់ ស្ត្រីរងគ្រោះក្នុងការទប់ទល់ ។

១/ ប្រមាត់សត្វទោចឲ្យបានចំនួន៧, ២/ប្រមាត់ស្វាប្រាហ្មណ៍
ចំនួន៧, ៣/ ប្រមាត់លាមញី(អាញី)ចំនួន៧, ៤/វិញ្ញិមន្តសំស្ក្រឹត
ចំនួន ៧ គល់, ៥/វិញ្ញិមន្តស្រុកមាមចំនួន ៧ គល់, ៦/ប្រមាត់ភ្នែកព្រៃ
ចំនួន៧ ,៧/ប្រមាត់ពង្រួលចំនួន៧, ។

វត្ថុទាំង ៧ យ៉ាងខាងលើនេះ គេយកមកស្ត្រីរងគ្រោះហើយដឹកចុះ
ព្រៃតែសាបរស់គ្មានជាតិទើបឈប់ ។

នេះជារិទ្ធិទប់ទល់ប្រយោងសំខាន់ ដែលអ្នកចេះវិធីផ្សំផ្កានេះ
បានអ្នករាងទា អាចធ្វើឲ្យស្វិតគង់តដល់ទៅកូនទៀតផង ។

បំរាម= ប្រភេទផ្តាំយ៉ាងនេះ ខ្ញុំអ្នកធ្វើសំនេរសូមរកាមជាដាច់
ខាត, ប៉ុន្តែដែលលើកយកមកពណ៌នាក្នុងទីនេះ ដោយគង់បញ្ជាក់
ឲ្យឃើញថា ខ្មែរពីមុនពេលកាលមានការស្រាវជ្រាវវិសេសឡើយពេល
គ្រប់វិស័យទាំងអស់ ។

សូមបញ្ជាក់ថាប្រភេទផ្តាំស្វិតគង់ក្នុងការទប់ទល់នេះ ខ្មែរយើង
មានចេះជាច្រើនតែគណេន ដែលខ្ញុំធ្លាប់បានជួបប្រទះខ្លះៗ ក្នុង
ការសម្រេចបានហោរា ដែលហោរាស្រុកសិរី ដែលធ្វើឲ្យខ្ញុំនឹកស្មើត
ដល់ចំណេះវិជ្ជានិងសមត្ថភាពខ្មែរពីមុន (សូមអើយសោតក្តីរៀប

រាប់ដែលខ្ញុំសរសេរក្នុងសៀវភៅទស្សនៈអំពីវិញ្ញាណ) ។

៨. ចំណុចថ្មីរបស់កិច្ច

ពិធីឧបកិច្ចក្នុងការទប់ទល់ ដែលមានប្រើថ្នាំដោយគ្រង់ចំពោះ និងដោយប្រយោល ។

ឧទាហរណ៍ទី១- ពិធីឧបកិច្ច និងប្រើថ្នាំដោយប្រយោល ដើម្បី ទប់ទល់នឹងសត្វពាហនៈមួយប្រភេទគឺ "គោ" ។

ខ្មែរចិញ្ចឹមគោសម្រាប់ប្រើការរួសទាញ និងរនាស់ ភ្នំ រាស់ដី និងរួសរទេះ ។ ហេតុនោះបុរេនិងប្រើគោទាំងនោះបាន គេត្រូវហ៊ុតហ៊ិនឬហោថាផ្សំឬផ្សំរាងឬបង្កាត់វារួសសិន, ព្រោះសត្វ ទាំងនោះហាក់ដូចជាដឹងខ្លួនថា ការប្រើឲ្យរួសទាញនោះ គឺជា ការរាត់ទៀយលំបាកខ្លាំងណាស់ ហើយក្រាញមិនព្រមធ្វើ ។

ព្រោះមានគោខ្លះទទឹងរឹងរួសមិនព្រមឲ្យចាប់ ហើយហ៊ាន ដេញដល់ក្តាស់ទៀតផង និងមានគោខ្លះទៀតចេះធ្វើពូតជាសន្ទប់ ឬរាត់ មិនព្រមចូលរួសនីបក្នុងពេលដែលគេហ៊ុតហ៊ិនឬបង្កាត់វា រក្សាដល់ក្តាស់យកភ្លើងរួសកន្ទុយ ហើយនៅតែមិនចង់ស្ទុះក្រោក ទៀតផង ។

ដូច្នោះក្នុងការបញ្ជាក់អំពីភ្នំពេជរនោះ គេបានពិធីឧបត្ថម្ភប្រៀប
ដែលគេធ្វើឲ្យសត្វពាហនៈទាំងនោះសំរេងហើយស្ងួត ងាយនឹងប្រើក
បង្ហាត់ មិនពិបាកដូចមុនគឺ៖

គេឧបត្ថម្ភដំបង្ហើបច្បូតយកស្លឹកប្រេះប្រៅ បកលើទៅតាមដៃ
ហើយចាប់កន្ទុយខ្សែគោនោះ, ដូច្នោះគោដែលត្រូវចាប់កន្ទុយ
ខ្សែ និងភ្ជួរទៅជាសំរេងហើយស្ងួតអាចបញ្ជាចេញទៅបាន ។

គំណាត់សំគាល់= វិធីនេះគេបានសំគាល់ឃើញថា ពោលសភាព
ស័ក្តិសិទ្ធិចំពោះសត្វគោ ឯសត្វពាហនៈផ្សេងទៀតដូចជាគ្របី ឬ
សេះ នៅមិនទាន់ដែលឃើញមានអ្នកពីសោតនៅឡើយ ។

ឧទាហរណ៍ទី២ ពិធីឧបត្ថម្ភក្នុងការចាប់គោ ដោយស្ពោះព្រួស។
ការប្រើកប្រឡាក់គោដូចឧទាហរណ៍ ទី១ នាងលើនេះ បានពិធី
ប្រៀបទៀតក្នុងការស្ពោះព្រួសគឺ៖

គេទៅធ្វើឧបត្ថម្ភយកច្រូយកណ្តាល (កណ្តាលចម្រុះ) និងច្រូយ
បន្ទាត់រិត នៅវេលាកណ្តាលថ្ងៃត្រង់ ដោយបញ្ចេញវាចាថា៖ ឮ
ថាណោកត្រូត្រូតៃឡើយគោបែនទេ ? អើ ! ហើយខ្លាំងត្រូតៃបែន !
បើដូច្នោះខ្ញុំសូមនិបត្តលោកត្រូទៅស្ពោះគោខ្ញុំដែលផ្ទាំង.....។ល។
រួចហើយគេក្តិចយកបក ។

របៀបស្ពោះ= គេយកច្រូយទាំងពីរមុខបកទំពា ហើយស្ពោះ

ព្រួសពីក្បាលទៅរកក្នុងចុង ។

ឧទាហរណ៍ទី៣- ពិធីសក្តិក្នុងការទប់ទល់នឹងការវិវិធីស្តោះព្រួស
ដែលមានបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់ក្រុមគ្រួសារ ក្នុងការប្រើប្រាស់ស្បែកស្រូវស្រាវ
មេរោគជំងឺនេះគឺ:

គេរត់ចង្ហើមទាញផ្កាសាយកម្រើមរណ្តាតគោ (ពិណ្ណាពិគោត
ក្រយក្រហេទ ដើមរឹងស្លឹករង្វើល សណ្ឋានផ្កាស្រដៀងនិងផ្លែរណ្តា
តគោ) ក្តីចេញបង្ការឱ្យមានស្តោះព្រួសពីក្នុងចុងក្បាល
នៃការវាវនាគ្រោះថ្នាក់យ៉ាងពិបាក ៧ ចប់ថា: **ឧទាហរណ៍ ២**
និង ស្តោះព្រួសក្រើនដងចុះត្រពៃគោនោះសំរេង ។

សេចក្តីដូចបានរៀបរាប់បកនេះជាផ្នែកខាងផ្លូវសម្ភារៈ ដែលខ្មែរ
ប្រើថ្នាំជារបៀបការពារ និងជារបៀបទប់ទល់នូវគ្រោះថ្នាក់ ដោយ
មានវិធីសក្តិចូលរាយផ្សេងៗ ។

គម្រោងនេះនឹងបញ្ជាក់ជូនជាឧទាហរណ៍ខ្លះៗ អំពីវិធីសក្តិក្នុង
ការព្យាបាលជម្ងឺ ដែលមិនមានប្រើថ្នាំ ។

៧. ឧបកិច្ចគ្មានថ្នាំ

ឧទាហរណ៍ទី១- វិធីព្យាបាលរោគពោលសក្តិ ដែលមិនប្រើ

និស្ស ហើយបើធ្វើត្រូវទៅតាមរបៀបនិងបានទទួលលទ្ធផលយ៉ាង
ជាក់ស្តែង ដែលគេធ្លាប់មានការពិសោធន៍ប្រកាសប្រើប្រាស់ហើយ។

រោគប្រយោជន៍កើតនៅលើដៃព្យាបាល ឃើញឡើងសម្រួលសប្ប
នេះ ជួនកាលឡើងកណ្តាប់បណ្តាលឲ្យស្បែកប្រកាស គេហៅថា
កើតភ្លឺ ។ ចំពោះបុរសដែលកើតភ្លឺនេះ គេមានកិច្ចឲ្យធ្វើដោយ
ពិធីឧបកិច្ចយ៉ាងដូច្នោះគឺ

គេឲ្យសង្កេតមើលស្រីក្របំព្រហ្មចារិយករាវទ្រនាប់ទៅហាល,
កាលបើឃើញហើយ ឲ្យលូតលាស់ក្នុងត្រដុសរង្វើលត្រង់កន្លែង
ដែលកើតភ្លឺនោះ ហើយរោគភ្លឺនិងកាត់ទៅវាងយ៉ាងស័ក្តិសិទ្ធ ឲ្យ
តែប្រាកដជាស្រីក្របំព្រហ្មចារិយ (បានន័យថាស្រីបរិសុទ្ធ) ។

ឧទាហរណ៍ ទី១ នេះបញ្ជាក់ឲ្យដឹងថា គ្រាន់តែកិច្ចប្រយោជន៍
ធ្វើដោយពុំមានបន្តគាថាអ្វីសោះនោះ អាចនឹងកំចាត់បង្កង់រោគ
ចំពោះខ្លះបានយ៉ាងស័ក្តិសិទ្ធ ។ ដូច្នោះកិច្ចដែលគេត្រូវឲ្យធ្វើគឺជា
របៀបដ៏សំខាន់ក្នុងការរៀបចំពិធីទាំងឡាយ ដូចជាធម៌ ស្វាគមន៍
បាយសី ធូប ទៀនធារាទិ ដែលគេត្រូវថាត្រូវអុចធូប ១សរសៃ
ឬ ៣ សរសៃ, តែបើបើអុច ២សរសៃ នោះអាចនឹងគ្មានប្រ
សិទ្ធិភាពទេវិញ ។ល។

ឧទាហរណ៍ទី២- រោគប្រយោជន៍កើតនៅលើដៃព្យាបាល ដូចគ្នា

និងរោគកើតឡើងនៃ គេហោថារោគបុន(កើតបុន) ជារោគដែល
កើតនៅត្រង់បុន ដោយចេញជាកន្ទុយៗមានគ្រាប់, មាន ២យ៉ាង
គឺបុនខ្លាច់គ្រាប់ព្រិញៗ បុនដំបូកគ្រាប់ធំៗ មានខ្លះឈាមស្រស់ផ្សេង
គ្នានិងបួសទ្រនិច ។

ចំពោះបុរសដែលកើតរោគបុននេះ គេឲ្យធ្វើកិច្ចដូចគ្នានឹង
កើតឡើងនៃ តែខុសត្រង់ថា: បើកើតឡើងគេឲ្យយកការទ្រទ្រង់ស្រីក្រ
មុំព្រហ្មចារី តែបើបុរសដែលកើតបុនគេឲ្យយកក្រហមស្រីក្រមុំព្រហ្ម
ចារីបកត្រដុសជូតអង្កែលទេវិញ ។

ផ្នែកសម្ភារ: (ឱសថ) ដូចដែលបានពណ៌នាមកហើយ ជាឧទា
ហរណ៍ខ្លះៗ ដែលមានទាំងឧបតិច្ចវ័យជាប្រយោជន៍ គឺសុទ្ធតែក្នុងផ្លូវ
សុចរិត ដែលមានបង្ហាញពីរបៀបការពារនិងជួយសង្គ្រោះ ដោយ
ការព្យាបាល និងពិចេចម្តងម្តងនូវគ្រោះអន្តរាយផ្សេងៗ ដូចមានចែង
ពីខាងលើថា ខ្មែរប្រើថ្នាំក្នុងផ្លូវ ២ យ៉ាងគឺ: ក្នុងផ្លូវសុចរិត ហើយ
និងក្នុងផ្លូវទុច្ចរិត ។

III. វិធីប្រើថ្នាំក្នុងផ្លូវទុច្ចរិត

(ការរំលោភបំពាន និងរៀបរាប់ជាឧទាហរណ៍)

ប្រភេទថ្នាំដែលប្រើក្នុងផ្លូវទុច្ចរិត គឺពិតថ្នាំដែលប្រើជារបៀប

បំផ្លែចម្រុះ ឱ្យកើតមានគ្រោះថ្នាក់អន្តរាយផ្សេងៗ ដែលជាចំណែកអំពើអកុសល ដូចជាថ្នាំបំបុល ថ្នាំសណ្ត ឬថ្នាំដែលធ្វើឱ្យកើតជំងឺឈាមផ្សេងៗ ។ល។

ពិពួកថ្នាំទាំងនោះ ខ្មែរយើងមានការចេះដឹងត្រឹមតែបែប ត្រឹមយ៉ាង ដូចជាថ្នាំពិពួកខ្លះ ធ្វើបទុស្សន្យស្លាប់ភ្លាមឬយឺតយ៉ាវ ចំពួកថ្នាំខ្លះទៀតធ្វើបទុស្សន្យក្លាយទៅជាជំងឺពិការ និងមានប្រភេទថ្នាំខ្លះធ្វើបទុស្សន្យទៅជាគ្លីធុរវែង វិកលចរិត ។ល។

ខ្ញុំចង់ពណ៌នារៀបរាប់ត្រួសៗជាឧទាហរណ៍ ដើម្បីបញ្ជាក់ជូនបិត្តអ្នកអានអំពីប្រភេទថ្នាំអាសិទ្ធិសន្លះ ដែលខ្ញុំបានដឹងច្បាស់ថាជាថ្នាំបណ្តាលឱ្យកើតមានគ្រោះថ្នាក់ប្រាកដប្រែ ។

ឧទាហរណ៍ទី១- ប្រភេទថ្នាំដែលធ្វើបទុស្សន្យឱ្យកើតជំងឺ ។

វិទីផ្សំ= គេយកចំពួកអាសិទ្ធិសន្លះទាំងឡាយនោះ(មានច្រើនបុរេ) ទៅត្រាំនិងស្លកដើមស្វាយគគីត (ឈើប្រភេទដើមរាំងតែរមាស់, ស្លប្រើតែដើមគគីតរមាស់ដែរ) ហើយយកទៅល្អិតល្អនិងសំលៀកបំបាក់អ្នកដែលត្រូវធ្វើ ។ (វិទ្យានេះឈើនិងមិនត្រូវចេះ តែខ្ញុំចង់បញ្ជាក់ប្រាប់ឱ្យដឹងជាឧទាហរណ៍) ។

ឈក្កុណៈជំងឺដែលកើតឡើងពីថ្នាំអាសិទ្ធិសន្លះនេះ មានអាការសរុបហៅឈ្មោះថាជំងឺត្រៃប្រែ គ្រោះតែការបណ្តាលថ្នាំនេះទៅលើប្រព័ន្ធរាត

មនុស្សត្រូវកំចៃនិយម គាត់ត្រូវកំចៃនិយមនោះដឹងគ្នាទៅជាដីទៅ
ពុះដីទៅនោះរក្សាទិក្ខុវិទ្យាទៅត្រូវណា កំចៃនិយមនោះក៏គ្នាទៅ
ជាដីទៅថែមទៀត ។

កំណត់សំគាល់ - អ្នកដែលចេះវិនិច្ឆ័យនេះបញ្ជាក់ថា មិនអាច
និរាកត្រូវមកព្យាបាលព្យាបាលទេ បើគេមិនបានដឹងទេ តែបើដឹង
គេត្រូវតែពេកទឹកប្រហុកទៅឈាមលើដីទៅនោះ មិនយូរប៉ុន្មាន
ដីទៅនឹងជាសះស្បើយ ។

ឧទាហរណ៍ទី២ - ភ្នំបំបុល, បំបុលដោយការបរិភោគ ។

ភ្នំប្រភេទនេះខ្លួនលើងបានចេះច្រើនណាស់ គេអាចធ្វើឲ្យ
មនុស្សពុលស្លាប់ភ្លាមមួយរំលែកដោយទាន់ហេតុ ឬក៏ទុកឲ្យយូរថ្ងៃ
ទើបស្លាប់ក៏បាន ។ ហើយលើឆាមទាស់ៗតំណាងត្រាប់ថា ខ្លួនចេះ
រក្សាសពវិនិច្ឆ័យបំបុលភ្នំ គួរជាគេភ្នំថា ឲ្យពុលស្លាប់និងវត្ថុអ្វីមួយ
ដែលកំពុងបរិភោគក្នុងបច្ចុប្បន្ន តែពេលបច្ចុប្បន្នកំពុងបរិភោគមិន
បានគ្រោះថ្នាក់អ្វីទេ ប៉ុន្តែទៅវិនាសតប្រើបរិភោគប៉ះចំអាហារ
ដែលនោះ ទើបត្រូវទទួលគ្រោះថ្នាក់ ។ (ពិនិច្ឆ័យបំបុលភ្នំនេះគេ
ប្រើធ្វើឡើងនឹងថ្លៃលើ) ។

ឧទាហរណ៍ទី៣ - បំបុលដោយខ្យល់ពេកឆ្អើល តំណាងថ្លៃលើ ។

ការប្រើផ្សែងបំបុលនេះ គេធ្វើដើម្បីឲ្យបុគ្គលនីមួយៗដេកលក់មិនឲ្យ
 ភ្ញាក់ ឬបន្ទុស្សដែលត្រូវចំហាយផ្សែងនៃថ្នាំបណ្តាលឲ្យរុយដេក
 ហើយដេកលក់លង់ដែលនឹងខ្លួន ដែលហៅថាត្រូវថ្នាំគេសណ្តំ ។
 ថ្នាំប្រភេទនេះអ្នកដែលចេះដឹង ត្រូវនែតពួកជនទុច្ចរិត ដែលធ្វើ
 ចោរកម្ម គេប្រើថ្នាំសណ្តំដើម្បីឲ្យគ្រាន់ផ្ទះដេកលក់លង់ ចូលលួច
 ច្រព្យសប្បត្តិ ។

ឧទាហរណ៍ទី៤-ប្រភេទថ្នាំខ្លះដាក់ជាបទិកស៊ីក, ដោយធ្វើបន្ទុស្ស
 ឲ្យគួរផ្សែង(វិកលចរិត)ដែលមានអ្នកខ្លះបានពិណាយប្រាប់ថា គេ
 អាចធ្វើបន្ទុស្សឲ្យគួរបានយ៉ាងពិតប្រាកដបែន ព្រោះគេប្រាប់ពីវត្ថុ
 ធាតុដែលយកទៅផ្សំ ដូចជាសត្វពពកវិលជាដើម (សត្វព្រូតមួយ
 ប្រភេទសម្រុរខ្មៅដើរលើទឹកវិលតុរិលឡើង និងថ្នាំផ្សំជាច្រើន
 បុខទៀត ដែលខ្ញុំចាំមិនបាន, មិនយកចិត្តទុកដាក់”) ។

ឧទាហរណ៍ទី៥- ប្រភេទថ្នាំអាស៊ីត្លូស ដែលគ្រោមចូលទៅក្នុង
 ឈាម កាលបើបុគ្គលទៅក្នុងសាច់បង្កិចបង្កួច ដូចជាថ្នាំដែលគេ
 យកទៅលាបនៅបុខប្រញូ មានផ្លូវ ស្តារជាដើម សម្រាប់ប្រហារ
 សត្វផ្សព្វកម្រិតជាតិ ឲ្យស្លាប់ភ្លាមបានមួយវិធាន ដែលគេនិយាយ
 ហៅថាជំរក់។ ជំពូកថ្នាំប្រភេទនេះគេបានផ្សំឡើងជាច្រើនបែប

យ៉ាងខុសៗគ្នា ទៅតាមការចេះដឹង និងតាមការនិយមក្នុងតំបន់ និងប្រទេសនីមួយៗដែលគេរស់នៅ ដូចជាវិធីផ្សំប្រយុទ្ធគ្នា។

គេកាត់ដើមចេកឲ្យដល់ត្រឹមគល់ (ដែលហៅថាភ្នំ) ហើយធ្វើឲ្យរាងក្រឡកដូចមានដើម្បីឲ្យទឹកចេញមកហើយដក់នៅ ទើបគេយកក្បាលពស់វែកទៅត្រាំនៅក្នុងនោះ រួចគេយកដំរងក់ (ដំរងក្នុងភ្នំព្រៃឃ្មារ) ដំរងក្នុង ដាក់ក្នុងបំពង់មួយ ហើយយកទឹកចេកដែលត្រាំក្បាលពស់វែកមកលាយជាមួយគ្នាក្នុងបំពង់ ទើបគេយកព្រួញទៅដាក់ត្រាំទុកក្នុងនោះជាពេលវេលា កាលបើព្រួញនេះត្រូវផ្តាច្រាបចូលទៅខាងចុងព្រួញដែលត្រាំនោះ ព្រួញនេះនឹងក្លាយទៅជាព្រួញអាស៊ីវិសយ៉ាងសាហាវ អាចពិឃាតសត្វប្រើគុំឲ្យស្លាប់បានភ្លាមមួយវិបាក ។

វិធីផ្សំប្រយុទ្ធយ៉ាងទៀតគឺ គេសម្រាប់ពស់វែកយកមកចងកន្ទុយឡើងលើ ហើយយកក្បាលពស់យុទ្ធចុះក្រោម ទើបយកបំពង់ត្រងពីក្រោមឲ្យចំត្រង់ក្បាល, កាលបើពស់នោះហើមឡើងនឹងមានទឹកត្រង់ធ្លាក់ចុះមកត្រូវចំបំពង់ដែលត្រង ។

ទើបគេទៅកាប់ចេកជ្វាត្រឹមគល់ ហើយរារង្វៀលឲ្យរាងក្រឡកបន្តិចត្រង់ក្តីល ដើម្បីឲ្យទឹកចេញមកហើយដក់នៅ, រួចទើបគេយកទឹកចេកជ្វានោះទៅលាយជាមួយនិងទឹកពស់ ហើយយក

ប្រមាណដ៏ធំដាក់បតដាត់លាមកប្រមាណច្រើនទៀត ឬទើបយកប្រាណូទៅត្រូវ
នៅក្នុងចំណង់នោះទុកជាការស្រេច ។

កំណត់សម្គាល់ក្នុងការពិសោធន៍- បើប្រាណូត្រូវហើយឃ្លាប្រើគេនោះ
រត់ទៅស្លាប់ភ្លាមពីកន្លែងដែលត្រូវ គេសំគាល់ទាំងអស់នោះមិន
ព្រៃទេ ដូច្នោះរបៀបផ្សំទីពីរនេះគេបន្ថែមប្រមាណដ៏ធំដាក់ បើរបៀប
ផ្សំទីបួនគេបន្ថែមដំរងក់ ។

ការប្រយ័ត្ន= ទម្ងន់របស់គេ បើកាលណាប្រាណូត្រូវសព្វដួល
ស្លាប់ភ្លាម គេតែងអារសាច់ត្រង់កន្លែងដែលត្រូវប្រាណូនោះមោល
ដោយគេដឹងថាពិសខ្លាំងឬខ្សោយប៉ុណ្ណា ហើយគេអារសាច់
ភ្លៀងទៅតាមទំហំពិសដែលត្រូវនោះមោល ។

បញ្ញត្តិ= ខ្ញុំអ្នកធ្វើសំនេរលើកយកដំបូកផ្លូវអាស៊ីសមតណេរីនា
ក្នុងទីនេះ ដោយចង់បង្ហាញជាឧទាហរណ៍ ពីការចេះដឹងនិងសមត្ថ
ភាពខ្មែរបុរាណយើងប៉ុណ្ណោះ មិនអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកណាមកវិនិច្ឆ័យនេះ
ទៅប្រតិបត្តិឬធ្វើការពិសោធន៍ជាដាច់ខាត, បើនរណាម្នាក់ប្រើស
និងបទបញ្ញត្តិនេះ សូមរំលឹកវិស័យទូទៅក្នុងលោកផ្ដន្ទាទោសកុំបីត្រា
ប្រណីឡើយ ។

ក្នុងការព្យាបាលខ្មែរបុរាណចេះប្រើថ្នាំប្រើនិងដំបូកណាស់ សូម្បី
តែមក្ស៊ីដែលគេនាំអារសាច់ក៏ដូចជា ឈាមក ឬ ទនា ដែលគេប្រើធ្វើជា

ក្នុង (សម្រាប់អង្គការពលកម្ម) ដែលហៅថាទាក់) ហើយគេបាន
គិតត្រូវធ្វើការណាមួយទៀត គេចេះប្រើថ្នាំដាក់ធ្វើមិនឲ្យសត្វរាវ
បាន ដែលជាហេតុអន្តរាគមន៍ ។

សេចក្តីអត្ថាធិប្បាយដូចដែលបានរៀបរាប់មកហើយពីខាងលើ
ទាំងប៉ុន្មាន គឺជាផ្នែកខាងផ្លូវសម្ភារៈ ដែលមានប្រើថ្នាំទាំងខាងផ្លូវ
ល្អនិងផ្លូវអាក្រក់, ទាំងខាងព្យាបាលនិងការពារ, ទាំងខាងការពារ
និងចប់ទល់, ទាំងប្រើឧបកិច្ចនិងដោយប្រយោល ដូចដែលបាន
ចែងមកពីខាងលើ ។

គេទៅនេះនិងបញ្ជាក់ជូនផ្នែកខាងផ្លូវចិត្ត ដែលហៅថាចិត្តវិជ្ជា
ដែលខ្មែរយើងពឹងព្រែកលើបន្តអាគមគាថា និងឧបកិច្ចបូរណ៍ទេស
ដែលឃើញមានប្រើឲ្យនិងខាងផ្លូវសម្ភារៈ ហើយដែលមានទាំង
ខាងផ្លូវសុចរិត និងផ្លូវទុច្ចរិតដូចគ្នា ។

IV. វិទ្យាវិស្វកម្ម

បន្តអាគម = ដែលហៅថាបន្តអាគម គឺប្រទិខាងផ្លូវចិត្ត (ឧទាហរណ៍
ឧទាហរណ៍) ដែលសម្រេចបានពីការរៀនយូរឃើញថា ជាសភាវៈសក្តិ
សិទ្ធិប្រៀប ដែលអាចនឹងបង្កើតឲ្យមានជម្រកៈថ្នាក់ ឬ អាចនឹង
កំណត់បង់ និងការពារផ្លូវជ្រកៈថ្នាក់បាន ។

ហើយដែលលើកយកបន្តអាគមរកពណ៌នៅក្នុងទីនេះ ព្រោះ
មានការទាក់ទងក្នុងការព្យាបាលជម្ងឺផ្នែកខាងផ្លូវចិត្ត ដូចមានចែង
ពីខាងលើថា ខ្មែរបុរាណព្យាបាលជម្ងឺទាំងខាងផ្លូវសក្ការៈនិងខាង
ផ្លូវចិត្ត ។

អាគមខ្មែរប្រកបទៅដោយអំពើទាំង ៣ គឺ កាយកម្ម វចនី
កម្ម និង មនោកម្ម ។ ហេតុដែលប្រកបទៅដោយទ្វារទាំង ៣
គឺ កាយ វាចា ចិត្ត នេះហើយ ទើបបានជាអាគមខ្មែរក្នុងបុរាណ
កាលមានបូជានុភាពខ្លាំងពូកែលើសគេ ។

ប្បាំងទៀតអាគមខ្មែរតែងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងផ្លូវ ២ យ៉ាងគឺ:

១- ចំណែកខាងផ្លូវព្រះ ដែលជាអំពើសុចរិត គឺក្នុងផ្លូវជួយ
សង្គ្រោះឬជួយការពារនូវគ្រោះថ្នាក់អន្តរាយ ដែលកើតមានឡើង
ឬបំរុងនិងកើតមានឡើង ។

២- ចំណែកខាងផ្លូវភាស្ត្រ ដែលជាអំពើសុចរិត គឺក្នុងផ្លូវបំ
ដិស្រាបបាបបង្កើតឲ្យកើតមានជាគ្រោះថ្នាក់អន្តរាយ ។

ក្នុងអំពើទាំង ២ យ៉ាងនេះ អាគមខ្មែរមានបញ្ចេញបាណវិញ
ជា ២ វិធីគឺ:

ក- វិធីបញ្ចេញខាងវចនកម្ម ក្នុងការការពារឬសូត្រសែក ដាស់
ម្រឹកវល្លិក និងសូត្ររម្ងាប់ ។

ខ- វិធីបញ្ចេញជាគួរក្បួន: ដែលហៅថាអក្សរមូល ឬអក្សរមប

សម្រាប់ចារ្យបញ្ចុះ សាក់នៅលើសព្វកាយ ឬសន្លឹក ដូចជាស្លឹកវិក
ស្លឹកត្នោត និងបន្ទះដូចជាបន្ទះស្ពាន់ ចង់ដែង សំណ មាស ឬធ្វើជា
ឡូត ដែលហៅថា កថា ។ និងមានប្រភេទខ្លះទៀតដែលទាញជា
យំទ្រុលាយរៀបចូលគ្នា ដូចមានចារនៅលើផ្ទាំងសំពត់ ដែល
ហៅថាកន្សែងយំទ្រុ ឬធ្វើជារាវពាក់ ហៅថារាវយំទ្រុ ។ល។

ហើយក្នុងពិធីបញ្ចេញពុទ្ធិហារ្យទាំង ២ យ៉ាងនេះ ច្រើនអនុ
លោមទៅលើព្រហ្មញ្ញសាសនា ហើយនិងព្រះពុទ្ធសាសនាជាបូល
ដ្ឋាន ដែលឃើញមានច្រើនជាពាក្យពុលី នៅក្នុងវេទបន្តនិងពុទ្ធ
បន្ត ក្នុងការបញ្ចេញវិធីភេទបុត្រអក្ខរៈ ។ ប៉ុន្តែដែលឃើញមាន
ច្រើនលើសលប់ជាងគេគឺពុទ្ធបន្ត (ខ្មែរកាន់សាសនាព្រាហ្មណ៍បុរ
សាសនាព្រះពុទ្ធ តែក្រោយសម័យប្រទេសធ្លាក់ចុះដុះដាបមកគេ
មិនសូវឃើញមានអ្នកចេះខាងវេទបន្តទេ) ។

តទៅនេះនិងបញ្ហាពិបទចងក្រងខ្លះ ជាឧទាហរណ៍ក្នុងការ
បញ្ជាក់ជូនដល់បិត្តអក្ខរនេះគឺ:

ឧទាហរណ៍ទី១= ឱម ឬ ឱ នេះជាពាក្យសម្លេងបទ
សន្ធឹនៃអក្ខរ ៣ តួគឺ: អ.ឱ.ម. ដែលមានន័យថា អ គឺជាព្រះ
វិស្ណុ (VISNU) , ឱ គឺជាព្រះ សិវ (SIVA) , ម គឺជាព្រះព្រហ្ម

(BRAHMA) ។ ដែលជាពាក្យសម្រាប់បញ្ចេញវិធីអាទិទេសដើម
មកដទៃបន្ត និងជាពាក្យសម្រាប់បង្កើតរូបធរណីយ៍វិស្វក្ខីប្រកាសពីរ
ជំនះ ដែលជាព្រៃសរណះរបស់ពួកប្រាណ្ឌវ័រក្នុងព្រះបណ្ឌិត
សនា ។

ឈាណរណ៍ទី២ =

ម.នេ.ខ. ទេសជាពាក្យសម្រាប់នៃ
គម្ពីរព្រះព្រៃបិណ្ឌក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា មាន ៣ គឺ: ព្រះវិទ្យាស្ថាន,
ព្រះសុត្តន្ត, និង ព្រះអនិមន្ត ។ ពានសេចក្តីថា ម ពាន
ដល់ព្រះគម្ពីរព្រះវិទ្យាស្ថាន ៥ គម្ពីរ ។ ន ពានដល់គម្ពីរព្រះ
អនិមន្តទាំង៧ គម្ពីរ ។ ខ ពានដល់គម្ពីរព្រះសុត្តន្តទាំង ៥ គម្ពីរ ។
ហើយមានន័យប្រៀបធៀប ក្នុងអត្ថន័យមានសេចក្តីថា ម គឺជាព្រះ
និមិត្តរូបការចាប់បដិសន្ធិក្នុងឧទាហរណ៍ ។ ន មកបង្កបង្កើត
ជាព្រះអនិមន្ត ៥ គឺវិសិទ្ធិ វិសិទ្ធិ និងក្បាលក្បាល ។ ខ
បុរេកេតិកឡើងពានសម្រាប់ខែទើបប្រសូត្រចេញមក ។ល។

ហើយគាតាក្នុងពុទ្ធបន្តគេសំគាល់ឃើញមានជម្រើសដែលអ្នក
ប្រាជ្ញខ្មែរបុរាណខាងនៃយសាស្ត្របានចងចាំឡើង ដែលឃើញ
មានជ្រើសជម្រើសបីដែលព្រះសង្ឃស្នាមរុករានព្រៃដែលហៅថា
សង្កបទិស្ត ជួរជើង

គ. ស្វា. សុ នេះជាបទព្រៃសរណៈពុទ្ធសាសនិកជន ជា
 បទវិលីកដល់ ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ ដែលហៅថាព្រៃប្រ
 ណាយ ជារក្សារបើបទគឺ៖ គ ពានដល់ គំនិមិ សោ គគបា
 វវវហិ.....។ ស្វា ពានដល់ ស្វាគ្វាសោ
 គគបសា ធម្មោ.....។ សុ ពានដល់ សុបដិ
 បន្លោ គគបសោ សាបកសឡោ.....។ល។

និងមានគាថាជាច្រើនដែលអ្នកប្រាជ្ញបុរាណខ្មែរខាងបុព្វអាគម
 ឈររាយ ដកស្រង់ចេញពីគម្ពីរព្រះព្រៃបិដក ឧទាហរណ៍ដូចជា៖
 វ ឆ ប ធុ ប ដែលហៅថា បណ្ណលព្រះបិដក ។
 និ បំ សំ វំ ខុ ដ បណ្ណលព្រះសូត្រ ។
 សំ វិ ធា បុ ក ឃ ប បណ្ណលព្រះអភិធម្ម ។
 វ សំ វិ សុ លោ វ បុ ស តុ គ នេះជាបណ្ណលបហា
 ទិគុណ ។

សិន្នំ បន្ទុបេ បទិសន្នំ នេះហៅថាបណ្ណលសីល ។
 នេ ថា សុ នេ ប កោ វ កំ វិ បេ នេះ
 ជាបណ្ណលព្រះពុទ្ធហន្ត ។
 សំ ឱ វ វ នេះហៅថាបណ្ណលព្រះបូជីគោត្តម ។
 ក ល ប ប នេះហៅថាបណ្ណលព្រះអណាគស្សប ។

អនិច្ចាតិ

នេះជាបញ្ហាចម្បងនៃការងារ ។ល។

ព្រះគោតៅដែលអ្នកប្រាជ្ញបុរាណខ្មែរ ដកស្រង់ចេញពីព្រៃមិដក
យកមកប្រើក្នុងផ្លូវបន្តអាគម អ្នកដែលបានរៀនសូត្រហើយប្រតិ-
បត្តិ ច្រើនមានអំនួតថាពូកែស័ក្តិសិទ្ធិ ដោយគេឆ្លាប់មានជួបប្រទះ
នូវឧប្បត្តិហេតុរួចមកហើយ ឬ ខ្លះថាឆ្លាប់បានពិសោធន៍រួចមក
ហើយ ។ល។

ជំពូកចេញពីគោតៅទាំងឡាយផ្នែកខាងពុទ្ធបន្ត ឬផ្នែកខាងវេទ
បន្ត ខ្មែរយើងពិសម័យបុរាណច្រើនហៅថា អនិច្ចាតិ ឬ បេរមថិន
ដែលក្លាយមកពីពាក្យសំស្ក្រឹតថា អនិច្ចាតិ ដោយកាត់វិចេញទៅ
ត្រឹមតែ ច ។ ហើយប្រើជាបន្តអាគមសម្រាប់សូត្រសែកហៅ ឬក៏
បណ្តេញភូតិសាទជាដើម ឬធ្វើពិធីបញ្ចុះគោលចារឹកដែលសន្មត
ថាជាជ័យភូមិ ដូចតែវេទថា បន្ទះអនិច្ចាតិ ។ល។

ឧទាហរណ៍ទី៣=មានពាក្យចេនត្រងដែលជាពាក្យសំរាយ
ខ្មែរសុទ្ធ មិនមានលាយឡំដោយវេទបន្តឬពុទ្ធបន្ត ដូចជាបទរំលឹក
គុណខ្សែចង្កេះប្រយោគថា: សូមរំលឹកទឹកតុណ្ហាត្រូពេស កងក្រវែល
និងមហាស្រទំ ។ល។

គាថាប្រយោគដែលគេមានជំនឿថាចងខ្លោចបិសាច ឬ ធ្ងប់រាលដែលចូលក្នុងខ្លួនបុគ្គល បិទឲ្យចេញចាកក្នុងពេលដែលគេ ចាប់សួរចម្លើយ មានជាពាក្យសម្រាយសុទ្ធចាៈ

ទើបឥណ្ឌិយព្រះពិទ្ធ ឥណ្ឌិយព្រះពិទ្ធ ឥណ្ឌិយព្រះ ពិទ ឥណ្ឌិយព្រះពិទ្ធ ច្បួងមមមំណាបក្រុមម្យ ៥ ជាន់ ពិទ្ធមំណាបមម៥ត្រួត ត្រួតពិទ្ធវិស្សជាន់សើក្លា កុំចិញ្ចឹម ពាមា ភាមស្រាវេស្សិយេណោ ។

ប្រយោគទៀតដែលជាគាថាស្រាយដោះលែង បុននិងឲ្យ ចេញទៅ ដែលជាពាក្យសម្រាយខ្មែរសុទ្ធដែរចាៈ

ទើបឥណ្ឌិយព្រះពិទ ទើបឥណ្ឌិយព្រះពាយ ឥណ្ឌិ យព្រះនរាយណ៍ ច្បួងស្រាវេសមំណាបក្រុមម្យ ៥ ជាន់ ពិទ្ធ មំណាបក្រុមម្យ ៥ ត្រួត រត្រួតរស្សតមេម្យទៅ កុំចិញ្ចឹមនៅ ក្នុងរូចកាយណោ ។

ហើយក្នុងនូវទុពិជា (ក្នុងនូវអកុសលកម្ម មានច្រើនដែលជា ពាក្យសម្រាយខ្មែរសុទ្ធ) ដូចជាវិជ្ជាប្រយោគដែលគេយក ប្រ ទាលក្នុងនូវបក្សបក្សភិក្ខុធ្វើ ហើយមានគាថាសូត្រសែកជាពាក្យ សម្រាយសុទ្ធចា ផ្តុំអើយច្រឡំ អញ្ជើញព្រះបន្តចុះមកទាំងដប់ អញ្ជើញបហាស្រឡប់ចុះមកទាំងប្រាំ អញ្ជើញត្រូវអុក អញ្ជើញ

ត្រូវ ទើបត្រូវប្រើអញ្ញាឱ្យកាន់ឈើកោះ ឱ្យទាង.....ធ្លាក់
បាយពីមាត់ ធ្លាក់របរាត់ពីដៃ ធ្លាក់ស្បែក ទើប.....
(ពោនពទៅទៀតតែមិនត្រូវចេះ ទេះប្រាប់ជាឧទាហរណ៍បន្តិច) ។

គាថានេះបើយើងស្តាប់ឮហាក់ដូចជាសូត្រៗយេនធូរត្បូងសើច
ប៉ុន្តែអ្នកដែលចេះរបៀបធ្វើគេអាចធ្វើឱ្យស្រ្តីភេទទូល្យឃ័ស្រណោះ
អាណិតដោយគ្មានហេតុបង្ខំយអ្វីទាល់តែសោះ ។

គេសង្កេតឃើញថា៖ ក្នុងផ្លូវទុរាចារ ដូចជាអំពើអំពាន់ ឬបន្ត
ស្នេហ៍ជាដើម ត្រើនតែមានគាថាសូត្រៗសែកជាពាក្យសម្រាយខ្មែរ
សុទ្ធ និងលាយជាមួយវេទបន្ត ។

ឧទាហរណ៍ដូចជាទុពិជ្ជាមួយប្រភេទ ដែលគេហៅថាបន្តខាង
គន្លងជើង នោះមានពាក្យឧទានខាងដើមបទជាពាក្យសម្រាយខ្មែរ

ថា៖ **ឱមស្រូប មហាស្រូប ទើបត្រូវប្រើអញ ឱ្យ**
ស្រូបនូវពន្លងជើងពេហោង ជើងជាន់នូវដី ព-
ន្លងប្រុសស្រី កុំបីអាចថា..... ទើបបាន

វេទបន្តបន្ថែមទៅទៀត (ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ដោយអំនួតថា គាថានេះ
បើអ្នកដែលធ្លាប់ដឹងនិងធ្លាប់ឃើញ ពីពុទ្ធិហារ្យខាងសែយសាស្ត្រ
ប្រហែលគេប្រើខ្លាចជាប្រាកដ) ។

ដឹងពីដំណើរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ហើយដែលពួកយើងបានឮតែស័ក្តិសិទ្ធិ
ដូចជាគាថាផ្កាញាញាហរមួយវគ្គថា៖

អាសន្ន ខោន្តោ ឥស នាន សីល នេត្តម វិវិ
យ បន្ទា ខន្តិ សម្ម អនិជ្ជាន សមេសុប្បេក្ខា យុ
ន្ទាយ មោ ចុដានិ គន្ធន្តច ហរសម្រូវទាំងឡាយ
**ទោះដិតប្បឡាយកុំបីស្បែកស្បែក អណ្តូងបំពេញ
ដួរសរមីទាន ទៅកាន់និព្វានតុល្យបារនៃព្រហ្ម ។**

គាថាផ្កាញាញាហរនេះគេប្រើជាច្រើនបែបច្រើនប្រការគឺ ខ្លះគេ
ភារនាក្នុងពេលមានអាសន្នរន្ធត្រ, ខ្លះសូត្រសែកដីដុំត្រវែងចោល
ទៅទិសទាំង ៤ ឬ ៨ ទិសការពារសត្រូវនានា, ខ្លះគេសូត្រសែក
ធ្វើទឹកបន្តព្រះព្រំ ។ល។ ហើយដែលពួកយើងបានឮតែស័ក្តិសិទ្ធិ ។

ឧទាហរណ៍ទី៧=មានពាក្យចងក្រងដែលជាពាក្យសំរាយ

ខ្មែរសុទ្ធ លាយផ្សំបញ្ចូលជាមួយវេទបន្តហើយនិងពុទ្ធបន្តដូចជា៖

នមោនុន្ទាយ ទើបរលើញទេព្រំក្សទេព្តាគ្រប់ជាន់ ទាំង
គ្រុឌគន្ធន់ក្នុងរូបភព និងយំក្នុងពូនាគទាំងឡាយ ស្ថិតនៅស្ថាន
សួគ៌ ទិព្វរិយានទីជិតឆ្ងាយ ឬ នៅរៀងរាល់ ឯនាយ ព្រៃភ្នំក្រវែង
ក្នុងទឹកលើគោកនារាភាស ដោយអំណាចពេជ្រព្រះជិន្ធស្រី ទើប
អញ្ជូបញ្ចេញម្ខាងទិព្វរិយ កំចាត់បង់តម្រៃឯកទ្រពផងទាំងពួង ឱ្យ
រលឹករលោភលើក ឧរុម កក្រើកកោលកក្រើកដី រលឹកខ្មោចក្រូច

ស្លាប់ ទិព្វបន្តរញ្ញឃើយឆ្លាក់លើដំបូករលើ លើភ្នំរលាយ ឱ្យអំបា
សំ ឱ្យអំបាឃ ក្តាប់បង្កាប់រញ្ញជាគ្រូបាឡាណ ឱ្យសិទ្ធិ
ស្មោះ ។

ពំណាច់សំណែល

អាគមខ្មែរខាងការបញ្ចេញវិភេទ មានពាក្យដែលគេមិនអាច
ក្តាប់បាន ព្រោះមិនមែនជាពាក្យបាលីឬពាក្យសម្រាយដូចជា:

១- ប្លើកសង្កី **ទមអះ**

២- កងិប កងិវ

៣- ឱ្យ **ឥត វិលវលុលុ** ព្រះជាព្រះមន្ត

នកោនភ្នំ ។

៤- **អះ អះ កះឡាស់កំ អះប៉ះប៉ុម ឡើស
កំ កំ កំ ។**

ដូចនេះបើក្តាប់ពាក្យថា ប្លើកសង្កី កងិប កងិវ នកោនភ្នំ ឬ
អះ អះ កះឡាស់កំ មិនមែនជាមានន័យថាដូចហ្ន៎ ។

ប្តូរហេតុដូចដែលបានរៀបរាប់កទាំងអក្សរលេខពីខាងលើ
នេះ បញ្ជាក់ឱ្យឃើញថាផ្នែកខាងបន្តអាគម ដែលជាចំណែកខាង

ផ្លូវចិត្ត (ដែលហៅថាចិត្តវិជ្ជា) ឬរាណខ្មែរយើងច្រើនពឹងផ្អែកផ្សំ
ទៅលើសក្ការៈ និងអក្សរសាស្ត្រ ឈាមផ្សំបញ្ចូលគ្នាក្នុងការសូត្រ
សែកដើម្បីឲ្យមានប្រសិទ្ធភាពវិនិច្ឆ័យខ្លាំងក្លាឡើង ។

ប៉ុន្តែមានឱសថខ្លះគេប្រើព្យាបាលរបៀបដូចផ្លូវចិត្ត ដោយទំ-
ពាស្ត្រះប្រួស ដែលគ្មានបន្តគាថាអ្វីសោះនោះក៏មានដែរ ។

V. ឱសថព្យាបាលដូចផ្លូវចិត្ត

ឧទាហរណ៍ទី១- ប្រភេទថ្នាំស្ត្រះប្រួស ក៏ចាត់ពិសពស់ ។

វត្ថុធាតុដើម= បញ្ជីក្អែកនៅដើមក្រូចសើច ។

វិធីប្រើ= គេយកបញ្ជីក្អែកមកទំពាហើយស្ត្រះប្រួស ពីគ្រង់
កន្លែងដែលត្រូវពស់ចឹក ដេញចុះទៅក្រោម ។

កំណត់សំគាល់= ពិធីស្ត្រះនេះដែលមានប្រសិទ្ធភាព ព្រោះ
គេសំគាល់ថា ពុទ្ធរៀនពិត្រ ។

របៀបរៀន= ការរៀនដូចប្រវត្តិសាស្ត្រមាន ផេះរឹងក្រាន១ត្រ-
ឡោក ហើយកាត់ស្លឹកស្ពោតធ្វើជារាងបូលរង្វង់ក្រាត់ស្រួច១រៀង
ពីដើម កំពូល៤ស្លឹក ។

ឧទាហរណ៍ទី២- ប្រភេទថ្នាំស្ត្រះគ្រុច ឬ ថ្លោះ ។

វត្តធាតុដើម= ដើមគ្រុច(ឈើប្រុយប្រភេទមានសណ្ឋានវែង)

វិធីប្រើ= គេយកម្រង ឬ ដើម បកទំពាស្ដោះពេលប្រើ ។

កំណត់សំគាល់= គេច្រើនតែនិយមន្តរោគពិធីឧបកិច្ច ។

ឧទាហរណ៍ទី៣- ប្រភេទផ្កាស្ពាន់គ្រុចឬឆ្កោះ គ្មានគាថា ។

វត្តធាតុដើម= ១/មើមស្មៅសេះ ២/ស្លា

វិធីផ្សំ= យកមើមស្មៅសេះ៧ និងស្លា៧ចំណិត ទំពាសាយគ្នា ហើយស្ពាន់ ។ មានខ្លះគេយកម្រងរណ្តាញ (ប្រភេទឈើគ្រុចមាន បន្ទាចុះទៅតាមវាលស្រែ) បកហាន់ជា៧ចំណិត លាយនិងស្លា ។

ឯពិធីប្រើបន្តអាគម ខ្មែរប្រើរបៀបដូចគ្នានិងប្រើទិសឆ្វេង ទោះផែនដី:

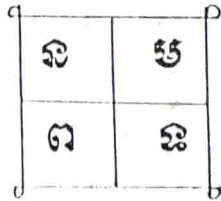
ខ្មែរប្រើបន្តអាគមជារបៀប២យ៉ាង

១- គេប្រើបន្តតាមជារបៀបការពារជម្ងឺឬម្ដាត់ និងជារបៀបព្យាបាលជម្ងឺ ។

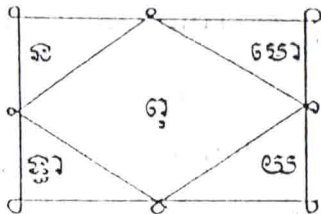
២- គេប្រើបន្តតាមជារបៀបការពារគ្រោះថ្នាក់ និងជាវិធីចប់ល់នូវគ្រោះថ្នាក់ ។

VI. មន្ត្រីការពារពលីម្ហី

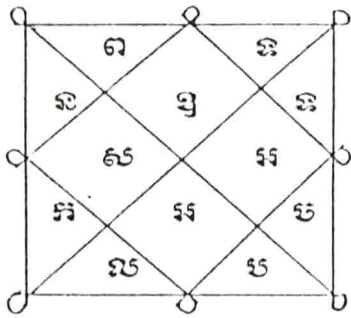
ឧទាហរណ៍ទី១- គេចារគាថានេះ ចុះក្នុងយ៉ែត្រៃក្បាល ៤ ធ្វើ
ជាកថា ដាក់ក្នុងបន្ទះស្ពាន់ ឬសំណ រោស ចង.កក្នុងក្រុងការពារ
នូវជម្ងឺដែលកើតឡើងបណ្តាលមកពីប្រាយបិសាច ។

ឧទាហរណ៍ទី២- គេចារយ៉ែត្រៃនេះចុះក្នុងស្លឹកឆ្នោតឬស្លឹករឹត ឬ
ក្នុងបន្ទះស្ពាន់ សំណ ដាក់ត្រាំក្នុងពោងទឹកឬក្នុង សម្រាប់ផឹក ដូច
ការពារជម្ងឺគ្រុនរា ។ល។

ឧទាហរណ៍ទី៣- គេចារជាយ៉ាងត្រូវនេះចុះក្នុងបន្ទះស្តាន់ឬសិរិយាឬ
មាស ទង់ដែង អូរជាកថា"ឡូត" ក្រវាត់ចង្កេះស្រីមានគភ៌ ចាប់
តាំងពីពេលដែលដឹងថាមានកូន ដើម្បីរក្សាគភ៌ឲ្យបានសេចក្តីសុខ
ប្រាសចាកអន្តរាយគ្រប់បែបយ៉ាង ។

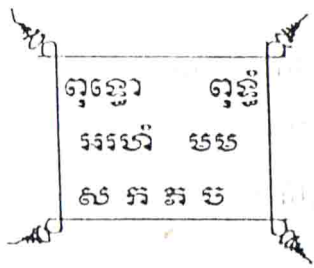
ឧទាហរណ៍ទី៤- គេចារគាថានេះដាក់ក្នុងស្លឹកវិទ ឬស្លឹកឆ្មោត
ហើយយកទៅត្រាំនៅក្នុងពាង ឬក្នុងសម្រាប់ដូចផឹកដើម្បីការពារ
អន្តរាយផ្សេងៗ ។

ឱ មំ សំ អំ ខុ (នេះចារប្រយសន្តិក) ។

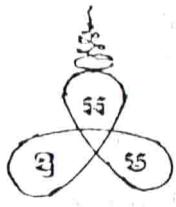
អំ ណ ម មុ ម (នេះប្រយសន្តិកទៀត) ។

ឧទាហរណ៍ទី៥- គេចារជាយ៉ាងត្រូវរៀបនេះ យកទៅបិទភ្នំចំនិង
សរសរកន្លោង ឬខាងលើទ្វារចូល ដើម្បីការពារប្រយោជន៍ ។

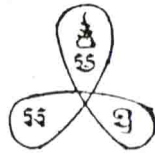
ទោះបីជាភ្នែងណាដែលបានបិទសាចកំពុងឃើញរ ទោះបីជាយោ
គាថានេះអាចនឹងកំចាត់បានយ៉ាងស័ក្តិសិទ្ធ ដោយការការពារស្លូត្យ
ដែលក និងចេះធ្វើពិធីផ្សេងៗទៀត ។

ឧទាហរណ៍ទី៦- ធ័រ្រុននេះសម្រាប់ចារបញ្ចុះដាក់ក្នុងបន្ទះសំណ
ឬស្ករ ទង់ដែង ឬធ្វើជាភ្នំច្រកបញ្ចូលវិល្លោកធ្វើជាខ្សែក
សម្រាប់ចងភ្នំក្នុង ការពារបិទសាចផងនា។ ។

ឧទាហរណ៍ទី៧- ធ័រ្រុននេះសម្រាប់ចារបញ្ចុះដាក់ក្នុងបន្ទះសំណ
ឬស្ករ ទង់ដែង ឬធ្វើជាភ្នំច្រកបញ្ចូលវិល្លោកធ្វើជាខ្សែក
សម្រាប់ចងភ្នំក្នុង ការពារជម្ងឺផងទំនេរឱ្យអរដែលបណ្តាលមកពី
ឬកខ្លោចប្រាសាទបិទសាច ។

អាគមដែលបានលើកជាឧទាហរណ៍បែកនេះ គឺជាវិធីប្រើបន្ត
ការពារជម្ងឺតម្កាត់ ដូចមានចែងពីខាងដើមហើយចា ខ្មែរប្រើបន្ត
ជារបៀបការពារនិងព្យាបាល ។ តទៅនេះគឺជារបៀបប្រើបន្តក្នុង
ការព្យាបាល ។

VII វិធីប្រើបន្តព្យាបាលជម្ងឺ

វិធីប្រើបន្តជារបៀបព្យាបាលជម្ងឺនេះ មានច្រើនបែបច្រើន
យ៉ាងណាស់, ជួនកាលគេប្រើប្លូ-ស្វាក្នុងការទំពាស្តោះច្រូស ជួន
កាលគេប្រើត្រីបតូប-ទៀនដុតសូត្រង្គំ ឬ អុជសប្រក់ដាក់ក្នុងទឹក
ដើម្បីព្រោះព្រំឬស្រោចស្រពក្នុងការកំចាត់បង់ជម្ងឺ ជួនកាលមាន
ចារ្យជាកថាចងកម្មត្រវាត់ចង្កេះ ដែលជារបៀបការពារឬព្យាបាល
និងមានវិធីឧបកិច្ចឬឧបទេសផ្សំចូលជាប្លាយផងទៀត ។ល។

ក. ពិធីស្តោះច្រូស

ការស្តោះព្រួសជាភាពព្រឹក្សាប្លែក ដែលត្រូវពេទ្យខ្មែរបុរាណតែង
 អនុវត្តទៅលើការព្យាបាលជម្ងឺផ្សេងៗ ។ ជួនកាលគេស្តោះព្រួស
 ដោយទំពាស្លាប ជួនកាលគេស្តោះព្រួសដោយទំពាផ្កា ឱសថ
 តែបើកាលណាគេស្តោះព្រួសទៅលើខ្លួនអ្នកជម្ងឺហើយ បន្ទាប់មក
 គេច្រើនតែផ្អែមសំរយៈពេលប្លែកដង្ហើម (តែមានឱសថខ្លះនិងជម្ងឺ
 ខ្លះគេហាមបិទឲ្យផ្អែមមានដែរ) ។

ក្នុងការដែលទំពាស្លាប ឬឱសថនោះ គេឃើញមានរបៀប
 ២យ៉ាងគឺ: ប្រៀបគេទំពាបណ្តើររាយបន្តអាគបតាថាបណ្តើរ ប្រៀប
 ទៀតគេសូត្រសែកនៅលើផ្កា ឬប្លូស្លា រួចទើបទំពាស្តោះជាខាង
 ក្រោយ ឬគេសូត្រសែករួចហើយទំពាស្តោះព្រួសបណ្តើររាវនា
 បណ្តើរថែបទៀតក៏បាន, ហើយមានផ្កាខ្លះដែលគេប្រើទំពាស្តោះ
 ព្រួស ដោយបិទបាច់សូត្របន្តតាថាអ្វីសោះនោះក៏មានដែរ ។

២. ពិធីផ្អែម

ផ្អែមជាពិធីមួយដែលគេប្រើបន្តអាគបសុទ្ធ គេច្រើនសូត្រផ្អែមនៅ
 ត្រង់ចំណុចសំខាន់ៗនៃរាងកាយ ដែលគេបិទអាគស្តោះព្រួសកើត
 ជួនជាត្នូងហាត់ ក្នុងត្រចៀក ក្នុងគ្រាប់ភ្នែក ។ល។ ឧទាហរណ៍
 ជម្ងឺរុក្ខចំ ដែលគេចាត់ទុកថាជាជម្ងឺមួយដ៏សាហាវ ហើយមាន

កើតចេញមិត្តភាពគ្រាប់ភ្នែក តែការបញ្ចេញចោលទៅ ភ្នែក
អ្នកជម្ងឺត្រូវតែខ្វាក់, ដូចនោះគ្រូដែលព្យាបាល គេត្រូវប្រើបន្តថ្នាំ
បំបែរឲ្យចេញផុតពីក្នុងគ្រាប់ភ្នែក ឲ្យទៅកើតនៅលើសាច់ខាង
ក្រៅក្បែរនោះទៅវិញ ។ ឯវិធីផ្តុំនេះគេភាវនារាយបន្តគាថាជាប់
នៅក្នុងហាត់ឬក្នុងមិត្តជានិច្ច គ្រាន់តែបិទបញ្ចេញឲ្យឮប៉ុណ្ណោះ ។

គ. ស្រោចទឹកដ៏កម្រប្រោះជ្រំ

ស្រោចទឹកដ៏វិធីមួយដែលគេមានជំនឿទៅលើបន្តគាថា និង
មានជំនឿទៅលើវត្ថុជាទីគោរពសក្ការៈ ដែលខ្មែរយើងមានជំនឿ
ទៅលើសាសនា មានព្រហ្មញ្ញសាសនា ហើយនិងព្រះពុទ្ធសាសនា
។ល។ ដែលគេមានជំនឿថាកាលបើសូត្ររំលឹកនឹកដល់ អាចនិង
ជួយប្រសិទ្ធិឲ្យមានជោគជ័យ ឬជៀសផុតពីគ្រោះអន្តរាយ ឬអាច
ធ្វើឲ្យបានត្រូវស្បើយពីរោគាព្យាទិបាន ។

ក្នុងពិធីនេះគេច្រើនយកទៀនបកដុតឲ្យរនះហើយភាវនាសូត្រ
សម្រក់ដំណាក់ទៀនចូលទៅក្នុងទឹកផ្តុំល ឬតុរុន ចំរាង ពាង ដែល
គេហៅថាទឹកបន្ត សម្រាប់ប្រោះជ្រំឬបណ្តាអ្នកមុខហាត់ ផឹក ឬព
លាបស្រទ្យាបលើសរពាង្គកាយ ។

ឃ. ចារឹកបញ្ជូន

វិធីចារឹកបញ្ជូននេះ ជួនកាលគេធ្វើជាយ៉ាងម្តង ដែលមានជួនកាលជា
 ពាក្យបាលីឬអក្សរខេមរ៍លាយបញ្ចូលជាមួយគ្នា, ជួនកាលគេចារឹក
 ជាជួនកាលឬលេខ ដែលភាគច្រើនសុទ្ធតែជាពាក្យបាលី ។ គេ
 ច្រើនចារឹកដាក់ក្នុងបន្ទះស្កាន់ បន្ទះសំណ ឬមាសសន្លឹក ដែលអាច
 ប្តូរបានជាប់ជាន់ ឬទ្រុក សម្រាប់ស្លូតខ្សែអំពោះឬស្លូត ដើម្បីចង
 ធ្វើជាខ្សែក ឬខ្សែក្រវាត់ហៅថាខ្សែចង្កេះ ។ មានជួនកាលគេ
 យកព្រឹក្សាជាពិសេសដូចជាស្លឹកឆ្មោត ស្លឹករិទ្ធបកចារឹកផងដែរ ដើម្បី
 ដាក់ត្រាំក្នុងពោងទឹកឬក្នុងទំងន់ សម្រាប់ផឹក ឬសម្រាប់ងូត ។ល។
 គេសំគាល់ឃើញថាវិធីចារឹកនេះ គេធ្វើឡើងច្រើនតែក្នុងកិច្ច
 ការពារជម្ងឺ បិទសួរមានច្រើនជារៀបព្យាបាលជម្ងឺទេ ដូចមាន
 ចែងជាឧទាហរណ៍នៅខាងលើ ។

ដូចនេះពិធីស្តោះព្រួស ផ្លុំ ស្រោចទឹក ឧបកិច្ច របំទេស និង
 ចារឹកបញ្ជូន សុទ្ធតែពិធីព្យាបាលខាងផ្លូវចិត្ត(មិត្តិមិត្ត)ដូចមានចែង
 ពីខាងដើមថា រៀបព្យាបាលមានពីរគឺខាងផ្លូវចិត្តនិងផ្លូវសម្ភារៈ។

ការព្យាបាលខាងផ្លូវចិត្ត

ការព្យាបាលខាងផ្លូវចិត្ត មានភាគច្រើនដែលប្រើបន្តគាថាផ្សំ

ជាបួយសប្តាហ៍ (ឱសថប្តូរ) ។ ប៉ុន្តែការព្យាបាលខាងផ្លូវចិត្តដែល
ជាអាទិភាពខាងផ្លូវចិត្ត ហៅថាអាទិភាពប្រសាទដូចជាអាទិភាពកើតឡើង
ឬអាទិភាពដែលគេមានជំនឿថាត្រូវអ្នកណាមួយធ្វើ (ផ្នែកខាងទុព្វិជ្ជា)
ដូចជាត្រូវស្នេហាឬត្រូវរំពើរំពាន់គេជាដើម ឬក៏ត្រូវឆ្ងប់រាបចូល
ធ្វើឬខ្មោចព្រាយបិណ្ឌចូលសន្តិ ។ល។

ការព្យាបាលខាងផ្លូវចិត្តនេះ ដែលតែងតែឃើញប្រើបន្តអាគម
គាថា ក្នុងការសូត្រផ្លុំ ឬស្មោះប្រួស ហើយនិងធ្វើជាទឹកបន្តព្រោះ
ព្រំ ឬស្រោចស្រព ដែលពឹងផ្អែកទៅលើសប្តាហ៍ មានទៀនតូចជា
ដើម សម្រាប់ដុតឬជាធុរដុតសម្រាប់ ។ល។

ពិធីសូត្រផ្លុំ (ព្យាបាលផ្លូវចិត្ត)

អត្តាធិប្បាយ- សូមបញ្ជាក់ជូនជាភ័ស្តុតាងក្នុងសម័យខ្មែរក្រហម
កាលពីឆ្នាំ ១៩៧៦ នៅសហករណ៍ ក្បាលមូស ភូមិ អារី ស្រុក
កាងក្រាង ខេត្តឯងដំបង ។ កម្មាភិបាលខ្មែរក្រហម បានប្រើយុវ
ជនយុវនារី ឲ្យទៅកាប់គ្មារព្រៃបួយកន្លែង ដែលអ្នកស្រុកហៅថា
ព្រៃ ច្រាម ។

ហើយព្រៃត្រង់កន្លែងនោះ អ្នកភូមិនៅជិតៗនោះ គ្មាននរណា
មួយដែលបិទចូលទៅកាប់គ្មារ ធ្វើអ្វីៗទាល់តែសោះ, ព្រោះអ្នក

ភូមិទាំងនោះគេដឹងត្បាស់ថាជាកន្លែងគ្រោះថ្នាក់ ដែលគេបានប្រ
បានប្រាប់ដល់កូនចៅឲ្យបកពាំងតែពីយូរយារម្ល៉េះ ។

ឃើញដូច្នោះអ្នកភូមិឈ្មោះតា ឌុច បានខ្សឹបប្រាប់ លោកតា
ម៉ុន ឌឺន ថា: អ្នកឯងចាំបើលចុះ ! ដីត្រង់ណោះមិនដែល
បាននរណាហ៊ានទៅធ្វើអ្វីផ្ដេសផ្ដាសទេ បុរាណមិនឈ្នះនឹងសែង
ទេបើលទៅ ! (បានន័យថាសែងខ្មោចយកទៅកប់) ។

សំដីព្យាករណ៍របស់តា ឌុច ជាការប្រាកដណាស់, យុវជនយុ
វតីអភ័ព្វទាំងឡាយនោះត្រូវទទួលរងគ្រោះថ្នាក់ ដែលឃើញសែង
ក្នុងមួយថ្ងៃៗពី ២០ ទៅ ៣០ នាក់ គ្មានលោះថ្លៃណាមួយជារៀង
រាល់ថ្ងៃ ហើយដែលបានបាត់បង់ជីវិតទៅចំនួនរាប់រយនាក់ ដោយ
គ្មាននរណាហ៊ានចេញបុរាណវិទ្យាទៅទាញ ឬពន្យល់ប្រាប់ហេតុផលអ្វី
ទាំងអស់ ដ្បិតខ្លាចខ្លួនក្រហមសម្លាប់ ។

ក្នុងថ្ងៃមួយប្រពន្ធលោកតា ម៉ុន ហ៊ីង (ឈ្មោះ ម៉ីក់ កែប)
បានរត់បកប្រាប់ប្តីក្នុងក្តីភិតភ័យពក់ស្ដុត និងយំទូញសោកស្ដាយថា:
កូនស្រីយើង ! (ឈ្មោះនាង គឹមហេង ហ៊ីង អាយុ ១៦ ឆ្នាំ)
ឃើញគេសែងចេញបកហើយ ! ហើយបាត់ដង្ហើមស្លន្យឈឹងគ្មាន
ឃើញកប្រើកអ្វីបន្តិចបន្តួចសោះ ! ប្រហែលជាស្លាប់ផុតទៅហើយ
បើលទៅ ! ។

ពេលនោះលោកតា ម៉ុន ហ៊ីង ឮដូច្នោះភិតភ័យស្លន់ស្លាស្លុះ

រត់ទៅកើតក្នុង ហើយហើយឃើញសេកស្លុកស្លុកដ៏រំលោភក្នុងសមុទ្រទៅ
ហើយ ។ ប្រោះក្នុងនោះសង្វប់រាត់ស្រាបពីរិចដឹងខ្លួន ដែលហៅ
តាសន្នំ) ចំនួន ១ លេខ ២ ថ្ងៃកន្លងរួចមកហើយ ។

ឃើញដូច្នោះតា ខុច ដែលនៅជិតនោះដែរ បានខ្សឹបប្រាប់
តា ប៊ុន ហ៊ីង ផា ឲ្យប្រញាប់ទៅឃើញលោកតាឃ្នាក់ដែលនៅ
ភូមិជិតនោះ ដែលពីមុនគាត់ជាលោកសង្ឃធ្វើជាមេវត្ត ហើយ
ត្រូវខ្មែរក្រហមឡើងមេញចេញពីវត្ត ទើបគាត់ចេះធ្វើកំរោល (កំ
រោលចូល, រោសកម្រោល, មេញកំរោល, ខ្មែរសំរោលយកប្រាស
បិសាចដែលអាចធ្វើបន្ទុះស្យាស្រាប់បាន) ។

ឮដូច្នោះលោកតា ប៊ុន ហ៊ីង បានឆ្លើយប្រាប់តា ខុច ផា ឃើ
កំរោលមែនខ្ញុំក៏ចេះធ្វើដែរ ! តែមិនដឹងទៅរកតូបវាយបាន !
ទើបតា ខុច រត់ទៅយកតូបពីផ្ទះគាត់យកមកឲ្យ (ប្រោះតា ខុច
មានគំនិតលាក់តូបទុកមិនឲ្យខ្មែរក្រហមដឹង) ។

ភ្លាមនោះលោកតា ប៊ុន ហ៊ីង បានសូត្រពិធីរោសកំរោលមិន
ទាន់ទាំងចប់សព្វគ្រប់ផង ស្រាប់តែកូនស្រីដែលសេកស្លុកស្លុកនោះ
ឃើញមានដង្ហើមស្ទុះឡើង ដែលជាហេតុបញ្ជាក់ឲ្យដឹងថា មាន
វិវិពរស់ឡើងវិញហើយ ។

ខណៈនោះតា ខុច បានឃើញហេតុករណ៍ ដ៏រំលោភរូបដូច្នោះ
ក៏ផ្ទុះសំណើចឡើងហើយខ្លាំង នោយសេចក្តីក្រអឺក្រអោយ ។

ហើយ រស់នៅពីលើផ្ទះ ។

សំណើចរាចរណ៍នា ខុច បានដាស់តឿនដល់បុគ្គលិកក្នុងស្ថាប័នដែល
នៅទីនោះ ឲ្យរើសគ្រប់ៗគ្នាថា លោកតា ប៊ុន ហ៊ុន បានធ្វើពិធី
សូត្របុណ្យកំណែប្រែកូនរបស់គាត់ឲ្យប្រទេសព័រសេតក្តីស្រាប់ទៅបាន។
ហើយក្នុងពេលជាមួយគ្នានោះ ក៏បានដឹងទូទៅដល់ជនពាលិក្ខ
ខ្មែរក្រហមម្នាក់ ដែលបានកូនត្រូវប្រគោះថ្នាក់ដូចគ្នានិងកូនលោក
តា ប៊ុន ហ៊ុន ដែរ ។

ទើបគេហៅលោកតា ប៊ុន ហ៊ុន ឲ្យទៅធ្វើកំណែប្រែកូនរបស់
គេក្នុងពេលនោះ ហើយនិងកូនអ្នកដទៃទៀតជាច្រើនគ្នា ដែល
បានរស់ឡើងវិញទាំងអស់គ្នាគ្មានខូចខាតចូលឡើយ ។ ដូចហេតុ
ធ្វើឲ្យខ្មែរក្រហមមានជំនឿទៅលើកំណែ ហើយបានជួយឧបត្ថម្ភ
លោកតា ប៊ុន ហ៊ុន យ៉ាងពេញទំហឹង រហូតដល់មានលូចផ្តល់
អង្ករនិងគ្រឿងបរិភោគផ្សេងៗទៀតដល់គ្រួសារលោកតា ប៊ុន ហ៊ុន
ទៀតផង ។

សំណើនាទាហរណ៍ ដែលបានរៀបរាប់មកនេះ គឺជារឿង
ពិតជាក់ស្តែងដែលទើបនិងកន្លងមកក្នុងពេលថ្មីៗនេះ ហើយដែល
លោកតា ប៊ុន ហ៊ុន និងភរិយា ប្រុមទាំងកូនស្រីគឺនាងគិម បាន
កំពុងរស់នៅ នៅទីក្រុងឡងប៊ែក រដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ាស្ថិតនៅក្នុងរដ្ឋ ដែល
ខ្ញុំសូមទុកជាលក្ខីភាពក្នុងសំណើរបស់ខ្ញុំ ។ បើអ្នកករណីនេះកំ

យោគចង់បញ្ឈប់គ្រូបុណ្យស្រាវជ្រាវយោគសាស្ត្រសាស្ត្រ ឬក៏ចង់រៀនសូត្រ
នូវវិទ្យាវិទ្យា អាចទាត់ទងនូវយោគសាស្ត្រសាស្ត្រ ។

ឧទាហរណ៍ទី១- បន្តគាតា និងរបៀបព្យាបាល ដែលគាត់បាន
ប្រាប់ខ្ញុំបានដូចតទៅ -

- ១/ គួប ដុត ១ សរសៃឬ ៣ សរសៃ (ហោរ ២ សរសៃ)។
- ២/ ភ្នំពីក្បាល (បីត្រង់ត្រូវិល) ទៅរក្បាលមុខងើប ។
- ៣/ ស្លូត្យ ៣ ចប់ ភ្នំ ៣ ដង. ស្លូត្យ ៤ ចប់ ភ្នំ ៣ ដង.
ស្លូត្យ ៧ ចប់ ភ្នំ ៣ ដង ។

សុគតោ សុគ ថាវនី សុគតោ សន្និ សុគតោ
យាមិ សុគតោ យាមិ អតិបពាធិ (ពៀន) រុគិកា គេ
ន វិជ្ជា ។

នេះជាវិធីព្យាបាលខាងផ្លូវចិត្ត (ចិត្តវិទ្យា) ដែលប្រើបន្តអាគម
ជារបៀបផ្លុំ និងប្រើត្រឹមតែគួបមុជបូជានូវគ្រូដ៏ប៉ុណ្ណោះ គ្មានធ្វើ
ទឹកបន្តឬស្រូវស្រូវអ្វីទាំងអស់ ។ (វាជីវីវៀនបន្តគាតានេះ បើ
ហោរ អ្នកណាចង់រៀនឬក៏ចង់ដឹងគ្រូស្រាវ អាចសាត់នូវផ្លូវយោគ
សាស្ត្រសាស្ត្រ, ត្រូវជីវីវៀនបន្តអាគមខ្មែរយើងត្រូវបានរៀប ចំ
ស្រាវបី បាវសី និងបីវិធីគ្រូស្រាវ បើធ្វើខុសវិធីអាចនឹងបិទពូកែ
សិក្ខាវិទ្យា ដូចការណាមួយនៃការរៀបចំការណាមួយប្រាកដ

អង្គ ទានគោរ គ្រូឆ្លោ មម

ស្តោះពីក្បាលមុខមកក្រោម (លើកទី១)

លើកទី២ អង្គ គ្រូឆ្លោ ទានគោរ មម ។

គាថានេះមានអ្នកធ្លាប់បានសាកល្បងរួចមកហើយ ដែលបាន
ទទួលជោគជ័យយ៉ាងព្រះព្រះពុទ្ធ គឺ ហោរករាមរាជ គឺ ហោរករាម
ប្រើគាថានេះស្តោះត្រូវខ្មែរក្រហមយោធាកម្ពុជា ដែលត្រូវក្តែបខ្លី
យ៉ាងដំណំ ស្រែកទ្រហោរពារទារឲ្យគេជួយ ដោយប្រកាសចាបើ
ស្តោះទៅបាត់ឈឺឬបិទបាត់នោះ ឥតមានប្រកាន់ទោសព្រៃ អ្វីទេ
ដែលក្នុងកាលណោះលោករាមរាជ គឺ បានទទួលរង្វាន់ដ៏ជាទីគាប់
ចិត្ត គឺបានរាហារបរិភោគយ៉ាងឆ្អែត (ព្រោះក្នុងកាលគ្រាទោះ
អ្នកណាបានរាហារបរិភោគប្រៀបស្ទើរនឹងបានវត្ថុពិសេស) ។

ឧទាហរណ៍ទី៤- ការព្យាបាលផ្លូវចិត្ត ក្នុងការស្តោះប្រាស ។

មានគាថាដែលជាពុទ្ធបន្តសុទ្ធ តែងព្យាបាលសង្ឃត្រូវគ្រូករគឺ

សព្វាសិវិសិសិសិសិសិ និព្វមន្តាគន្ធិ វិសេ យន្តាសេ-
សិវិសិសិសិសិសិសិសិ សេសព្វាមិបិសិសិសិសិ អោនណេត្តេត្តេសិ ស-
ព្វត្ត សព្វនា សព្វនាណិសិ សព្វសោមិ និវារេសិ ម-
និគ្គត្តម្ពននាម ហេ ។

ព្រះគាថានេះគេសម្រាប់ស្តោះពីចាត់ពិសេសត្រូវខ្មែរក្រហម ដូចជា

ខ្លាច ក្រែង ប្រើបានដល់ក្រុង ។ ដែលមានខ្លះគ្នាចំណុះប្រើ
ក្នុងស្រុកតែដំបូង ។

សរសេរពាក្យវិចិត្រ ប្រើបន្ត តិប អបទេស

អបទេស ឬ អបម្ពូត គឺជាការបញ្ចៀសចេញឲ្យចៀសវាង
ចេញឆ្ងាយ ឬឲ្យប្រាសចេញឆ្ងាយទៅ ដែលជាវិធីបង្វែងបូកបញ្ជូន
មិនឲ្យគ្រប់គ្រង ដូចជាអបទេសដ៏ប្លែកមិនឲ្យឆ្លងពីក្រៅទៅក្នុង
ទៀត ឬអបម្ពូតដែលកើតហើរ ឲ្យទៅកើតទៅកន្លែងផ្សេង
ទៀត ។ ឧទាហរណ៍ដូចជាកើតម្លូសចម្រុះក្បាលជង្គង់ ដែលជា
ចំណុចសំខាន់ គេក៏បង្វែរទៅកាន់ពាក្យប្រាសទៅ ដូចដ៏ប្លែក
និងពិការខ្លះផ្សេងៗ ដូច្នោះត្រូវខ្លះគេធ្វើអបទេស បើកើត
គ្រប់កន្លែងនេះបញ្ចប់មិនខ្លាចទេ ! អបម្ពូតតែគ្រប់សាច់ក៏កូនផ្សេង
បណ្តោះ ហើរទើបគេសូត្រគាតាផ្លុំបំបែរគ្រប់ឲ្យចេញពីក្បាល
ជង្គង់ ទៅកើតទៅក៏កូនផ្សេងវិញ ។

ព្យាបាលក្នុងវិចិត្រ អបយវិចិត្រ

ឧទាហរណ៍ទី៥ ការព្យាបាលខាងវិចិត្រ ដោយផ្លុំបំបែរ ។
ក្នុងវិចិត្រ ឬក្នុងវិចិត្រ ដែលកើតចំណើតំណុចប្រសិនបើ ហើរគ្រប់
ប្រាសទៅក្នុង ចំណុចណាមួយទៅ គ្រប់តែពិការណាមួយទៀត

ថ្មី ដូច្នោះត្រូវត្រួតពិនិត្យ គ្រប់គ្រងចេញទៅលើការប្រឆាំងនឹងឈ្មួញ
ដែលគេបានដៅទុក ដូចមាននូវការណ៍នេះ៖

គណៈ: ៤៥៩៧១ ៥៩៧១ ស្តីអំពី ៣ ចប់ ៧៩ ៣ ដង ចំពោះ
ទៅរកចំណុច ។

ស្តីអំពី ២១ ចប់ ៧៩ ៣ ដង ចំពោះទៅរកចំណុច ។

ស្តីអំពី ៣៤ ចប់ ៧៩ ចំពោះទៅរកចំណុច ៣ ដង ហើយនៅតំ
ក្រោយប្រឆាំងនឹងឈ្មួញត្រូវតែ: ត្រូវត្រួតពិនិត្យចេញមកនៅប្រឆាំងនឹង
(ខ្ញុំមិនដែលបានពិសោធន៍ទេ ចំពោះការព្យាបាលដូច្នោះ) តែឆ្លុះ
ដែលត្រូវព្យាបាលចេញតំណាង ប្រើប្រាស់ឱ្យបានល្អបំផុតនៃការប្រើប្រាស់
មេធាវី ចេញមកនៅប្រឆាំងនឹងឈ្មួញដែលនៅតំណាងទុកនោះ ។

ព្យាបាលផ្លូវចិត្តអោយប្រើទឹកមន្ត

នាហោណីមី២- ការព្យាបាលផ្លូវចិត្ត ដែលប្រើទឹកមន្តច្រើន ។
ពិនិត្យព្យាបាលផ្លូវចិត្តដំបូង (ស្ទាត់ភ្នែក) ។

វិធីព្យាបាលនេះ គេប្រើទឹកមន្តផ្តល់ការព្រួយបារម្ភច្រើនដល់អ្នក
ទឹកមន្តច្រើន ដូចមានគណៈនេះ

១៥ ទី១ ចំណប់ចុងស្តី ១ អ្នកប៉ុនប៉ង ។
ស្តីអំពី ១០០ ចប់ ។

ក៏ដំណើរការ គេត្រូវបានបំបែកចេញពីក្រុមហ៊ុនហេមព្យា បើ
ផឹកទឹកបន្តចូលដល់បីពាន់គីឡូក្រាម ក្នុងចំនួនកម្រិតនៃប្រព័ន្ធកែវទៅក្រុមហ៊ុន
ឬក៏ខ្លួនចេញមកពីហេមព្យាជាប្រភេទ ដោយអំណាចទឹកបន្ត ។

ឧទាហរណ៍ទី៧- ការព្យាបាលផ្លូវចិត្ត ដែលស្ត្រីត្រូវបានធ្វើទឹក
បន្តប្រោះព្រំ ប្រព័ន្ធប្រព្រឹត្តិ ផឹក កូត ។ល។

ការព្យាបាលផ្លូវចិត្តដោយប្រើទឹកបន្តនោះ គេសង្កេត
ឃើញគ្រូខ្មែរមុនៗបានប្រើវិធីនេះច្រើនណាស់ ដូចជាជម្ងឺ
ខ្លះដែលគេព្យាបាលបានជាសះស្បើយហើយ ហើយគេធ្វើទឹកបន្ត
ប្រោះព្រំឬក៏ប្រោះច្រវាក់ជាដើម ដែលគេយល់ថាដើម្បី
គ្រោះគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធប្រព្រឹត្តិទាំងឡាយទាំងពួង ដោយអំណាច
ទឹកបន្ត ។ តែជាពិសេសគេច្រើនព្យាបាលខាងរោគប្រសាទ គឺ
រោគខាងផ្លូវចិត្ត ដូចជារោគភ្នែកជាដើម ។

គាតាដែលប្រើក្នុងការស្ត្រីត្រូវបានធ្វើទឹកបន្តនេះ ច្រើនតែជា
តាដែលជាក្រសួងចេញពីព្រះពុទ្ធសាសនាឆ្លើវតែទំនេររស់ ដែល
ហៅថាចេរីស្ត្រីបន្ត ឬ **សន្តបទិស្ត** ដូចជាខ្ញុំនិងលើកយកករណីជា
ឧទាហរណ៍ខ្លះទៅនេះ

ខេមរ សង្ឃ ធានាខេមរ ធានាខេមរ សង្ឃសង្ឃសង្ឃ
សង្ឃ ៣ ៧៧ ។

គង្គិយី សោ ភកថា អេហំ សម្មាសម្ពុទ្ធនោ វិជ្ជា
បរេណសម្មុទ្ធនោ សុភតោ លោកវិទូ អនុគ្គនោ មុនី-
នម្មសារថី សន្តា នេមមនុស្សានំ ពុទ្ធនោ ភកថាសី។

ស្វាភ្លាតោ ភកថតា ធម្មោ សន្តិជ្ជិកោ អកាណិកោ
ឯហិបស្សីកោ ព្រិបនយិកោ បម្មុដ្ឋំ មេនិសព្វោ វិញ្ញុ-
ហិសី ។

សុបដិបន្តោ ភកថតោ សាវកសធម្មោ ធូបដិបន្តោ
ភកថតោ សាវកសធម្មោ ល្អាយបដិបន្តោ ភកថតោ
សាវកសធម្មោ សាមីមិបដិបន្តោ ភកថតោ សាវក-
សធម្មោ យនិទំ ចក្ការិ មុនិសយុគានិ អន្ល មុនិសមុ-
គ្គលា ឯសភកថតោ សាវកសធម្មោ អាហុនេយ្យោ
ធាហុនេយ្យោ នភិទេយ្យោ អណ្ណវិកេណវិយ្យោ អ-
នុគ្គំ មុញ្ញក្កេដ្ឋំ លោកស្សានី ។

សត្វិសិយោ វិចទុន្តុ សព្វនោកា វិនស្សតុ មា គេ
ភវត្តន្តរាយោ សុខិនិយាយុកោ ភវ អភិចាននសិ-
លិស្ស និម្ពំ មុឃ្យាបមាធីនោ ចក្ការោ ធម្មា ចម្ប-
ដ្ឋិ អាមុ ចន្តេន្តា សុខំ ពលំ ។

សព្វពុទ្ធានុក្ខារាចេន សព្វបង្ហានុក្ខារាចេន សព្វសច្ច្យា-
 នុក្ខារាចេន ពុទ្ធរាសនំ បង្ហារាសនំ សច្ច្យារាសនំ ធីន្ត្រិញ្ចំ រាស-
 នានំ វេទានុក្ខារាចេន បដ្ឋុវាសីធីសហស្សបង្ហុក្ខានុក្ខារាចេ-
 ន បីជក្កយានុក្ខារាចេន ជិនសាវកានុក្ខារាចេន សព្វេ-
 តេ រោគា សព្វេ តេ ភយា សព្វេ តេ វណ្ណវាយា
 សព្វេ តេ ធូបធូបា សព្វេ តេ ទុន្តិមិគ្គា សព្វេ តេ
 វេចបទ្ធតា វិនស្សន្ត

វាយុបញ្ញកោ ដនបញ្ញកោ សីវបញ្ញកោ យសប-
 ញ្ញកោ ពលបញ្ញកោ បណ្ណបញ្ញកោ សុខបញ្ញកោ
 ហោតុ សព្វនា ទុក្ខរោគភយា ចេវា សោកា សត្ត
 បុប្ផថា វេទេកោ វណ្ណវាយាបិ វេនស្សន្ត ម តេជ
 សា ជយសិទ្ធិ ដនំ លាភំ សោគីកាភ្នំ ភុយំ ពលំ
 សីវំ វាយុ ម បណ្ណោ ម ភោគំ បុញ្ញី ម យសថា
 សដបស្សា ម វាយុ ម ជីវសិទ្ធិ ភវន្ត តេ ។

ភវតុ សព្វបទ្ធតំ វក្កន្ត សព្វទេវតា សព្វពុទ្ធានុ-
 ក្ខារាចេន សព្វបង្ហានុក្ខារាចេន សព្វសច្ច្យានុក្ខារាចេន ស-
 នា សោគីភវន្តតេ ។

សម្មាទិ វជ្ជវិសណ្ណ គ្នានសណ្ណ សហស្សកេ បណ្ណ-

សុភសុបាស្សនិនិ នមាមិ សិរិសា អេហំ

ខេត្តំ បង្កពុរា សឡុពុរា អាននេន នមាមិហំ នម-
ក្ការានុការាវេន ហន្តា សព្វេ ឡបទ្កិវេ អនេកា អ-
ន្តរាយា វិនស្សន្តុអសេសសោ សម្ពុដ្ឋេ បព្ភាបព្ភារាសព្ភា
បដុវិសធិសសុបាស្សនេ នសសុភសុបាស្សនិនិ នមាមិ
សិរិសា អេហំ

ខេត្តំ បង្កពុរា អាននេន នមាមិហំ នមក្ការានុការាវេន
ហន្តា សព្វេ ឡបទ្កិវេ អនេកា អន្តរាយាមិ វិន-
ស្សន្តុ អសេសសោ សម្ពុដ្ឋេ នវុត្តុសសេ អដ្ឋបដ្ឋា-
ន្ធវិសសុបាស្សនេ វិសធិសុភសុបាស្សនិនិ នមាមិ សិរិ-
សា អេហំ

ខេត្តំ បង្កពុរា សឡុពុរា អាននេន នមាមិហំ នម-
ក្ការានុការាវេន ហន្តា សព្វេ ឡបទ្កិវេ អនេកា អ-
ន្តរាយាមិ វិនស្សន្តុអសេសសោ ។

កំណត់សំគាល់- ការព្យាបាលខាងផ្លូវចិត្ត យោងលើវិទ្យុសាស្ត្រ
ស្រាវជ្រាវព្រះព្រះបិតាមហានិទ្ទេស គេសំគាល់ហើយពួក អាចក្លាយជា
ផ្លូវស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវដែលបានឡើងវិញខ្លះៗប្រាកដ ដែល
បានខ្មែរហើយជាមុនដោយបានជំរុញឡើង ក៏មានដំណើរការស្រាវ
យោងលើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ ឬក៏ស្រាវជ្រាវដោយផ្ទាល់ដោយ

នៅឡើយទេ ! ដូចមានអង្គការពេញលេញដែលអ្នកខ្លះបានជួបប្រទះនៅ
ក្នុងគ្រាថ្មីៗនេះ ធ្វើឲ្យមានវិបល្លាស ជាឧបសគ្គរវាងស្ទុះនូវដំណើរ
ជីវិតរបស់គេ ដូចខ្ញុំនឹងលើកយកបកពពណ៌នាក្នុងទីនេះ ដើម្បីជា
ឧទាហរណ៍ និងជាសក្ខីភាពដល់បិត្តអ្នកអានក្នុងការពិចារណាដូច
តទៅ :

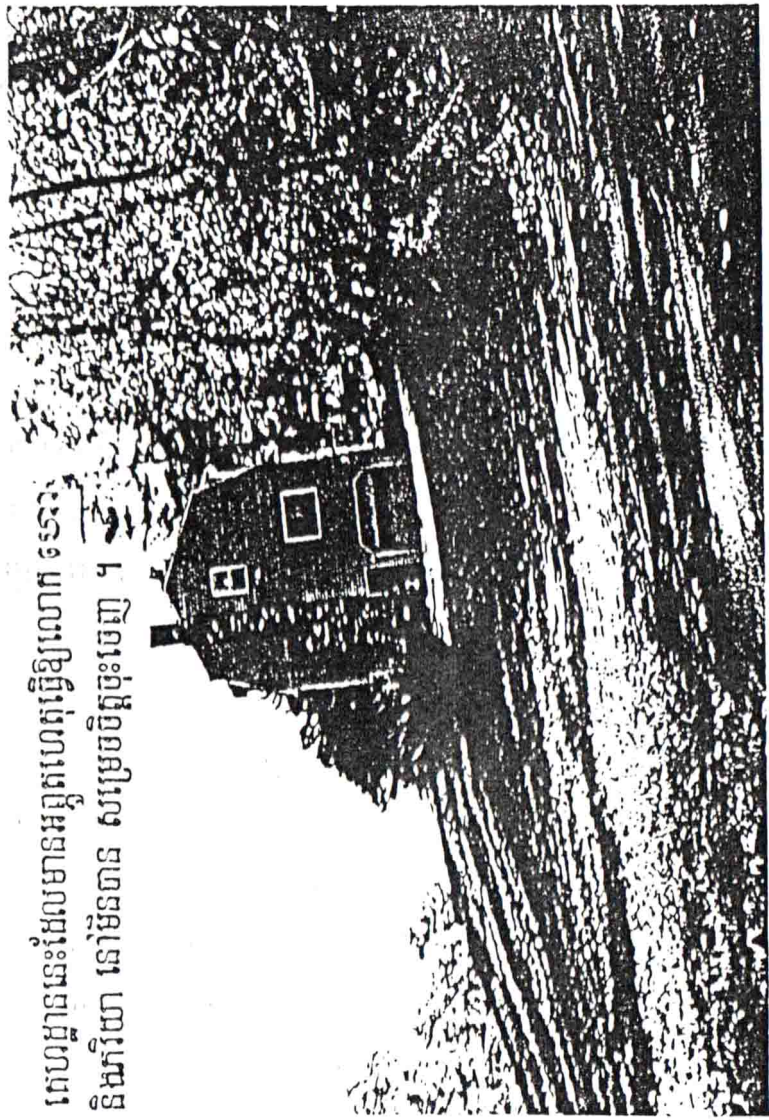
លោក គីស. ភី. ហេន ជិដនាង សេនឌី. គីស ជាភរិយា
មានរាស់យជ្ជានស្ថិតនៅក្នុងរដ្ឋ កុងណិកទិកិត (Connecticut) ។
ក្នុងឆ្នាំ ១៩៨៨ បាននាំគ្នាបកទិញហាងលក់បូមអាស៊ីបូយនៅតំបន់
ឡូវែល (Lowell, MA.) ឈ្មោះហាងទន្លេសាប (ក្រោយបកប្រែ
ដាក់ឈ្មោះគីរីរប្យ) ។

ដោយយល់ឃើញថា អាសយដ្ឋាននៅឆ្ងាយពេក ក្នុងការធ្វើ
ដំណើរចុះឡើង ទើបនាំគ្នាបកជួលគេហដ្ឋានបូមនៅត្រង់តំបន់
វែសហ្វត (7 Town form rd, West ford MA. ផ្ទះបូមគ្រួសារ)
ដែលមានដីជួនច្នាក់ និងកូនប្រុសបីនាក់នៅជាបូម ។

ជារៀងរាល់ថ្ងៃក្រោកប្រឹកឡើង លោក ហេន និង ភរិយា
តែងនាំគ្នាចេញពីផ្ទះទៅលក់ទំនិញនៅហាងបាត់ទៅ ហើយកូន
ទាំងបីនាក់ក៏នាំគ្នាទៅសាលារៀនរស់ ។ ដូចនោះដីជួនឈ្មោះ
លោកអារេ អ៊ី. ឈាឃ. ស៊ីម ត្រូវទៅចាំផ្ទះក្នុងរាង ។

ការបកប្រែបកប្រែនៃអង្គការគ្រូបាត់តែលោកអារេ លោកស៊ីម

គេហដ្ឋាននេះដែលមានអង្គុតហេតុធ្វើឱ្យលោក នេះ
និងភរិយា នៅមិនបាន សម្រេចចិត្តចុះមេឃ ។

ពាក់នៅលើផ្ទះ ហើយចុះទៅទាំងដីខាងក្រៅ ក្រោមដើមឈើ
រាងចំរាយចេញពីសាលារៀនមកវិញទើបហើនចូលផ្ទះ ។

កាលបើដឹងថាដីជួនធ្វើឃាំងនោះ លោក ហោ ក៏បានសាក
សួរដេញដោលអំពីហេតុ ដែលគាត់មិនព្រមនៅលើផ្ទះនោះ ។
ហើយគាត់បានធ្វើយក្ខត្តាប្រាប់ថា គេមិនចង់ឲ្យរញ្ជូននៅលើផ្ទះ
នេះទេ ។

លោក ហោ កាលបើជួនច្នោះ ក៏ដែលរូរលំយកមិត្តទុកដាក់
និងសម្តីរបស់ដីជួនដែលរៀបរាប់ប្រាប់ ដោយមានគំនិតយល់ថា
ព្រោះតែគាត់ខ្លាចនោះហើយ ទើបបានដានិយាយកុហកថាគេ
មិនឲ្យគាត់នៅលើផ្ទះ ។

ដួងការដែលរស់នៅក្នុងគេហដ្ឋាននេះ បានធ្វើឲ្យគ្រួសារ
លោក ហោ មានឧបទ្វីហេតុប្លែកៗ និងឃើញនូវវត្តមានការណ៍
ផ្សេងៗ ដែលបានកត់សម្គាល់ដូចតទៅ៖

ក/ ថ្ងៃមួយលោកយាយ ណាយសិប គាត់ជួលនៅក្នុងគេហ
ដ្ឋាននេះ ហើយគាត់និយាយថា បេស្រីនោះវាច្រានគាត់ផ្លូវ
(ស្រីខ្មោច)ហើយបន្ទាប់ក្រោយពីជួលនោះមក គាត់ក៏ក្លាយទៅជា
បន្ទុករ៉ូកយធរិត និងកាយផ្តួសផ្តាសនៃអង្គខុសត្រូវ ។ ឃើញ
ដួងលោក ហោ ក៏នាំគាត់យកទៅឲ្យលោកស្រាវជ្រាវជាម្រើន
កន្លែង ក្នុងសាលាវិទ្យាល័យ (CA) ទើបបានសម្តីរបស់គាត់

ជាឡើយឡើងវិញ ។

ខ/ ថ្ងៃក្រោយកង្វះមកទៀត កូនច្បងទីបួនឈ្មោះ **សីខ** ខេខ.សីខ បានអាការមិនស្រួលក្នុងខ្លួន ចេះតែរស់កម្លាំងហ្នឹង ល្អិត ល្អៃ ធ្វើឲ្យរៀនសូត្រអ្វីមិនកើត ហើយលែងចង់រៀន ទើបលោក ហោ នាំទៅឲ្យពេទ្យព្យាបាល ។ លោកវេជ្ជបណ្ឌិតបញ្ជាក់ត្រាស់ថា កូននេះគ្មានកើតរោគអ្វីទេ ! វាបាក់កម្លាំង (MONO) ។ ហើយ លោក ហោ ក៏នាំព្យាបាលកូនទៅតាមវិធីពេទ្យដែលបានបង្ហាត់ បង្ហាមត, ប៉ុន្តែអាចរករោគនៅតែដដែល ។ មុនដល់ថ្ងៃស្អែក ចេញផុតពីគោរដ្ឋាននោះមក ជម្ងឺរបស់ តាំង ហេង គិត ក៏ស្រាវ តែជាឡើងវិញ ដែលជាហេតុឲ្យសំគាល់បានជាបណ្តាញមកពីផ្ទះ ដែលនាំឲ្យកើតឧបទ្វីហេតុទាំងនោះ ។

ព្រោះបានឧបទ្វីហេតុផ្សេងទៀតដែលធ្វើឲ្យដឹង ដូចជាបាន ឃាយប្លាក់មកនៅជាប្លង់ផង ហើយស្រាវតែបានចរិតខុសប្រក្រតី ដូចជាពោធិឃាយ ណាមស៊ុប ដូច្នោះ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះលោក ហោ ដែលជាគ្រូសាវ័ក៏បានអាការរោគកើតឡើងប្លែកៗខុស ធម្មតា ដូចបានកើតដំបៅទៀតនៅលើខ្នងជាដើម ។

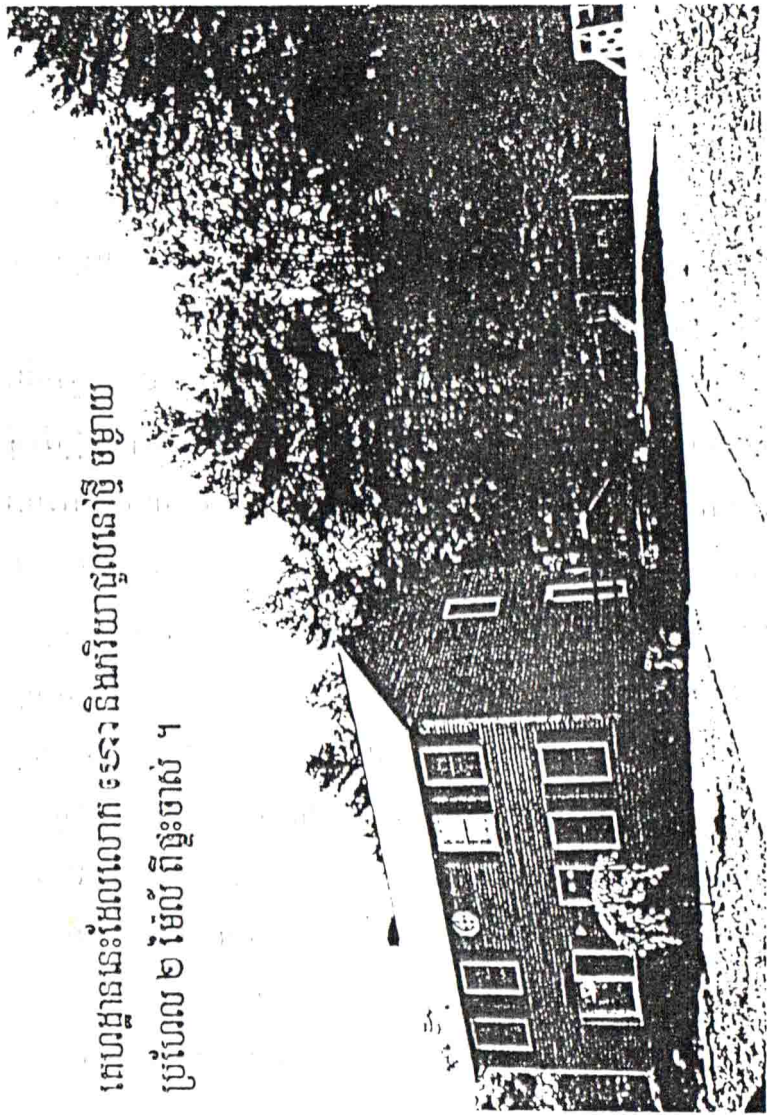
ហើយអព្វហេតុដែលបានបង្ហាញឲ្យឃើញថា ក្នុងគោរដ្ឋាន នេះមានខ្មោចបិតាមកមកបរាមី ព្រោះហើម្បីពេទ្យពេទ្យពេទ្យ ក៏ប្លែកៗដូចតទៅ

១/ ថ្ងៃប្រយោជន៍ លោកលើ បានឃើញក្នុងក្តីស្រុះស្រួល គឺពេលដេក នៅមិនទាន់លក់សំបកទៅឡើយ ដែលឃើញស្រ្តីបិសាចនោះមក ឈរនៅចាត់ទ្វារ បង្ហាញរូបរាងលក្ខណៈនិងរាងកាយឱ្យឃើញ ឲ្យដឹងថា ស្រ្តីបិសាចនេះមានបំណងនិងបៀតបៀនមកលើគ្រួសារ នាងដែលរស់នៅក្នុងគេហដ្ឋាននេះ ។

២/ ថ្ងៃប្រយោជន៍ប្តីស្រ្តី ៧៩១.២១១.៧៩១ ទូរស័ព្ទ មកប្រាប់លោក ហោ ថាមិនបានមកទេក្នុងថ្ងៃនេះ ព្រោះត្រូវធ្វើ សំណើរទៅ ហ្វីឡាដេលហ្វី (Philadelphia) ។ ហើយនៅវេលា យប់នោះ ប្រហែលជាម៉ោងប្រាំបី ទ្រង់ប្រាប់តែពូសូរមនុស្សគោះទ្វារ យ៉ាងខ្លាំង, ទើបលោក ហោ ស្ទុះរត់ទៅបើកទ្វារ ដោយចេញសំ សីថា ចុះប្រាប់អញទៅ ហ្វីឡា ម៉ែចក៏ឆាប់មកដល់ម្ល៉េះ? តែលុះ ដល់រកមើលមនុស្សមិនឃើញ, ហើយរកមើលរថយន្តក៏មិនឃើញ មានទៀត, ទើបលោក ហោ ដើរចូលមកកាន់កន្លែងដេកវិញ ។ ខណៈនោះមិនទាន់និងបានប្រាសខ្លួនដេកផង ទ្រង់ប្រាប់តែពូសូរ គោះទ្វារយ៉ាងខ្លាំងម្តងទៀតជាលើកទីពីរ ហើយលោក ហោ ក៏ ស្ទុះរត់ទៅបើកទ្វាររកមើលម្តងទៀត តែមិនឃើញមានអ្វីសោះ ជាហេតុធ្វើឲ្យមានក្តីសង្ស័យ និងនឹកពិរោលក្នុងចិត្ត ហើយចេញ ទៅនែកអររកមើលសព្វគ្រប់តែមិនឃើញមានអ្វី ។

គេហដ្ឋាននេះដែលលោក នេនា និករវិយាជួលនៅទី ៧ មម្យាយ

ប្រហែល ២ ម៉ែល ពីភ្នំចាស់ ។

៣/ នៅវេលាអប់រំបង្ហាញនោះកំពុងអង្គុយលើគ្រែ នាងសេងលី ក្រឡេកមើលទៅឃើញទ្វារទូដែលដាក់សម្លៀកបំពាក់ បើកបិទ្យ រុញចុះរុញឡើងហើយឃើញសាឡុង (sofa) ដែលនៅក្បែរនោះ វិលខ្លាច់ដូចគេចាប់បង្វិល, ទើបនាង សេងលី សួន់ស្លោ ស្រែក ភ្លាត់សម្លេងឡើងថា ខ្មោចលេងហើយៗ ! លោក ហេតុ សួរ បញ្ជាក់ថា ខ្មោចលេងណា ម្តេចក៏រុញមិនឃើញ? ។ ដោយ ឃើញដូច្នោះ នាងសេងលី ឈប់ហ៊ានដេកលើគ្រែក្នុងបន្ទប់នោះ ហើយនាំប្តីទៅដេកនៅបន្ទប់ជាមួយនិងកូនវាណោះទៅវិញ ។

៤/ ថ្ងៃមួយប្អូនប្រុសនាំប្រពន្ធមកដេកនៅក្នុងផ្ទះនោះ ហើយ ប្រពន្ធចុះទៅដូតទឹកនៅជាន់ទី ១ បាត់ទៅ ស្រាប់តែខ្មោចបិសាធនោះមកចាប់ហែកហាត់ប្តីដែលកំពុងដេក ធ្វើឲ្យស្រែកមិនរួច ខំរើ បប្រះបែកញើសព្វញើសទំរាំតែប្រពន្ធឡើងមកដល់ ទើបពន្លាវា លែង តែលេងការជាក់ស្តែង ។

៥/ ថ្ងៃមួយប្អូនមកពី វ៉ាស៊ីនតុន (Washington) ហើយ ចុះសើរទៅលេងឯដីនៅក្រៅផ្ទះមើលទេសភាពដុំវិញ ស្រាប់តែ ឃើញសើរលើក្បែរផ្ទះឃោលចុះឃោលឡើង ហាក់ដូចជាខ្យល់ មកកោកយ៉ាងខ្លាំង តែលើផ្សេងទៀតដែលនៅជិតនោះដែរ គ្មានឃើញកំរើកំរើកម្តីនោះ ជាហេតុធ្វើឲ្យពិភាល់ភ្នែកចិត្ត ហើយ ព្រៃកោកហៅទៅអ្នកនៅក្នុងផ្ទះចុះមកជួយមើល ។

ដោយឃើញអព្វការណ៍ ដែលកើតមានឡើងជាប្តូរហែរមន្ត
បន្ទាប់ម្តងៗ លោក ហោ និងភរិយាបានសម្រេចចិត្តចាកចេញ
ពីគេហដ្ឋាននោះ ទៅជួលផ្ទះមួយនៅផ្សេងទៀតចម្ងាយប្រហែល
ពីរម៉ាយ (Mile) ពីគ្នា ។

ក្នុងការដែលឡើងនៅលើគេហដ្ឋានថ្មីនេះ លោក ហោ បាន
រៀបចំការពារទុកជាបុន្ទូចស្រេច ដោយបាននិយមលោកគ្រូសង្ឃា
តិបតី ៧៧.២៥១ វត្តត្រៃរតនារាម តំបន់អិមហូត ទៅធ្វើពិធី
ផ្សេងៗ រុក្ខាទិកព្រោះព្រំនិងព័ន្ធដារជាដើម ។

ក្នុងកម្មវិធីប្រើប្រាស់ នៅវេលាយប់មួយនាទី លេងលើ ទៅ
មិនទាន់ដេកលក់ស៊ប់នៅឡើយ ស្រាប់តែស្រមៃឃើញស្រីមិនអាច
ដែលធ្លាប់ឃើញកាលនៅផ្ទះចាស់នោះ មកឈរអើតជាបង្អួច
បង្ហាញខ្លួនឲ្យឃើញម្តងទៀត ទើបនាង លេងលើ ស្រែកឡើងថាៈ
ឆែងចូលមកមើល.....! ចូលមក ? តែខ្មោចមិនអាចនោះមិន
ហ៊ានចូល ឬក៏ចូលមិនរួច ។

ហេតុដែលលើកយករឿងនេះមកពណ៌នាក្នុងទីនេះ ព្រោះចង់
បញ្ជាក់ឲ្យឃើញថា គ្រួសារលោក គិត.តាំង.ហោ ដែលបានគេច
ផុតពីគ្រោះថ្នាក់ដែលខ្មោចមិនអាចពោរពេញ ក៏ដោយសារពុទ្ធអង្គ
ដែលព្រះសង្ឃស្តារឲ្យរាជរំលឹកនឹកចល់ ។

ដូចនោះហើយបានជាក្នុងក្រុងលោកលោ ខ្មែរយើងគេមានជំនឿ

រៀនទៅលើទឹកចន្ទ ដែលតែងតែឃើញព្រះសង្ឃសូត្របន្ត ហើយ
អាចារ្យដាក់ទឹកបូយផ្តុំលឺម មានបិទទៀនដុតភ្ជាប់និងហាត់ផ្តុំល.លុះ
លោកសូត្រជិតនិងបញ្ចប់ លោកដែលគង់នៅបុខគេបង្អស់តែងតែ
សប្រក់ទៀនដាក់ទឹកផ្តុំល រួចយកស្លឹករុក្ខជាតិ (ច្រើនយកស្លឹកពោ
ឈ្លៀ) ជ្រលក់ព្រោះប្រាំបួនសាចឲ្យដល់ពុទ្ធបរិស័ទទូទៅ ។

ព្យាបាលផ្លូវចិត្តដោយពិធីស្តោះព្រួស

ការស្តោះព្រួសនេះ ហាក់ដូចជាភាពព្យាបាលផ្លូវចិត្តរបស់គ្រូពេទ្យខ្មែរ
បុរាណ ព្រោះគេសង្កេតឃើញថាការព្យាបាលជម្ងឺភាគច្រើនដែល
ឃើញគ្រូពេទ្យខ្មែរ ស្តោះព្រួសទៅលើរាងកាយអ្នកជម្ងឺ ពិសេស
គឺក្នុងពេលដែលអ្នកជម្ងឺក្តៅខ្លួន រហូតដល់មានបន្តគាថាខ្លះឈ្មោះ
ហោថា គ្រូខនីវិទ្ធិ ដែលគេសំដៅទៅលើភាពត្រជាក់ ។ ហើយ
មានខ្លះគេចេះប្រើបន្តក្រុងសិរិទ្ធិនេះ ធ្វើឲ្យត្រជាក់ទាល់តែជាន់ទៅ
លើភ្លើងបានទៀតផង, ដូចជាគេដុតដែកឲ្យឆេះឡើងក្រហម រួច
គេយកជើងជាន់ទៅលើដែកកំពុងឆេះនោះ មិនក្តៅរលាក ។ល។

ឧទាហរណ៍ទី៨- វិធីព្យាបាលផ្លូវចិត្ត ដោយមានបូស្តាទំពារស្តោះ
ព្រួស ដូចជាគាថាស្តោះពិសបូយប្រភេទហោថាក្រុងសិរិទ្ធិគឺ:

ឱបសីទិដ្ឋិសំភ សីទិដ្ឋិសាយ ព្រះពាយរបក់ណែត ចេញមក
 ពីព្រះឧទរ ហូរចេញពីព្រះឱស្ស ព្រោះព្រំដោយទឹកអប្រិព ឆ្កែតនៅ
 ក្នុងវិញ្ញាណ ពុទ្ធសាសនាស្រោចស្រពលំដាប់ភ្លើងនេះកល្យ ត្រឡា
 បហាប្រថពី ដោយបន្តបូជីព្រះក្រុងសិរិទិ មិតនៅក្នុងព្រាណាព្រជាក់
 ដូចមេព្រិល រវិលនូវមេពិស ព្រះចេញអំពីខ្លួន ធ្លាក់ទាំងក្របួនអំ
 ពីអង្គ ធ្លាក់ទាំងវង្សសង្វារ ព្រជាក់ល្អិតល្អៃ សព្វសាច់សរសៃទាំង
 ថ្លើមប្រមាត់ បេព្រាយខ្លាយខ្លាត់ មេពិសមេរុត មេរាប អង្គអញ
 បង្ក្រាបកុំបីពីងហោះទៅពីងព្រះអាទិត្យ កុំបីពីងហោះទៅពីងព្រះ
 ចន្ទ ព្រះគ្រូអង្គអញល្មោះក្រុងសិរិទិ មានបូជីដ៏យ មានបូជីជោគ
 ទើបអញសូត្រហៅ ឯហិ ឯហិ នោគន្ធាហិ នោគន្ធាហិ
 ភ គ ម តុ ឆ យ ឡ ភ គោ ឱ ឯហិ ឯហិ
 នោគន្ធាហិ ។

ភារនា ៧ ចប់, ស្តោះ ៣ ដង, ហើយផ្គុំ ៣ ដង ។ និងធ្វើ
 ជាទឹកបន្តព្រោះព្រំ ។

នេះជាការព្យាបាលខាងផ្លូវចិត្ត ដែលត្រូវប្រើបន្តក្នុងការស្តោះ
 ព្រួសនិងផ្គុំស្រោចទឹក ។

ឧទាហរណ៍ទី៩- គាតាស្រោចទឹកឬព្រោះព្រំនិងស្តោះព្រួសប្រក
 យ៉ាង ហៅថាក្រុងនេះ មានជាពាក្យឧទានដូចតទៅ:

ឱ្យប្រទាននូវសេចក្តី ព្រះពាយាសាត់ រកញើញបកកំចាត់រោគ
 ពាធ ព្រះឥសូរស្រោចស្រពព្រះគង្គា គណនាបីដូចទឹកប្រីត ប្រ
 សិទ្ធិផោគដោយព្រះព្រហ្ម ទោះដោយក្សយប រាវក្សរួតពង្រាច
 ព្រាយ បិសាច បន្តគាថា ឆ្លប់ រាប រំពើរំពាន់ផងនានា ខួបខ្លាច
 រំណាចព្រះចេត្តា ទើបត្រូវប្រើវិញព្រះព្រំពុតសាច (បើស្តោះ
 ឲ្យជា "ស្តោះព្រួស") ទឹកបន្តនៃព្រះគាថា ទៅលើរូបកាយប្រុស
 ស្រី ធូរធំ កំឡោះក្រប៉ុក្តិណា បីដូចព្រះអគ្គិក្តៅក្រហល់ក្រហាយ
 រោលរោលរលត់រលាយពឹងហោង, ទើបត្រូវប្រើវិញវិញព្រះ
 ឆេះ បហាក្រុងឆេះ ឆេះទឹកឆេះដី ឆេះព្រៃព្រឹក្សា ឆេះភ្នំចូក
 ឆេះទាំងអាកាសវេហាស ឆេះទាំងព្រាយក្រឡាព្រាយហោះព្រាយ
 ហើរ ព្រាយដើរនៅដី ព្រាយស្លាប់ក្នុងក្នុងផ្ទៃ ឆេះទាំងព្រាយក្សា
 លត្រាំបី ព្រាយកន្លោងខៀវ ព្រាយត្រូត្តាយដើប ព្រាយដើបពោះ
 ធំ ទ្រនំកំរោល ពឹងរត់ពឹងពោលចាកចោលចេញទៅ កុំបីពឹងនៅ
 ក្នុងរូបអង្គត្រាណ ឱ្យ ព្រះពាយាសាត់ បហាសាត់ផាយ ផាត់ទាំង
 ស្តេហ៍បេហើយ កំឡោះក្រប៉ុក្តិណា វិសាវិគេរត់ប្តី ផាត់ផាយ ផា
 យផាត់ កំចាត់កំចាត់រលាយរលត់ ឆរណែនចេញទៅ កុំឲ្យពឹងនៅ
 ពុកពឹងកំណើត ព្រាយពឹងបង្កើត ពឹងខ្លាចបារមីនៃព្រះឥសូរទឹកបន្ត
 ព្រះព្រំពាយព្រះនារាយណ៍ រលាយពឹងហោង ឱ្យសិទ្ធិស្វាហ
 ស្វាហស្វាហ អន្សា ។

ឧទាហរណ៍ទី១០- វិនិច្ឆ័យបញ្ញាសម្ពុទ្ធវិចិត្ត ប្រើប្លុកទំព័រស្តារឡើងវិញ
នេះជាគោលការណ៍សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ។

ឱ្យសេចក្តីសម្រេច ឱ្យសេចក្តីសម្រេច ព្រះបាទប្រហែលប្រហែល
ទិសឧត្តរ ហូរចេញពីព្រះឱស្ឋ រក្សាស្តារឡើងវិញ ត្រូវអង្គរ
មានជ័យឈ័យក្រុងកាយ ឆ្លាប់ទាំងបេតិកភណ្ឌបេតិកភណ្ឌបេតិកភណ្ឌ
ឆ្លាប់ទាំងបេតិកភណ្ឌបេតិកភណ្ឌ ឆ្លាប់ទាំងបេតិកភណ្ឌបេតិកភណ្ឌ បេតិកភណ្ឌ
ក្នុងមាត់ហោរាបេតិកភណ្ឌ ទើបត្រូវប្រើប្រាស់ស្តារឡើងវិញ ត្រូវដំបូក
រលំ ត្រូវភ្នំរលាយ បេតិកភណ្ឌខ្ពស់ខ្ពស់ **វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យ**
វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យ ។

ភាវនាសូត្រស្រីសក្កិ ៣ ដង រួចហើយទំព័រស្តារឡើងវិញ
តែបុរេនិងស្តារ ភាវនាបណ្ឌិត ស្តារឡើងវិញ ៣ ដង ។

ឧទាហរណ៍ទី១១- វិនិច្ឆ័យបញ្ញាសម្ពុទ្ធវិចិត្ត ជាគោលការណ៍សម្រាប់
ប្រើប្រាស់ ហោរាស្តារឡើងវិញដែរគឺ៖

ឱ្យសេចក្តីសម្រេច ឱ្យសេចក្តីសម្រេច ទើបត្រូវប្រើប្រាស់
ទឹក ទើបត្រូវប្រើប្រាស់ទាំងបេតិកភណ្ឌ ទើបត្រូវប្រើប្រាស់
ប្លុករលំ ទើបត្រូវប្រើប្រាស់ទាំងភ្នំរលាយ ទើបត្រូវប្រើប្រាស់
ទាំងបេតិកភណ្ឌទាំងឡាយ **វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យ** ។

គាត់នេះបានអ្នកខ្លះហ៊ាននិយាយអ្នកអាចទៅ ដុតដែកឲ្យនេះ ឡើងក្រហម ហើយជាន់បាន ។

ឧទាហរណ៍ទី១២- វិធីព្យាបាលផ្លូវចិត្ត ដែលប្រើបន្តគាតាស្ត្រា ព្រួស និងផ្គុំ ក្នុងការផ្សារភ្ជាប់អ្វីដែលពាក់ ដូចជាពាក់ដៃដើម ជាដើម ដោយប្រើបន្តគាតាស្ត្រាស្រដៀងទៅលើសម្ភារៈ និងប្រើប្លូស្តាទំពារស្ត្រា ព្រួស ដែលហៅថាចត ។

វិធីចតត្រូវបានប្រើយ៉ាងមានការចេះដឹងច្រើន ដែលមានវិធី ប្លែកៗពីគ្នា និងមានបន្តគាតាផ្សេងៗគ្នាទៀតផង ហើយមានត្រូវខ្លះ ច្រើនប្រើទាំងខាងផ្លូវសម្ភារៈនិងខាងផ្លូវចិត្ត ។

វិធីព្យាបាលប្រយោជន៍ជាឧទាហរណ៍, កាលបើគេដឹងថាដៃពាក់ អ្វីហើយ គេរេងផារបែងដូចផារបែងព្រួល យកទៅរុំនៅត្រង់ កន្លែងដែលពាក់នោះ ដោយទាញអ្វីឲ្យត្រង់ប្រសព្វបុខគ្នា ហើយ រឹតឲ្យតឹងដើម្បីរុំឲ្យអ្វីត្រាកប្រែប្រួលប្រជ្រួលឃ្លាតខុសបុខពំណ, រួចហើយទើបគេភារនាបន្តគាតាស្ត្រា ព្រួស ពីលើព្រួលដែលរឹត នោះ (ព្រួលដែលរេងត្រូវឲ្យរយាល"រឡើល") ។

គេសំគាល់ឃើញគាតាចតនេះ មានខ្លះជាវេទបន្តណាយផ្សំនិង សម្រាយ មានខ្លះជាពុទ្ធបន្តណាយផ្សំនិងសម្រាយ ហើយមានខ្លះជា ពុទ្ធបន្តសុទ្ធសាធ ដូចគាតាខាងក្រោមនេះដែលល្បីល្បាញថាពូកែ

សក្ខីសិទ្ធិតំបន់បន្តសុខសុភម ។

សព្វពុទ្ធានុភាវេន សព្វបង្គានុភាវេន សព្វសង្ឃានុភាវេន ពុទ្ធរាជនំ បង្គារាជនំ សង្ឃារាជនំ ធីត្តន្តំ រាជនាមំ រាជានុភាវេន បដុរាសិធិសហស្សបង្កក្ខន្ធានុភាវេន រាជ្ជិ ឥបស្តី កាយេ កេសា នខា ឆន្ទា ធម្មោ មីសំ នហារុ រាជ្ជិ រាជ្ជិមិសុរិ ចក្កំ ហនយំ យកនំ កិលោមកំ មិហកំ បន្ទាសំ រាជ្ជំ រាជ្ជគុណំ ធួននិយំ ករិសំ មិគ្គិ សេន្តិ បព្វេ លោហិធី សេនោ មេនោ រាស្ស ចសា ខេន្ទោ សិឡានិកា លសិកា បុប្ផន្តិ សព្វេ ធនេ រោគា សព្វេ ធនេ រាជ្ជាយា វិនស្សន្ត។

- សូត្រ ៣ ចប់ ព្រះប្រុស ៣ ជង រ៉្នំ ៣ ជង ។
- សូត្រ ៤ ចប់ ព្រះប្រុស ៣ ជង រ៉្នំ ៣ ជង ។
- សូត្រ ៧ ចប់ ព្រះប្រុស ៣ ជង រ៉្នំ ៣ ជង ។

VIII. ប្រើមន្តផ្សំនិង ឱសថ

ការព្យាបាលដោយប្រើបន្តគាតាផ្សំនិងឱសថនេះ គេសម្រាប់ ឃើញគ្រូពេទ្យបុរាណខ្មែរប្រើច្រើនលើសលប់ជាងគេ ក្នុងការព្យាបាលជំងឺទៅ ព្រោះគេយល់ឃើញថា ពិធីព្យាបាលខាងផ្លូវចិត្តបើ ប្រើផ្សំជាមួយនិងឱសថផង ព្រាកសជាចានស្រីភ្នំភាពជាងប្រើឱស

ឥទ្ធិ ហើយដែលបានកត់សម្គាល់ឃើញថា មានការព្យាបាលខ្លះ
ដែលឃើញប្រើទាំងបន្តគាតាសូត្រសែក ទាំងអក្ខរវិធី ហើយនិង
ឱសថទៅជាមួយប្របត្តាតែម្តង ។

ឧទាហរណ៍ទី១- ព្យាបាលផ្លូវចិត្ត ផ្សំជាមួយនិងឱសថក្នុងការ
ស្តោះប្រុង ដូចជាការព្យាបាលអ្នកដែលត្រូវពស់ចឹកគឺ៖ ក្រោយពី
ឱសថ = ១ បួសជន្មស, ២ ស្លាចំណិត ។

វិធីផ្សំ = គេទៅទិបន្តធ្វើឧបកិច្ចជីកយកបួសជន្មស ដែលចាក់
ទៅរកទិសល្ងាសាន (អ្នកខ្លះហៅដើមជួនកាយ) បកហាន់ជា ៧
ចំណិត ហើយឈាយជាមួយនឹងស្លា ៧ ចំណិតដែរ ។

ប្រតិបត្តិ = ទំពាឱសថហើយនិងស្លាស្តោះអ្នកជម្ងឺ ពីក្បាលទៅ
ដល់ចុងដង្ហើម ហើយឈប់ត្រឹមណោះ រួចទើបស្តោះពីត្រឹមខាង
ក្រោមផ្លែពោះ រហូតទៅដល់ចុងដើម ។ ដោយការវិនាសូត្រសែក
នូវបន្តគាតាដូចនេះ៖

**ឱម ស្រូបមេឃាស្រូប លើបត្រប្រើមធ្យស្រូបម៉ាម ៣ ម៉ាម
លើបត្រប្រើមធ្យស្រូបម៉ាម ៣ ម៉ាម លើបត្រប្រើមធ្យមេឃាម ៣ ម៉ាម
ក្បាលកម្ពុយ ឱម និក្ខំ និក្ខំ និក្ខំ កិក្ខុស្វាហ ។**

ពិធីព្យាបាលនេះមានភ័ស្តុតាងនៅកំពង់ឆ្នួរ ស្រុកក្រឡាញ់
ខេត្តសៀមរាប ដែលគេមិនទឹកស្អីបត្តាអ្នកជម្ងឺនិងបានរស់ឡើង

វិញ្ញាណដ៏តែសោះ ។ ហើយគ្រូអ្នកព្យាបាលក្នុងពេលនោះឈ្មោះ
ឆន់មី ទីលំនៅៗចុងកាល់ (ឧត្តរមានជ័យ) ដែលខ្ញុំទុកជាសក្ខី
ភាពក្នុងសំនេរនេះ ។

ឧទាហរណ៍ទី២ - អាគបប្រយប្រភេទ ក្នុងការព្យាបាលក្តែបខ្នា
ដែលប្រើឥន្ទ្រាប្រយនិងឱសថ ហើយគេសង្កេតឃើញថាមានប្រសិទ្ធិ
ភាពប្រយោជន៍ដ៏ល្អ៖

ឱសថ = ១/ គេយកភ្នំពុត ៧ត្រួយ (រុក្ខជាតិប្រភេទស្លឹក
មមិសៗ ផ្លែរាងមូលជាត្របកស្រទាប់ៗ មានពីរយ៉ាងភ្នំ ភ្នំពុត)
២/ គ្រាប់ល្អុងខ្មែរ ៧ គ្រាប់ (ល្អុងប្រយប្រភេទ ឆានវែង ស្លឹកធំ
នៃក្ស ផ្លែជាចម្រុះ មានរោមនៅសំបកគ្រាប់ធ្វើប្រេងបាន) ៣/
សំបកពងប្រប្រុសប្រាមដៃ (ឈើប្រយប្រភេទសាច់រឹង គេច្រើនយក
ធ្វើជាឃ្នោរទេះ ផ្លែជាចម្រុះ មានរសជាតិជ្រូក) ។

ប្រពិបត្តិ = វត្ថុទាំង ៣ បុខនេះរួមបញ្ចូលគ្នា ហើយទំពាស្តោះ
ដោយរាយបន្តគាថាថាដូច្នោះ៖

ឋនមិស ឋនិកនោ សូត្រ ៣ ចប់ ភ្នំ ៣ ដង, សូត្រ ៤ ចប់
ភ្នំ ៣ ដង, សូត្រ ៧ ចប់ ភ្នំ ៣ ដង, ពីលើចុះមកក្រោម ។

ឧទាហរណ៍ទី៣ - ព្យាបាលដោយបន្តគាថា ឥន្ទ្រាប្រយនិងឱសថ ។

ព្យាបាលរោគប្រយោជន៍ ហោរា រោគគ្រុឌភាព រោគ
រោគរោគនេះ ឃើញឡើងជាតណ្ហាស់ មានទឹកកន្ត្រៃ ប្រើន
កើតនៅកងដើម ហើយឡើងក្របរប្រាស់ប្រឹក ពិបាកនិងព្យាបាល
ដាក់ថ្នាំឲ្យផលបាន ។

វត្ថុធាតុដើម = ១/សត្វធុត្តកំពីរឬបីរវាងឲ្យជ្រៀម ២/គ្រាប់
អង្កាញ់ ៣/គ្រាប់ស្លែងធំ ៤/ខ្មែរ (វិញ្ញូប្រយោជន៍មានបរិស
រហាស់ណាស់) ៥/ ប្រេងដូង ។

វិធីផ្សំ = គេកម្រោចវត្ថុទាំង ៤ បុរាងដើម ហើយដាក់លាយ
ចូលជាប្រយោជន៍ប្រេងដូង រួចយកទៅដាំរៀនឲ្យរលាយចូលជា
ពិគ្គាញ់ ទុកជាបានការ ។

វិធីប្រើ = បុរាងលាបគេភារវិនាសន្តស្លុត្យសែកចំនួន ៧ ចប់ថា
កមិច កមិវ, កមិច កមិវ, កមិច កមិវ, កមិច កមិវ,
កមិច កមិវ, កមិច កមិវ, កមិច កមិវ,

ត្រណាម = ហាមបិទឲ្យបិទពាល់ត្រូវទឹកចំនួន ៣ ថ្ងៃ ។

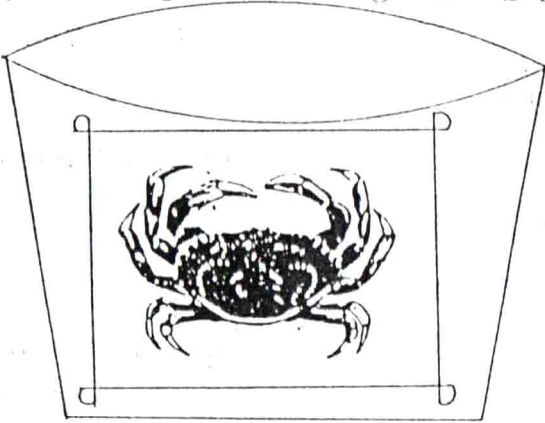
កំណត់សម្គាល់ = អ្នកដែលធ្លាប់មានពិសោធន៍នូវវិធីនេះ គេ
ថាថ្នាំនេះមានប្រសិទ្ធិភាពបែន ។

ការព្យាបាលរោគប្រិក្ខុវិក្ខុនិមសម្ភារៈ

ឧទាហរណ៍ទី៤ - មានជំងឺខ្លះគេសង្កេតឃើញការព្យាបាលរោគ

ទំនេរផ្លូវចិត្ត និងសម្ភារៈទៅស្រែបណ្តាមួយគ្នាដៃប្តូរ ដូចជាការច្បាប់
បាលជម្ងឺភ្នែកដូចខ្លះៗខាងក្រោមនេះ៖

១/ ពិធី=គេគូរជារូបត្ថាបដាក់ក្នុងយ៉ែន្ត្រូក្យាលបួន ហើយដាក់
ចូលទៅក្នុងបាតដើង (គួរលើក្រដាសក្រាស់កុំឲ្យគាប់រលាយ ឬសំ
ពត់ ទំហំប៉ុនបាតដើង) រួចហើយចាក់ទឹកឲ្យពេញដើម្បីធ្វើទឹកអន្ត។

គេធ្វើទឹកអន្តនិងទឹកដើងនេះ ដោយសូត្រសៀវភៅជាដើម ឬច្បាប់
នគិ ធម្មនិ សំ វិវា វេ (១០៨ ចប់) ហើយស្រោច
ប្រោះប្រាំទៅលើម្តកជម្ងឺ ។

២/ សម្ភារៈ= គេយកបូសកន្ទុកស្រុក បកដុសលាយជាបួយ
និងទឹកអន្តឲ្យម្តកជម្ងឺផឹក ។

កំណត់សំគាល់= គេបានកត់សំគាល់ឃើញថា ភ្នែកដូចប្តូរនោះ
ចូលទៅខ្លះៗក្នុងក្រោយ ហើយនិងសេះបួយ ។ ហើយគេទាំង

រស់នោះក្នុងស្ថានភាពព្យាបាលដោយបន្តនេះ ប្តីឆ្កែសេះគេមិនបាន
បានព្យាបាលទេ ហើយឃើញសេះនោះភ្លេច ជាហេតុឲ្យគេកត់
សំគាល់បានថា បន្តនេះពូកែស័ក្តិសិទ្ធិបែបនេះ។

IX. មន្ត . ឱសថ . ឧបកិច្ច . អក្ខរ

ជួនកាលមានពិធីខ្លះឬជម្ងឺខ្លះ បុរាណខ្មែរយើងប្រើបន្តអាគម
គាថាជារបៀបព្យាបាលជម្ងឺផង និងជារបៀបការពារជម្ងឺផងស្រប
ទៅនាមួយគ្នា ដែលមានទាំងប្រើឱសថនិងការឧបកិច្ចផ្សំជាមួយ,
ថែមទាំងមានចារបំប្លែងជាតួអក្ខរៈចងរ្យាបំនិងសរពាក្យកាយអ្នកជម្ងឺ
ទៀតផង ឧទាហរណ៍ដូចជាការព្យាបាលជម្ងឺស្តួន ។

ស្តួន ឬ ស្តួនី ជាឈ្មោះបិសាចមួយពួកជាអ្នកបណ្តាល
ឲ្យកើតជម្ងឺ ខ្មែរយើងមានជំនឿនិងហោរឈ្មោះជម្ងឺ ដែលកើត
ឡើងដល់ក្មេងតូចៗ បណ្តាលឲ្យមានរាការឈឺប្លែកៗ មានតឹង
ដើមទ្រូងឆ្អេះៗ ភ្នែកបញ្ឆក ក្តាប់ដៃក្តាប់ជើងជាដើម ថាជាជម្ងឺ
ស្តួនដែរ ដែលហៅថាស្តួនជាន់ ។

ជម្ងឺស្តួននេះបុរាណខ្មែរយើងបានឲ្យឈ្មោះខុសៗគ្នា ទៅតាម
ភ្នំទាំង១២ និងទង្កើក្នុងកិច្ចព្យាបាល ដែលមានពិធីប្លែកៗខុសគ្នា
ទៀតផង ។ ការព្យាបាលជម្ងឺនេះ គេឃើញមានវិធីអ្វីៗដែល

មានប្រសិទ្ធិភាពគ្រាន់បើ ដោយការព្យាបាលទៅតាមថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ
កំណើត និងការស្តោះព្រួស សូនរូបតំណាង ហើយចារ្យយំន្ត្រធ្វើ
ជាកថាចងឲ្យក្មេងដែលកើតស្កន់នោះ និងស្រោចទឹកបន្តព្រោះប្រាំ
ដូចមានគាថាសូត្រសែកភារវនាស្តោះព្រួសឬស្រោចទឹកថា:

ឱម្មៈប្រសិទ្ធិ ទើបគ្រូប្រើអញស្តោះ ទើបគ្រូ
ប្រើអញព្រួស ទើបគ្រូប្រើអញស្តោះស្កន់នេះ
ទើបគ្រូប្រើអញដេញស្កន់ខ្មោចព្រាយ ទើប
អញដេញស្កន់ខ្មោចគេធ្វើ ទើបអញស្តោះ
ស្កន់ខ្មោចសន្ធឹង ទើបអញកាន់មន្តនេះ ទើប
អញឈូសដីៗរលំ ទើបអញឈូសភ្នំៗរលើង
ទើបអញជាន់ភ្លើងៗរលត់ ទើបអញជាន់
ដង្កត់ៗរលាយ ទើបអញជាន់ដំបូកៗរាប
ទើបអញចុះប្រាបរំងាប់ពីង ត្រូវស្តាប់បង្គាប់

រញ្ជាជាគ្រូបាធិស្ឋាន ចរណៃចេញទៅ ស្វាហៈ

ឱម នមោ ពុទ្ធិយៈ ។

គាថានេះប្រើស្ដោះប្រុសឬធ្វើទឹកបន្ត (ច្រើនសូត្រ ៧ ចប់)។

គាថាបូជន៍ទៀតប្រើដូចគ្នា (សូត្រ ៧ ចប់ដែរ) ។

ឱម្មៈ ស្កន់ទប់ ស្កន់ទល់ ស្កន់ហល់ ស្កន់

ហើម ស្កន់ហាយដើម ស្កន់ស្វា ស្កន់ខា ទើប

គ្រូប្រើរញ្ជាឲ្យស្ដោះពេលព្រឹក ត្រជាក់ដូចត្រ

ឡាច ស្ដោះពេលល្ងាចត្រជាក់ដូចននោង

សាញ ឱម្ម សិទ្ធិស្វាហៈ ។

ឧទាហរណ៍ទី១- ពិធីព្យាបាលជម្ងឺស្កន់ ក្មេងកើតឆ្នាំ ជូត ។
កូនក្មេងប្រុស ស្រីណាកើត ឆ្នាំជូត ខែពិសាខ ជេស្ឋ វាសារ
ស្រាពណ៍ ភទ្របទ រស្សៈ កត្តិក បិតសិរ បុស្ស មាយ ផល្គុន
ហើយនឹងថ្ងៃ ម៉ឺន អង្គារ ពុធ ប្រហស្សតី សុត្រ លោក បើត្រូវ

ស្តង់ដារនៃ ឈ្មោះថាស្តង់ដារបៀប ។

រច្យេបស្ត្រោះស្តង់ដារបៀប (ប្រើទាំងផ្លូវសម្ភារៈទាំងផ្លូវចិត្ត)
ខាងផ្លូវចិត្ត, បន្តគាថាជូនមានគាថា ២ បទនៅខាងលើប ។ ខាង
សម្ភារៈមាន:

១- ត្រយដង្ហិត (ឈ្មោះឈើតូចមាន ២ ប្រភេទគឺដង្ហិតខ្លោច
ដើបតូចស្លឹកតូចខុសគ្នា) ។

២- ប្រេមគ្រាប់ ។

៣- គល់ស្លឹកត្រៃ ។

វត្ថុទាំង ៣ យ៉ាងនេះគេយកមកទំពាណយជាប្រយោជន៍នឹងទឹកធម្មតា
ហើយប្រុសទៅលើក្មេងស្តង់ដារនោះដោយខ្លាំងៗត្រង់ស្នា ចាប់ផ្តើម
ប្រុសពីស្នាស្តាំដេញទៅរកស្នាឆ្វេងដោយភាវនាគាថាជូនមានចែង
នៅខាងលើ ។ បើប្រសិនជាស្ត្រោះទៅហើយមិនមានត្រូវស្រឡាយ
ទេនោះ គេប្រែឱសថថ្មីផ្សេងទៀតគឺ

១- ស្លឹកកញ្ជីបាយដាច (ឈើដើបមានបន្ទាខ្លីៗស្លឹកស្រដៀង
នឹងស្លឹកសុរភី ផ្លែមានរសជាតិហាងៗបន្តិច ប៉ុន្តែគេអាចបរិភោគ
បានផ្លែទុំៗ) ។

២- ស្លឹកជីវរម្ពាប ។

៣- ផ្សូងជើងក្រានមេម៉ាយ ។

វត្ថុទាំង ៣ យ៉ាងនេះ យកមកទំពាណយជាប្រយោជន៍នឹងប្រុស

ហើយស្ដោះប្រុសដោយខ្លាំងៗ ចាប់ផ្ដើមពីស្នាស្នាំទៅរៀង ។

ហើយចារុំជាដើមធ្វើកថាចងកក្កដារៀងនោះដូច្នោះ ។

	គ		ឡ	
ឱ	រ	ឡ	ត	តិ
យោ	យា	ឡ	ន	
តិ	ត	ស	អា	ត

បើជម្រើស្តង់នេះចាប់ផ្ដើមជាន់ពីថ្ងៃ អាទិត្យ ខែចេត្រ ឈ្មោះ ថាស្តង់សុទ្ធា ព្រោះជាការលំបាកក្នុងការព្យាបាល ។

បើជាហើមៗចង់ផ្ដាច់ មុននឹងផ្ដាច់ឲ្យយកដីចុងស្ពាន ស្ដូនធ្វើ រូបសត្វបៀប ត្រង់ក្បាលដាក់ពណ៌ក្រហម និងកន្ទុយដាក់ពណ៌ លឿង ខ្លួនស រួចយកបកបពោសបញ្ជៀសបញ្ជូរចោលទៅ (ឧប កិច្ច) ។ ហើយចារុំជាដើមធ្វើកថាចងកក្កដារៀងនោះដូច្នោះ ។

ឱ	ន	ត
អ	ឱ	ឡើង
ន	អ	ត
យោ	យ	ស
ន	ត	ត
សំ	អ	ត

ឧទាហរណ៍ទី២- ពិធីព្យាបាលជម្ងឺស្ករ ក្មេងកើតឆ្នាំ ឆ្លូវ ។

កូនក្មេងប្រុសស្រីណាកើតឆ្នាំឆ្លូវ ខែជេស្ឋ អាសាធាត្រាពណ៍ ភទ្របទ អស្សុជ កត្តិក បិគសិរ បុស្ស ហាយ ផល្គុន ចេត្រ និង ថ្ងៃអង្គារ ពុធ ព្រហស្បតិ៍ សៅរ៍ អាទិត្យ មិន្ទ បើត្រូវស្ករធំធេង ឈ្មោះថាស្ករធំ ។

របៀបស្តោះស្ករធំនេះ ឲ្យយកវត្ថុ ៥ យ៉ាងគឺ:

- ១- ស្លឹកព្រះក្រាប (ស្មៅមួយប្រភេទស្លឹកធំៗដុះរាបនិងដី) ។
- ២- ស្លឹកព្រះខ្នុប (មានបន្លាបើពាល់ត្រូវចេះក្តោបស្លឹក) ។
- ៣ ព្រោះ (ព្រោះមាន ២ ក៏រាង , ព្រោះស្ករដុះទៅពារព្រៃ បើបង្កើតស្លឹកហោងតូច) ។

៤- សំបកក្រូចសើម ។

៥- សង្រែកជាត់ (ខ្មែរគេច្រើនយកវល្លិ្តឬឆ្កែធ្វើវែករបស់ផ្សេងៗហើយត្រូវឆ្ងន់ជាត់) ។

វត្ថុទាំង ៥ យ៉ាងនេះ យកបកស្តោះលាយជាមួយនិងស្រាសធម្មតា ហើយស្តោះចាប់ផ្តើមពីខាងលើដេញចុះបកក្រោប រហូតដល់ខាងក្រោមដេញទៅរកស្តាំ ។ រួចសរសេរជាយ័ន្តធ្វើជាកថាចងក្រងស្តង់នោះដូចគំរូនេះ ។

៧	ឌ	ឌ
ឃ	ឆ	ឃ
ស	ឆ	ឌ
ឌ	ឆ	៧

ប៉ុន្តែបើកើតឆ្នាំ អូរ ខែពិសាខ ថ្ងៃច័ន្ទ ឲ្យផ្លាស់ប្តូរខ្លះខ្លះក្នុងការស្តោះ ប្លែកខុសគ្នាគឺ:

- ១- ព្រះក្រាប ។
- ២- ព្រះខ្លប ។
- ៣- អង្រែ (គេកោសយកជាកំទេច) ។
- ៤- ប្រះ (គេច្រើនយកប្រួយ) ។

៥ ហើមត្រូវបានផែន ។

វត្ថុទាំង ៥ យ៉ាងនេះ គេយកមកទំពាស្តោះជាប្រយោជន៍ស្រុកសេ
ស្តោះពីលើដេញចុះមកក្រោម ។ តែបើជាហើមៗឈប់ស្តោះ
ហៅថាផ្តាច់ បុននិងផ្តាច់ត្រូវសែន ឲ្យយកដីក្រោមដើមវិពិល
សួនធ្វើរូបភ្នែកសម្រុះឃើង កន្ទុយខ្មៅ ដើងក្រហម ហើយឲ្យយក
ស្មៅចិញ្ចៀនបោសបញ្ជូរចោលទៅ។ រួចហើយធ្វើជាយ៉ៃត្រូវចងក
ជួចមានគំរូនេះ ។

ន	ឆេរ	តុ	ឡ	យ
យ	តុ	ឡ	ន	ឆេរ
ន	យ	តុ	ឡ	យ

ការសួនធ្វើជារូបហើយបោសនេះ គឺជាពិធីរមទេសដែលខ្មែរ
យើងពីបុរាណមានជំនឿ ហើយនិយមធ្វើក្នុងការបញ្ចៀសឬបញ្ជូរ
ឲ្យគេចវេះចេញឆ្ងាយ ឬឲ្យប្រាសចាកចេញទៅ ។ ជាការបង្វែរឬ
ពង្វាន់មិនឲ្យត្រូវត្រង់ ។ល។

កំណត់សម្គាល់= បើជម្ងឺស្តុន់នេះចាប់ផ្តើមជាន់ពី ថ្ងៃសុក្រ ខែ
ពិសាខ ឈ្មោះថាស្តុន់ស្តុន់ ព្រោះពិបាកព្យាបាល ។

ឧទាហរណ៍ទី៣- ពិធីព្យាបាលជំងឺស្ករ ក្មេងកើតឆ្នាំខាល ។

កូនក្មេងប្រុសស្រីណាកើតឆ្នាំខាល ខែទាំង១២ ថ្ងៃច័ន្ទ អង្គារ ពុធ ព្រហស្បតិ៍ សុក្រ លោវី ឈ្មោះថាស្ករក្មេងដើម ។

របៀបស្តោះស្ករក្មេងដើមនេះ ត្រូវយកវត្ថុ ៤ បុរស្តោះគឺ:

១/ ស្លឹកសំបូរកក់ (ក្បូរយកស្លឹក, សំបូរមានបីប្រភេទ) ។

២/ ប្រទាលវង់ព្រះអាទិត្យ (ប្រទាលនេះសន្តានត្រាវ តែធាង និងស្លឹកត្រាវជាងត្រាវ) ។

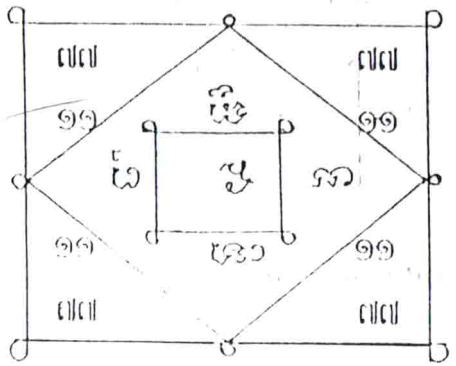
ទំពារត្នុទាំង ២ យ៉ាងនេះស្តោះជាបួយនិងទឹកធម្មតា ពីខាងស្តាំ ទៅឆ្វេង ១ទីងខ្លួន ។ បើមិនកមឲ្យផ្លាស់ថ្នាំដូច្នោះគឺ:

១/ ស្លឹកសង្កែ (ច្រូយ) ។

២/ ស្លឹកទៀប ។

៣/ ស្លឹកក្រោះ (ប្រភេទប្រទាលលើបក្របូប មាន២យ៉ាង) ។

ស្តោះពេញនិងត្រាវ ហើយធ្វើដំន្រូនេះចង.គ ។

តែបើកើតថ្ងៃអង្គារ ខែជេស្ឋ គេឲ្យផ្លាស់ថ្នាំស្តោះដូច្នោះគឺ

១/ស្លឹកសំបូរ ។

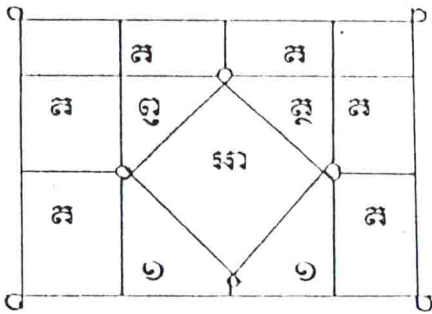
២/ប្រទាលវង់ព្រះអាទិត្យ ។

៣/ស្លឹកសង្កែ ។

៤/ស្លឹកទៀប

៥/ព្រោះ (ប្រទាលប្រយោគបានហើបត្រឡប់ ច្រើនគេជាំ)។

វត្ថុទាំង ៥ យ៉ាងនេះយកមកស្តោះលាយជាប្រយុទ្ធស្រាស ពី
ខាងឆ្វេងទៅរកស្តាំ ពីក្រោមទៅលើ ហើយចារុំជាយ៉ៃន្តែចងកប្លូច
មានជាគំរូនេះ ។

បើចង់ផ្តាច់ហើយសែន ឲ្យយកដីទៅចាក់កំលាំងបីដុំ ស្តួនធ្វើរូប

ស្រ្តី ក្បាលខ្មៅខ្លួន ស លើងខៀវ។ ក្នុងការបោសបញ្ចៀសបញ្ជូរ
ចោល ឲ្យយកដីបោសបញ្ជូរចោល ។

កំណត់សម្គាល់= បើស្ត្រីនេះចាប់ផ្តើមជាន់ពីថ្ងៃអាទិត្យ ឈ្មោះ
ថាស្តេចស្ត្រី ព្រោះពិបាកក្នុងការព្យាបាល ។

ឧទាហរណ៍ទី៤= ពិនិត្យបាលជម្ងឺស្ត្រី ក្មេងកើតឆ្នាំថោះ ។

ក្នុងក្មេងប្រុសស្រីណាកើតឆ្នាំថោះ ថ្ងៃអាទិត្យ ចន្ទ អង្គារ ព្រ
ហស្សតី សុក្រ សៅរ៍ និងខែ បិស្សិរ បុស្ស ហាយ ផល្គុន ចេត្រ
ពិសាខ ជេស្ឋ ស្រាពណ៍ ភទ្របទ អស្សុជ កត្តិក ឈ្មោះថាស្ត្រី
ក្លាយដើម ។

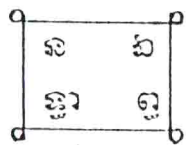
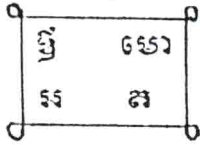
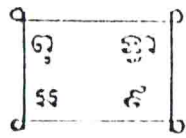
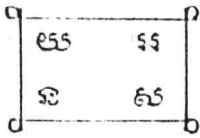
របៀបស្តោះស្ត្រីក្លាយដើមនេះ គេឲ្យយកវត្ថុ ៣ យ៉ាងគឺ:

១/ ដើមប្រូប (ទាំងដើមទាំងស្លឹក) ។

២/ ប្រទាលក្បាលខ្លា

៣/ ប្រសខ្លែងព័រ

ទំពារព័រទាំង ៣ បុរេនេះស្តោះជាប្រយោជន៍ស្រាស ។ បើស្រ្តី
ស្តោះពីក្បាលចុះទៅក្រោម, បើប្រុសឲ្យស្តោះចាស់ឡើងលើមក
វិញ ។ ហើយធ្វើយ៉ាងនេះចងក្រង ។

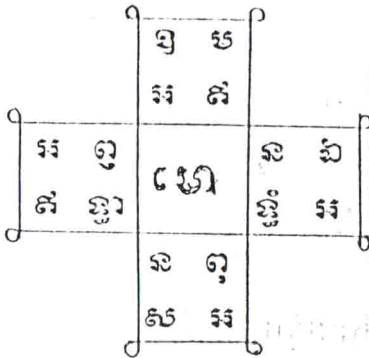
បើកើតឆ្នាំថោះ ខែ រាសាធ ថ្ងៃ ពុធ ត្រូវផ្លាស់ថ្នាំក្នុងការ
ស្ដោះប្រុសជួរច្នោះគឺ:

- ១/ ស្តី (ត្រយបូស្តីក) ។
- ២/ ប្រទាលក្បាលខ្លា ។
- ៣/ ខ្លែងព័រ (ត្រយបូស្តីក) ។
- ចំណាំ=

ស្ដោះលាយជាប្រយនិងទឹកធម្មតា ពីលើចុះបកក្រោម(បើស្រ្តី)
ប្រុសពីក្រោមឡើងទៅលើ ។

កំណត់សំគាល់=

បើផ្កាចម្រើយសែនឲ្យយកដីស្ករឡើយប្រើប្រាស់ក្បាល.ស ខ្លួន
ប្រាប និងលើងលឿង ហើយរោសបញ្ចៀសបញ្ជូរចោល, និង
ចារុំជាយ៉ាងត្រូវន.ក យ៉ាងជួរច្នោះ ៖

ឧទាហរណ៍ទី៥- ព្យាបាលជម្ងឺស្តុន់ ក្មេងកើតឆ្នាំរោង ។

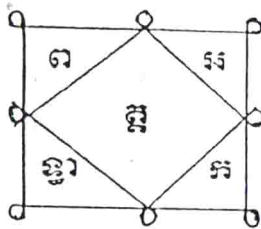
ក្មេងប្រុសស្រីណាកើតឆ្នាំរោង ខែបិគសីរ បុស្ស ហាយ ផល្គុន ចេត្រ ពិសាខ ជេស្ឋ អាសាធ ភទ្របទ អស្សុជ កត្តិក និងថ្ងៃ អាទិត្យ ចំនួន អង្ការ ពុធ សុក្រ សៅរ៍ ឈ្មោះថាស្តុន់រាជសីហ៍ ។

រៀបឈ្មោះស្តុន់រាជសីហ៍ ផ្នែកខាងឱសថមានៈ

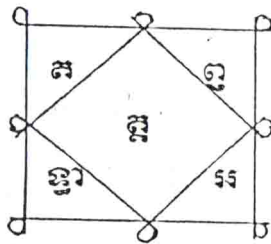
- ១/ ស្មៅត្រវាញជ្រូក
- ២/ ប្រេច (ត្រាប៉)
- ៣/ ស្បូវ (ស្បូវមានស្បូវភ្នាំង-ស្បូវវណ្ណស, ប្រយណាកីបាន)។
- ៤/ ស្លឹកបាយម៉ាត(មានពីរប្រភេទ ស្រុក-ជ្រៃ យកច្រួយ)។

វិធីឈ្មោះ ទិញវត្ថុទាំង ៤ បុរេនេះបញ្ចូលជាប្រកបនឹងស្រូវស ហើយឈ្មោះបញ្ចូលពីប្រកបឡើងទៅលើ ពីខាងស្តាំទៅរកក្មេង

និងចារជាយំន្រ្តចង.កឲ្យដល់ក្មេងនោះយ៉ាងនេះ៖

កត់សំគាល់=តែបើកើតអ្នំរោង ខែស្រាពណ៍ ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ប្រើថ្នាំស្មោះដូចគ្នា តែឲ្យចារយំន្រ្តចង.ក យ៉ាងនេះ ។

បើយប់ស្មោះដែលហៅថាផ្កាចំ បុននិងផ្កាចំដោយត្រូវសែន ឲ្យយកដីក្នុងត្រពាំង សូន្យបរាជសីហ៍មានក្បាលខ្មៅខ្លួន.ស ដឹង ក្រហម ហើយយកស្លឹកស្តៅបោសត្រវាសបញ្ជូរចោលទៅ ។

កំណត់ចំណាំ=

បើជម្ងឺនេះចាប់ផ្តើមកើតពីថ្ងៃអង្គារ ខែពេស្យ គេឲ្យប្រក្រតិ៍ ឆ្កែចង្កូន ប្រក្រតិ៍ពុកព្យាបាល ។

ឧទាហរណ៍ទី៦- ព្យាបាលជម្ងឺស្ករ និង ក្មេងកើតឆ្នាំប្រាជ្ញ ។

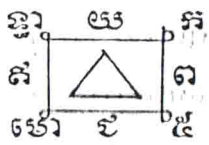
ក្មេងប្រុសស្រី៣៣កើតឆ្នាំប្រាជ្ញ ខែមិគសិរ បុស្ស ហាយ ផល្គុន ចេត្រ ពិសាខ ជេស្ឋ អាសាធ ស្រាពពក រស្សៈជុកត្តិក និង ថ្ងៃអាទិត្យ ចន្ទ ងង្ការ ពុធ ព្រហស្បតិ៍ សោរ ម៉ែស្ករជាន់ឈ្មោះ មាស្ករក្រពើ ដែលប្រើថ្នាំស្តោះមាន៖

១/ សប្បកក្រចសើច ។

២/ ដីថ្លី (ប្រភេទប្លូ) ។

៣/ ត្រួយអន្ទង់រិត (រុក្ខជាតិបួយប្រភេទមានសណ្ឋានវល្លិ មាន បែកច្រើនតែបួយគ្នាទន្ទឹមគ្នា ឯស្លឹកក៏បួយគ្នាទន្ទឹមគ្នាដែរ មាន បន្ទាច្រើនតែបួនៗដុះចេញពីគល់ទងស្លឹក ក្លិនក្រពុល) ។

វិធីស្តោះ= ទំពារត្តទាំងបីបុខខាងលើនេះ ស្តោះលាយជាបួយ និងស្រា.ស ចាប់ពីក្បាលចុះមកក្រោម ៥ ជង និងស្តោះទទឹងខ្លួន ៣ ជង ហើយចារយ័ន្តនេះចងក ។

បើកើតថ្ងៃសុក្រ ខែភទ្របទ ឲ្យបន្ថែមថ្នាំស្ពោះឆៀងទៀតគឺ:

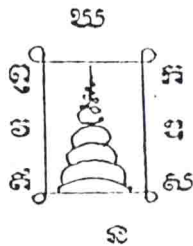
១/ ក្រូចសើច ។

២/ ធីប៊ី ។

៣/ ក្រូចយកទ្រូង ។

៤/ ប្រេច ។

វិធីស្ពោះ = ចំពាវត្តទាំង ៤ បុខនេះស្ពោះហោយនិងទឹកធម្មតា ពីលើចុះបកក្រោម ។ និងចារជាយ៉ៃទ្រូចង.កយ៉ាងដូច្នោះ ។

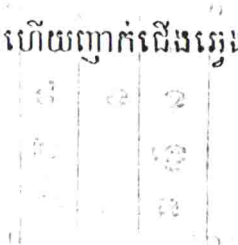

បើឃើញថាជាហើយចង់ផ្តាច់ ត្រូវសែនឲ្យយកដីដំបូកស្នូនធ្វើ រូបក្រពើ ដែលមានក្បាលក្រហម ខ្លួនស ជើងខ្មៅ ហើយយក ស្លឹករាជគ្គីស បោសបញ្ជូនចោលទៅ (រាជគ្គីស ឬហៅ រាជប្រឹក្ស ឈើនេះមានផ្កាព្យួររឿង ស្លឹកធំៗមានជបស្រួត ផ្កាចេញរាវវែងៗ សប្បុរសឆៀងខ្ចី ផ្លែមួយវែង ម្រើនដុះនៅលើដីក្នុងប្រក្រាបដំបូក)

បើជម្ងឺនេះចាប់ផ្ដើមកើតពីថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ខែ ភទ្របទ ឈ្មោះ
ថាស្ដេចស្ដង់ ព្រោះលំបាកក្នុងការព្យាបាល ។

កំណត់ចំណាំ=បើជម្ងឺនោះឃើញរោមដៃហើយញាក់ជើងរៀង
ឲ្យធ្វើយ័ន្តចងក្រងមានដូចនេះ ។

ឡ	ឃ	ក
ត	X	ស
ឃោ	ជ	ឌ

ឧទាហរណ៍ទី៧- ពិធីព្យាបាលជម្ងឺស្ដង់ ក្មេងកើតឆ្នាំ បឋ ។

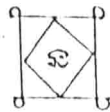
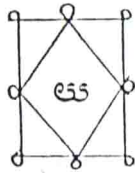
ក្មេងប្រុសស្រីឯណាកើតឆ្នាំបឋ ខែបិស័ក បុស្ស មាយ ផល្គុន
ចេត្រ ពិសាខ ជេស្ឋ អាសាធ ស្រាពណ៍ ភទ្របទ កត្តិក និង
ថ្ងៃ អាទិត្យ ព័ន្ធ អង្គារ ពុទ្ធ ព្រហស្បតិ៍ សុក្រ ឈ្មោះថាស្ដង់ស្វា
សម្ភារ ដែលយកមកឆ្កោះបាន ៖

- ១/ ត្រយអង្គរវិត ៧ ត្រយ ។
- ២/ អំបិលក្រួស ៧ ក្រួស ។

របៀបឆ្កោះ= ទំពារត្នុទាំង ២ បុខនេះ ឆ្កោះលាយជាមួយ
ទឹកស្រា ៤ ចុង ៤ ដង បណ្ដើរចុះក្រោម និងឆ្កោះបញ្ចេញ

ឡើងលើចំនួន ៣ ដង ហើយចារជាជំរុំត្រួតពិនិត្យនេះ ។

៣	៥	៤
១	៨	៦
១១		៧
៩	៩	៩

តែបើក្មេងនោះកើតឆ្នាំបឋម ខែរស្សៈ ថ្ងៃសៅរ៍ ត្រូវផ្លាស់ប្តូរ ថ្នាំស្តោះផ្សេងទៀតគឺ:

- ១/ ប្រទាលក្បាលខ្លា
- ២/ ត្រយកន្ទ្រង់
- ៣/ ចិត្រមូលភ្លើង (ខ្លះហៅឡើងមូលភ្លើង)
- ៤/ មើមឌី ៧ ចំណិត
- ៥/ រំបិល ៧ ក្រួស

វិធីស្តោះ = ចំពារវត្ថុទាំង៥ យ៉ាងនេះ ស្តោះចោយជាប្រយោជន៍ និង ចិត្តប្រព្រឹត្តិទាំងខ្លួនពីស្តាំទៅឆ្វេង និងចំណុចខ្លួន ។

បើបើឃើញជាហើយត្រូវសែនផ្តាច់ ឲ្យយកដីក្នុងចិត្តស្តុកស្តុក រោងក្បាលខ្មៅ ខ្លួនលឿង ជើងសែន ។ ហើយគ្រប់គ្រងឲ្យបានល្អ

ប៉ាតណេសត្រូវវាសចោលទៅ ។ និងធ្វើជាយំត្រូវចងកម្ពច្នេះ។

១	ឃ	៧	៤
ន	រ	៣	៧
ខ	៣	៤	៧

កត់សំគាល់= បើជម្ងឺស្តួននេះចាប់ផ្តើមកើតឡើងពីថ្ងៃ ពុធ ខែអាសាធ ហៅថាស្តួនស្តួន ព្រោះលំបាកក្នុងការព្យាបាល ។

ឧទាហរណ៍ទី៨ - ការព្យាបាលជម្ងឺស្តួន ក្មេងកើតឆ្នាំមមែ ។

កូនក្មេងប្រុសស្រីណាកើត ឆ្នាំមមែ ខែមិគសិរ បុស្ស ហាយ ផល្គុន ចេត្រ ពិសាខ ជេស្ឋ អាសាធ ស្រាពណ៍ ភទ្របុទ អស្សុជ និងថ្ងៃ ចន្ទ អង្គារ ពុធ ព្រហស្ប សុក្រ សៅរ៍ ឈ្មោះថាស្តួនស្វា ឱសថដែលប្រើស្តោះមាន៖

- ១/ ប្រេងភ្លើង ។
- ២/ ពន្លៃ (បើមឃ្និក) ។
- ៣/ ប្រះប្រៅ ។

វិធីស្តោះ= ទំពារត្តុទាំង ៣ យ៉ាងនេះ ស្តោះជាប្រយោជន៍និងទឹកជា ធម្មតា បញ្ជ្រាសបីដងពីក្រោមឡើងលើ និងបណ្តោយដងខ្លួនបួន

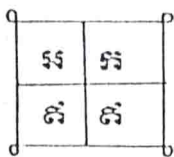
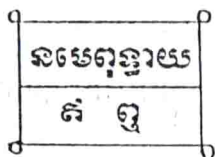
ជន ដោយព្រួសខ្លាំងៗ ។

តែបើមិនកមទេ ឲ្យយកវត្ថុផ្សេងទៀតគឺ:

១/ ព្រួយផ្លូវអាចម៍មាន់ ។

២/ បុស ឬសប្បកនៃជ្រៃ ។

ចំពោះស្តោះលាយជាបួយនិងស្រា.ស ហើយចារយ៍ទ្រូននេះចង.ក

កំណត់ចំណាំ=

បើកើតខែកត្តិក ថ្ងៃអាទិត្យ ឱសថដែលយកមកស្តោះមាន:

១/ ព្រួយអង្រួង ។

២/ ពន្លៃ ។

ស្តោះលាយជាបួយនិងស្រា.ស បញ្ច្រាសឡើងលើ,បណ្តោយជនខ្លួន ។

បើជាហើយត្រូវសែនផ្តាត់ ឲ្យយកដីក្រោមដើមស្កូវស្កូវរួចស្កូវមានក្បាលខ្មៅ ដៃក្រហម ខ្លួនខ្មៅ លើងលឿងហើយយកស្លឹកប្រះបោសបញ្ជូរចោលទៅ ។

រួចចារយ៍ទ្រូននេះចង.កដូចមានជាគំរូខាងក្រោមនេះ ។

ឃ	ង	
ដ	ត	
ឆ	បា	យ
ន	ត	ន្ទា

កំណត់សំគាល់ = ស្តង់ដារនេះបើចាប់ផ្តើមដាន់ពីថ្ងៃសុក្រ ខែ
 ភទ្របទ ឈ្មោះថាស្តង់ដារស្តង់ ព្រោះពិបាកក្នុងការព្យាបាល ។

ឧទាហរណ៍ទី៥ - ព្យាបាលជំងឺស្តង់ ក្នុងកើតឆ្នាំ វិក ។

ក្មេងប្រុសស្រីណាកើតឆ្នាំ វិក ខែបុស្ស ហាយ ផល្គុន ចេត្រ
 ពិសាខ វេស្ស អាសាធ ស្រាពណ៍ ភទ្របទ អស្សុជ កុត្តិក និងថ្ងៃ
 អាទិត្យ អង្គារ ពុធ ព្រហស្បតិ៍ សុក្រ សៅរ៍ ឈ្មោះថាស្តង់ក្លាយ
 តើម ។

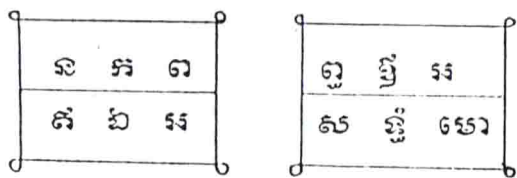
ឱសថដែលប្រើស្តង់ព្រួសមាន៖

- ១/ ស្លឹកប្រះប្រៅ ។
- ២/ សម្បកស្តុកស្តុរ ។
- ៣/ ព្រួយព្រួយ ។
- ៤/ ក្រវ៉ាញ ។

ទំព័រវត្តទាំង ៤ បុខនេះណាមួយជាប្រយោជន៍ស្រុក.ស ឆ្ពោះ
ទទឹងខ្លួនបីដង និងបណ្តោយដងខ្លួនបួនដង ។ ហើយមិនគាប់កម ឲ្យ
ប្រែយកឱសថផ្សេងទៀតគឺ:

- ១/ សប្បកដង្កោ (ដង្កោធំ) ។
- ២/ សប្បកជ្រួយ ។
- ៣/ ស្លឹកចេកត្រពុំ ។
- ៤/ ស្លា-ប្លូ ។

ទំព័រវត្តទាំង ៤ បុខនេះ ឆ្ពោះទទឹងខ្លួន ៣ ដង និងឆ្ពោះ
បណ្តោយ ៤ ដង ។ ហើយចារយ័ន្ត្រចងក្រដាស ។

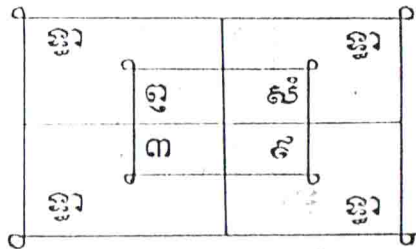

ចំណាំ- បើកើតភ្នំ វក ខែបិណស័រ ថ្ងៃច័ន្ទ ថ្នាំឆ្ពោះបាន :

- ១/ ថ្លៃចេកគ្រាប់ ។
- ២/ ជ្រួយប្រះទេស ។

ទំព័រឆ្ពោះលាយនិងស្រា.ស ឆ្ពោះទទឹងហើយនិងបណ្តោយ
ដងខ្លួនពីរដងទៅស្តាំ។ បើជាហើយត្រូវដៃនៃផ្កាធំ ឲ្យយកដីក្បាល
ដំបូកស្តុនត្រូវបណ្តូងខ្លួន បានក្បាលក្រហម ដៃស ខ្លួនខ្មៅ ដើរ

លឿង ។ ហើយយកស្លឹកកន្ទួតពោសគ្រវាសបញ្ជូរចោលទៅ ។
និងចារជាយីត្រូវដូចនេះចងក្រងចេញ ។

កំណត់សំគាល់= បើជម្ងឺនេះចាប់ផ្ដើមជាន់ពីថ្ងៃសៅរ៍ ឈ្មោះ
គេថាស្ដេចស្ដង់ប្រោះលំបាកក្នុងការព្យាបាល ។

ឧទាហរណ៍ទី១០- ព្យាបាលជម្ងឺស្ដង់ ក្មេងកើតឆ្នាំ រកា ។

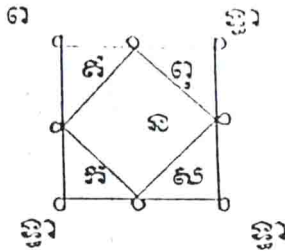
កូនក្មេងប្រុសស្រីណាកើតឆ្នាំ រកា ខែមិគសិរ ផល្គុន ចេត្រ
ពិសាខ ជេស្ឋ អាសាធ ត្រាពណ៍ ភទ្របទ អស្សុជ កត្តិក និងថ្ងៃ
អាទិត្យ ម៉ឺន្ទ អង្គារ ពុធ ព្រហស្បតិ៍ សុក្រ សៅរ៍ ឈ្មោះថាស្ដង់
ក្មេងលើម ។

ឱសថប្រើក្នុងការស្ដោះប្រុសរោង ៖

- ១/ ត្រួយលឿង (ស្លឹកបែបជូរប្រហាតបន្តិច ប្រើស្នូឬអន្ទក់)។
- ២/ ត្រួយប្រះ (ស្លឹកឬថ្លែកីបាន) ។

វិធីស្ដោះ= ទំពារវត្ថុទាំងពីរមុខនេះ ជាប្រយោជន៍ស្រាវស្រាង ស្ដោះ

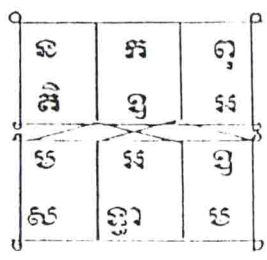
ចាប់ពីឆ្នេងទៅស្តាំ ហើយចារយ័ន្ត្រចង.ក រយ័ងនេះ ។

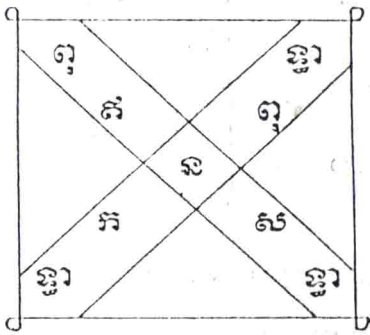
កំណត់ចំណាំ=បើកើតឆ្នាំរកា ខែបុស្ស ឲ្យជូរផ្កាផ្សេងទៀតគឺ:

- ១/ ប្រះប្រៅ (ស្លឹកឫក្រួយ) ។
- ២/ សប្បុកស្តុកស្តុរ ។

ទំពារស្តោះជាប្រយនិងស្រា.ស ពីស្តាំទៅឆ្នេង ។ បើជាហើយៗ ចង់សែនផ្តាច់ ឲ្យយកដីក្រោបដើមស្នាមកសូនរូបស្នាមខ្លួន ដែល មានក្បាលលឿង ខ្លួនក្រហម ហើយយកស្លឹកប្រះប្រៅបោសស្រា- វាសបញ្ជូរចោលទៅ ។ និងចារយ័ន្ត្រចង.ក ដូច្នោះ ។

កំណត់ចំណាំ- បើសម្រីនេះចាប់ផ្តើមជាន់ពីខែកត្តិករ គេសំគាល់
ថាជាស្តេចស្តង់ ព្រោះពីពាក់កណ្តាលការព្យាបាល ។
បើញាក់ជើងឆ្វេង ឲ្យចារជាកថាចងកស្ទូច្នោះ ។

ឱទាហរណីទី១១- ព្យាបាលជម្ងឺស្តង់ ក្នុងកើតឆ្នាំ ច្រើន ។

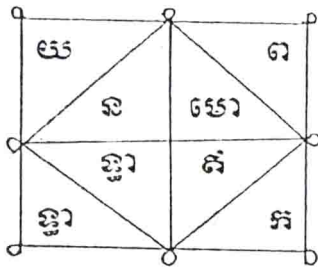
ក្នុងក្នុងប្រុសស្រីណាកើតឆ្នាំច ខែបិសិរ បុស្ស ហាយ រាជល្អ
ន ចេត្រ ពិសាខ អាសាធ ស្រាពណ៍ ភទ្របទ អស្សុជ ភត្តិក
និងថ្ងៃ អាទិត្យ ចន្ទ អង្គារ ព្រហស្បតិ៍ សុក្រ សៅរ៍ ក្នុងឈ្មោះថា
ស្តង់រាជរថ ។

ឱសថដែលប្រើស្តោះក្នុងការព្យាបាលស្តង់នេះមាន៖

- ១/ ចិត្រក្ខម្មលឃ្លឹង ។
- ២/ ក្តីរក្រសាវាងទំពំ ។

៣/ ជីវសំពៅ ។

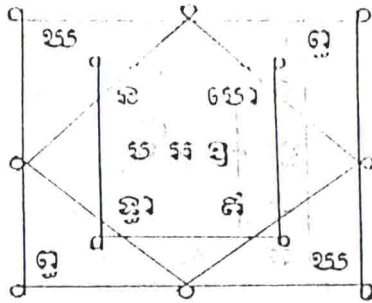
ទំពារត្តុទាំង ៣ បុខនេះ ស្ដោះជាប្រយោជន៍ទិកធម្មតាចាប់ពីស្នា
ឡើងទៅ ។ ហើយចារជាយំទ្រូចង.កក្កេងនោះដូច្នោះ ។

ចំណាំ= តែបើក្មេងនោះកើតឆ្នាំច ខែជេស្ឋ ថ្ងៃពុធ ឲ្យយក
ថ្នាំស្ដោះមានខុសគ្នាបន្តិចគឺ៖

- ១/ ចិត្របូលភ្លើង ។
- ២/ ជីវក្រសាំងទំហំ ។
- ៣/ មើបថ្នាំមិន ។

ទំពារត្តុទាំង ៣ បុខនេះ ស្ដោះលាយជាប្រយោជន៍ស្រា.ស ចាប់
ពីត្រឹមស្នាឡើងទៅ ។ បើឃើញថាជាហើយៗចង់ឈប់ ត្រូវសែន
ឲ្យយកដីក្រោមដំណើរស្កររូបស្នូងខ្លួន មានក្បាលពពណ៌ស ខ្លួនត្រ
ហម នៃខ្មៅ ដឹងពៀង ហើយបោសគ្រវាសរកញ្ជូរចោលទៅ ។
រួចចារជាយំទ្រូចងនេះចង.កក្កេង ។

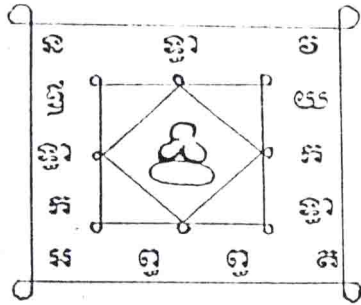
ឧទាហរណ៍ទី១២- ការព្យាបាលជម្ងឺស្ករ ក្នុងកើតឆ្នាំ កុរ ។

ក្មេងស្របុសស្រីណាកើតឆ្នាំកុរខែបិគសិរ បុស្ស ហាយ ចេត្រ ពិសាខ ផេស្ន អាសាធ ស្រាពណ៍ ពទ្របទ អស្សុជ កត្តិក នឹងថ្ងៃ អាទិត្យ អង្គារ ពុធ ប្រហស្សតី សុក្រ សៅរ៍ បើស្ករដាន់ឈ្មោះ ថាស្ករ ឌីឡូ ។

ឱសថដែលប្រើស្ដោះប្រុសក្នុងការព្យាបាលជម្ងឺស្ករនេះមាន៖

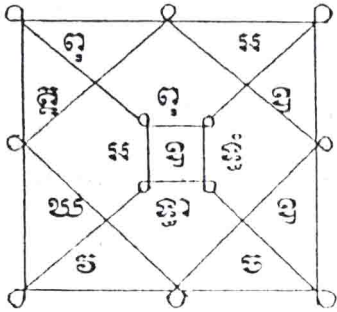
- ១/ ត្រួយស្អាវ ។
- ២/ ត្រួយទ្រាំង ។
- ៣/ សប្បកក្រូចសើច ។
- ៤/ ពន្លៃ (ស្លឹកឬបើប) ។

ទំពារត្នូទាំង ៤ យ៉ាងនេះណាយជាប្រយោជន៍ស្រុកស ស្ដោះពី ក្រោមឡើងលើ ។ រួចពារយ័ន្តនេះចងក្ស ។

ប៉ុន្តែបើក្មេងនោះកើតឆ្នាំកុរ ខែផល្គុន ថ្ងៃច័ន្ទ ឲ្យយកស្លាប
 ព្រួញស្នា (ធម្មតាព្រួញគេតែងធ្វើស្លាបដើម្បីឲ្យរត់ត្រង់) ឆ្ការ
 លាយជាបួយនិងស្រាស ពីក្រោមឡើងលើ ។

កត់សំគាល់= បើឃើញថាជាហើយៗចង់ឈប់ ត្រូវសែនផ្តាច់,
 ឲ្យយកដីនៅក្នុងទីកមកសូន្យបស្ចុនខ្លួន ក្បាលក្រហម រើងដៃខ្មៅ
 ខ្លួនស ហើយយកស្លឹកឆ្នើរចោលគ្រវាសបញ្ជូរចោលទៅ ។ និង
 ចារជាយំទ្រូចង់ កឲ្យយ៉ាងដូច្នោះ ។

កត់ចំណាំ= បើជម្ងឺនេះចាប់ផ្ដើមពីថ្ងៃ មីន្ន ខែហាយ ចាត់ ទុក
ថាជាស្ដេចស្ដង់ ព្រោះពីពុកព្យាបាល ។

គំហើញ= ការព្យាបាលជម្ងឺស្ដង់ដោយពិធីស្ដោះប្រួសនេះ បើ
តាមដែលខ្ញុំធ្លាប់ដឹងនិងធ្លាប់ឃើញបកហើយ អាចស្ដោះដទៅបាន
ចំពោះក្មេងដែលជម្ងឺនេះទើបនិងកើតឡើងថ្មីៗ ដែលនៅមិនទាន់
ធ្លាប់ តែបើធ្លាប់ជាន់ជានិច្ចកាលបកយូរហើយ កម្រនិងឃើញជា
ព្រោះបើតាមពេទ្យវិទ្យាសាស្ត្រ គេបញ្ជាក់ប្រាប់ថា ក្មេងនោះមាន
សាច់ដុះត្រង់បំពង់ ក ឬក៏ក្មេងនោះមានជាតិច្រេះចូលទៅក្នុងខ្លួន
(ក្នុងឈាម) ដោយហេតុអ្វីខ្លះអនាម័យក្នុងពេលកាត់ផ្ដិត ។ល។

X. ពិធីព្យាបាលដោយរុក្ខ

ឧបត្ថម្ភវិធីប្រយោជន៍ដែលគេដុតឲ្យនេះជាភ្លើងដើម្បីកំដៅទៅ
លើសរសៃកាយរុក្ខជម្ងឺ ត្រង់កន្លែងណាមួយ ដោយមានខ្នាត
រង្វាស់យ៉ាងត្រឹមត្រូវ ព្រោះបើកាលណាដុតខុស អាចបណ្ដាល
ឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់ ធ្វើឲ្យរុក្ខជម្ងឺទទួលរងគ្រោះ ក្លាយទៅជាជន
ពិការអរិយៈណាមួយ ដោយសារសរសៃដែលត្រូវកម្ដៅភ្លើងខ្លាំង
អាចទៅជាប្លាស្ទិក ឬបណ្ដាលឲ្យស្ទះឈាមរត់មិនរួច ។

វាសហ្មារដែលយកបកដាក់ដុតរុជនេះ គេច្រើនយកផង់នៃ
រុក្ខជាតិ ដែលហៅថាប៉ុយ ដែលអាចធ្វើឲ្យនេះជារងើក ដូចយ៉ាង
ប៉ុយទន្សែ ប៉ុយចំបក់ ។ល។ ដោយយកបកល្អជាដុំបូលៗ ប៉ុន
ចុងចង្កើះ ឬគ្រាប់គ គ្រាប់ពុទ្រាតាបការនិយមគ្រូអ្នកព្យាបាលធ្លាប់
មានការពិសោធន៍ ។

ដោយហេតុដែលបណ្តាលឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់នេះហើយ ទើប
បានជាខ្ញុំមិនយកបកចុះក្នុងទីនេះ ព្រោះការរុជនេះ បើមិនធ្លាប់
មានការពិសោធន៍ ដោយចេះមិនច្បាស់លាស់ ព្រាកដជាមានគ្រោះ
ថ្នាក់ ដូចគ្នានឹងអ្នកខ្លះចាក់ថ្នាំឲ្យក្មេង ហើយធ្វើឲ្យក្មេងនោះក្លាយ
ទៅជាជនពិការដូច្នោះ ព្រោះតែខ្លួនចេះមិនច្បាស់ ។

XI. អ្យាណលដេយេរីប័

ដប់= គឺជាវិធីស្រូបបីតទាញស្បែកនៅលើរាងកាយអ្នកជម្ងឺ ។
ក្នុងពិធីនេះគេមានធ្វើជាច្រើនបែបយ៉ាង ដូចជាយកផ្តិតឬកូនក្រ-
ឡឬបំបាង ហើយដាក់សំទ្រឹគញាត់ចូលទៅក្នុងនោះ រួចដុតភ្លើងឲ្យ
រេះចេញជារល្អកាត ហើយគ្រូចទៅលើស្បែកតាមរាងកាយអ្នក
ជម្ងឺ ព្រង់ពិលកុលដែលគេយល់ថាត្រូវដប់ ។ រឿងទៀតគេយក
ទៀនកកវិទ្ធភ្នាត់នៅលើវត្ថុអ្វីមួយ ដូចកកវិទ្ធភ្នាត់កាក់ឬស្លឹកក្រ្តាត

ដែលកាត់ជាបន្ទះបូលរអាដាក់បន្ទំទៅលើសាច់បាន ហើយដុត
ទៀននោះឲ្យរេះឡើង រួចយកពែងឬកែវបំពង់ ឬគ្របអកកំបោរ
គ្របពីលើភ្លើងទៀននោះ ។ល។

ប៉ុន្តែមានវិធីប្រឆាំងដែលគេជប់ជាទូទៅ ពេញសរពាង្គកាយអ្នក
ជម្ងឺ ដោយមិនរើសកន្លែង ហើយដែលគេសម្គាល់ថាមានប្រសិទ្ធិ
ភាពជាងគេ គឺគេយកបំពង់ឬស្បៀតូចៗដែលកាត់ទុកផ្ទាំងម្ខាង(មាន
សណ្ឋានដូចបំពង់ត្រងទឹកឆ្នោត)ប្រវែងបីផ្ទាំងដែ (៣ សង្កីប៉ៃត្រ)
ដាក់ស្មៅជាបួយនិងទឹកផ្កានៅក្នុងឆ្នាំងបួយធំ (ផ្ទាំង) លុះទឹកពុះ
យូរល្មមចូលជាតិផ្កាសព្វរស់ហើយ ទើបគេស្រង់លើកចេញមក
ប្តូរឬយូ ដែលឃើញមានចំហាយផ្សែងនៅក្នុងបំពង់ រួចទើបគេ
យកទៅគ្របនៅពីលើសាច់អ្នកជម្ងឺ ត្រង់កន្លែងដែលគេធ្វើជំនោះ
(ជោះ) ឬអារសាច់ឲ្យបុតបន្តិចដើម្បីមានឈាមចេញមក ។ល។

កាលបើបំពង់ស្រង់ចេញពីក្នុងឆ្នាំង ហើយយកទៅដាក់ពីលើ
សាច់, ចំហាយផ្សែងក្នុងបំពង់នេះត្រូវបីតសាច់ភ្ជាប់មកនិងបំពង់
ហើយឈាមក៏ចេញមកកកជាប់នៅក្នុងបំពង់ដែលជប់នោះ ។

ហើយគេបានសង្កេតឃើញថា ក្រោយពីបេះយកបំពង់ចេញ
មក ឈាមដែលកកនៅក្នុងបំពង់នោះ មានពណ៌សប្បូរឬក្បាលស
គ្នា និងមានខាប់មានរាវខ្លះកើតទៅជាពពុះ ដែលធ្វើឲ្យគ្រូអ្នកព្យា
បាលមានទំនាយផ្សេងៗ ទៅតាមការដែលគេធ្លាប់បានពិសោធន៍

រួចមកហើយ ។

XII. ព្យាបាលអាយុចាស់

ចាប់ = ក្នុងន័យពាក្យថាចាប់នេះ គេច្រើនសំដៅយកទៅលើ កិច្ចអនុវត្ត ៣ យ៉ាងគឺ: ចាប់សរសៃ ចាប់ខ្យល់ និងចាប់ខ្មោច ព្រាយ ធ្នប់ រាប ។ល។

ចាប់សរសៃ = វិធីនេះមានច្រើនបែបយ៉ាង ដែលគេធ្វើរបៀប ប្លែកៗពីគ្នា ទៅតាមការស្នាដៃជំនាញនិងការប៉ិនប្រសប់របស់អ្នក ចាប់សរសៃម្នាក់ៗ ។

ចាប់ខ្យល់ = ជាវិធីមួយបែបដែលគេប្រើប្រាស់ដៃពីរ គឺប្រាប កណ្តាលនិងប្រាបចង្កុលចាប់ភ្លៀតឱ្យចាញ់ស្បែកច្រំដែលៗ លុះ ត្រាតែឡើងក្រហមទើបឈប់ ។ ប៉ុន្តែមានខ្លះគេច្រើនយកពេហា ដូចជាស្លាបព្រា ប្រាក់សេនជាដើមទៅកោសនៅលើស្បែក ទាល់ តែឡើងក្រហមជាដូចគ្នា ក៏ហៅថាចាប់ខ្យល់ដែរ ។

ចាប់ខ្មោច ព្រាយឬធ្នប់រាប = ក្នុងវិធីនេះគេច្រើនយកកំបោរ សម្រាប់បៀកម្លូមកសូត្រសែកបញ្ចូលបន្តគាថា ហើយគូសនៅជុំ វិញទៅលើកដៃ កងើង និងបំបាំងកម្រិតឱ្យ ដែលគេហៅថាចេង (គឺបុននិងចាប់ត្រូវចេងកុំឱ្យរត់) ដូចមានគាថាចេងខ្លះថា អន្តរាធិ

ពន្លឺ អធិដ្ឋាមិ (មានច្រើនស្តាប់បើលេចត្រង់ទំព័រ ១០០ ឬ ១៩៩) រួចហើយទើបគេស្តាប់រកតាមកន្លែងដែលគេសង្ស័យ, កាលណាបើស្តាប់ទៅប៉ះត្រូវចំ ប្រាកដជាឃើញរត់ចុះរត់ឡើងហាក់ដូចជាដីរាចរដូច្នោះ ប៉ុន្តែមានសភាពត្បាស់លាស់ឲ្យដឹងថា មានវត្ថុអ្វីមួយដែលរត់នៅក្នុងសាច់ និងធ្វើចលនាគេចវេះចុះឡើង ដែលឲ្យគេសង្កេតបានថា ជាច្របំរាបចូលប្រាសកបែន។

បើកាលណាស្តាប់រកទៅពុំឃើញមានអ្វីទេ នោះគ្រូចាប់គេដឹងថាបន្តស្យាធ្វើពុតក្លែងក្លាយ ហើយគេយកម្ដេចសម្រេចជាមួយនិងស្រកីដូងដុតបំពាក់ឲ្យឈ្នាក់កណ្តាល លុះត្រាតែសារភាពថាចេញហើយទើបឈប់ ។

ខ្ញុំសូមរៀបរាប់បញ្ជាក់ប្រាប់ថា វិធីស្តាប់រកច្របំរាបចូលនេះ ខ្ញុំធ្លាប់បានស្តាប់ក្នុងការពិសោធន៍រួចមកហើយ ដែលខ្ញុំយល់ច្បាស់ថាជាការពិតប្រាកដបែន ព្រោះនៅគ្រាមួយនោះស្រីម្នាក់ឈ្មោះ លាង វិឌ ត្រូវច្របំចូល ហើយខ្ញុំក៏បានទៅក្នុងពេលនោះដែរ ។ គ្រូចាប់ច្របំកាលបើឃើញខ្ញុំអង្គុយពិតនោះចាំសង្កេតបើលក្ខណៈគេយល់ច្បាស់ថាខ្ញុំប្រាកដជាមិនដឿ , ទើបគេបង្ហាញប្រាប់ខ្ញុំថា : នេះ ! នេះ ! ជួយស្តាប់បើល ! ខ្ញុំក៏យកដៃស្តាប់ទៅតាមគ្រូគេប្រាប់ ហើយប្រទះឃើញវត្ថុដែលរត់នៅក្នុងសាច់ពិតប្រាកដបែន, ព្រោះកាលបើរត់គេទៅខាងណា គ្រូគេប្រាប់ថា : នេះមកខាង

ណោះទៀតហើយ ! ខ្ញុំក៏ស្នាមទៅទៀតឃើញពិតដូច្នោះបែន ជា
ច្រើនលើកច្រើនគ្រា ដែលបញ្ជាក់ឲ្យខ្ញុំយល់ច្បាស់ថាពិតមានភ្នក
ភរកុហក់ឡើយ ។

សេចក្តីដូចពុលរៀបរាប់មកហើយពីខាងលើ គឺជាការព្យាបាល
ខាងផ្លូវចិត្តដែលប្រើឱ្យជាប្រយោជន៍សក្តានុពល ហើយដែលជាអំពើសុចរិត
។ ឯចំណែកខាងអំពើទុច្ចរិតជាទុព្វជ្ជា បុរាណខ្មែរយើងមានចេះ
ច្រើនឥតគណនា ព្រោះកាលពីដើមដែលប្រទេសរុងរឿងមិនទាន់
ធ្លាក់ចុះ បើយើងធ្វើវិភាគបើលទៅលើការស្រាវជ្រាវរបស់ខ្មែរ
យើងនិងបានឃើញគ្រប់វិស័យ ដែលមានស្នាដៃទុករហូតមកដល់
សព្វថ្ងៃ តួយ៉ាងដូចជាឆ្នោត ដើមឆ្នោតដែលឃើញមានច្រើនជាង
គេ គឺដុះនៅប្រទេសខ្មែរ, ដូចនេះបញ្ជាក់ឲ្យឃើញថា ខ្មែរជាអ្នក
រកឃើញស្តុរឆ្នោតបុរេគេ ។

ហើយបើយើងធ្វើវិភាគទៅលើទំនើងនៃការស្រាវជ្រាវនិងការពិ-
សោធន៍ យើងនិងនឹកឆ្លើងអំពីសក្តានុពលនេះ ព្រោះធម្មតាឆ្នោត
ដែលចេញផ្លែផ្កាមិនបែនដើមចាប្បរាមណេយាងដល់ ដើម្បីធ្វើការ
ស្ថាបតិសោធន៍នោះទេ ត្រូវតែដាក់ដំណើរឬចងជាបង្កោងឡើង
ទើបដល់ ។ ហើយក្នុងការដែលគេគោរពរក្សាយកទឹក ដើម្បីឲ្យមាន
ទឹកចេញមកបាននោះ ពុទ្ធសាស្ត្រតែគេរកត្រូវទំនង ។ ក្នុងការគោរព

ខ្លាំង ដែលរហោជាជ្រួតរលាយ ទឹកមិនចេញក៏មាន ជួនកាលស្រាល
 ដែលមិនមិនមានទឹកចេញក៏មាន ហើយគោរពនេះមិនមែនធ្វើតែក្នុង
 ប្រយោជន៍ប្រយោជន៍ប៉ុណ្ណោះទេ ដោយមានធ្វើជាច្រើនថ្ងៃនិងច្រើន
 លើកច្រើនគ្រា រហូតដល់មានយកទឹកទៅប្រាំផ្កាទៀតផង ។ ជួន
 កាលកាំបិតមិនបុតប្តីក៏មិនមិនត្រូវទំនង ទឹកមិនចេញក៏មាន រាល់។
 ដូចនេះយើងនិងបានឃើញថា ការពិសោធន៍នេះ ត្រូវប្រើ
 សេចក្តីព្យាយាមយ៉ាងហោះបុត ប្រៀបបាននិងការពិសោធន៍ធ្វើ
 យន្តហោះដូច្នោះ ដែលយើងគួរកត់សំគាល់ទុកថា ខ្មែរអ្នកស្រាវ
 ជ្រាវធ្វើស្តុរឆ្នោត ចាត់ទុកជាអ្នកប្រាជ្ញប្រយុទ្ធក្នុងចំណោមអ្នកប្រាជ្ញ
 នៅលើសាកលលោកក្នុងការស្រាវជ្រាវ ទុកស្នាដៃជាប្រយោជន៍
 ឲ្យដល់បនុស្សជាតិ ។

ឧទាហរណ៍វិធីពិសោធន៍នេះបញ្ជាក់ឲ្យឃើញថាខ្មែរយើងពីបូរាណ
 កាល គេបានស្រាវជ្រាវនិងធ្វើការពិសោធន៍ ទុកជាស្នាដៃហើយ
 ជាភេរដំណែលបក ជាច្រើនឥតគណនាគ្រប់វិស័យទាំងអស់ ។
 ប៉ុន្តែជាអកុសលរបស់ខ្មែរយើង ស្នាដៃជាភេរដំណែលដែលមាន
 បកទាំងអប្បបរមានោះ គ្មានស្ថិតភាពគង់វង្សនៅដដែល ឬរីក
 ចំរើនទៅទៀតបានឡើយ, មានតែវិនាសបាត់បង់សាបសូន្យទៅ
 បន្តិចម្តងៗ ពាំងតែពីដើមសតវត្សទី១៩ ដែលខ្មែរចុះថយឥទ្ធិពល
 នៅភូមិភាគអាស៊ីប៉ែកអាគ្នេយ៍បក ។

ដូចជាគេប្រើរក្សរសាស្ត្រក្នុងការជ្រើសរើសដើម្បីដាក់ឈ្មោះ
កូនប្រុស ស្រី ទៅតាមខែ ឆ្នាំ ថ្ងៃកំណើតដោយមានប្រាថ្នាចង់
បានជោគជ័យសិរីល្អ ដែលគេបានជំនឿជឿថា កុំឲ្យកូនរបស់
គេមានជម្ងឺឈឺឆ្កាត់ និងឲ្យបានគង់វង្សមានជីវិតយ៉ិនយូរ ហើយ
លុះដោយតំបូន្មានហោតាបិបា មិនមែនសិរីល្អ ស្រពើនកោង
កាច់ ។ល។

នេះបើយើងគ្មានការពិសោធន៍ ហើយមិនបានពិចារណាឲ្យ
ជ្រៅជ្រះ ហាក់ដូចជាគ្មានប្រយោជន៍ធ្វើឲ្យចាប់អារម្មណ៍ឬមានជំ-
នឿទាល់តែសោះ ប៉ុន្តែបើយើងបានតាមដាននិងស្រាវជ្រាវទៅ
លើអំពើទាំងឡាយនោះ ប្រាកដជានិងយល់ឃើញថាខ្មែរពីបុរាណ
មានការពិសោធប្រាកដបែន ។

ខ្ញុំធ្លាប់មានការពិសោធន៍ពោះគ្រឿងនេសាទុបករណ៍ ២ គឺ ស្ករ
និង ចម្រូប ដែលហៅថាស្លាក់ (គឺចេះតែប្រទះបានដោយងាយ)
វត្ថុទាំង ២ យ៉ាងនេះខ្ញុំសំគាល់ឃើញថា បើដែកដែលល្អប្រាកដជា
ស្លាក់ ខុសគ្នាពីដែកដែលមិនសូវល្អ។ ហើយបើដែកដែលល្អនោះ
ភ្នំមិនត្រូវតាមកឡាំងថ្លៃ ក៏មិនសូវជាស្លាក់ដែរ, បើដែកដែល
ល្អហើយភ្នំត្រូវទៅតាមកឡាំងថ្លៃ និងពេលវេលាដោយត្រឹមត្រូវ
ប្រាកដជាស្លាក់បែន ដែលរកបានដោយមិនបាច់ខំប្រឹង ។

សក្ការៈនេះខ្ញុំចង់បញ្ជាក់ឲ្យឃើញច្បាស់ថា ជំនឿត្រូវតែប្រ-

ករទៅដោយការពិចារណានិងការពិសោធន៍ បើខ្លះវិធានណាមួយ
ណា និងខ្លះការពិសោធន៍ទេ ចាត់ទុកថាជាការពិចារណាមិនពិតនៅមិន
ទាន់បាននៅឡើយ ។

ដូចបានចាស់ៗដែលបានពិពណ៌នាគ្រប់ពីសភាពអស្ចារ្យនៃមន្ត
អាគមខ្មែរ ដូចជាបន្តវិជ្ជាដែលធ្វើគោបា គេចារអាគមធ្វើវត្ថុដែល
ឥតវិញ្ញាណ ឲ្យមានជីវិតរស់ឡើងបាន (គោបាគឺជារូបគោតូចៗ
ដែលគេធ្វើពីសិរិទ្ធិឬក្រហូន ប៉ុន្តែដោយអំណាចមន្តនៃបន្តគោបា
ធ្វើឲ្យវត្ថុដែលឥតវិញ្ញាណនោះ ក្លាយជាមានជីវិតរស់រវើក ដែល
អាចប្រើការបាន ដូចជាគេប្រើឲ្យទៅជប់ធ្វើឃាតដល់ជនណា
មួយ ។ល។) នេះគឺជាពាក្យពិពណ៌នាដែលល្ងង់វិស័យនឹងឲ្យជឿ
បាន ប៉ុន្តែពាក្យពិពណ៌នានេះក្លាយទៅជាពាក្យពិត ក្នុងឆ្នាំ១៩៥៨
ដែលគេបានហើញមុខនគ្នាជានិស្សិត (សូមមើលសំនេរខ្ញុំរៀប
រាប់ក្នុងសៀវភៅទស្សនៈវិវិញ្ញាណ គ្រងទំព័រ៩២ ដែលបោះពុម្ព
លើកទី១ ។

XIII. ពិធីបណ្តុលគ្រូ

បណ្តុលគ្រូជាពិធីប្រារព្ធឡើងប្រភេទ ដែលហើញមានតែភេទ
ប្រុស បុណ្យគ្រូដែលបណ្តុលនេះគឺជាគ្រូខ្មែរមន្តអាគមគោបា ដែល

គេមានជំនឿឆ្លើយខ្លាំងពូកែ ពាលមើត្រូវនោះមួយអស់លើតទៅ
លើបុគ្គលណា បុគ្គលនោះរបែងរាងសភាពសិក្ខាសិទ្ធិខុសប្រក្រតី,

ឧទាហរណ៍= អ្នកជំនឿពាក់លើក្នុងត្រចៀកយ៉ាងខ្លាំង ដោយមិន
ដឹងជាភើតភោគអ្វី ! ទើបគេធ្វើពិធីបញ្ជូលត្រូវភោគមនេះ ដើម្បីឲ្យ
ជួយក្នុងការព្យាបាល ។ ហើយគេបានសំគាល់ឃើញថា បន្ទាប់ពី
ការស្តឹងស្នាមមួយស្របក់មក រួមអ្នកដែលបញ្ជូលត្រូវនេះ ឃើញ
មានអាការៈញ័រញាក់សព្វសាច់សរពាង្គកាយ កក្រើកផ្ទះសង្ស័យ
ដែលបញ្ជាក់ឲ្យយើងដឹងថា មានអ្វីរួមមកធ្វើបុគ្គលនោះឲ្យខុស
ប្លែកពីធម្មតា ។

ហើយបន្ទាប់ពីការញ័រញាក់នោះមក ទើបគេផ្តន្ទវិប្បត្តិក្នុងអ្នក
ជំនឿនោះ ដែលគេសំគាល់ឃើញថា ត្រចៀកដែលលើយ៉ាងខ្លាំងក្លា
នោះ បានថយចុះនូវការលើចុកចាប់បន្តិចបន្តួចជាលំដាប់រហូតដល់
ជាសះស្បើយ ។

ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ថា វិធីព្យាបាលដោយរបៀបបញ្ជូលត្រូវនេះ ខ្ញុំធ្លាប់
បានឃើញការព្យាបាលផ្តាច់ ប្រោះអ្នកជំនឿត្រូវវិសាមញ្ញពិរមល់
ខ្ញុំ ដែលខ្ញុំសំគាល់ឃើញថា ជាការព្យាបាលមួយយ៉ាងដែលមាន
សភាពសិក្ខាសិទ្ធិណាស់ដែរ ។

XIV. ការបង់ស្រន់

ការបង់ស្រង់នេះចាត់ទុកថាជារបៀបព្យាបាលប្រឆាំងនឹងជំងឺ
 នៅក្នុងគ្រួសារ ដោយគេមានជំនឿជឿថា វត្ថុសក្តិសិទ្ធិអាចនឹង
 ជួយកំទេចបង្កនូវរោគាចារទាំងឡាយបាន ។ ដូច្នោះហើយទើប
 បានជាគេបង់សង្កាថា សូមជួយឲ្យអ្នកជម្ងឺបានជាសះស្បើយនោះ
 គេនឹងផ្ទាយដង្ហាយជារង្វាន់មាន ស្លាតមី បាយសិ ឬផ្លែឈើរបស់
 ភិស្តុការផ្សេងៗ ជាពិសេសគេច្រើនបង់ស្រង់ទៅលើព្រះពុទ្ធប្បដិ
 ហាករ អង្គណាដែលពូជ្យវិទ្យាខ្លាំងពូកែស័ក្តិសិទ្ធិជាងគេ ។

ឧទាហរណ៍=ដូចជាព្រះពុទ្ធរបបូយព្រះអង្គនៅក្នុងវត្តព្រះសង្ឃ
 យួន ស្រុកសិរីសោភ័ណ ខេត្តបាត់ដំបង ដែលជាព្រះពុទ្ធពីបរម
 បុរាណ មិនដឹងជាសាងឡើងពីសតវត្សរ៍ណា ដែលគេហៅថាព្រះ
 ផុស ដោយឃើញលេចចេញពីព្រះឆរណីមក ។

ហើយបើតាមគោលៗតំណពលគ្រាប់ថា កាលបើគេឃើញព្រះ
 ផុសនោះហើយ អ្នកស្រុកបានបញ្ជូនរូបជាបុនដើម្បីនិមន្តយកទៅ
 ទុកក្នុងវត្ត ។ តែរូបដែលបញ្ជូននោះបញ្ជាក់គ្រាប់ថា ព្រះពុទ្ធអង្គ
 លោកចង់ទៅគង់នៅវត្តលោកយួន ទើបគេធ្វើពិធីសង្កេយ៉ាងរីក
 រវើកគម្រឹកគម្រែង ដោយមានដុតឧសជាគំនរយករងើកក្រាល
 លើផ្លូវ ឲ្យអ្នកដង្ហែររាវរាមនាក់ ដើរជាន់លើរងើកភ្លើង ដោយ
 កាត់រឹងទទេ ដើម្បីសង្កេតឲ្យឃើញពីបរិវិទ្ធិវិទ្ធិនៃព្រះបដិហារអង្គ
 នោះ តាមខ្លាំងពូកែមែន ។

ការបន់ស្រន់នេះហើយធ្លាប់បានឮគាត់ឮជឿជាក់ ដែលបានដំណាលរៀបរាប់គ្រាប់ថា គាត់ធ្វើការបន់ស្រន់ ហើយបានសម្រេចទៅតាមគោលបំណងរបស់គាត់ហើយពិតប្រាកដ ។ ដោយមានខ្លះពណ៌នារៀបរាប់គ្រាប់ថា កូនរបស់គាត់បានជឿជាក់ទម្រង់ ដែលគ្រូខ្មែរឈប់ដែរហោងព្យាបាលទៅហើយ ហើយនៅរង់ចាំតែឆ្លើយស្តាប់ប៉ុណ្ណោះ តែដោយអំណាចប្រវត្តិការបីរបស់ព្រះអង្គ..... ដែលគាត់រំលឹកនឹកដល់ក្នុងការបន់ស្រន់ បានធ្វើឲ្យកូនរបស់គាត់ជំនុះស្បើយរស់ឡើងវិញរហូតមកដល់សព្វថ្ងៃ ។ល។

មានខ្លះទៀតរៀបរាប់ពីណាមួយគ្រាប់ថា គាត់បានរៀបរាប់ហើយពិតហើយនឹងគ្នាជាប្តីប្រពន្ធ ហើយរស់នៅជាមួយគ្នាមកជាច្រើនឆ្នាំ ប៉ុន្តែមិនមានកូនទាល់តែសោះ ទើបតែគាត់ទៅបន់ព្រះអង្គ..... សុំបានកូនឈ្មោះ.....និងខ្លះទៀតថាសុំមកកូនចំនួន..... នាគី ។ល។

ហេតុនេះបើតាមសំដីអ្នកដែលបានពណ៌នារៀបរាប់មកជាច្រើនគ្នា, ប្រហែលជាការបន់ស្រន់នេះមានប្រសិទ្ធិភាព ធ្វើឲ្យសម្រេចនូវគោលបំណងខ្លះៗដោយពិតប្រាកដ ទើបបានជាខ្មែរហើមកាលជំនាន់មុននិយមធ្វើការបន់ស្រន់ ។

បើតាមសេចក្តីរៀបរាប់របស់អ្នកគ្រូ ឪពុក មែន បានបញ្ជាក់គ្រាប់ថា ការសម្រេចសម្រេចការបន់ស្រន់នេះហើយបានសម្រេចសុំបានកូន

កែប ព្រោះឪពុករបស់គាត់ល្មោះល្មោក កែប កើតមកទោល
 តែប្តូរកំរង គ្មានបងប្អូនប្អូនសោះ លុះដល់ធំពេញវ័យឪពុកប្តូរយ
 បានឲ្យរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយនិងនាងឃឹម ជាភរិយា ហើយ
 គាត់បាននាំគ្នាទៅរស់ស្រួលព្រះនៅភ្នំជីសូរ ដើម្បីសុំយកកូនចិញ្ច
 ១០ នាក់ គឺប្រុស ៥ នាក់, ស្រី ៥ នាក់ ។

ចំណែកកាលតមកលោក កែប និងនាង ឃឹម ជាភរិយាមាន
 កូនចិញ្ច ១០ នាក់ ប្រុស ៥ ស្រី ៥ ដូចសេចក្តីបំណង ។

ហើយលោក កែប បានហាមប្រាមដល់ភរិយាថា កូនយើងនេះ
 កុំឆេរវាយដំវាឲ្យសោះ ព្រោះជាកូនសុំព្រះ ។ ប៉ុន្តែកូនរបស់គាត់
 ទាំង ១០ នាក់នោះសុទ្ធតែប្រកបទៅដោយគន្លងធម៌ទាំងអស់ ។

នេះជាសម្តីដែលអ្នកស្រី បីកំ កែប បានពណ៌នាប្រាប់ដល់
 អ្នកស្រីកំពុងរស់នៅសព្វថ្ងៃនៅទីក្រុង (Lowell, MA) ។ ខ្ញុំទុក
 ជាសក្ខីភាពក្នុងសំនេរនេះ ។

ហើយបើចង់ដឹងពីរឿងបន់ស្រន់នេះឲ្យបានពិតក្តី សូមមើល
 សំនេររបស់ខ្ញុំក្នុងសៀវភៅទស្សនវិចារិក្ខាណាដែលរោះពុក្តហែក
 ទី១ ប្រចំទំព័រ ១៥០ ។

សំនេរនេះខ្ញុំសូមលើកកមករៀនក្នុងបច្ចុប្បន្នពិការបុគ្គលក្នុង
 រាជ្ជបាលក្រុងក្រោមពិការវត្ត ខុនី ប្រទេស ខ្មែរ ខាងលើក្តី

ឧទុក្ខ (កំពង់ស្ពឺ) បកប្រែបច្ចុប្បន្នអាការក្នុងការធ្វើវិភាគទៅលើជំនឿ
ការសោតក្តីរៀបរយរបស់ក្រុមបទស្សនាវដ្តីប្រជាប្រិយឆ្នាំ១៩៩៩ដែល
បានសោតក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅ:

កន្លែងដែលសំខាន់ ហើយមិនមែនគ្រាន់តែជាកន្លែងបន់ស្រន់
នូវអ្វីនោះ គឺវត្តគុកងណោះ ដែលឃើញបទស្សនាវដ្តីចេញចូលវត្ត
ហាក់ដូចជាបានពិធីបុណ្យដ៏ធំមួយនៅក្នុងវត្តជារៀងរាល់ថ្ងៃ ។

មានបទស្សនាវដ្តីជា បទស្សនាវដ្តីយកណ្តាលនិងភ្នំពេញរដ្ឋបាល
រៀបគ្នាទាំងទូលទឹកបន្ត ដែលព្រះសង្ឃដ៏ចំណាស់មួយអង្គកំពុងតែ
ស្រោចទៅលើសរពាង្គកាយរបស់ពួកគេ ។ បទស្សនាវដ្តីយក
ចេញ បទស្សនាវដ្តីយកទៀតចូលទៅអង្គុយនៅកន្លែងដដែល, ហើ
យនៅឯភោជនាគារជញ្ជាំង ២ ៣ ឯណោះ មានបទស្សនាវដ្តីយក
រង់ចាំវេនទទួលទឹកបន្ត ។

បើតាមសំដីរបស់ជនានុជនដែលកំពុងអង្គុយរង់ចាំនៅក្នុងសា
លាបានឲ្យដឹងថា ពួកគេចូលឃើញគ្នាទៅព្រះគ្រូទៅអធិការវត្តគុក
នេះពោលពាក្យតែចំណាស់, អ្នកខ្លះបានអះអាងថាបានបង្ហូររបស់គេ
បានជាពីជម្ងឺសរសៃប្រសាទ ជម្ងឺស្តីក្នុងទៅហើយ, មានកូនប្រុស
ក្មេងបានរៀបរាប់ថា ប្រព្រឹត្តិការណ៍ឈ្មោះ អ៊ុក ម៉ែន ឆន ជារបស់លោក
ឯក ត្រូវបានលោកស្រីពេទ្យទី៣នៃកងទ័ពកម្ពុជាបានទទួលការព្យា
បាលហើយជា "ជម្ងឺក្រាស់ថ្លើម" ដែលគ្រូពេទ្យសម្រេចបាន (វិទ្យុសាស្ត្រ)

ចំនួននិងធ្វើការកាត់តែងចោលទៅហើយនោះ ។

ទៅមានគ្រឿងរឹតតែពេញលេញជាគ្រឹះទៀត ដែលឆើងយល់ជា
ជាដំបូងជនអ្នកមាន ព្រោះហើយមានសំលៀកបំពាក់និងគ្រឿង
អល្លាស្ត្រូប៊ែរពាក់ពេញខ្លួន ដែលបានអះអាងថា ធ្លាប់បើលធម្មត្រីមី
គាត់និងខ្លួនគាត់បានជាពិជ្រីត្រូវរំពើរំពាន់ ឬត្រូវស្នេហ៍ជាដើម។

គ្រឿងចំណាស់ម្នាក់ដែលនិយាយបែបឡ្យាបានឲ្យដឹងថា កាល
ពីឆ្នាំទៅគាត់បានកាត់ប្រស្នាសថ្មីលោកតា ហើយកាត់កន្ទុយលេខ
ត្រូវបានប្រយុទ្ធនៃ(១០,០០០) ។ល។

តាមសម្តីរបស់អ្នកមានជំនឿទាំងនោះ ស្តាប់បើលទៅលោក
គ្រូចៅរាជការវត្ត ហាក់ដូចជាគ្រូហ្មឃាំងពូកែប្រយោជន៍ ដែលអាច
បើលធម្មត្រីមីក៏ជាដែរ ។

កុំនែ្តទៅពេលដែលជួបផ្ទាល់និងលោកព្រះពេជគុណ ទីប.ខាន់
ចៅរាជការវត្តគុហ៍នោះ ព្រះអង្គបានសន្យាដីកាថាព្រះអង្គបំណងដែល
តាំងខ្លួនជាគ្រូហ្មបើលធម្មត្រីមីទេ អ្វីដែលព្រះអង្គបានធ្វើកន្លងមក គឺ
ព្រះអង្គធ្វើតាមវិធីរបស់ប្រាសាទសត្វតែប៉ុណ្ណោះ ។

ព្រះអង្គពន្យល់ថា សម្រាប់បន្ទុស្សលោក ផ្លូវចិត្តមានឥទ្ធិពល
ពី ៧០% ទៅ ១០០% គ្របដណ្តប់លើផ្លូវកាយ, កាលបើបន្ទុស្ស
មានជំនឿលើព្រះឥរិយោបទ ព្រះឥរិយោបទបន្ទុស្សឲ្យឈ្នះនូវឧប
ទ្រព្យគ្រែលើអង្គការអាច ដោយភាគគ្រឹះជាមិនខាន ។

ទោះបីជាពិធីសារណាក៏ដោយ បើសិនជាសកម្មភាពអ្នកជម្ងឺមានបេ
រោគភាពត្រូវបានគ្រប់គ្រងទៅនោះ ព្រះអង្គក៏មិនអាចប្រើសាច់ស្រវង់គេ
រួចដែរ នេះជារឿងធម្មតា ដូចជាព្រះធម៌តែងតែ អនុស្សាវរីយ៍
ទាំងឡាយ ចៀសមិនផុតពីសេចក្តីស្លាប់បានឡើយ ។

តទៅនេះសូមជូនការសង្កេតចំណាំ របស់គ្រូពេទ្យខ្មែរមុន
ដែលត្រូវទាយទុកជាមុនថា អ្នកជម្ងឺឈឺខ្លាំងដូចជា ឬឈឺបន្តិច
បន្តួច អាចព្យាបាលជាមួយមិនជា រស់ឬស្លាប់ជាដើម ។ ហើយដែល
ត្រូវខ្លះឆ្ងាប់មានការពិសោធន៍បែកត្រូវទាយត្រូវចម្រើនមុន ដូច
មានការសង្កេតជាឧទាហរណ៍តទៅនេះ ៖

១- បើមានអ្នកមករកប្តូរមកនិមន្តនោះ អង្គុយចម្រាយប្រមាណ
ជា ១ មត្តពីខ្លួន គេមករកចំណាំលោកត្រូវទាយតា អ្នកជម្ងឺភាគ
ត្រូវទាយស្លាប់ ។

២- បើអ្នកមកនោះអង្គុយចម្រាយប្រមាណជា ២ មត្ត គេមករក
ចំណាំរបស់គ្រូពេទ្យមុនខ្មែរ គេត្រូវទាយថាអ្នកជម្ងឺនោះគ្លង់ ។

៣- បើអ្នកមកនោះ មកអង្គុយចម្រាយប្រមាណជា ៣ មត្ត
គេត្រូវទាយថាអ្នកជម្ងឺនោះស្លាប់ហើយ ។

៤- បើអ្នកមកនោះ អង្គុយចម្រាយប្រមាណជា ៤ មត្ត គេ
ត្រូវទាយថាអ្នកជម្ងឺនោះមិនជាអ្វីទេ ។

ប្រាសចៀតលោកឲ្យទាញចេញចុះចែក សិទ្ធិអរិយៈ= បើ
និងទាញពីអ្នកជម្រើសចាំរាងណាៗនោះរាល់កិច្ចការក្នុងអង្គការ
ជម្រើសចៀង ហើយគុណនិង១៨ រួចចែកនិង ៧ ឧទាហរណ៍បើអ្នក
ជម្រើសចៀង ៣៩ ដូច្នោះ (៣៩ x ១៨) = ៧០៥០ ដាច់ ទាយថា ០
សេសសន្សំ ។

- បើសេស ៣, ៧, ០ ទាយថាច្បាស់ជាស្លាប់ ។
- បើសេស ១, ២, ៩ ទាយថាបិទស្លាប់ទេ និងជារិញ។
- បើសេស ៥, ៦ ទាយថាបិទអ្វីទេ បើបិទបិទបិទ ។

តប្រាសចៀតលោកឲ្យតាំងរាយអ្នកទាយចៀង ហើយយក
៩ គុណ រួចចែកនិង ៧ ហើយទំនាយដូចតទៅ៖

- បើសេស ៧, ០ ទាយថាជម្រើសធំ ស្លាប់ហើយ ។
- បើសេស ១, ២, ៣ ទាយថាបិទស្លាប់ អាចព្យាបាល ។
- បើសេស ៤ ទាយថាជាជម្រើសប្រចាំក្រុម ពិបាកព្យាបាល។
- បើសេស ៥ ទាយថាជាភោគជីវា គ្មានអ្វីសំខាន់ ។
- បើសេស ៦ ប្រយ័ត្នប្រើថ្នាំខុស ទោសប្រោះអ្នកព្យាបាល។

តប្រាសពីទាមកភ័យមកចម្លើយនោះហើយ បើសេស សិទ្ធិអរិយៈ =
បើសេសពីរទាមកភ័យមកចម្លើយនោះចម្លើយនោះហើយ បើសេស សេស

ក្សត្រយកសករណ៍កំណើតរបស់ទារកតាំងឡើង ហើយយកថ្លៃកំរិត (ខ្លីត-រនោច) របស់ទារកបូក ហើយគុណនឹង៧ រួចតែកនិង១២ ហើយទាយតាមទំនាយដូចតទៅ :

- បើសេស ០ ទាយថាទារកនោះមិនរស់ទេ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ស្លាប់ដែរ ចិញ្ចឹមមិនបាន ។

- បើសេស ១, ២, ៦, ៨ ទារកស្លាប់ក្នុងវ័យក្មេង គឺចិញ្ចឹមមិនបានធំទាន់ ។

- បើសេស ៩, ១០, ១១ ទាយថាឈ្មួចចិញ្ចឹមបាន មានរោគា បៀតបៀនជានិច្ច ។

- បើសេស ៣, ៤, ៥, ៧ ទាយថាចិញ្ចឹមងាយណាស់ និងឲ្យ ជោគលាភផល់ហោតាមិកា ។

របៀបហើយក្នុងក្នុងផ្នែកទារកស្រីឬប្រុស សិទ្ធិអរិយៈ = បើ ចង់ដឹងថាក្នុងក្នុងផ្នែកប្រុសឬស្រី លោកក្សត្រយកសករណ៍ខ្ចីពុកក្តោយបូក គួរឲ្យហើយគុណនឹង ៣ រួចតែកនិង៧ ទាយតាមទំនាយដូចតទៅ :

- បើសេស ១ ឬ ៣ ថាជាក្មេងប្រុស ពិបាកចិញ្ចឹម ។

- បើសេស ២, ៤, ៦ ទាយថាក្មេងស្រី ចិញ្ចឹមងាយ ។

- បើសេស ៧ ឬ ០ ទាយថាក្មេងស្រី ចិញ្ចឹមពិបាក ហើយ គ្រឿងតែមិនស្អប់រស់ ។

ក្បែរទៀតលោកឲ្យសង្កេតអ្នកដែលបករកដូចតទៅ៖

សិទ្ធិអវិធាន៖ លោកពោលទុកថា ប្រុសឬស្រីដែលបករកឲ្យសង្កេតហើយដូច្នោះ៖

១ បើយកប្លូស្តា ប្លូស្តា ប្លូស្តា ដែលបករកឲ្យ ហើយសង្កេតឃើញប្លូស្តាប្លូស្តាប្លូស្តានោះជាគ្បូនិងគ្បា របែងបិទល្អ ត្រើនបានគ្រោះថ្នាក់ ។

២ បើយកប្លូស្តាប្លូស្តារបកនោះ សង្កេតឃើញថាសេស បិទជាអ្វីទេ ជម្ងឺដូចជាគ្រប់ តែបិទស្លាប់ ។

៣ បើអ្នកនោះតែងខ្លួនស្អាតបាត តែបុខហាត់សោកសៅទាយថាជម្ងឺធ្ងន់ ។

៤ បើតែងខ្លួនរៀបរយ ទឹកបុខបិទស្លរីជាទុក្ខសោកទេ ទាយថាជម្ងឺបិទស្លរីជាធ្ងន់ធ្ងរ ។

៥ បើអ្នកដែលបករកនោះអង្គុយយកដើមឆ្មេង ផ្អែក គងដើមស្តាំ ទាយថាអ្នកនោះមានទុក្ខសោកខាងផ្លូវចិត្តខ្លាំង ។

៦ បើយកដៃស្អាតបោះ ទាយថាបកនេះនៅបិទទាន់បានវិភោគអ្វីនៅឡើយ ។

៧ បើយកដៃស្អាតបោះ ទាយថាបុខបកនេះ មានក្នុងកំពុងយំពាម ។

៨ បើយកដៃស្អាតប្រុកបុក ទាយថា ទើបតែឃោរឆ្មារដូចហើយបានបក ។

៧- បើយកដៃស្តាប់សំឡេង ទាយថា យកដៃស្តាប់សំឡេងឮស្រែក
បកហើយ ។

១០- បើយកដៃស្តាប់ចិញ្ចឹម ទាយថា បកតាមផ្លូវមានជួបនឹង
ព្រះសង្ឃបួងកកាន់សីល ។

១១- បើយកដៃស្តាប់ភ្នែក ទាយថា មានរឿងយំរួចហើយទើប
បកនេះ ។

១២- បើយកដៃស្តាប់ក្បាល ទាយថា ជួបបទុស្សចាស់ជរានៅ
កណ្តាលផ្លូវ ។

១៣- បើយកដៃស្តាប់ត្រចៀក ទាយថា មានគេបិទពាក់ឬប្រើ
ឲ្យបក ឬក៏បុនបកមានភ្លេចអ្វីៗ ។

១៤- បើយកដៃស្តាប់ត្រង់ដើមដៃ ទាយថា ជន្លួងន្លោញគ្នារួច
ទើបបក ។

១៥- បើយកដៃស្តាប់.ក. ទាយថាពេញ្លះគ្នារួចហើយទើបបក ។

១៦- បើយកដៃស្តាប់ទ្រូង ទាយថា បកនេះដោយនៅមិនទាន់
បានរួចទឹកផង ។

១៧- បើយកដៃស្តាប់នៅចុងស្នា ទាយថា ប្រើភោគអាហាររួច
ហើយទើបបក ។

១៨- បើយកដៃស្តាប់ក្បាលជង្គង់ ទាយថាទឹកដប់អង្ករក្នុងហើ
ក ទើបបក ។

១៩- បើយកដៃស្តាប់ដឹង ទាយថា ដាក់ជញ្ជីរផ្ទះឬបិទជញ្ជីរ ផ្ទះរួចហើយទើបមក ។

២០- បើយកដៃចាប់ត្រង់ចង្កាយដឹង ទាយថា បនុស្សដែល ស្រឡាញ់អ្វីឬប្រពន្ធ ប្រើឲ្យមក ។

២១- បើយកដៃស្តាប់ត្រង់បបូរមាត់ ទាយថា ស្តីជាមួយបងប្អូន រួចហើយទើបមក ។

២២- បើយកដៃចាប់ចង្កា ទាយថា មកនេះមិនសូវជាបានជំនឿ ជឿលើគ្រូអ្វីនានាទេ ។

២៣- បើយកបាតដៃទាំងពីរត្រដុសគ្នា ទាយថា មកនេះប្រញាប់ ត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ ។

២៤- បើអង្គុយសណ្តូកដឹង ទាយថា បនុស្សនោះឥតមានគោរ ពរាប់អាននរណាឡើយ ។

សេចក្តីរក្សាធិប្បាយដែលបានរៀបរាប់មកហើយនេះ មិត្តអ្នក អាននិងបានឃើញថា វិធីព្យាបាលធម្មត្រូពេទ្យខ្មែរពីដំនាន់ដើម ដែលវិទ្យាសាស្ត្រនៅមិនទាន់ចំរើនពូកែរាលដាលទៅឡើយ ខ្មែរមាន វិធីព្យាបាលទាំងខាងផ្លូវសក្ការៈនិងខាងផ្លូវចិត្ត ដែលមានប្រើឱស- ធានិងអន្តរាគមន៍ជាប្រយោជន៍ ។

ក្នុងគ្រឹះរឿងរាជ្ជកម្មបែបសុខស្ថាពររឿងក្នុងមត្តប្បន្ន ហើយរឿង

បច្ចុប្បន្នក៏បុរេជាខុសគ្នានិងរឿងទៅក្នុងអនាគតទៀតជារបស់ខ្លួន ។

បើយើងទាញយកអាករវិវិធីរបស់យើងម្នាក់ៗ ចាប់ពីត្រីបដីដងក្តី រហូតដល់វ័យចាស់ យើងនិងបានឃើញការប្រែប្រួលរបស់បនុស្ស លោកមានប្លែកៗខុសគ្នាឆ្ងាយ តាំងពីគ្រឿងឧបសគ្គបរិភោគនិង វត្ថុប្រើប្រាស់សព្វសារពើទាំងអស់ ។

ហេតុនេះបើយើងយករឿងក្នុងបច្ចុប្បន្នទៅពណ៌នាប្រាប់ ដល់ បនុស្សពីជំនាន់ដើមថា យានអារក្សសហោរៈទៅកាន់ស្ថានព្រះច័ន្ទ ហើយចុះចតនៅទីនោះ ប្រាកដជាគេបិនឃើញទាល់តែសោះ, ហើយ បើយើងយករឿងពីរតិបកពណ៌នាប្រាប់ដល់បនុស្សជំនាន់ឥឡូវ ថា បនុស្សជំនាន់ដើមមានសប្បុរសភាពខាងឆ្លូវចិត្ត ឆ្លូវវិញ្ញាណ ឬ ចេតក្ខត រហូតដល់ចេះផ្លែឫទ្ធិ ដប់ និមិត្ត តំណែងខ្លួន បំបាំង កាយ បុជ ហោះប្រែក្លាយដើម នោះប្រាកដជាគ្មាននរណាម្នាក់ ជឿទេ ។

ដូច្នោះបើយើងយករឿងពីរតិបកប្រៀបធៀប និងរឿងក្នុង បច្ចុប្បន្នប្រាកដជាខុសគ្នា, ហើយបើយើងយកគំនិតបនុស្សក្នុងបច្ចុ ប្បន្ន ទៅប្រៀបធៀបនិងគំនិតបនុស្សពីជំនាន់ដើមក៏ប្រាកដជាខុស គ្នាដែរ, ហើយបើយើងយកទំរើបនុស្សពីដើមបកប្រៀបធៀបនិង ទំរើបនុស្សសព្វថ្ងៃក៏មិនដូចគ្នាទៀត, ហើយបើយើងយកគំហើញ បនុស្សសព្វថ្ងៃទៅប្រៀបធៀប និងគំហើញបនុស្សពីជំនាន់ដើមនោះ

ក៏រឹតតែខុសគ្នាខ្លាចរទៅទៀត ។

ដូចនេះបើយើងមានគំហើញថា ខ្មែរពីដើមដែលយកច្នូបកធ្វើ
ជាប្រាសាទ បើគិតពីទំរើក្នុងច្នូបយដុំៗ ដែលដាច់ពុះច្រៀកកើត
បានទៅជាបូយផ្ទាំងៗនោះ មិនដឹងជាចំណាយពេលអស់យូរប៉ុន្មាន
និងប្រើកញ្ចប់មនុស្សអស់ចំនួនប៉ុន្មាននាក់? ហើយបើលើកបន្តប
ឡើងទៅលើកំពូលខ្ពស់ៗនោះទៀតមិនដឹងជាមានព្រោះថ្នាក់ស្លាប់
ជីវិតមនុស្សអស់ចំនួនប៉ុន្មាន? ។ល។

ដូច្នេះការយល់ឃើញនេះជាគំនិតក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដែលយើង
យល់ថាទំរើរបស់គេ ដូចជាគំនិតរបស់យើងគិត ។

តែបើយើងបានទៅឃើញនៅវាលក្រឡ (ឆុងហៃហ៊ុន) នៅ
ប្រទេសណាវ៉ាស្ត្រី យើងនិងបានឃើញថ្មយ៉ាងធំៗ ដែលមាន
សណ្ឋានដូចជាពាននៅពាសពេញវាល ដែលជាទំរើរបស់មនុស្ស
ជំនាន់ដើម ដែលធ្វើឲ្យយើងនឹកគ្រប់នឹងកោតស្ងប់ស្ងែងថា ថ្មជា
ធម្មជាតិដែលរីងទល់គ្នានិងដែក ហួចឡើយបានជាគេចោះដាច់
ធ្វើជាពាន ហើយឈូសរំលីងឲ្យកើតរាងវៅបានដូចជាធ្វើឈើដូ-
ច្នោះ? បើគេធ្វើដោយលំបាកហួចឡើយក៏គេធ្វើបានច្រើនប្លោះ?

បើយើងមានវិចារណញ្ញាណដូចនេះ យើងមិនអាចសន្និដ្ឋានថា
ឮប្រាសាទដែលរុញរុស្សខ្មែរបានពុះច្រៀក ដឹកជញ្ជូន ឆ្លាត់ហើយ
លើកបន្តបឡើងទៅលើវេហាស៍នោះ ជាហេតុបណ្តាលឲ្យស្លាប់

បាត់បង់ជីវិតបន្តស្លាប់បាត់រាប់រយឆ្នាំ ដូចគំនិតដែលមេរោងគិតឃើញ
នោះឡើយ ។

ខ្ញុំសូមនិទានរឿងមួយដែលខ្ញុំបានសួរចាស់ៗដំណាលប្រាប់ថាៈ
ព្រះបាទរាស (ក្នុងស្រុកឥស្សរា-អនុខេត្តឥស្សរា) ព្រះបាទនេះមានទំហំ
ធំណាស់ ជាបុរាណដែលបុរាណបានដឹកក្នុងអតីតកាល ។

នៅក្នុងព្រះបាទនោះមានថ្មមួយដុំ តែថ្មនោះគេសំគាល់ឃើញ
ថា តែងធ្វើចលនាចុះឡើងមិនទៅនឹងមួយកន្លែងសោះ ជួនកាល
ឃើញនៅទីនេះ ជួនកាលឃើញនៅទីណោះ ។

ហើយចាស់ៗខ្លះបានដំណាលប្រាប់ថា កាលគាត់នៅពីក្មេងទៅ
អញ្ជាត់ត្រី គាត់តែងដាក់កញ្ជើរនៅលើថ្មនោះ ខ្លះថាដាក់គ្រុះ ។
ស្រាប់តែបកដល់ឥឡូវ មិនដឹងជាថ្មនោះបាត់ទៅណា ! ខ្លះថាថ្ម
នោះហោះបាត់ទៅហើយ ព្រោះថ្មនោះចាស់បុរាណគេបានបញ្ជុះ
កាយសិទ្ធិ (តែយសិទ្ធិ) ។ល។

តទៅនេះសូមបង្ហាញពីរាគមន៍ថា ដែលល្បីថាពួកក្រុម ហៅ
ថា **មហានគមន៍** មានដូចតទៅ ៖

រាគមន៍នេះគ្រូដែលមានល្បឿនលឿនបានបញ្ជាក់ថា បើអ្នកណា
កាន់បន្តណាមួយដោយខ្ជាប់ខ្ជួន ហើយនឹងតបព្រះណាមួយដោយ
ត្រឹមត្រូវ អ្នកនោះនឹងបានសម្រេចដូចបំណង ដូចដែលបានចំណង

ដើមបញ្ជាក់គ្រប់រឿងពិតប្រាកដ ។

ដូច្នោះអ្នកដែលកាន់ខ្លាំងខ្លួនគឺ អ្នកដែលរារាំងរំលឹកនឹកដល់
ពរនិក្ខណ៍យមនិងដែលដាច់ ដែលហោតាត្រើនប្តូរដាស់ ឬហាត់ហ្វឹក
ក្តើនដូចជាហាត់ធ្វើសហាមិធីវិបស្សនាកម្មដ្ឋានយ៉ាងដូច្នោះ ។

តបត្រណាមគឺ កុរាណលោកបានបញ្ញត្តិទុកមកមិនឲ្យប្រព្រឹត្តនូវ
អំពើទុក្ខវិធធសនា នៃលទ្ធិបរិវាសហាមមិនឲ្យធ្វើអំពើអាក្រក់មាន
ល្ងង់ទ្រព្យសម្បត្តិ និងប្រពន្ធកូនគេជាដើម ។

ដូច្នោះអ្នកដែលរៀនបន្តអាគមនេះពូកែ គឺអ្នកដែលចេះសហ
ពិពិត្ត ខាងលើកម្មដ្ឋាន ដែលត្រើនតែប្រុះសង្ឃនិងពាបសអ្នកមាន
សីល ៥ សីល ៨ ។

និទ្ទិករិយ = បើអ្នកប្រកាន់យកគាថាណាមួយ ត្រូវបូជាគ្រូ
ដោយមានស្មារតី ១ គូ ឆ្ងប ៣ សរសៃ និងទៀន សធំ ១ ផ្កា ៣
ចង ហើយ ៣ ពណ៌ខុសៗគ្នា រំលឹកនឹកគុណជាបឋម ដែលហោតា
រៀបគ្រូឬកំណាត់គ្រូ ។

១ (គាថានេះឈ្មោះថា) **បង្កុប្បព្រះពុទ្ធ**

សំសិវិសោ វិសេស សំសិសេស ពុទ្ធនាមេ សំសិមេ
នា ពុទ្ធ សិសោ សំសោសំ ពុទ្ធ វិសិស ។

ចំពោះដើម គាថានេះប្រសើរណាស់ កាលបើដែលកទឹកពារង
មុខរាល់ៗត្រូវនឹងមានស្តេកអំណរនិយម ហើយការពារបានគ្រប់

បើពេលមានបង្គុលការផ្សេងៗ ឲ្យសែកគាថានេះដាក់អំពោះនៅ
ឬអំពោះខ្នុរ, ផ្គុំក្បាល ឬដេញខ្មោចព្រាយបិសាច ។ល។

២-

ព្រះ១៦រត្ន

នមនក (រានជាបាលី) **នកនក** (រានជាសម្រាយ)

កមនម (រានជាសម្រាយ) **នមនន** (រានជាបាលី)

គាថានេះសែកសំពត់សរុំក្បាល ឬត្រវាត់ខ្លួន ការពារសត្រូវ
ប្រទូសវាយក្នុងវេលាធ្វើដំណើរឬចូលទៅក្នុងទីបំផុសគួរចរ, ពួកបច្ច័យ
បិត្តបិទហ៊ានរៀតរៀន ។ បើពេលចេញពីផ្ទះលោកឲ្យសែកនិង
កន្សែងជូតមុខ ហើយក្នុងចុងដាក់ព្យាទ ទៅដល់ទីដៅហើយសិប
ស្រាយ ការពារសត្រូវវិសេសណាស់ ។

៣-

គាថាប្រសាសបាត្រ

បន្តារោ បន្តេ យថា ឯកោ គ នា អនិដ្ឋាបិ
គាថានេះពិណាលថា កាលដែលចតុលោកបាលយកបាត្រពី
ទិសទាំង៤បកថ្វាយព្រះពុទ្ធ តែព្រះអង្គមានចំណងប្រើបាត្រតែបួក
ហើយទើបព្រះអង្គទ្រង់រតិដ្ឋានបាត្រទាំង៤ឲ្យទៅជាបាត្រ១ ដោយ
គាថានេះ ។ ដូច្នោះគាថានេះមានអ្នកខ្លះគេយកទៅដាក់លើកម្រិត
ក្នុងការផ្គុំភ្នែក ឬក្នុងការបំប្រែញាត្តភ្នែកផ្គុំភ្នែក ដូចជាដេញស្រា

ទំព័រដែលមានពលទាហានច្រើន ហើយគេចង់ឲ្យខ្មាំងមើលឃើញ
ចំនួនពិត ។ល។ គេសំគាល់ដឹងថាគាថានេះសែកផ្តុំដំរៀងរួស ឬ
ពង្រឹងពាក់បែក គ្រុច ឆ្មោះ ហើម ដំរី មានប្រសិទ្ធិភាពណាស់ ។
គេប្រើសែកនិងប្រេងពូកៅ ឬប្រេងក្របួន លាបដំរៀង ឬចតក្រុង
ភ្នាក់គ្រាក និងឃើញជាស្បើយក្នុងរវាងពី ៣ ទៅ ៧ ថ្ងៃ បើមាន
បុត្រដាច់នៅតាមសរពាង្គកាយ លោកឲ្យសែកទឹកលាបស្រឡាបជា
ហោង ។

៤- **គាថាយាត់ឈាម**

ឆរោ ឆរឡ ឆរឆោ ឆរាហរោ

គាថានេះលោកឲ្យសែកផ្តុំរួសដែលឈាមកំពុងចេញ ឬទំពា
ស្លឹកឈើសែកបិទចំបុខរួស ឈាមនិងឈប់ចេញភ្លាមបានទាន់
ចិត្តដូចបំណង ។

៤- **គាថាផ្តុំភ្នែកបាយ ភ្នែកក្រហម**

សហស្ស នេឆ្មោ នេវិឆ្មោ ឱពូមភ្នំ វិសោធរមិ
ឥកវិសិ ពុទ្ធសំវិ លោកវិទូ

គាថានេះប្រើសែកនិងសន្លឹកប្លូស្រស់ ស្លឹកខ្ចឹម ខ្ចឹមក្រហម ផ្តុំ
ភ្នែកឈើ រកាំ ឡើងក្រហម ឡើងបាយ បើសែកទឹកភ្លៀងសម្រាប
ពួកភ្នែកពួកពេកណាស់ ឬនិងប្រើសែកទឹកសុទ្ធពោងបុខហាត់រាល់ថ្ងៃ

ក៏ជាការប្រសើរ គេសឹកដាច់ថាជាបរមាទិករេ ។

៦- **គាថាវិលត់ភ្លើងឥរក**

ចេតោ មោគ្គន្ទ្រានោ នរកភ្នំ ឈោហភ្នំ ទិស្វា
អភ្និបភ្និ កម្មុសិ

គាថានេះជារបស់ព្រះមហាមោគ្គន្ទ្រានថេរ ព្រះអគ្គសាវ័កឆ្នេង
ដែលមានប្រវត្តិខ្លាំងពូកែ មានរឿងនិទាននៅក្នុងគម្ពីរចែងថា ព្រះ
អង្គការនាញែកភ្លើងទៅនរកដើម្បីប្រោសសត្វ ។ ដូច្នេះលោកឲ្យ
ប្រើគាថានេះសែកផ្តុំបនុស្សដែលត្រូវទឹកក្តៅរលាក កំចាត់ពិស
ភ្លើងបិនឲ្យក្តៅបិនឲ្យពង បើអ្នកដែលកាន់ខ្ជាប់ខ្លួនអាចលូកទឹកក្តៅ
ដែលកំពុងពុះបានគួរឲ្យរិសរឹង ។

៧- **គាថាព្រះមហាឧបគុត**

ឡបគុត្តោ ម មហាចេតោ ឡបគុត្តំ ម មហាចេតិ
ពុទ្ធមេរ ពុទ្ធនុត្តរមេន ឥមំភាយ ពន្ធនំ អធិដ្ឋាមិ

គាថានេះជារបស់ព្រះមហាឧបគុតថេរ លោកឲ្យការនាសែក
អំពោះខ្សែសិញ្ចន៍ចងខ្មោចដែលចូលបនុស្ស បើនឹងស្រាយដែរ
លោកឲ្យប្រើគាថាព្រះនារាយណ៍ ទើបអាចចេញបាន ។

៨- **គាថាព្រះតារាយណ៍**

សោ មា ន ក រិ ថា ឆោ

“ ឬ ខោរ បុ សុ សំ វិ គុ សំ គ ឆ ”

គាថានេះសែកកំពោរ ឬសែកទឹកធ្វើទឹកបន្ត បើឲ្យស្រីមានគភ៌
ជីកប្រសូត្រកូនងាយ ប្រើសែកហៀរដកពិសអំពើអំពាន់ខាងក្នុង
ភ្លេង និងដេញច្របំរាបខ្មោចប្រាយបិសាច ។ល។

៩ **គាថាខាបមក**

សមុហនេឲ្យ សមុហគតិ សមុហគនោ សីមាគ
គី ពន្ធសេមាធី សមុហនិគព្វោ ឯទំ ឯហិ ន ហ្គាព
(មានជ័យប្រាយ) ចោ ភ្លាយ តុន្តរក ឆាយក ឲ្យបញ្ចុប

គាថានេះប្រើសែកទឹកបន្តស្រោចស្រព ឬលាបស្រពឲ្យបញ្ចុប
រាងកាយការពារច្របំរាបអំពើអំពាន់ និងសូត្រខាបដកយកចេញ
នូវវត្ថុជារាថីកំបាំង ដែលជាគាថាយ៉ាងវិសេសស័ក្តិសិទ្ធ ។

១០ **បណ្ណសតិបិសោ**

ឆ ឆ វិ សុ ខោរ បុ ស តុ គ

គាថានេះអាវនាមុនចេញដំណើរការពារសត្រូវវិចហិនហៀត
ហៀន និងជាស្តេចក៏បរោទិសរ ។ បើរណកទឹកក្តៅឬភ្លើងរណក
រណកឲ្យប្រើគាថានេះសែកផ្ទុំត្រង់មុខរបួស ៣-៧ ចប់ បិនក្តៅ
បិទលាមក ។

១១ **បណ្ណសកាសនីក**

ច គ ក ស (ប្រាសាទផ្លែឆ្នាំង)

គាថានេះលោកឲ្យសែកម្សៅប្រើទឹកលាបបុខការពារសត្រូវនិង
ព្រាយបិសាធននានា (៣-៧ថ្ងៃ) បើ១០៨ថ្ងៃប្រើសែសណាស់ ។

១២- **វតីបិណ្ឌ ៤ ទិស**

ត រ ជ គ ឆ រ សា

ថែរក្សាការពារនៅខាងទិសបូព៌ា

តិ ហំ ច សោ រោ ឌី ឆី

ថែរក្សាការពារនៅទិសអាគ្នេយ៍

មិ ស ម រ លោ មុ ស ឆ តុ ទ

ថែរក្សាការពារនៅទិសទក្សិណ

សោ ហា ណា ក ទី ថា ឆោ

ថែរក្សាការពារនៅទិសនិរតី

ក ស្ម ឆ្ម មិ ស ទេ ក

ថែរក្សាការពារនៅទិសបស្ចឹម

គ តុទ មន្ទ ឆម ច គ

ថែរក្សាការពារនៅទិសពាយ័ព៌

ចា ឆោ ឆោ អ ម ថា

ថែរក្សាការពារនៅទិសឧត្តរ

អ មិ ជ សុ នុ ឆ សា នុ ស ឆ

ផែនការការពារនៅទិសឦសាន

គាថានេះភាវនាការពារភយន្តរាយ ១០៨ គុណ មានគុណ
អនេកអនិគ្ស ។ វេលាដើរដំណើរចូលព្រៃនៅក្នុងព្រៃឲ្យសែកដុំដី
៨ ដុំ ចោលទៅគ្រប់ទិសទាំង ៨ សត្រូវខ្មោចព្រាយបិសាចឬសត្វ
សាហាវបិទហ៊ានបៀតបៀនឡើយហោង ។

លោកជាធម្មាចារ្យបានពណ៌នាពីសេចក្តីអស្ចារ្យនៃគាថាឥតិបិ
សោ ៨ ទិសនេះថា សម្រាប់ការពារភយន្តរាយយ៉ាងវិសេសដូច
តទៅ៖

១-សែកផ្តុំរម្ងាប់ពិសសត្វខ្មា ទិច បុត បានយ៉ាងពូកែ

២-សែកទឹកធ្វើទឹកមន្តស្រោចអ្នកជម្ងឺ ដែលត្រូវស្តេហ៍ ឬត្រូវ
ខ្មោចព្រាយបិសាចច្របំរាបចូលបានយ៉ាងវិសេសស័ក្តិសិទ្ធ

៣-ភាវនាការពារសត្រូវគ្រប់យ៉ាង

៤-ភាវនា ១០៨ ចប់សែកធ្វើទឹកមន្តបោះព្រៃពុទ្ធសាសនា
កំចាត់ខ្មោចព្រាយបិសាច និងសម្រាប់ជួយស្ត្រីឲ្យប្រសូត្រកូនងាយ

៥-សែកអង្ករឬប្លៅដើម្បីបញ្ចៀសបញ្ហារចោល

៦-សែកអំបោះនៅឬអំបោះខ្ពុកក្នុងការចងជាចំណងមន្ត

៧-សែកផ្តុំខ្លួនឯងក្នុងការធ្វើដំណើរ ការពារមហន្តរាយ ។

១៣- គាថាការពារខ្លួនឯងចតតាន

ឃឃឃឃឃ ឃឃឃឃឃ អិអរណា ឃឃឃឃឃ អេហ្នី

មីគ ជានាមី ជានាមី

គាថានេះលោកឲ្យភាវនាបុនដេកការពារសត្រូវបៀតបៀន និង
ចោរចូលលួចទ្រព្យសម្បត្តិ ឬក្នុងពេលធ្វើដំណើរតាមផ្លូវ ឬកំពុង
ធ្វើកិច្ចការងារផ្សេងៗ ដែលមានសត្រូវប៉ិនប៉ងប្រទូសវាយនិងសត្រូវ
រលាយសូន្យ ដោយខ្លាចអំណាចពេជ្រ ហើយនិងចូលមកជាបិត្ត
ឲ្យបានឃើញយ៉ាងប្រចក្ស ។

១៤- វិចិត្រសោធនគុណ

- សោ ភគវា ឥនិមិ អរហំ អរហំ
- សោ ភគវា ឥនិមិ អរហំសម្មា សម្មុទ្ធោ
- សោ ភគវា ឥនិមិ អរហំវិជ្ជា ចរណ សម្មុទ្ធោ
- សោ ភគវា ឥនិមិ អរហំ សុគតោ
- សោ ភគវា ឥនិមិ អរហំ លោកវិនិច្ឆ
- សោ ភគវា ឥនិមិ អរហំ អនុគ្គរោ បុរិសទម្មសារថិ
- សោ ភគវា ឥនិមិ អរហំ សគ្គា ទេវបនុស្សានំ
- សោ ភគវា ឥនិមិ អរហំ ពុទ្ធោ
- សោ ភគវា ឥនិមិ អរហំ ភគវាសិ ។

គាថានេះប្រើបាន ១០៨ ប្រការព្រៃស័ក្តិសិទ្ធិ កាលបើមាន
ទុក្ខភ័យកើតឡើងនៅក្នុងផ្ទះ លោកឲ្យភាវនា ១៤ ចប់, ស្មោះ
ផ្តុំពិសេសតូទិច ទាំ លោកឲ្យភាវនា ៩ ចប់, ប្រើក្នុងការប្រៀប
បង្រួបគ្រួសារដូចជាប្តីប្រពន្ធបែកបាក់គ្នា លោកឲ្យយកក្របួន ឬ

ប្រេងក្រៅពេលចេញលើកដំបូងសូត្រសែកពី ២ ៩ ចប់, បើសែក
ដាក់បូស្តាចារីឲ្យសែក ២ ចប់ ។ បើសែកដាក់បូស្តាឲ្យអ្នកជម្ងឺ
ស៊ី ដែលត្រូវខ្មោចប្រាណប្បច្ចប់រាបចូល វាទិនប្រាប់លេខ្លះដល់
យើងលោកឲ្យសូត្រសែក ៧ ចប់, បើសូត្រសែកក្នុងការព្យាបាល
ជម្ងឺនានា លោកឲ្យសូត្រសែក ៧ ចប់ដែរ ។

១៥ **បណ្ឌូលព្រះសង្ឃហ**

មិ ចេ រុ និ ឥ ស ឃេ ន វិ ក រី គ វេ
ជាថាទេនេះជាជាតាសូត្រសែកជាដទៃឲ្យខ្លាំងក្លាឡើង ឬ
និងប្រើភារវនាក្នុងពេលដែលមានអាសន្នអន្តក្រ ដូចជានៅក្នុងទី
សបរភូមិដើម្បីការពារនូវគ្រឿងសាស្ត្រារុំធនានា ។

១៦ **តតិបិសោបព្រហ្មាស**

ឆិ វា គ គ ឆោ បុ រ និ សា រុ ផ ម ប ខេ ថា ឃ័ ធិ រ
សា ម ម័ ម ស រិ បុ រោ គ រុ ធរ វ រ ទុ វិ ក ខេ វា ខោ គ សុ ខោ
ប័ ធរ ឃ័ ម ធា រ ថា វិ ថ ឆោ បុ រ ឃ័ ម ស ម្ពា ហិ វ វ វា
គ គ ឆោ មិ ឆិ ឆ ។

ជាថាទេនេះអាស ៥៦ ត្ថ (បើសរសេរអក្សរច្រៀងសូបអាសដូច
ជាសំរាម) លោកឲ្យភារវនា ៣ ចប់ឬ ៧ ចប់ បុនពេលចេញ
ពីលើកទៅកាន់ទិសពាយ័ព្យ ចេញៀនចេញនូវទុក្ខវិបត្តទាំងពួង ។

បើការវិនាសបានគ្រប់ ១០៨ ចប់ដោយចិន្ត្រៃយ៍លោកពោលថាជាការ
ប្រសើររប់ផុត ព្រោះអ្នកដែលបានហាត់ហ្វឹកហ្វឺនព្រះគាថានេះដល់
នូវសមាធិចិត្ត គេអាចនឹងសម្រាលខ្លួនបាន ហើយអាចដោះខ្លោះ
ឃ្នាងច្រវាក់ ឬចំណងចងបានយ៉ាងស័ក្តិសិទ្ធិ លើកលែងតែបនុស្ស
ដែលប្រព្រឹត្តអំពើទុច្ចរិត ។

១៧- **បហារវណាច**

ឯនំ រាជសិហោ មហានាធិ សិនានធិ សិហនា
មេ សិវគេជ នាមរាជសិហោ ឥន្ទិប្បន្ទិ ព្រះតុន្តិរក្ស
កំចាត់សត្រូវ អមរាជយំ ឥន្ទិប្បន្ទិ ព្រះធម្មរក្សកំចាត់សត្រូវ
អមរាជយំ ឥន្ទិប្បន្ទិ ព្រះសឡិរក្សកំចាត់សត្រូវ អមរាជយំ

គាថានេះលោកឲ្យសែកទឹកលាងមុខមាត់រាល់ៗព្រឹក ឬមុនធ្វើ
ដំណើរ និងមានស្នេហ៍មានរាសីជាបហានិយម ហើយមានវណាច
អ្នកផងខ្លួនខ្លាចចុះចាញ់រានុភាពរាប់រានជាមិត្ត ។ល។

ដូច្នេះបហារភាគបដែលបានពណ៌នាមកនេះ គឺជាចំណែកខាង
ពុទ្ធបន្តទាំងអស់ បើអ្នកដែលតបបានប្រព្រឹត្តតែអំពើសុច្ចរិត ហើយ
បានហ្វឹកហ្វឺននូវគាថានេះយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួន " មានសីលក្នុងខ្លួន " អ្នក
នោះនឹងមានឥទ្ធិប្បន្ទិខ្លាំងពូកែ ដូចជាចំណងលើងដែលលោកបាន
ពោលទុកមកជាពិតប្រាកដហោង ។

**ខ្ញុំសូមលើកយកការស្រាវជ្រាវនៃបុព្វបុរសខ្មែរ ដែលមានវិស្វកម្ម
បង្ហាញឱ្យយើងឃើញនូវទុក្ខវេទនាបំណែងរហូតមកដល់សព្វថ្ងៃ**

ដែលគួរតែខ្មែរយើងសរសេរចុះជាប្រវត្តិវិទ្យាដៃអ្នកប្រាជ្ញបុរាណ
ដែលបានរកឃើញជាពិសេសដូចតទៅ:

អំណាច

ក្នុងការស្រាវជ្រាវប្រភេទ ដែលមាននៅលើប្រទេសកម្ពុជា ស្ទើរ
តែគ្រប់ភូមិ ឃុំ ស្រុក ខេត្តទាំងអស់ ដែលខ្មែរយើងដាំធ្វើជាដំណាំ យក
ផលប្រយោជន៍ដ៏សំខាន់ ដោយប្រកបការងារបានច្រើនប្រការគឺ:

គាបផ្កាយកទឹក, ទឹកក្តៅប្រើជាភេសជ្ជៈ ឬ ទឹកបាន ដែលមានឱជា
រសឈ្ងុយឆ្ងាញ់ពិសារគួរឲ្យចង់ភ្ញាក់រសជាតិ ទឹកក្តៅគេអាចប្រើធ្វើជា
មេរ័យ ដូចជាទឹកក្តៅជូរ រៀបបាននិងប៊ីដែរ (biere+beer) ទឹក
ក្តៅចម្រាញ់ធ្វើទៅជាស្ករ ហៅស្ករក្តៅ មាន ២ ប្រភេទគឺ ១ ប៊ីដែរ

ប៊ីដែរគួររឹងចាក់ពុម្ពទៅជាផែន គេហៅថាស្ករផែនឬស្ករស្រាក់ ប៊ីដែរ
ធ្វើដាក់ពាង ក្នុង មុង ទាំង គេហៅថាស្ករក្តៅ ដែលទុកយូរទៅទៀង
ក្រាមជាគ្រាប់ល្អិតៗ ផ្អែមឈ្ងុយ ជាស្ករធម្មជាតិសុទ្ធសាធ ២ ប៊ីដែរ

ស្លឹកដេរហ្វាំងធ្វើជាជញ្ជាំងផ្ទះ ហៅថាជញ្ជាំងស្លឹក ឬ ជញ្ជាំងដំបូលផ្ទះ
ហៅដំបូលប្រក់ស្លឹក, ព្យាញ់ធ្វើជាតន្ត្រី ហៅតន្ត្រីស្លឹកក្តៅ, ធ្វើ
ជាសំបៀត (Cartable) ចាក់ស្ករដាក់វត្ថុនានាដូចជាប្រអប់ (box)
ចាក់ជាត្រពាំងច្រកនំ ហៅនំត្រពាំង (ខ្មែរភាគខាងជើងច្រើនធ្វើនំនេះ) ធ្វើជា
បូកពាក់ ហៅម្លូកស្លឹកក្តៅ, ធ្វើជួនពាក់ ហៅជួនស្លឹកក្តៅ, ធ្វើផ្លិត
បក់ ជំនួសម៉ាស៊ីនត្រជាក់ (Air-Conditioning) ។

ក្តាចាស់ស្នូតដុតធ្វើក្បូង ហោតាទឹកក្បូង, ផ្លែ, ផ្លែខ្លីៗធ្វើធាបនៃស្នូត
សម្បែងធ្លោត សម្បែងធ្លោត ផ្លែខ្លីល្អមក្លើរយកគ្រាប់បរិភោគ មានទឹក
ដបផ្តែមធ្លាញ់ពិសារ, ផ្លែទុំច្របាច់ធ្វើនំ នំធ្លោត ចាញ់យធ្លោត, គ្រាប់គ្រុះ
នៅដីដុះប៉ុនចន្ទកឡើង កាប់យកកំពឹងបរិភោគ កំពឹងធ្លោត, ធាងវេញ
ធ្វើខ្សែ ខ្សែជក់ធ្លោត ធ្វើជាចំណងចងកាត់សំណាយ, ធ្វើជាអំបោស
អំបោសជក់ធ្លោត, យកសរសៃជក់វែងទ្រប្រឹក ធ្វើសាយច្រូងកំពឹង កូន
ត្រីល្អិតៗ, ធាងដាប់ធ្វើអុសដុត ។

បួស ឬធាង ប្រើធ្វើជាថ្នាំកែរោគបានយ៉ាងពូកែ ផ្លែខ្មែរ ឧទាហរណ៍
ដូចជា គេកាត់យកធាងស្រស់ៗ ទៅដុតរោលនិងភ្លើងឲ្យស្រពាប់បន្តិច
ហើយមូលពូតយកទឹកឲ្យអ្នកជម្ងឺផឹក ដូចជារោគចុះបួល ឬដែលផឹក ស៊ី
ត្រូវជាតិពុលជាដើម កែបានជាភ្លាមយ៉ាងមានប្រសិទ្ធិភាព ។ល។

ដើមដែលមានអាយុច្រើនឆ្នាំ តែងមានកំពស់ខ្ពស់រំហូលពេក ហោតា
ធ្លោតលៃ គេកាប់កាត់អារប្រៀក ប្រើធ្វើគ្រឿងផ្ទះ ជំនួសលើ ដូចជា
រន្ទុក ឆ្នាន ផ្ទេរ, នៅផ្នែកខាងគល់ធំៗ គេច្រើនពុះពុះធ្វើទូក ទូក
ធ្លោត សម្រាប់ជិះឆ្លងជិតៗ ។ល។

ដូច្នេះឃើញថាធ្លោតជាដំណាំដែលមានប្រយោជន៍ច្រើនបំផុត គ្រប់
លក្ខណៈទាំងអស់ ដែលបុរាណខ្មែរយើងបានស្រាវជ្រាវរាវរកទុកជាភេរ
មរតកឲ្យជនកូនចៅជំនាន់ក្រោយ ជាយូរលង់រមែងមកហើយ រាប់រយ
ពាន់ឆ្នាំកន្លងផុតទៅ ។

ហេតុនោះឃើយើងធ្វើវិភាគទៅលើគំនិតប្រាជ្ញានិងការពិសោធន៍
នៃបុព្វបុរសយើង យើងមុខជានិងកោតស្ងប់ស្ងែងហើយឃើញអស្ចារ្យ

ចំពោះទំរើក្នុងការស្រាវជ្រាវទាំងនោះ ។

ព្រោះធម្មតាឆ្នោតដែលមានចេញជាផ្លែផ្កា មិនមែនដើមទាបៗអាច
លេរាងដល់ដើម្បីធ្វើការពិសោធន៍នោះទេ ត្រូវតែជាក់ជញ្ជីរ ឬ ចងជា
បង្កោងឡើងទើបធ្វើទៅបាន ។ ចុះហេតុម្តេចបានជាគេដឹងថា ផ្កាឆ្នោត
នោះមានទឹកចេញ ទើបបានជាគេធ្វើការពិសោធន៍ ? តែបើថាគេរក
ឃើញដោយចៃដន្យនោះ ហាក់ដូចជាមិនមែនទាល់តែសោះ ។

ព្រោះការដែលគោរពយកទឹកនោះ ជាការពិបាកបំផុតក្នុងការរាវរក
ជួនកាលផ្កានៅខ្ចីពេក គ្មានទឹក ជួនកាលផ្កាចាស់ពេក ក៏គ្មានទឹកដែរ
ហើយក្នុងការដែលគោរពនោះទៀតសោត ក៏ត្រូវចេះគោរពត្រូវល្អមទើបបាន
ជួនកាលគោរពខ្លាំង ដែលហៅថាជ្រូលដៃ មិនចេញទឹកក៏មាន ជួនកាល
ខ្សោយពេក ដែលហៅថាស្រោលដៃទឹកមិនចេញក៏មាន ។ល។

ហើយក្នុងការគោរពនេះត្រូវធ្វើជាច្រើនលើកច្រើនគ្រាច្រើនថ្ងៃទៀត
ផង, ជួនកាលគោរពបានត្រូវហើយ តែចិត្តមិនត្រូវ ទឹកមិនចេញក៏មាន
ដូចជាគំរូមិនសូវបុត ក៏អាចធ្វើមិនឲ្យទឹកចេញបានដែរ ។ ជួនកាល
ឃើញមានរក្សតដល់យកទឹកទៅប្រាំផ្កាទៀតផង ។ល។ និង ។ល។

ដូចនេះឃើញថាបុព្វបុរសខ្មែរ អ្នកស្រាវជ្រាវរាវរកស្តុរឆ្នោត ជាទង្វើ
មួយដ៏សែនពិបាកបំផុតក្នុងការពិសោធន៍រាវរក ប្រហែលគ្នានឹងអ្នកស្រាវ
ជ្រាវធ្វើគ្រឿងយន្ត ឲ្យហោះឡើងលើអាកាសយ៉ាងដូច្នោះ (យន្តហោះ)

ដែលគួរតែចាត់ទុកអ្នកប្រាជ្ញបុរាណខ្មែរដែលរកឃើញស្តុរឆ្នោត ថាជា
អ្នកប្រាជ្ញមួយរ៉ាងឆ្នើម ក្នុងចំណោមអ្នកប្រាជ្ញផងទាំងឡាយនៅលើ
សកលលោក ដែលបានទុកស្នាដៃជាប្រយោជន៍ឲ្យដល់អនុស្សជាតិ ។

ហើយបើយើងពិចារណាពាក្យខ្មែរយើងដែលហៅថាស្ករនេះ យក
មកប្រៀបធៀបនឹងពាក្យអង់គ្លេសថា ស្ករ "Sugar" គឺមានសូរសំនៀង
ប្រហែលគ្នា ហើយលេខ្លះវត្ថុដូចគ្នាទៀតផង ។

ហេតុនេះតើយើងសន្និដ្ឋានថា ខ្មែរយើងយកភាសាប្រទេស
ឌឺរ៉ូប (Europe) មកប្រើឬដូចម្តេច? បើយើងសន្និដ្ឋានថា ខ្មែរយើងយក
ភាសាខាងប្រទេសឌឺរ៉ូបមកប្រើនោះ តើភាសាបុរាណខ្មែរយើងពិសេស
កំណើតខ្មែរមិនមានពាក្យថាស្ករនេះទេឬដូចម្តេច? តើគួរត្រួតវែរ
ឬទេ? សូមមិត្តអ្នកអានដែលមានសមត្ថភាពជួយប្រឹក្សារឿងនេះ ។

គំណរាជ្យស្ករ

ពាក្យ ១០

ឆ្នោតកោតណាស់ចាស់ខ្មែរពីរបរមហាណា ចេះរើសរកមកបាន
ពូជផ្កាដំណាំ ទុកកេរដំណែលដែលរោងមកប្តូរការផ្គាំ រោងដាំ
លើដែនដីនៃគ្រោយសុវណ្ណភូមិ ។

ឆ្នោតមានពីរប្រភេទសម្តេចនិងផ្លែផ្កា ដើមដូចគ្នាគ្រប់លក្ខណា
ទាំងតូចធំ ខុសតែគ្រង់ផ្កាឈ្មោធរាងមួយវែងកញ្ចំ រហូតដល់ផ្កាទុំ
ពុំមានចេញជាផ្លែ ។

ឆ្នោតមានប្រយោជន៍យ៉ាងប្រសើរប្រើប្រាស់គ្រប់ ចាស់បុរាណ
ប៉ុនប្រសប់ខ្លៃលែរកកែ ប្រើការគ្រប់យ៉ាងទាំងធាងស្លឹក ដើម ផ្កា ផ្លែ
ទុកកេរឲ្យខ្មែរជាតំណាងតូនថៅ ។

ធម្មជាតិដំណាំដាំដុះនៅលើលោក មានតែដែនដីគោកម្តេច
ឆ្នោតដុះនៅ ខ្មែរមានមុនគេជាដំណាំដាំទូទៅ ប្រចាំនៅគ្រប់ស្រុក ភូមិ

ឃុំ ខេត្ត ខ័ណ្ឌ ក្រុង ។

ខ្មែរពូកែត្រូវរៀនរូបរាងរាងកាយជាទឹក គោរពគ្រូព្រងព័ទ្ធភាពចល័ត
ប្រឹកពេញចំណង់ មានរសក្រអូបស្រួបស្រព្វប្រាណ្យពេញចំណង់ ចំណូល
ចិត្តចង់ធ្វើបីដៃដៃដៃដាក់ហេ ។

មានរសជាតិជួរជាហើររសមើមនោះ ដែលខ្មែរប្រុសៗផឹក
ភ្នែកសាច់គោរម៍ពេ (១) ឬសព្វប្រមាញ់ដែលបរាញ់ក៏ភ្នំញ៉ាញ់ដែរ ជំនួស
ស្រ្តាំបីដៃខ្មែរផឹកឆ្មោតជួរ ។

រោសជួរទឹកឆ្មោតសោតសឹងរិស្ស ប្រសើរមុំដុតមានឱជារស
មធ្យម (២) ផឹកបានតាមចិត្តគ្មានហោមហាត់ឲ្យគិតជួរ តែបើផឹកយូរទៅ
ជាញឹកហោមព្រោះចៀន ។

ខ្មែរចម្រាញ់ទឹកលើកជាស្តុរល្អមុំដុត ជាស្តុរធម្មជាតិស្រួលសឹងប្រ
ដូចគ្នាន ខ្មែរធ្វើស្តុរស្រាក់ចាក់ដាក់ពុម្ពពាងក្នុងបាន ខ្មែរនេះចំណាន
មានទាំងធ្វើស្តុរពាំងបី ។

បញ្ហាស្តុរកប្រទិញពីបរទេស ព្រោះជាចំណេះដែលខ្មែរចេះ
យ៉ាងពូកែ កសិករធ្វើកសិកម្មរាជរដ្ឋាខែ កីស្មាដៃខ្មែរពីបុរាណបាន
ទុកគេរ ។

បរសកខ្មែរពីបុរាណមានសន្លឹក លើគោកក្នុងទឹកមានគ្រប់ផ្នែក
តែក្នុងខ្មែរ ព្រៃលើត្រីសាច់ក្នុងរោសពេជ្រច្រើនព្រៃពែរ ហើយ
ប្រាសាទខ្មែរមានពាសពេញរាប់រយទាន់ ។

វត្ថុបុរាណច្រើនអនេករាប់មិនអស់ ដែលជាគេរកោះរបស់ខ្មែរ
ច្រើនជំនាន់ មានរូបម្នាក់ម្នាក់ពីថ្មលើវិបូស្តាន់ មានខ្លះលើផ្ទៃចាស់ប៉ុន

រឿងព្រេងប្រាសាទ ។

តែគួរឲ្យស្តាយប្រោះអន្តរាយស្ទើរតែអស់ ដោយមានរបស់ខ្លះ
របស់រាងរាង ខ្មែរហើនមិនខ្មោចឲ្យខ្ញុំឆេបប្លង់គ្រប់គ្នា របស់ទ្រព្យ
ណាពុំជាគេយកអស់ ។

ខ្ញុំឆេបត្រូវខ្មែរពូកែណាស់ចេះបំផ្លាញ គួរតែជំនាញប្រទប់ប្រទាញ
ឲ្យវិនាស ដល់ចូររៀនទៅខ្មែរមានសល់នៅតែផេះ ក្នុងខ្លួនប្អូនណោះ
រកតែផេះមិនមានផង ។

អកុសលខ្មែររក្សាថែរករមិនកើត ប្រោះអស់កំណើតតាំងពីច្រើន
ឆ្នាំកន្លង កម្លាំងឥរិយាបថចេះតែអស់បន្តិចប្អូន សត្រូវប៉ុនប៉ងរំលាយពូជ
ស្រពជាតិ ។

១-អាមរិពៃ គោពូច ឬគោធំនិងគោពូច

២-បក្សៈ ឬ បក្សរ រសៀតបបូរាញ់

វិចនានុក្របសម្តេច ជួន ណាត

ទានជាវដ្ត និង ជាធារណៈ

ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយស្រុកស្រែក ភ្នំពេញ
ស្ថាប័នស្រុកស្រែក ភ្នំពេញ លេខ 136Eo
រចនាសម្ព័ន្ធ រាជធានីភ្នំពេញ
សូមទិញ និង អញ្ជើញដោយមេត្រីភាព ។